Raport Roczny 2006

Warszawa, 2007

Sławomir Stanisław Skrzypek
Prezes Narodowego Banku Polskiego

Mam zaszczyt przedstawić Państwu Raport Roczny z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2006 roku, ostatniego roku kadencji mojego poprzednika – profesora Leszka Balcerowicza.

Działalność Narodowego Banku Polskiego w 2006 roku odbywała się w warunkach dynamicznego, a zarazem zrównoważonego rozwoju polskiej gospodarki. Roczne tempo wzrostu PKB wyniosło 6,1%, czemu towarzyszył wzrost zatrudnienia i znaczący spadek stopy bezrobocia, stawiając Polskę w rzędzie najszybciej rozwijających się państw Unii Europejskiej, a jednocześnie jednym z państw o najniższej inflacji.

Dobra sytuacja wewnątrz kraju i stabilna w otoczeniu makroekonomicznym Polski sprzyjała prowadzeniu polityki pieniężnej. Przez większą część roku inflacja kształtowała się poniżej dolnej granicy celu inflacyjnego – poniżej 1,5%. W styczniu i lutym 2006 roku Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe łącznie o 0,5 pkt proc., w wyniku czego stopa referencyjna NBP spadła do najniższego poziomu w historii – 4%. W kolejnych miesiącach 2006 roku poziom stóp procentowych nie uległ zmianie.

Rok 2006 był trzecim z kolei, w którym NBP reprezentował Polskę w Europejskim Systemie Banków Centralnych. Przedstawiciele NBP brali udział w pracach komitetów i grup roboczych zarówno ESBC, jak i Europejskiego Banku Centralnego. Do najważniejszych działań w zakresie integracji europejskiej należały: badania dotyczące determinant uczestnictwa Polski w ERM II i strefie euro, współpraca z EBC w zakresie przeciwdziałania fałszerstwom euro, prace nad dostosowaniem polskiego systemu bankowego do wymogów Dyrektywy CRD (*Capital Requirements Directive*) wprowadzającej w UE postanowienia Nowej Umowy Kapitałowej oraz włączenie polskiego systemu płatniczego do jednolitego obszaru płatniczego UE i dalsze dostosowania w zakresie statystyki.

W pracach badawczych NBP koncentrował się na bieżących analizach, dotyczących polityki pieniężnej i procesów inflacyjnych, koniunktury gospodarczej, warunków rozwoju gospodarczego, finansów publicznych, zmian strukturalnych w gospodarce, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, rynku pracy oraz gospodarki światowej. Prowadzono ponadto analizy dotyczące m.in. konkurencji w gospodarce, cen nieruchomości w Polsce, zależności między rynkiem pracy a polityką pieniężną. W zakresie analiz i prognoz inflacji badano wpływ zmian cen regulowanych, cen żywności oraz podatków pośrednich na procesy inflacyjne w gospodarce. Analizowano też wpływ liberalizacji rynków energetycznych i telekomunikacyjnych na zmiany procesów inflacyjnych. Wyniki badań służyły projektowaniu polityki pieniężnej i kursowej oraz podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej.

W 2006 roku NBP rozpoczął prace nad budową trzech nowych systemów statystycznych: systemu statystyki monetarnej, statystyki funduszy inwestycyjnych oraz systemu zbierania i przetwarzania danych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego. Realizując te zadania NBP współpracował z GUS i Ministerstwem Finansów.

Elementem misji NBP jako instytucji, która wspiera rozwój gospodarczy Polski, jest podejmowanie działań służących upowszechnianiu edukacji ekonomicznej, zrozumieniu zasad funkcjonowania gospodarki rynkowej i promocji przedsiębiorczości. Program Edukacji Ekonomicznej NBP został stworzony, by wspierać i promować rozmaite inicjatywy z zakresu edukacji ekonomicznej, realizowane m.in. przez szkoły, uniwersytety, biblioteki, organizacje pozarządowe, media i instytucje szkoleniowe. Głównymi adresatami działań edukacyjnych NBP są ludzie młodzi – uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz studenci, a także ci, którzy z racji wykonywanego zawodu sami przekazują wiedzę: nauczyciele, dziennikarze i pracownicy organizacji pozarządowych. W 2006 roku nastąpił dalszy rozwój Portalu Edukacji Ekonomicznej – liczba osób korzystających z zasobów portalu wyniosła 1,3 miliona.

W ramach działalności informacyjnej w Centrali NBP i oddziałach okręgowych zorganizowano Dni Otwarte, podczas których bank centralny odwiedziło około 40 tys. osób. Uruchomiono serwis internetowy na temat euro oraz serwis poświęcony monetom emitowanym przez NBP. Liczba odwiedzin na oficjalnej stronie internetowej banku www.nbp.pl wzrosła do 5 mln z 3,7 mln w 2005 roku. Liczba stałych użytkowników wyniosła średnio około 150 tys. miesięcznie (100 tys. w 2005 roku).

Warto odnotować, że w 2006 roku NBP wyemitował pierwszy w Polsce banknot kolekcjonerski, upamiętniający Ojca Świętego Jana Pawła II. Podejmując inne działania, m.in. poprzez emisję monet kolekcjonerskich, NBP przyczyniał się do upowszechniania wiedzy o historii i kulturze Polski. W ramach serii „Historyczne miasta w Polsce", zapoczątkowanej we wrześniu 2005 roku, wprowadził do obiegu kolejne 12 monet upamiętniających miasta o ponad 500-letniej historii, które wniosły wyjątkowy wkład w rozwój państwowości Polski oraz jej poszczególnych regionów.

Narodowy Bank Polski, jako bank centralny państwa, będzie w swej polityce kontynuował działania nakierowane na stabilność cen, stabilność systemu bankowego oraz będzie sprzyjał długofalowemu rozwojowi gospodarki. Ten zaś jest podstawą wzrostu dobrobytu społeczeństwa i przyczynia się do konwergencji polskiej gospodarki do poziomu Unii Europejskiej.

Prezes Narodowego Banku Polskiego

Sławomir Stanisław Skrzypek

SPIS TREŚCI

RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ 10
ZARZĄD NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO 11
SCHEMAT ORGANIZACYJNY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO 12
SYNTEZA 13

1. FUNKCJONOWANIE ORGANÓW NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO 19
1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego 20
1.2. Rada Polityki Pieniężnej 20
1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego 22
1.3.1. Realizacja *Planu działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2004–2006* 24

2. POLITYKA PIENIĘŻNA 27
2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2006 r. 28
2.2. Polityka pieniężna w 2006 r. 30
2.3. Instrumenty polityki pieniężnej 35
2.3.1. Nadpłynność sektora bankowego 36
2.3.2. Instrumenty polityki pieniężnej 36
2.3.2.1. Stopa procentowa *36*
2.3.2.2. Operacje otwartego rynku *38*
2.3.2.3. Rezerwa obowiązkowa *38*
2.3.2.4. Operacje depozytowo-kredytowe *40*
2.3.2.5. Pozostałe operacje *40*

3. NADZÓR BANKOWY 41
3.1. Zmiany instytucjonalne w organizacji nadzoru nad rynkiem finansowym w Polsce 42
3.2. Zadania licencyjne 43
3.2.1. Tworzenie banków 43
3.2.2. Sprzedaż przedsiębiorstwa bankowego lub jego zorganizowanej części 43
3.2.3. Zmiany w strukturze akcjonariatu banków 43
3.2.4. Zmiany składu zarządów banków 43
3.2.5. Zmiany statutów banków 44
3.2.6. Prowadzenie działalności poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej 44
3.2.7. Otwieranie i działalność przedstawicielstw banków zagranicznych i instytucji kredytowych 44
3.2.8. Inne zadania związane z działalnością licencyjną 45
3.3. Zadania regulacyjne 45
3.3.1. Projekty ustaw 45
3.3.2. Projekty regulacji ostrożnościowych 46
3.3.3. Budowa nowego systemu sprawozdawczego 48
3.4. Zadania analityczne 49
3.4.1. Bezpośredni nadzór analityczny nad bankami, tzw. zza biurka 49
3.4.2. Nadzór nad bankami znajdującymi się w trudnej sytuacji finansowej 50
3.4.3. Kompleksowa analiza sytuacji sektora bankowego 50
3.5. Zadania inspekcyjne 51

3.5.1. Czynności kontrolne w bankach, oddziałach instytucji kredytowych oraz w przedstawicielstwach instytucji kredytowych i banków zagranicznych 51
3.5.2. Zakres przeprowadzonych czynności kontrolnych.....52
3.5.3. Wsparcie procesu inspekcji i zapewnienie jednolitych standardów inspekcji 52
3.6. Porozumienia z zagranicznymi instytucjami nadzorczymi.....53
3.7. Udział Narodowego Banku Polskiego w sanacji banków 53
3.8. Działania GINB przyczyniające się do kształtowania warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego 54

4. DZIAŁALNOŚĆ EMISYJNA NBP 55
4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu.....56
4.2. Zaopatrywanie banków w znaki pieniężne 57
4.3. Wycofywanie z obiegu uszkodzonych lub zużytych znaków pieniężnych.....57
4.4. Inne zagadnienia związane z pieniądzem gotówkowym 57
4.4.1. Dostawy znaków pieniężnych 57
4.4.2. Emisja monet kolekcjonerskich i banknotu kolekcjonerskiego.....58
4.4.3. Emisja monet powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.....58
4.4.4. Wymiana znaków pieniężnych, które przestały być prawnym środkiem płatniczym.....58
4.4.5. Fałszerstwa krajowych znaków pieniężnych.....59
4.4.6. Przeciwdziałanie fałszerstwom euro 59
4.5. Prace Komisji ds. Strategii Wprowadzenia Banknotów i Monet Euro 59

5. ZARZĄDZANIE REZERWAMI DEWIZOWYMI 61
5.1. Zarządzanie ryzykiem w procesie zarządzania rezerwami 62
5.2. Uwarunkowania inwestycyjne.....63
5.2.1. Tło gospodarcze.....63
5.2.2. Charakterystyka rynkowych parametrów inwestycyjnych.....63
5.3. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych 66
5.4. Charakterystyka procesu inwestycyjnego.....67
5.5. Dochodowość rezerw walutowych 67
5.6. Złoto monetarne 69
5.7. Dochód z działalności inwestycyjnej.....69

6. DZIAŁALNOŚĆ DEWIZOWA.....71
6.1. Rejestr działalności kantorowej 72
6.2. Decyzje w sprawach dewizowych 72
6.3. Kontrola obrotu dewizowego.....72
6.4. Działania pokontrolne 73
6.5. Działania w zakresie organizacji obrotu dewizowego.....73

7. DZIAŁANIA NA RZECZ SYSTEMU PŁATNICZEGO.....75
7.1. Integracja z systemami płatności funkcjonującymi w Unii Europejskiej 76
7.2. Nadzór nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz nad systemami rozrachunku papierów wartościowych.....76

7.3. Działania regulacyjne w dziedzinie systemu płatniczego 77
7.4. Obsługa rachunków bieżących banków w Centrali NBP 77
7.4.1. Liczba rachunków bieżących banków prowadzonych przez NBP w systemie SORBNET 78
7.4.2. Liczba i rodzaje operacji przeprowadzonych na rachunkach bieżących banków w NBP w systemie SORBNET 78
7.4.3. Liczba rachunków bieżących banków w euro prowadzonych przez NBP w systemie SORBNET-EURO 81
7.4.4. Operacje przeprowadzone na rachunkach bieżących banków w NBP w systemie SORBNET-EURO 81
7.5. Standaryzacja i normalizacja 82
7.6. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego 83
7.7. Współpraca z sektorem bankowym w zakresie pozostałych przedsięwzięć międzybankowych 84

8. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I INFORMACYJNA 87
8.1. Działalność edukacyjna 88
8.1.1. Program edukacji ekonomicznej 88
8.1.1.1. Portal Edukacji Ekonomicznej – NBPortal.pl 88
8.1.1.2. Programy dla środowisk szkolnych i dziennikarzy 89
8.1.1.3. Program stypendialny 90
8.2. Działalność informacyjna 90
8.2.1. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi 90
8.2.2. Działania informacyjne na temat euro 91
8.2.3. Rozpatrywanie petycji, skarg, wniosków i listów 91
8.3. Działalność promocyjna 91
8.3.1. Promocja numizmatyki 91
8.3.1.1. Promocja banknotu kolekcjonerskiego 91
8.3.1.2. Promocja monet kolekcjonerskich 92
8.3.2. Dni Otwarte w NBP 92
8.3.3. Wydawnictwa i strona internetowa NBP 92
8.4. Centralna Biblioteka NBP 93

9. OBSŁUGA SKARBU PAŃSTWA 95
9.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP 96
9.1.1. Obsługa rachunków bankowych 96
9.1.2. Rodzaje rachunków prowadzonych przez NBP 97
9.1.3. Tryb obsługi rachunków 97
9.2. Obsługa zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa 98
9.3. Obsługa obrotu skarbowymi papierami wartościowymi 99
9.3.1. Przetargi skarbowych papierów wartościowych 99
9.3.1.1. Przetargi bonów skarbowych 99
9.3.1.2. Przetargi obligacji skarbowych 99
9.3.1.3. Przetargi zamiany obligacji skarbowych 100
9.3.2. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych 100
9.4. Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym 100

10. DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA 103
10.1. Badania związane z uczestnictwem w ERM II i strefie euro 104
10.2. Badania przedsiębiorstw i gospodarstw domowych 105
10.3. Inne badania makroekonomiczne 106
10.4. Badania dotyczące rozwoju i stabilności systemu finansowego 109
10.5. Konferencje i seminaria naukowe organizowane przez NBP 110

11. DZIAŁALNOŚĆ STATYSTYCZNA 113
11.1. Zadania w zakresie statystyki monetarnej, finansowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej 114
11.2. Działania w zakresie statystyki dostosowujące do wymogów EBC 115
11.2.1. Dostosowanie statystyki monetarnej oraz instytucji i rynków finansowych 115
11.2.2. Dostosowanie kwartalnych rachunków finansowych 116
11.2.3. Dostosowanie statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych 116
11.2.4. Dostosowanie statystyki sektora realnego 116
11.2.5. Dostosowanie statystyki bilansu płatniczego 117
11.3. Pozostałe prace 117

12. DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA 119
12.1. Działalność prawotwórcza organów NBP oraz Komisji Nadzoru Bankowego 120
12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych i nienormatywnych 120
12.3. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego 122
12.3.1. Projekty ustaw opracowanych w Narodowym Banku Polskim 122
12.3.2. Pozostałe projekty ustaw 122
12.3.2.1. Projekty uchwalonych ustaw 122
12.3.2.2. Projekty rozpatrywanych i opiniowanych ustaw 123
12.4. Udział NBP w konsultowaniu projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich UE 124

13. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA 127
13.1. Działania związane z realizacją zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej 128
13.1.1. Współpraca z Europejskim Systemem Banków Centralnych 128
13.1.2. Udział NBP w pracach organów wspólnotowych 129
13.1.3. Inne działania 129
13.2. Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz wprowadzenia euro w Polsce 130
13.2.1. Udział przedstawicieli NBP w pracach gremiów unijnych zajmujących się problematyką wprowadzenia euro 130
13.3. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi 130
13.3.1. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) 130
13.3.2. Współpraca z Bankiem Światowym i Międzynarodowym Funduszem Walutowym 131

13.3.3. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych 132
13.3.4. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju 132
13.3.5. Międzynarodowy Bank Współpracy Gospodarczej 133
13.3.6. Inne działania 133
13.3.7. Współpraca międzynarodowa w zakresie nadzoru bankowego 133
13.3.8. Pomoc szkoleniowa udzielona bankom centralnym i zagranicznym instytucjom nadzorczym 134

14. DZIAŁALNOŚĆ WEWNĘTRZNA 135
14.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi 136
14.1.1. Zatrudnienie w NBP 136
14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP 136
14.1.3. Zasady etyki pracowników NBP 137
14.2. Zarządzanie zasobami majątkowymi 137
14.3. Obsługa informatyczna systemu bankowego oraz NBP 138
14.4. Ochrona i zabezpieczenia 139
14.5. Audyt wewnętrzny 140
14.6. Zarządzanie ryzykiem 140

15. BILANS I RACHUNEK WYNIKÓW NBP 143
15.1. Podstawy prawne rachunkowości NBP 144
15.2. Podstawowe zasady rachunkowości NBP 144
15.3. Biegły rewident i sposób jego wyboru 146
15.4. Zmiany regulacji prawnych dotyczących rachunkowości NBP w roku obrotowym 2006 146
15.5. Zmiany w układzie aktywów i pasywów bilansu NBP, rachunku zysków i strat NBP 147
15.6. Zmiany w pozycjach bilansu NBP 147
15.6.1. Zmiany w pozycjach aktywów 147
15.6.2. Zmiany w pozycjach pasywów 149
15.6.3. Zmiany w strukturze aktywów 151
15.6.4. Zmiany w strukturze pasywów 151
15.7. Zmiany w rachunku zysków i strat NBP 152
15.7.1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii 154
15.7.2. Wynik z tytułu operacji finansowych 155
15.7.3. Wynik z tytułu opłat i prowizji 156
15.7.4. Wynik z tytułu akcji i udziałów 157
15.7.5. Pozostałe przychody 157
15.7.6. Koszty działania NBP 158
15.7.6.1. Koszty wynagrodzeń wraz z narzutami 158
15.7.6.2. Koszty administracyjne 158
15.7.6.3. Koszty emisji znaków pieniężnych 159
15.7.6.4. Koszty amortyzacji 159
15.7.6.5. Pozostałe koszty 159
15.7.7. Wynik finansowy NBP i jego podział 160
15.8. Zmiany w pozycjach pozabilansowych NBP 160

ZAŁĄCZNIKI 163
ZAŁĄCZNIK 1 WYBRANE INFORMACJE O SEKTORZE BANKOWYM 164
ZAŁĄCZNIK 2 PKB I POPYT FINALNY 167
ZAŁĄCZNIK 3 CENY TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH 169
ZAŁĄCZNIK 4 BILANS PŁATNICZY.....171
ZAŁĄCZNIK 5 PIENIĄDZ I KREDYT.....174
ZAŁĄCZNIK 6 PROJEKCJE INFLACJI NBP.....180
ZAŁĄCZNIK 7 WYKAZ WYKONAWCZYCH AKTÓW PRAWNYCH WYDANYCH W 2006 R. PRZEZ ORGANY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO (OGŁOSZONYCH) 184
ZAŁĄCZNIK 8 PUBLIKACJE I STRONA INTERNETOWA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO W 2006 R.....188
ZAŁĄCZNIK 9 PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW NBP W CZASOPISMACH Z LISTY FILADELFIJSKIEJ W 2006 R.....191
ZAŁĄCZNIK 10 ZESTAWIENIE OTWARTYCH SEMINARIÓW PRZEPROWADZONYCH W NBP W 2006 R. 192
ZAŁĄCZNIK 11 WYNIKI GŁOSOWANIA CZŁONKÓW RADY POLITYKI PIENIĘŻNEJ NAD WNIOSKAMI I UCHWAŁAMI W 2006 R.....193
ZAŁĄCZNIK 12 OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA.....196

ANEKS STATYSTYCZNY.....199
SKRÓTY 231

Rada Polityki Pieniężnej

Przewodniczący

Leszek Balcerowicz

(*od 11 stycznia 2007 r. funkcję tę pełni* Sławomir S. Skrzypek)

Członkowie:

powołani przez Prezydenta RP:

Dariusz Filar

Andrzej Sławiński

Andrzej Wojtyna

powołani przez Sejm:

Jan Czekaj

Mirosław Pietrewicz

Stanisław Nieckarz

powołani przez Senat:

Marian Noga

Stanisław Owsiak

Halina Wasilewska-Trenkner

Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Przewodniczący

Leszek Balcerowicz

(*od 11 stycznia 2007 r. funkcję tę pełni* Sławomir S. Skrzypek)

Członkowie:

Jerzy Pruski
I Zastępca Prezesa NBP

Krzysztof Rybiński
Wiceprezes NBP

Andrzej Jakubiak (do 14 grudnia 2006 r.)

Tomasz Pasikowski

Paweł Samecki

Józef Sobota

Jerzy Stopyra

Anna Trzecińska

SCHEMAT ORGANIZACYJNY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Stan na dzień 31 XII 2006 r.

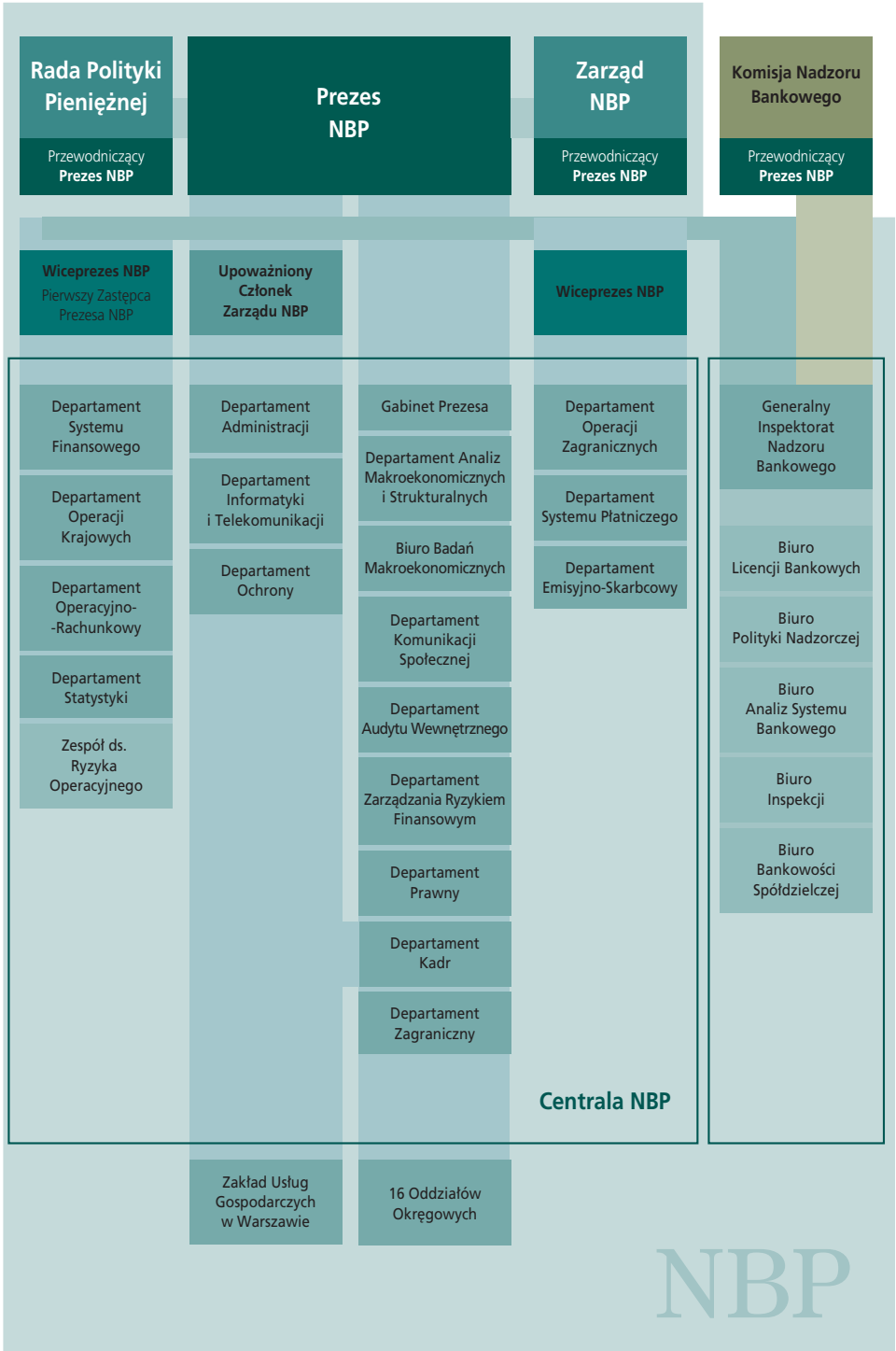

SYNTEZA

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji RP „Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza". Podstawowe zadania NBP określają ustawa o Narodowym Banku Polskim i ustawa Prawo bankowe. W 2006 r. NBP działał zgodnie ze *Strategią polityki pieniężnej po 2003 roku* i *Założeniami polityki pieniężnej na 2006 r.* oraz *Planem działalności na lata 2004–2006*.

2. Niniejszy *Raport* przedstawia realizację przez NBP ustawowych zadań w 2006 r. w podziale na następujące obszary: politykę pieniężną, nadzór bankowy, działalność emisyjną, zarządzanie rezerwami dewizowymi, działalność dewizową, działania na rzecz systemu płatniczego, działalność edukacyjną i informacyjną, obsługę Skarbu Państwa, działalność badawczą, działalność statystyczną i współpracę międzynarodową. W *Raporcie* przedstawiono również działalność legislacyjną, działalność wewnętrzną oraz bilans i rachunek zysków i strat NBP.

3. Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego. W 2006 r. struktura organizacyjna NBP obejmowała: Centralę NBP, 17 jednostek organizacyjnych oraz Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego – organ wykonawczy Komisji Nadzoru Bankowego wydzielony organizacyjnie w strukturze NBP.

4. W 2006 r. NBP jako członek Europejskiego Systemu Banków Centralnych delegował swoich przedstawicieli do prac komitetów i grup roboczych EBC i ESBC. W związku z tym, że Polska uczestniczy w Unii Gospodarczej i Walutowej w niepełnym zakresie, jako państwo członkowskie z derogacją, przedstawiciele NBP biorą udział w pracach ESBC na zasadach określonych dla członków UE pozostających poza strefą euro. Oprócz uczestnictwa w pracach gremiów unijnych do najważniejszych działań w zakresie integracji europejskiej w 2006 r. należały: badania związane z uczestnictwem w ERM II i strefie euro, współpraca z EBC w zakresie przeciwdziałania fałszerstwom euro, prace nad dostosowaniem polskiego systemu bankowego do wymogów Dyrektywy CRD (*Capital Requierements Directive*) wprowadzającej w UE postanowienia Nowej Umowy Kapitałowej i włączeniem polskiego systemu płatniczego do jednolitego obszaru płatniczego UE, dalsze dostosowania w zakresie statystyki, opiniowanie projektów prawa wspólnotowego oraz monitorowanie bieżących wydarzeń w UE.

5. Polityka pieniężna w 2006 r. była realizowana w warunkach rosnącego tempa wzrostu gospodarczego. Zgodnie z szacunkami Głównego Urzędu Statystycznego tempo wzrostu PKB wyniosło w 2006 r. 6,1%. Dominującą rolę we wzroście PKB odgrywał dynamiczny wzrost inwestycji (wzrost o 16,5% w 2006 r.) i spożycia indywidualnego (wzrost o 5,2% w 2006 r.). Odnotowano także dynamiczny wzrost eksportu, jednak ze względu na ożywienie popytu krajowego (wzrost o 6,6% w 2006 r.) i towarzyszące mu przyspieszenie importu, wkład eksportu netto do wzrostu stał się począwszy od III kwartału 2006 r. ujemny. W warunkach przyspieszającego wzrostu gospodarczego nastąpił silny wzrost zatrudnienia i spadek bezrobocia. Przyspieszeniu wzrostu PKB oraz ożywieniu na rynku pracy towarzyszyła niska inflacja. Przez większą część 2006 r. inflacja kształtowała się poniżej dolnej granicy odchyleń od celu inflacyjnego 2,5% +/-1 pkt proc., natomiast w sierpniu nastąpił jej powrót do przedziału odchyleń od celu. Z kolei od października do końca roku inflacja ponownie ukształtowała się nieznacznie poniżej tego przedziału. Rada Polityki Pieniężnej w styczniu i lutym obniżyła stopy procentowe łącznie o 0,5 pkt proc., w wyniku czego stopa referencyjna NBP spadła do poziomu 4%. W dalszej części roku poziom stóp procentowych nie uległ zmianie.

6. NBP realizował politykę pieniężną, wykorzystując zestaw instrumentów przyjętych przez RPP w *Założeniach polityki pieniężnej na 2006 r.* Ich rentowności wyznaczał poziom stóp procentowych NBP: referencyjnej, lombardowej oraz depozytowej. Prowadząc operacje otwartego rynku, NBP oddziaływał na poziom krótkoterminowych stawek rynkowych. W 2006 r., podobnie jak w 2005 r., NBP emitował bony pieniężne z 7-dniowym terminem zapadalności. Prowadzone przez NBP operacje kredytowo-depozytowe pozwalały bankom uzupełniać niedobory i lokować nadwyżki środków w banku centralnym za pomocą kredytu lombardowego

i depozytu na koniec dnia. Ponadto, NBP stosował kredyt techniczny w złotych i kredyt śróddzienny w euro jako instrumenty ułatwiające bankom zarządzanie płynnością. W celu dalszego usprawniania zarządzania płynnością przez banki komercyjne NBP rozszerzył zakres publikowanych danych o prognozę średniego poziomu rachunku bieżącego banków.

7. Poziom nadpłynności sektora bankowego, mierzony jako średnioroczne saldo bonów pieniężnych NBP, wyniósł 19 758 mln zł i był wyższy o 3 059 mln zł w porównaniu do średniego poziomu w 2005 r. Wzrost nadpłynności nastąpił głównie z tytułu transakcji walutowych NBP. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 r. saldo skupu i sprzedaży walut obcych przez NBP, wynikające głównie z napływu do Polski środków z funduszy UE, wyniosło 5 589 mln zł po stronie skupu walut. Jednocześnie, przyrost nadpłynności był ograniczany głównie przez zwiększający się poziom pieniądza gotówkowego w obiegu. W ciągu 2006 r. wzrósł on średnio o 9 223 mln zł.

8. Jednym z celów prowadzonej polityki pieniężnej jest umacnianie wiarygodności NBP jako instytucji odpowiedzialnej za wartość polskiego pieniądza. Poza stabilizowaniem inflacji na niskim poziomie NBP dba o przejrzystość działania i komunikację z rynkami finansowymi, przedsiębiorcami i społeczeństwem poprzez organizowanie konferencji prasowych, zarówno po posiedzeniach Rady Polityki Pieniężnej, jak również prezentujących *Raporty o inflacji*. W 2006 r. udzielono około 280 odpowiedzi pisemnych na pytania dziennikarzy dotyczące działalności NBP i zorganizowano blisko 150 wywiadów oraz spotkań z osobami wchodzącymi w skład organów Banku. Rozpoczęto realizację kompleksowego programu współpracy z mediami regionalnymi i lokalnymi pod nazwą *Kontakt*.

9. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim do zadań NBP należy „kształtowanie warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego". Polski bank centralny realizuje to zadanie w sposób ciągły poprzez utrzymywanie inflacji na niskim poziomie. Ponadto w 2006 r. NBP koncentrował się na zapewnieniu płynności i rozwoju systemu płatniczego oraz zagwarantowaniu bezpieczeństwa środków pieniężnych na rachunkach bankowych (por. pkt 14). NBP brał także udział w tworzeniu przepisów prawa dotyczących sektora bankowego, prowadził badania stabilności systemu finansowego, współpracował z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym oraz udzielał sektorowi bankowemu pomocy w formie dofinansowania BFG.

10. Jednym z istotnych działań na rzecz „kształtowania warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego" w 2006 r. był udział w sprawowaniu nadzoru bankowego. Nadzór bankowy realizował opisane w ustawie Prawo bankowe cele, które polegają na zapewnieniu bezpiecznego i zgodnego z prawem prowadzenia działalności bankowej, w szczególności: 1) bezpieczeństwa środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, 2) zgodności działalności banków ze statutem i decyzją o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku, a także kontroli podmiotów ubiegających się o dopuszczenie do prowadzenia działalności bankowej w charakterze założycieli banku, akcjonariuszy i członków zarządu. Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego realizował zadania licencyjne, regulacyjne, analityczne i inspekcyjne. Wydano m.in.: 1 zezwolenie na rozpoczęcie działalności operacyjnej przez nowo utworzony bank, 6 uchwał w sprawie wykonywania prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku, 3 zezwolenia na otwarcie przedstawicielstw, 45 uchwał w sprawie wyrażenia zgody na powołanie członków zarządów banków, 545 decyzji w sprawie zmian w statutach banków. Ponadto przyjęto 7 zawiadomień w sprawie podjęcia działalności przez instytucje kredytowe przez oddział na terytorium Polski i 39 zawiadomień w sprawie podjęcia działalności transgranicznej przez instytucje kredytowe. Działaniami nadzorczymi było objętych 50 banków w formie spółki akcyjnej, 1 bank państwowy, 12 oddziałów instytucji kredytowych, 19 przedstawicielstw banków zagranicznych i 584 banki spółdzielcze. W 2006 r., w ramach prac nad wprowadzeniem do polskiego systemu bankowego postanowień Nowej Umowy Kapitałowej, przygotowano projekty aktów prawnych oraz opracowano zakres danych do systemu informacji sprawozdawczej banków. Zawarto porozumienia o współpracy z instytucjami nadzorczymi Portugalii, Francji i Włoch. Ponadto w 2006 r. nastąpiły zmiany

instytucjonalne w dziedzinie funkcjonowania nadzoru nad rynkiem finansowym w Polsce, w tym nadzoru bankowego.

11. Głównym celem działalności emisyjnej NBP było zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. W 2006 r. nie zmieniły się podstawowe zasady tej działalności. NBP kontynuował emitowanie monet kolekcjonerskich. W 2006 r. wyemitowano pierwszy w Polsce banknot kolekcjonerski, upamiętniający Papieża Jana Pawła II. W ramach prac realizowanych we współpracy z EBC, mających na celu przeciwdziałanie fałszerstwom euro, za pośrednictwem NBP Policja otrzymała dostęp do Systemu Monitorowania Fałszerstw prowadzonego przez EBC.

12. Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP kierował się dwiema zasadami: bezpieczeństwem inwestowanych środków i utrzymaniem odpowiedniej płynności rezerw. Przy tych założeniach NBP dążył do uzyskania maksymalnych dochodów z inwestycji. Instrumentami inwestycyjnymi stosowanymi przez NBP w 2006 r. były rządowe papiery wartościowe, wysokiej jakości papiery agencyjne i papiery instytucji międzynarodowych, a także lokaty. Przeprowadzona pod koniec 2005 r. analiza sytuacji makroekonomicznej i prognoz trendów gospodarczych, w tym kursów walutowych i stóp procentowych, była przesłanką do podjęcia decyzji strategicznej na 2006 r. polegającej na zmniejszeniu udziału dolara na rzecz funta szterlinga oraz skróceniu *modified duration* portfela dolarowego. Dochód z działalności inwestycyjnej w 2006 r. wyniósł 4,3 mld zł. Dochodowość rezerw walutowych wyniosła 3,2%.

13. Działalność dewizowa NBP prowadzona przez Centralę i oddziały okręgowe polegała na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz kontroli obrotu dewizowego. W 2006 r. wydano ogółem 2 453 decyzje i 20 postanowień w sprawach dewizowych oraz przeprowadzono 2 752 kontrole obrotu dewizowego. Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. w Polsce działały 4 034 kantory.

14. Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego polegały przede wszystkim na organizowaniu rozliczeń pieniężnych, prowadzeniu nadzoru nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz systemami rozrachunku papierów wartościowych. W 2006 r. działania NBP koncentrowały się na opracowywaniu odpowiednich regulacji prawnych, bieżącej obsłudze systemów SORBNET i SORBNET-EURO, a także na przygotowaniach NBP do uczestnictwa w systemie TARGET2. W 2006 r. NBP zbierał i analizował dane statystyczne dotyczące funkcjonowania systemów płatności wysokokwotowych, analizował poziom płynności z punktu widzenia bezpieczeństwa rozrachunku oraz przygotowywał zmiany w tych systemach, mające na celu minimalizowanie ryzyka. NBP kontynuował także współpracę ze środowiskiem bankowym, przede wszystkim w ramach Rady ds. Systemu Płatniczego oraz za pośrednictwem przedsięwzięć podejmowanych ze Związkiem Banków Polskich.

15. NBP realizował projekty edukacyjne i informacyjne mające na celu zwiększenie przejrzystości jego działania i podniesienie poziomu wiedzy w społeczeństwie m.in. o banku centralnym i systemie bankowym, w tym o pieniądzu i inflacji. W 2006 r. nastąpił dalszy rozwój Portalu Edukacji Ekonomicznej – liczba osób korzystających z zasobów portalu wyniosła 1,3 miliona. NBP organizował konkursy o tematyce ekonomicznej skierowane do młodzieży szkolnej, studentów i dziennikarzy oraz szkolenia dla nauczycieli. W ramach działalności informacyjnej prowadzono kampanię dotyczącą wprowadzenia euro, a w Centrali i oddziałach okręgowych zorganizowano Dni Otwarte, podczas których NBP odwiedziło około 40 tys. osób. Uruchomiono serwis internetowy na temat euro (www.euro.nbportal.pl) oraz serwis poświęcony monetom emitowanym przez NBP (www.numizmatyka.nbportal.pl).

16. Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa rachunków bankowych przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków sektora finansów publicznych. W 2006 r. NBP obsługiwał 3 752 posiadaczy rachunków i prowadził około 15 780 rachunków. Prawie wszyscy posiadacze rachunków bankowych w NBP korzystali z systemu Bankowości

Elektronicznej *enbepe*. W 2006 r. NBP udostępnił Ministerstwu Finansów międzysystemowy interfejs *Business To Business (B2B)*, łączący system księgowy NBP z systemem Ministerstwa Finansów SIMIK, wspomagającym zarządzanie środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej. Jest to drugie połączenie tego typu po interfejsie B2B łączącym system ZSK z systemem TREZOR MF. Ponadto NBP prowadził obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obsługę obrotu skarbowymi papierami wartościowymi, a także współpracował z Ministerstwem Finansów w zakresie zarządzania długiem publicznym.

17. W pracach badawczych w 2006 r. NBP koncentrował się na bieżących analizach, dotyczących polityki pieniężnej i procesów inflacyjnych, koniunktury gospodarczej, determinant rozwoju gospodarczego, finansów publicznych, zmian strukturalnych w gospodarce, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, rynku pracy oraz gospodarki światowej. Wyniki badań służyły projektowaniu polityki pieniężnej i kursowej oraz podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej. W ramach przygotowań do przyjęcia wspólnej waluty uaktualniono dotychczasowe wyniki badań w zakresie m.in. optymalnego salda na rachunku obrotów bieżących w momencie wstąpienia do ERM II i poziomu kursu równowagi. Prowadzono ponadto analizy dotyczące: sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, zachowań przedsiębiorstw i konkurencji w gospodarce, cen nieruchomości w Polsce, zależności między rynkiem pracy a polityką pieniężną. W zakresie analiz i prognoz inflacji badano wpływ zmian cen regulowanych, cen żywności oraz podatków pośrednich na procesy inflacyjne w gospodarce. Analizowano też wpływ liberalizacji rynków energetycznych i telekomunikacyjnych na zmiany procesów inflacyjnych. NBP udoskonalał model prognostyczny ECMOD, dostosował model DSGE do polskich warunków, rozszerzył analizy koniunktury międzynarodowej. Ponadto NBP prowadził regularne badania dotyczące stabilności i rozwoju polskiego systemu finansowego, publikując raporty na ten temat. W 2006 r. odbyło się w NBP 7 międzynarodowych konferencji naukowych oraz 13 seminariów naukowych.

18. W 2006 r. NBP kontynuował wprowadzanie nowych wymogów Europejskiego Banku Centralnego w zakresie działalności statystycznej. Prace dostosowawcze dotyczyły statystyki pieniężnej, bankowej i finansowej, bilansu płatniczego, rachunków finansowych i statystyki pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego oraz statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych. W 2006 r. NBP rozpoczął prace nad budową trzech nowych systemów statystycznych: systemu statystyki monetarnej, statystyki funduszy inwestycyjnych oraz systemu zbierania i przetwarzania danych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego. Realizując te zadania NBP współpracował z Głównym Urzędem Statystycznym i Ministerstwem Finansów w ramach zespołów: ds. rachunków narodowych sektora instytucji rządowych i samorządowych, ds. statystyki sektora zagranicznego dla potrzeb rachunków narodowych i bilansu płatniczego oraz ds. statystyki dochodów z pracy rezydentów i nierezydentów. W 2006 r. NBP przystąpił, jako pełnoprawny członek, do Europejskiego Komitetu Danych Bilansowych Podmiotów Niefinansowych oraz działającej w jego ramach grupy roboczej BACH.

19. Przedstawiciele NBP brali udział w posiedzeniach Komitetu Rady Ministrów i Komitetu Europejskiego Rady Ministrów. W 2006 r. NBP współpracował z Ministerstwem Finansów m.in. w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym. Ponadto przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach takich międzyresortowych gremiów, jak: Komisja Nadzoru Finansowego, Komisja Nadzoru Bankowego, Rada Rozwoju Rynku Finansowego. Odbyło się także spotkanie Rady Polityki Pieniężnej z Prezesem Rady Ministrów. NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych i nienormatywnych z zakresu polityki gospodarczej i systemu bankowego. Jako członek ESBC opiniował projekty wspólnotowych aktów prawnych, a także projekty krajowych aktów prawnych państw UE dotyczących kompetencji banku centralnego.

20. Reprezentując bank centralny i Polskę na arenie międzynarodowej, w 2006 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach m.in. takich gremiów, jak: Rada Ogólna EBC, komitety i grupy robocze ESBC, Rada ECOFIN, komitety i grupy robocze Rady UE i Komisji Europejskiej. NBP współpracował też z Bankiem Światowym, Międzynarodowym Funduszem Walutowym,

Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz brał udział w pracach grupy roboczej ONZ – UNCITRAL i pracach UNIDROIT. W 2006 r. NBP kontynuował świadczenie pomocy szkoleniowej instytucjom nadzorczym w ramach Inicjatywy Szkoleniowej NBP dla Nadzoru Bankowego – *Training Initiative for Banking Supervision* (TIBS). W latach 2001–2006 zorganizowano 16 seminariów, w których wzięło udział 452 przedstawicieli instytucji nadzorczych z 28 krajów.

21. W 2006 r. przeciętne średnioroczne zatrudnienie w NBP zmniejszyło się w porównaniu z 2005 r. o 146 etatów (3,2%) i wynosiło 4 481 etatów. W wyniku racjonalizacji zatrudnienia w oddziałach okręgowych, przeprowadzonej w latach 2004–2006, liczba pracowników w oddziałach zmniejszyła się o 477 etatów. W zakresie audytu wewnętrznego prowadzono dalsze prace zmierzające do zapewnienia pełnej zgodności z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego. Rozwijano wprowadzony w 2004 r. System Zarządzania Ryzykiem. W tym zakresie opracowano i wprowadzono w życie politykę zarządzania ryzykiem kadrowym i politykę zarządzania ryzykiem teleinformatycznym oraz Plan Ciągłości Działania dla NBP. W 2006 r. NBP modernizował swoją działalność, dążąc do coraz sprawniejszego realizowania zadań. Główne kierunki działalności inwestycyjnej dotyczyły usprawnienia istniejącej infrastruktury teleinformatycznej, dalszych jej dostosowań do wymagań ESBC i zwiększenia bezpieczeństwa systemów NBP.

22. Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim *Sprawozdanie finansowe NBP za 2006 r.* zostało zbadane przez biegłego rewidenta, wybranego przez Radę Polityki Pieniężnej. Zdaniem biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego za okres od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2006 r., jak też sytuacji majątkowej i finansowej NBP na dzień 31 grudnia 2006 r. oraz jest zgodne z przepisami. Opinię niezależnego biegłego rewidenta zawiera załącznik nr 12 do *Raportu*.

23. W 2006 r. zysk NBP osiągnął wysokość 2 608 696,5 tys. zł, z tego wpłata do budżetu państwa wyniesie 2 478 261,7 tys. zł.

1

FUNKCJONOWANIE ORGANÓW NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim[1], obowiązującą od 1 stycznia 1998 r., organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego

W dniu 10 stycznia 2007 r. zakończyła się kadencja Prezesa Narodowego Banku Polskiego Leszka Balcerowicza. W tym samym dniu Sejm RP powołał na to stanowisko Sławomira Stanisława Skrzypka. W dniu 11 stycznia 2007 r. Sławomir Skrzypek złożył przed Sejmem przysięgę i objął urząd Prezesa NBP.

W 2006 r. Prezes Narodowego Banku Polskiego w ramach swoich obowiązków przewodniczył Radzie Polityki Pieniężnej, Zarządowi NBP oraz Komisji Nadzoru Bankowego[2]. Ponadto Prezes NBP uczestniczył, jako pełnoprawny członek, w posiedzeniach Rady Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego we Frankfurcie nad Menem.

Reprezentując bank centralny i Polskę w kontaktach z instytucjami zagranicznymi, w 2006 r. Prezes NBP wziął udział m.in. w następujących spotkaniach:

- dorocznym posiedzeniu Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w Londynie,
- posiedzeniach Gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei,
- dorocznym posiedzeniu Rady Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- posiedzeniu Rady ECOFIN w składzie rozszerzonym o prezesów banków centralnych.

W 2006 r. Prezes NBP wydał 25 zarządzeń dotyczących:

- ustalania wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet,
- sposobów i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w znaki pieniężne,
- zakresu, trybu i terminów przekazywania informacji Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu przez banki objęte obowiązkowym systemem gwarantowania.

Prezes NBP jako przełożony pracowników brał udział w kształtowaniu i realizowaniu polityki kadrowej, a także sprawował nadzór nad przestrzeganiem standardów pracy w NBP.

1.2. Rada Polityki Pieniężnej

W 2006 r. Rada Polityki Pieniężnej działała zgodnie ze *Strategią polityki pieniężnej po 2003 roku* i *Założeniami polityki pieniężnej na 2006 r.*

---

[1] Dz.U. z 2005 r. nr 1, poz. 2 i nr 167, poz. 1398, z 2006 r. nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. nr 25, poz. 162 i nr 61, poz. 410.

[2] Z dniem 19.09.2006 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, Prezes NBP przestał pełnić funkcję Przewodniczącego KNB. Funkcję tę pełni przewodniczący KNF.

W 2006 r. RPP odbyła 19 posiedzeń (w tym 12 dwudniowych), na których podjęła 10 uchwał, opublikowanych w Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym NBP. Ponadto RPP odbyła 5 spotkań roboczych.

RPP podjęła 2 uchwały w sprawie obniżenia stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim. Wysokość stóp procentowych NBP na koniec 2005 i 2006 r. przedstawia tabela 1.

Tabela 1

Wysokość stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego na koniec 2005 i 2006 r. (w pkt proc.)

Stopa referencyjna		Kredyt lombardowy		Lokata w NBP		Redyskonto weksli	
31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006
4,5	4,0	6,0	5,5	3,0	2,5	4,75	4,25

Źródło: dane NBP.

RPP podjęła również uchwały w następujących sprawach:

- przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego NBP sporządzonego na dzień 31 grudnia 2005 r.,
- przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2005,
- oceny działalności Zarządu NBP w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2005,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności NBP w 2005 r.,
- ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2007,
- określenia górnej granicy zobowiązań wynikających z zaciągania przez NBP pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych,
- zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim,
- zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2007.

Realizując obowiązek wynikający z art. 23 ustawy o Narodowym Banku Polskim, RPP przyjęła następujące dokumenty:

- bilanse płatnicze Rzeczypospolitej Polskiej za III i IV kwartał 2005 r. oraz za I i II kwartał 2006 r.,
- *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski w 2005 r.,*
- *Prognozę bilansu płatniczego Polski na 2007 r.,*
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na 2007 r.*

Ponadto RPP przyjęła cztery kwartalne raporty o inflacji (w styczniu, kwietniu, lipcu i październiku), zawierające ocenę perspektyw procesów inflacyjnych w kontekście polityki pieniężnej.

W dniu 13 lutego 2006 r. członkowie Rady Polityki Pieniężnej spotkali się z premierem Kazimierzem Marcinkiewiczem w celu omówienia aktualnej sytuacji makroekonomicznej Polski ze szczególnym uwzględnieniem inflacji, a także średniookresowej perspektywy wzrostu gospodarczego.

W dniu 12 października 2006 r. odbyło się doroczne spotkanie Rady Polityki Pieniężnej z przedstawicielami banków komercyjnych. Podczas spotkania zaprezentowano *Założenia polityki pieniężnej na rok 2007*.

1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim działalnością NBP kieruje Zarząd. Zarząd NBP podejmuje uchwały w sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów NBP oraz realizuje uchwały RPP. Podstawowe zadania Zarząd NBP realizował zgodnie z *Planem działalności NBP na lata 2004–2006* oraz *Planem finansowym*.

Główne cele działalności NBP w 2006 r. to: osiągnięcie stabilności monetarnej, stabilności systemu finansowego, technicznej gotowości do członkostwa w Eurosystemie, uzyskanie pozycji znaczącego ośrodka naukowego w zakresie badań ekonomicznych w kraju oraz w ramach ESBC, upowszechnianie wiedzy ekonomicznej, utrzymanie wysokiego poziomu obsługi klientów, zapewnienie sprawnego funkcjonowania instytucji.

W 2006 r. Zarząd NBP opracowywał i rozpatrywał projekty uchwał i materiały kierowane na posiedzenia Rady Polityki Pieniężnej.

Zarząd NBP zajmował się ponadto zagadnieniami wynikającymi z procesu integracji europejskiej, zagadnieniami makroekonomicznymi, sytuacją sektora finansowego, w tym bankowego, oraz bieżącymi sprawami związanymi z działalnością Banku. Na posiedzeniach omawiano m.in:

- ekonomiczne i formalne uwarunkowania przystąpienia Polski do ERM II i strefy euro,
- zagadnienia związane z funkcjonowaniem Polski jako członka Unii Europejskiej,
- bieżącą sytuację makroekonomiczną, w tym przebieg procesów inflacyjnych, sytuację finansów publicznych, sytuację ekonomiczną przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, sytuację na rynku pracy, na rynku finansowym i kredytowym,
- projekcje inflacji,
- zagadnienia dotyczące stabilności sektora finansowego, w tym ocenę funkcjonowania i perspektywy rozwoju systemu bankowego[3],
- zagadnienia związane z operacjami otwartego rynku,
- kwestie zarządzania rezerwami dewizowymi,
- zagadnienia dotyczące funkcjonowania systemu płatniczego, w tym uruchomienia nowych systemów do rozliczeń międzybankowych w euro oraz uwarunkowań uczestnictwa NBP w systemie TARGET2.

W 2006 r. Zarząd NBP odbył 72 posiedzenia, na których podjął 45 uchwał normatywnych, 13 uchwał nienormatywnych oraz 353 postanowienia. Najważniejsze decyzje obejmowały:

- Podjęcie uchwał w następujących sprawach:
  - Zmiany uchwały w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunków banków przez Narodowy Bank Polski. Nowelizacja uchwały miała na celu dostosowanie dokumentacji prawnej dotyczącej systemu SORBNET-EURO do nowej wersji Wytycznych Europejskiego Banku Centralnego z 30 grudnia 2005 r. w sprawie systemu TARGET[4].

[3] Szczegółowe działania w tym zakresie zostały opisane w poszczególnych rozdziałach.

[4] Szerzej zob. rozdział „Działania na rzecz systemu płatniczego".

- Zmiany uchwały w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego. Wprowadzone zostały nowe formularze służące do zbierania informacji o oprocentowaniu kredytów na cele mieszkaniowe denominowanych oraz indeksowanych we frankach szwajcarskich oraz zwiększono liczbę banków przekazujących dane o oprocentowaniu depozytów i kredytów dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.
- Zmiany uchwały w sprawie wprowadzenia „Regulaminu prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków i kont depozytowych papierów wartościowych oraz obsługi operacji na papierach wartościowych i ich rejestracji na rachunkach i kontach depozytowych tych papierów". Uchwała dostosowała obowiązujący Regulamin do znowelizowanych rozporządzeń Ministra Finansów z 26 czerwca 2006 r. w sprawie warunków emitowania bonów skarbowych oraz w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych emitowanych na przetargach.
- Zmiany uchwały w sprawie rodzajów weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski do redyskonta oraz zasad i trybu ich redyskonta. Nowelizacja uchwały miała na celu dostosowanie jej zapisów do uregulowań zawartych w ustawie z 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, uchylającej obowiązek pobierania opłaty skarbowej od weksli. Ponadto oddziały instytucji kredytowych zaliczono do podmiotów uprawnionych do przedkładania NBP weksli do redyskonta.
- Planu ciągłości działania Narodowego Banku Polskiego. W uchwale określono warunki i zasady uruchomienia oraz prowadzenia działań w NBP niezbędnych do zapewnienia ciągłości funkcjonowania Banku.
- Ustalenia polityki zarządzania teleinformatycznym ryzykiem technologicznym w Narodowym Banku Polskim oraz ustalenia polityki zarządzania operacyjnym ryzykiem kadrowym w Narodowym Banku Polskim. Uchwały są kolejnym elementem budowy zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem w NBP w części dotyczącej ryzyka operacyjnego. Zdefiniowano w nich cele jakie stawia sobie NBP w dziedzinie zarządzania teleinformatycznym ryzykiem technologicznym oraz sfery zarządzania zasobami ludzkimi.

• Podjęcie postanowień dotyczących:

– rozpoczęcia publikacji danych pochodzących z nowej sprawozdawczości stóp procentowych – zgodnej z wymogami EBC – na stronach internetowych NBP oraz w *Biuletynie Informacyjnym* NBP,

– kontynuacji działań, zmierzających do nakreślenia ram współpracy pomiędzy instytucjami *safety net* (sieci bezpieczeństwa finansowego) w istniejących warunkach prawnych i instytucjonalnych,

– zatwierdzenia nowej wersji dokumentu *Polityka certyfikacji Narodowego Centrum Certyfikacji* w związku z planowanym rozpoczęciem przez Narodowe Centrum Certyfikacji wydawania nowych profili zaświadczeń certyfikacyjnych wykorzystywanych przy świadczeniu usług kwalifikowanych,

– nawiązania przez NBP współpracy z Uniwersytetem Warszawskim w zakresie konstrukcji benchmarku parytetowego i zarządzania rezerwami dewizowymi,

– podpisania przez NBP umowy z KDPW SA o współpracy w zakresie przekazywania do EBC danych statystycznych dotyczących polskich systemów rozrachunku papierów wartościowych,

– kontynuowania prac mających na celu przygotowanie NBP do uczestnictwa w systemie TARGET2.

1.3.1. Realizacja *Planu działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2004–2006*

W 2006 r. zakończono realizację *Planu działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2004–2006*, przyjętego przez Zarząd NBP w 2004 r. Dokument ten określał obszary, uwarunkowania i cele działalności NBP oraz wyznaczał zadania szczegółowe służące realizacji celów.

Do głównych obszarów działalności NBP należały:

- określanie i realizacja polityki pieniężnej,
- działalność emisyjna,
- zarządzanie rezerwami dewizowymi,
- nadzór bankowy,
- działania na rzecz systemu płatniczego,
- działalność edukacyjna i informacyjna,
- obsługa skarbu państwa,
- działalność dewizowa.

Funkcjonowanie NBP było wspierane przez działalność badawczą i statystyczną oraz współpracę międzynarodową.

W ramach swojej działalności NBP dążył do osiągnięcia siedmiu celów, tj.: stabilności monetarnej, stabilności systemu finansowego, technicznej gotowości do członkostwa w Eurosystemie, uzyskania pozycji znaczącego ośrodka naukowego w zakresie badań ekonomicznych w kraju oraz w ramach ESBC, upowszechniania wiedzy ekonomicznej, utrzymania wysokiego poziomu obsługi klientów, zapewnienia sprawnego funkcjonowania instytucji.

Realizacja dwóch pierwszych celów służyła wypełnieniu konstytucyjnego obowiązku, jakim jest odpowiedzialność za wartość polskiego pieniądza.

Realizacja większości celów przebiegała planowo. Nie była jednak możliwa pełna realizacja celu techniczna gotowość do członkostwa w Eurosystemie, ze względu na brak określenia daty wstąpienia Polski do strefy euro.

W ostatnich latach działalność NBP zdeterminowana była procesem integracji europejskiej. Do momentu wejścia Polski do UE zakończono realizację zadań niezbędnych do osiągnięcia gotowości do członkostwa w ESBC, w tym: wprowadzono zmiany dostosowujące statystykę pieniężną i statystykę bilansu płatniczego do wymagań UE, dostosowano zasady rachunkowości i sprawozdawczości finansowej do zasad stosowanych przez banki centralne ESBC, przygotowano NBP do obsługi środków własnych UE i transferów UE. Od 1 stycznia 2004 r. uruchomiono w NBP podstawowy element zintegrowanego systemu księgowego (w tym w zakresie obsługi operacji zagranicznych), który umożliwił sporządzanie sprawozdawczości księgowej zgodnie z wymogami EBC. Ponadto przygotowano grupę pracowników NBP do współpracy z ESBC oraz z zagranicznymi instytucjami nadzorczymi.

W ramach przygotowań do przystąpienia Polski do systemu ERM II i do strefy euro m.in. uruchomiono system SORBNET-EURO i połączono go z systemem TARGET, przeprowadzono analizę zagrożeń związana z uczestnictwem w ERM II, mającą na celu określenie kształtu optymalnej polityki makroekonomicznej w ramach tego mechanizmu oraz analizę nadmiernego wzrostu kredytów w warunkach ERM II, rozstrzygnięto zakres niezbędnych modyfikacji systemu sprawozdawczego monetarnych instytucji finansowych, zakończono możliwe na chwilę obecną przygotowania NBP od strony operacyjnej oraz organizacyjnej do udziału w systemie ERM II, rozszerzono badania statystyczne w zakresie statystyki monetarnej o nowe obszary, tj. statystykę pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego oraz statystykę dla celów makronadzorczych.

W grupie zadań niezwiązanych z procesem integracji Polski z UE m.in. zakończono prace nad budową systemu wczesnego ostrzegania przed kryzysem walutowym, wprowadzono system

badania koniunktury konsumenckiej oraz utworzono Portal Edukacji Ekonomicznej NBP. Ponadto wprowadzono programy informatyczne do obsługi centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, dokonano zmian sprawozdawczości dla Ministerstwa Finansów dotyczącej obsługi budżetu państwa, wprowadzono do eksploatacji użytkowej system SES w zakresie funkcjonalności obejmującej większość operacji kasowo-skarbcowych we wszystkich oddziałach okręgowych NBP i DES, zakończono budowę Systemu Informatycznego Nadzoru Bankowego, opracowano oraz wprowadzono w życie wewnętrzne regulacje wynikające z polityki bezpieczeństwa NBP.

W styczniu 2007 r. Zarząd NBP przyjął *Plan działalności* na kolejny trzyletni okres, tj. na lata 2007–2009. Plan dostępny jest na stronie internetowej NBP (zob. www.nbp.pl/publikacje/plan_dzialalnosci).

2

POLITYKA PIENIĘŻNA

2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2006 r.[5]

Niniejsze sprawozdanie dotyczy realizacji polityki pieniężnej w 2006 r., której zasady zostały sformułowane w dokumencie *Założenia polityki pieniężnej na rok 2006*.

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji RP „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza". Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim w art. 3 określa, że „podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP".

Współcześnie banki centralne przez stabilność cen rozumieją stopę inflacji na tyle niską, aby nie wywierała ona negatywnego wpływu na inwestycje, oszczędności i inne ważne decyzje podejmowane przez uczestników życia gospodarczego. Zapewnienie tak rozumianej stabilności cen jest podstawowym sposobem, w jaki bank centralny przyczynia się swoimi decyzjami do osiągania wysokiego i trwałego wzrostu gospodarczego.

Rada Polityki Pieniężnej opiera swoją politykę na strategii bezpośredniego celu inflacyjnego (BCI). Doświadczenia międzynarodowe pokazują, że taka strategia jest skutecznym sposobem zapewnienia stabilności cen. W przyjętej w lutym 2003 r. *Strategii polityki pieniężnej po 2003 roku* RPP przyjęła tzw. ciągły cel inflacyjny na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem dopuszczalnych wahań o szerokości ±1 pkt proc.

W *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2006* Rada przedstawiła sposób rozumienia celu inflacyjnego i jego realizacji:

- Po pierwsze, określenie cel *ciągły* oznacza, że odnosi się on do inflacji mierzonej roczną zmianą cen towarów i usług konsumpcyjnych w każdym miesiącu w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku. Dla lepszego zrozumienia procesów inflacyjnych uzasadnione jest również posługiwanie się rocznymi i kwartalnymi wskaźnikami inflacji, takimi jak stosowane w projekcji inflacji NBP i w budżecie państwa. Przy ocenie presji inflacyjnej ważną rolę odgrywają także miary inflacji bazowej.

- Po drugie, przyjęte rozwiązanie oznacza, że polityka pieniężna jest jednoznacznie ukierunkowana na utrzymanie inflacji jak najbliżej celu 2,5%, a nie jedynie wewnątrz przedziału wahań bez określenia jego środka. Rozwiązanie takie pozwala na zakotwiczenie oczekiwań inflacyjnych, co sprzyja prowadzeniu polityki pieniężnej, która w reakcji na wstrząsy wymaga mniejszych i rzadszych zmian stóp procentowych.

- Po trzecie, w gospodarce nieuniknione jest pojawianie się wstrząsów. W zależności od siły wstrząsu i stopnia inercyjności oczekiwań inflacyjnych różne są skala i okres odchylenia inflacji od przyjętego celu. Bank centralny zazwyczaj nie reaguje na takie odchylenia inflacji, które uznaje za przejściowe i które mieszczą się w przedziale wahań wokół celu. W krajach o trwale niskiej stopie inflacji bank nie musi reagować nawet wówczas, gdy przejściowo inflacja odchyli się poza granice tego przedziału. W przypadku wstrząsów, które oceniane są jako powodujące trwałe odchylenie inflacji od celu, bank centralny odpowiednio modyfikuje politykę pieniężną.

- Po czwarte, reakcja polityki pieniężnej na wstrząsy będzie zależała także od ich przyczyn i charakteru. Reakcja na wstrząsy popytowe stanowi problem relatywnie łatwiejszy, ponieważ w tym przypadku inflacja i produkcja zmieniają się w tym samym kierunku. Przy inercyjnym charakterze oczekiwań inflacyjnych podwyżka stóp procentowych osłabia aktywność gospodarczą i w dalszej kolejności presję inflacyjną.

[5] Rozdział *„Polityka pieniężna"* jest *Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej w 2006 r.*, które Rada Polityki Pieniężnej przyjęła na posiedzeniu w dniu 16.05.2007 r.

Wstrząsy podażowe są trudniejszym problemem dla polityki pieniężnej, ponieważ w tym przypadku produkcja i inflacja zmieniają się w przeciwnych kierunkach. Niewłaściwa reakcja polityki pieniężnej może mieć daleko idące niekorzystne skutki dla gospodarki. Próba całkowitego zneutralizowania przez politykę pieniężną wpływu wstrząsu podażowego na inflację może prowadzić niepotrzebnie do znacznego spadku produkcji, ponieważ już sam wstrząs podażowy wpływa niekorzystnie na popyt i inwestycje. Z kolei, próba pełnego zamortyzowania skutków wstrząsu podażowego wywołującego wzrost cen i spadek produkcji – na drodze prowadzenia zbyt łagodnej polityki pieniężnej – powoduje z reguły utrwalenie się wyższej inflacji i wymaga podjęcia w następnych okresach znacznie bardziej restrykcyjnej polityki pieniężnej, powodującej relatywnie silne spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego. Reakcja banku centralnego powinna zależeć od oceny trwałości wstrząsu.

- Po piąte, znaczna część wstrząsów podażowych ma przejściowy charakter i niewielką skalę, w związku z czym nie ma potrzeby natychmiastowego reagowania na nie. Przy większych wstrząsach nawet przejściowe przyspieszenie wzrostu cen może wywołać względnie trwały wzrost oczekiwań inflacyjnych, a w konsekwencji wzrost inflacji ze względu na pojawienie się żądań płacowych. Zadaniem polityki pieniężnej jest więc w takiej sytuacji zapobiegnięcie pojawieniu się wtórnych skutków wstrząsu podażowego (tzw. efektów drugiej rundy). Ryzyko powstania tego rodzaju efektów jest znaczne w krajach o krótkiej historii niskiej inflacji. Przy analizie wstrząsów podażowych bardzo przydatne stają się miary inflacji bazowej, które pozwalają przynajmniej częściowo odróżnić skutki przejściowe od trwałych zmian presji inflacyjnej.

- Po szóste, ze względu na opóźnienia reakcji produkcji i inflacji na prowadzoną politykę pieniężną, wpływa ona w niewielkim stopniu na poziom bieżącej inflacji. Bieżące decyzje władz monetarnych oddziałują na zachowanie cen w przyszłości, podobnie jak bieżąca inflacja pozostaje pod wpływem zmian stóp procentowych dokonanych kilka kwartałów wcześniej. Niestety długość tych opóźnień nie jest wielkością stałą i zależy w dużej mierze od zachodzących w gospodarce zmian strukturalnych i instytucjonalnych. Zmiany w mechanizmie transmisji impulsów monetarnych powodują, że banki centralne tylko w przybliżeniu mogą określić opóźnienie, jakie występuje od podjęcia decyzji do zaobserwowania najsilniejszego jej wpływu na wielkości realne (produkcję, zatrudnienie), a następnie na inflację.

- Po siódme, polityka pieniężna oddziałuje na gospodarkę nie tylko poprzez zmiany stóp procentowych, ale również poprzez utrzymanie ich przez pewien czas na określonym poziomie. Utrzymanie stóp procentowych przez kilka okresów (miesięcy lub kwartałów) na niezmienionym poziomie jest również decyzją o istotnych konsekwencjach dla gospodarki, gdyż prowadzi do stopniowego zamykania albo otwierania się luki popytowej.

- Po ósme, polityka pieniężna jest prowadzona w warunkach niepewności. Wysoka niepewność wynika m.in. z tego, że modele wykorzystywane przez bank centralny do prognozowania inflacji mogą zacząć gorzej odwzorowywać zachowanie gospodarki ze względu na zachodzące w niej zmiany strukturalne. Oznacza to, że: a) przy podejmowaniu decyzji konieczne jest uwzględnianie całokształtu dostępnej informacji, a nie tylko wyników projekcji inflacji; b) nie jest możliwe posługiwanie się prostą regułą polityki, która *ex ante* mogłaby być znana uczestnikom rynku oraz c) ukierunkowana na przyszłość polityka pieniężna musi być przedstawiana otoczeniu jako dążenie do zrealizowania celu inflacyjnego w warunkach niepewności, a nie jako sprawowanie ścisłej kontroli nad przebiegiem procesów gospodarczych.

- Po dziewiąte, przy ocenie stopnia restrykcyjności polityki pieniężnej należy brać pod uwagę nie tylko wysokość realnych stóp procentowych, ale także poziom realnego kursu walutowego.

- Po dziesiąte, istotną przesłanką podejmowania decyzji w polityce pieniężnej jest bilans czynników wpływających na prawdopodobieństwa ukształtowania się przyszłej inflacji

powyżej lub poniżej celu. Bilans ten jest tworzony na podstawie projekcji inflacji, oceny rzeczywistego przebiegu procesów gospodarczych, które mogą odbiegać od przebiegu przedstawionego w projekcji, a także kształtowania się zmiennych oraz informacji nieuwzględnionych bezpośrednio w projekcji. Oceniając czynniki wpływające na kształtowanie się przyszłej inflacji Rada będzie także brała pod uwagę długość okresu utrzymywania się niskiej inflacji.

Ponadto Rada wyraziła przekonanie, że najbardziej korzystna dla Polski byłaby realizacja strategii gospodarczej nastawionej na stworzenie warunków umożliwiających wprowadzenie euro w najbliższym możliwym terminie.

2.2. Polityka pieniężna w 2006 r.

Oceniając politykę pieniężną w 2006 r. należy uwzględnić, że podobnie jak w latach poprzednich, była ona prowadzona w warunkach niepewności. Decyzje banku centralnego są podejmowane na podstawie informacji i prognoz dostępnych w chwili ich podejmowania, co sprawia, że z późniejszej perspektywy nie zawsze muszą się one wydawać trafne z punktu widzenia konieczności utrzymania inflacji jak najbliżej celu. Natura polityki pieniężnej, a w tym przede wszystkim znaczne opóźnienia pomiędzy decyzjami banku centralnego i ich skutkami dla gospodarki sprawia, że decyzje muszą być podejmowane z wyprzedzeniem i że ich późniejsza ocena musi uwzględniać niepewność im towarzyszącą. Dlatego też ocena polityki pieniężnej w przeszłości wymaga uwzględnienia informacji dostępnych w momencie podejmowania decyzji, a nie informacji dostępnych w późniejszym okresie.

Główną przyczyną niepewności w polityce pieniężnej jest fakt, że od momentu podjęcia decyzji dotyczących stóp procentowych do ich najsilniejszego wpływu na inflację upływa kilka kwartałów. Dlatego też procesy inflacyjne w 2006 r. kształtowały się w znacznym stopniu pod wpływem polityki pieniężnej prowadzonej w latach 2004–2005. Natomiast polityka pieniężna prowadzona w 2006 r. będzie oddziaływać przede wszystkim na procesy inflacyjne w 2007 i 2008 r. Opóźnienia w procesie transmisji impulsów polityki pieniężnej sprawiają, że jedną z przesłanek, którymi kierowała się Rada Polityki Pieniężnej przy podejmowaniu decyzji dotyczących poziomu stóp procentowych w 2006 r. były, tak jak w latach poprzednich, projekcje inflacji[6].

Polityka pieniężna w 2006 r. była prowadzona w warunkach stopniowego wzrostu inflacji, zarówno mierzonej wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI), jak i inflacji netto[7]. Inflacja rosła jednak z bardzo niskiego poziomu i utrzymywała się przez cały rok poniżej celu wyznaczonego przez RPP (2,5%). Ponadto, przez większą część roku (z wyjątkiem sierpnia i września) inflacja kształtowała się poniżej dolnej granicy przedziału odchyleń od celu (1,5%). Roczny wskaźnik CPI wzrósł z 0,6% w styczniu do 1,4% w grudniu 2007 r. Wzrost wskaźnika CPI w ujęciu średniorocznym wyniósł 1,0%.

Kształtowanie się inflacji na tak niskim poziomie było spowodowane oddziaływaniem kilku czynników, o różnym i trudnym do precyzyjnego oszacowania wpływie. Do niskiej inflacji przyczyniła się aprecjacja kursu złotego w latach 2004–2006, chociaż w 2006 r. skala aprecjacji była nieznaczna. Do ukształtowania się inflacji na niskim poziomie przyczyniła się również polityka stóp procentowych NBP w 2004 r., której celem miało być powstrzymanie wpływu wstrząsu cenowego związanego z przystąpieniem Polski do UE na przyszłą inflację, a także decyzje w polityce pieniężnej w 2005 r. Ponadto, w kierunku ograniczenia tempa wzrostu cen w 2006 r. oddziaływał nieoczekiwanie słaby wzrost popytu krajowego i PKB w 2005 r. Dodatkowym czynnikiem łagodzącym presję płacową i inflacyjną była wysoka, choć obniżająca się stopa bezrobocia. Na te procesy nałożyło się oddziaływanie takich procesów globalizacyjnych jak rosnąca

[6] Projekcje inflacji opracowane w 2006 r. i opublikowane w *Raportach o Inflacji* zostały przedstawione w załączniku 6.

[7] Inflacja netto to inflacja CPI po wyłączeniu cen żywności oraz cen paliw.

otwartość gospodarki i związana z nią wzrastająca konkurencja cenowa i płacowa, wzrost importu towarów pochodzących z krajów o niskich kosztach wytwarzania oraz zmniejszenie wpływu wysokich cen ropy na inflację[8], które ograniczają tempo wzrostu cen konsumpcyjnych.

W 2006 r. nasilającemu się ożywieniu polskiej gospodarki towarzyszył stopniowy wzrost inflacji. Następowało przyspieszenie popytu konsumpcyjnego i jeszcze szybsze ożywienie popytu inwestycyjnego. Szybki wzrost PKB przyczyniał się do stopniowego domykania luki popytowej. Jednocześnie, utrzymywała się bardzo wysoka dynamika eksportu, związana z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i z wysokim wzrostem gospodarek naszych głównych partnerów handlowych. O zwiększonym potencjale eksportowym polskiej gospodarki świadczyło to, że mimo przyspieszenia wzrostu gospodarczego i wzrostu dynamiki importu deficyt rachunku obrotów bieżących ukształtował się w roku 2006 na bezpiecznym poziomie 2,3% PKB[9].

Wzrost gospodarczy przyczynił się do szybkiego wzrostu liczby pracujących i spadku stopy bezrobocia. Jednocześnie wynagrodzenia rosły szybciej niż wydajność pracy. W 2006 r., mimo spadku jednostkowych kosztów pracy w przemyśle, wzrost jednostkowych kosztów pracy w całej gospodarce oddziaływał w kierunku wzrostu inflacji. W tym samym kierunku oddziaływał też wzrost cen importu, chociaż był on łagodzony przez spadek cen niektórych towarów, zwłaszcza importowanych z krajów o niskich kosztach wytwarzania.

Wpływ cen żywności i cen paliw na inflację był w 2006 r. różnokierunkowy. W pierwszej połowie roku dynamika cen żywności była czynnikiem obniżającym inflację, natomiast od sierpnia ceny żywności ją zwiększały, na co wpłynęły niższe zbiory spowodowane suszą. Do sierpnia ceny paliw przyczyniały się do wzrostu inflacji. W ostatnich miesiącach 2006 r. spadek cen ropy naftowej połączony z aprecjacją złotego wobec dolara amerykańskiego obniżał inflację. O niewielkim, w skali roku, łącznym wpływie wymienionych czynników na inflację świadczy nieznaczna rozbieżność pomiędzy wskaźnikami CPI i inflacji netto.

Wykres 1

Inflacja i cel w latach 2004–2006

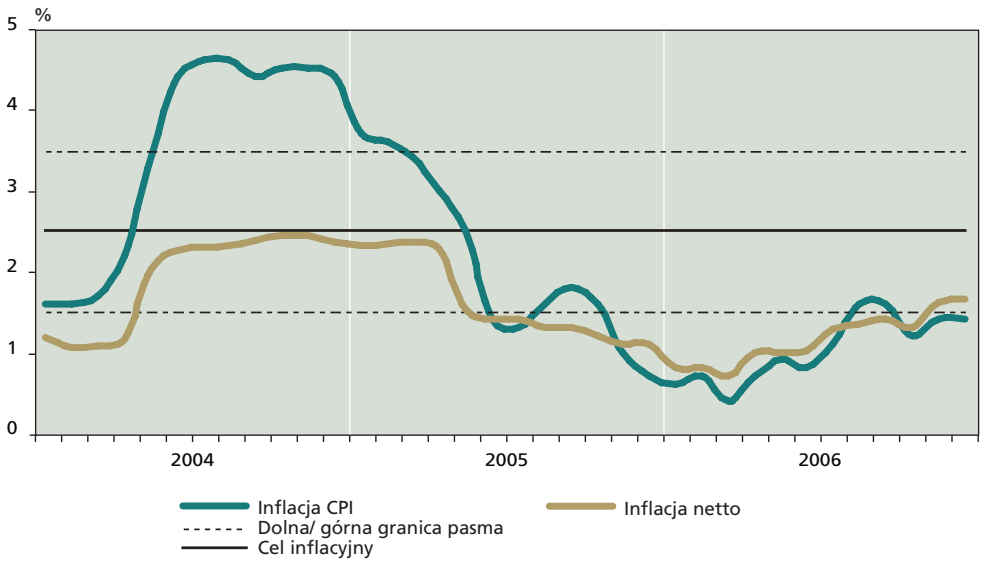

Źródło: GUS i NBP.

[8] Szczegółowe informacje na temat kształtowania się produktu krajowego i jego składowych oraz cen znajdują się w załącznikach 2 i 3.

[9] Szczegółowe informacje dotyczące bilansu płatniczego w 2006 r. zostały przedstawione w załączniku 4.

W 2006 r. Rada Polityki Pieniężnej dwukrotnie, w styczniu i w lutym, obniżyła stopy procentowe. Styczniowa projekcja inflacji, wskazywała, że w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej nastąpi stopniowy wzrost inflacji, która w końcu 2007 r. powróci w okolice celu inflacyjnego (2,5%) i w 2008 r. utrzyma się na poziomie zbliżonym do celu. Jednak prognozowana inflacja rosła wolniej niż w poprzedniej projekcji, opublikowanej w sierpniu 2005 r. Dokonana w styczniu 2006 r. przez RPP ocena bilansu czynników kształtujących przyszłą inflację wskazywała, że prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji poniżej celu w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej jest wyraźnie wyższe niż prawdopodobieństwo, że tempo wzrostu cen będzie wyższe niż 2,5%. W związku z tym na styczniowym posiedzeniu Rada podjęła decyzję o obniżeniu podstawowych stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc.

Wykres 2

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – styczeń 2006 r.

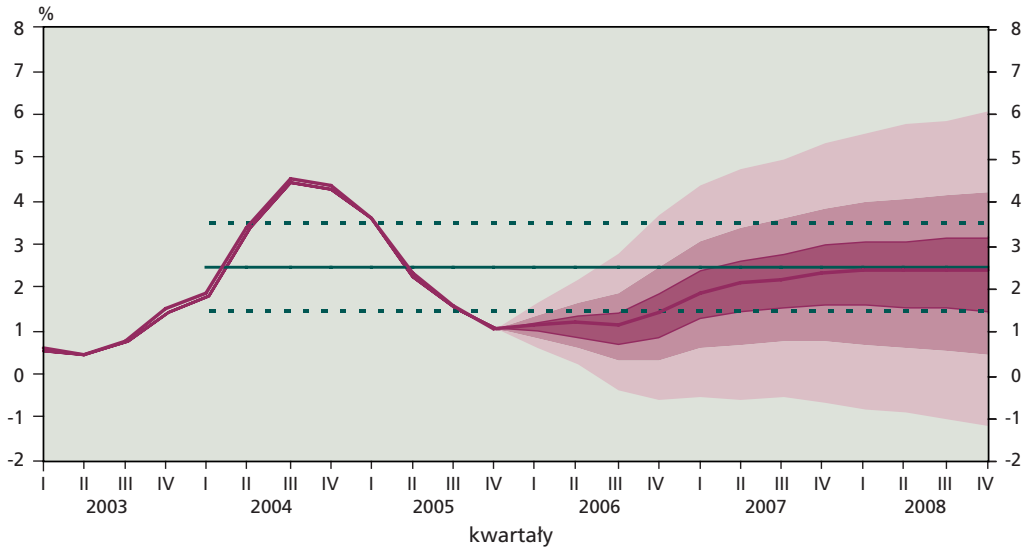

Źródło: dane NBP.

Napływ nowych danych, w tym dotyczących aprecjacji złotego i niższego, niż oczekiwano, poziomu inflacji w styczniu, wskazujących na wzrost prawdopodobieństwa ukształtowania się inflacji poniżej wyniku styczniowej projekcji skłonił RPP do obniżenia stóp procentowych w lutym o kolejne 25 punktów bazowych. W efekcie stopa referencyjna ukształtowała się na poziomie 4%.

Informacje napływające w kolejnych miesiącach wskazywały na umacnianie się tendencji wzrostowych w polskiej gospodarce. Wzrost PKB w I kwartale 2006 r. przekroczył 5%, a zgodnie z kwietniową projekcją makroekonomiczną zbliżona dynamika miała się utrzymać w kolejnych latach. Obniżki stóp, dokonane w I kwartale, szybszy wzrost gospodarczy, a także poprawa sytuacji na rynku pracy i prognozowane przyspieszenie dynamiki jednostkowych kosztów pracy spowodowały, że kwietniowa projekcja inflacji sygnalizowała wzrost presji inflacyjnej. Projekcja wskazywała, że do 2008 r. luka popytowa pozostanie ujemna, ale będzie się domykać w tempie szybszym od przewidywanego w projekcji styczniowej. Dodatkowym czynnikiem ryzyka, który ujawnił się w II kwartale, był wzrost nacisków płacowych w sferze budżetowej.

Wykres 3

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – kwiecień 2006 r.

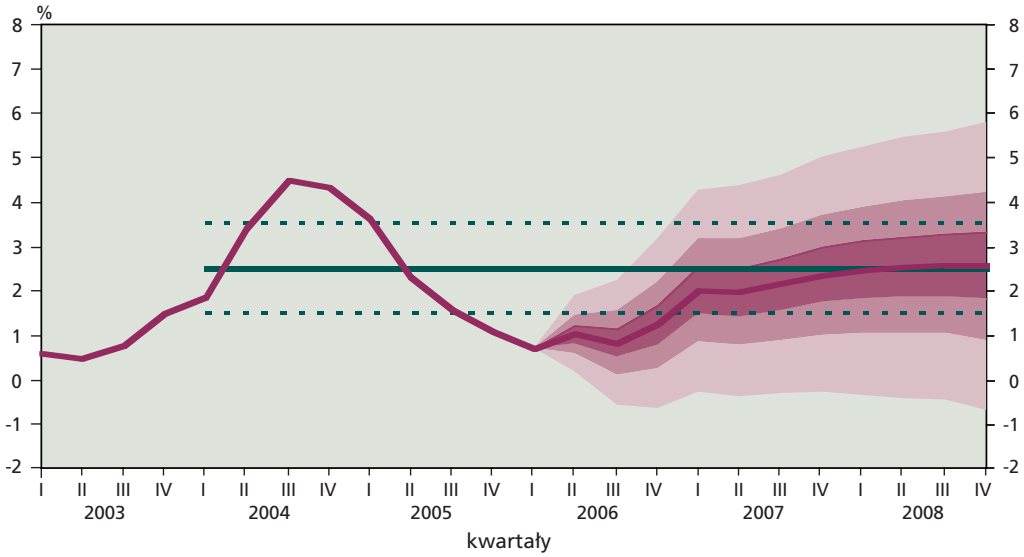

Źródło dane NBP.

W kolejnych miesiącach umacniały się tendencje wzrostowe w polskiej gospodarce. Szacowano, że dynamika PKB w II kwartale ponownie przekroczyła 5%, a kolejna, lipcowa projekcja przewidywała, że w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej nastąpi stopniowy wzrost inflacji, która w II połowie 2007 r. powróci do celu inflacyjnego (2,5%). Projekcja wskazywała, że w 2008 r. inflacja będzie nadal stopniowo wzrastać, a jej poziom utrzyma się w przedziale odchyleń od celu inflacyjnego. Lipcowa projekcja wskazywała ponadto wyższą, niż projekcja kwietniowa, ścieżkę wzrostu popytu krajowego, PKB i inflacji na kolejne lata. Umacniające się ożywienie w gospodarce i rosnące prawdopodobieństwo wzrostu inflacji utwierdziło Radę w przekonaniu, że stopy procentowe nie powinny być dalej obniżane, mimo kształtowania się inflacji bieżącej na niskim poziomie.

Wykres 4

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – lipiec 2006 r.

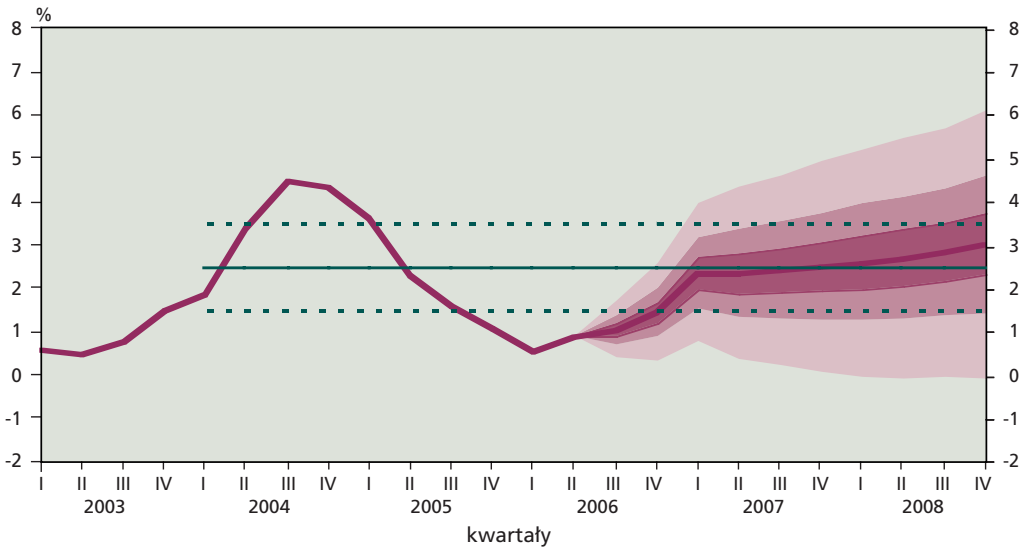

Źródło: dane NBP.

Wykres 5

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – październik 2006 r.

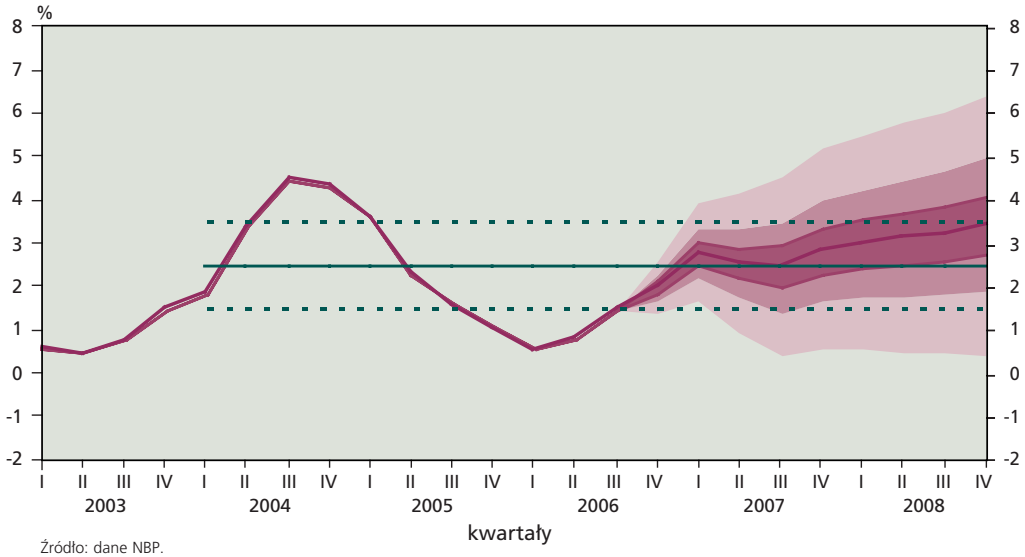

Źródło: dane NBP.

Napływające w kolejnych miesiącach dane potwierdzały, że ożywienie polskiej gospodarki ma charakter trwały. Wzrost gospodarczy w II kwartale okazał się znacząco wyższy niż przewidywano w lipcowej projekcji, a dane miesięczne, dotyczące m.in. sprzedaży detalicznej i produkcji przemysłowej, pozwalały oczekiwać, że także w III kwartale wzrost gospodarczy mógł być niedoszacowany. Systematycznie, choć powoli, rósł wskaźnik bieżącej inflacji, zarówno CPI, jak i inflacji netto. W sierpniu wskaźnik CPI wzrósł ponad dolną granicę przedziału wahań wokół celu inflacyjnego, jednak wzrost ten wynikał przede wszystkim ze wzrostu cen żywności, który był efektem suszy.

Z opracowanej w październiku projekcji inflacji wynikało, że w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej nastąpi stopniowy wzrost inflacji, która w I kwartale 2007 r. powróci do celu inflacyjnego (2,5%). Projekcja wskazywała, że w 2008 r. inflacja będzie nadal stopniowo wzrastać i w II połowie 2008 r. jej poziom będzie zbliżony do górnej granicy odchyleń od celu inflacyjnego.

Dane napływające do końca roku nie zmieniły znacząco obrazu sytuacji. W szczególności dane dotyczące produkcji budowlano-montażowej, wzrostu nakładów inwestycyjnych dużych i średnich przedsiębiorstw a także liczby pracujących w gospodarce w III kwartale potwierdzały trwałość ożywienia gospodarczego i stopniowy wzrost presji inflacyjnej.

Ze względu na opóźnienia w procesie transmisji impulsów polityki pieniężnej do gospodarki, przy podejmowaniu decyzji o poziomie stóp procentowych uwzględniano przede wszystkim przewidywany rozwój wydarzeń w przyszłości. Wynika stąd istotna rola prognoz, w tym, w szczególności projekcji inflacji. Model prognostyczny jest jednak z natury rzeczy narzędziem niedoskonałym i dlatego wyniki projekcji uzyskane na jego podstawie były ważną, ale nie jedyną przesłanką podejmowania decyzji.

W trakcie posiedzeń w 2006 r. Rada wielokrotnie dyskutowała o roli czynników, które mogły nie zostać w dostateczny sposób ujęte w modelu prognostycznym. Przedmiotem dyskusji były m.in. perspektywy trwałości ożywienia na rynku pracy i związana z tym presja na wzrost wynagrodzeń w Polsce, wpływ procesów globalizacyjnych i kształtowania się światowych cen surowców na perspektywy wzrostu gospodarczego i inflacji w Polsce, perspektywy poprawy stanu finansów publicznych oraz krótko- i średniookresowy wpływ przystąpienia Polski do UE na kurs złotego i inflację. Na posiedzeniach omawiano także: przyszły wpływ importu z krajów o niskich kosztach wytwarzania na inflację w Polsce, znaczenie utrzymywania się niskiej inflacji netto dla przyszłej inflacji CPI, doświadczenia innych krajów, w których inflacja kształtowała się przez pewien czas poniżej celu

inflacyjnego oraz perspektywy kształtowania się kursu złotego. Rada rozważała także, jaki wpływ na perspektywy inflacji w Polsce mogą mieć: wzrost znaczenia czynników globalnych wobec czynników krajowych, ewentualne silniejsze, niż oczekiwane, osłabienie wzrostu gospodarczego na świecie w 2007 r., dynamika agregatów monetarnych i sytuacja finansowa przedsiębiorstw[10].

Ważnym elementem polityki pieniężnej opartej na strategii bezpośredniego celu inflacyjnego jest komunikacja z szeroko pojętym otoczeniem gospodarczym. W jej ramach Rada przedstawia swoje oceny aktualnego stanu gospodarki oraz przyszłego przebiegu procesów gospodarczych. W 2006 r., podobnie jak w latach poprzednich, najważniejszymi instrumentami w sferze komunikacji były cokwartalne *Raporty o inflacji* oraz comiesięczne komunikaty i konferencje prasowe po posiedzeniach RPP. Zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2006* Rada dążyła do zwiększenia przejrzystości i jednoznaczności komunikacji z otoczeniem. Istotnym elementem zwiększenia przejrzystości prowadzonej polityki było coraz pełniejsze przedstawianie w rozdziale „Polityka pieniężna" *Raportu o inflacji* najważniejszych problemów będących przedmiotem dyskusji na decyzyjnych posiedzeniach RPP. Rada podejmowała także działania zmierzające do rozpoczęcia publikowania syntetycznego opisu dyskusji na swoich decyzyjnych posiedzeniach *(minutes)*.

Wykres 6

Podstawowe stopy procentowe NBP w latach 2004–2006

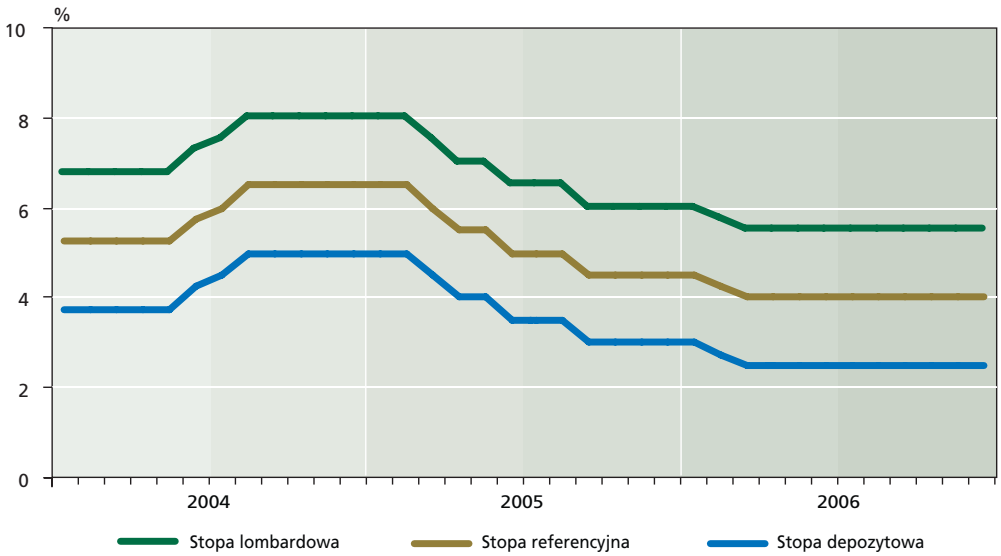

Źródło: dane NBP.

2.3. Instrumenty polityki pieniężnej

W 2006 r. NBP realizował politykę pieniężną, oddziałując na poziom inflacji za pomocą stopy procentowej. RPP określała wysokość oficjalnych stóp procentowych NBP, które wyznaczały rentowności instrumentów polityki pieniężnej oraz ustaliła zasady przeprowadzania operacji otwartego rynku. W celu kształtowania krótkoterminowych stóp procentowych NBP wykorzystywał następujące instrumenty: operacje otwartego rynku, operacje depozytowo-kredytowe oraz rezerwę obowiązkową. Wpływając na poziom krótkoterminowych stóp procentowych rynku pieniężnego, RPP dążyła do osiągnięcia takiego poziomu stóp procentowych w gospodarce, aby był on spójny z założonym celem inflacyjnym.

[10] Szerszy opis dyskusji i argumentów podnoszonych na posiedzeniach przedstawiono w *Raportach o inflacji* opublikowanych w 2006 r. oraz w styczniu 2007 r.

2.3.1. Nadpłynność sektora bankowego

Nadpłynność sektora bankowego rosła w 2006 r., podobnie jak w roku poprzednim. Jej poziom, mierzony jako średnioroczne saldo bonów pieniężnych NBP, wyniósł 19.758 mln zł i był wyższy o 3.059 mln zł, (tj. o 18%) w porównaniu do średniego poziomu z 2005 r. Łączna absorpcja środków pieniężnych z sektora bankowego, mierzona skalą emisji bonów pieniężnych NBP oraz poziomem lokat MF w NBP, wyniosła w 2006 r. średnio 24.823 mln zł i była wyższa o 3 116 mln zł w porównaniu do 2005 r. Dodatkowo, w obiegu pozostawały obligacje[11] w kwocie 7 816 mln zł, których termin zapadalności przypada na 2012 r.

Do wzrostu nadpłynności sektora bankowego przyczyniły się w największym stopniu operacje walutowe banku centralnego. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 r. saldo skupu i sprzedaży walut obcych przez NBP, wynikające głównie z napływu do Polski środków z funduszy UE, wyniosło 5.589 mln zł po stronie skupu walut. Innymi czynnikami działającymi w kierunku wzrostu płynności były m.in. środki wypłacane przez NBP z tytułu: wpłaty z zysku NBP do budżetu państwa, dyskonta bonów pieniężnych NBP oraz odsetek od rezerwy obowiązkowej i obligacji NBP.

Przyrost nadpłynności był ograniczany głównie przez zwiększenie poziomu pieniądza gotówkowego w obiegu – średnio o 9 223 mln zł w ciągu 2006 r. W podobnym kierunku oddziaływały wyższy poziom rezerwy obowiązkowej (o 1 277 mln zł) oraz wzrost depozytów budżetowych w NBP (o 529 mln zł).

Od 2006 r., w celu usprawnienia zarządzania przez banki komercyjne bieżącym poziomem płynności, NBP rozszerzył zakres publikowanych danych. Obok dotychczas ogłaszanych informacji, dotyczących poziomu rezerwy wymaganej, rachunku bieżącego banków w NBP, depozytu na koniec dnia oraz wykorzystanego kredytu lombardowego, NBP publikuje raz w tygodniu prognozę średniego poziomu rachunku bieżącego banków w okresie zapadalności podstawowej operacji otwartego rynku. Ponadto, codziennie aktualizowana jest wartość średniego poziomu rachunku bieżącego banków w NBP w okresie utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

2.3.2. Instrumenty polityki pieniężnej

2.3.2.1. Stopa procentowa

W 2006 r. podstawowym instrumentem polityki pieniężnej była krótkoterminowa stopa procentowa. Rada Polityki Pieniężnej określała wysokość stóp procentowych NBP, które wyznaczały oprocentowanie instrumentów polityki pieniężnej, tj.: operacji otwartego rynku, rezerwy obowiązkowej oraz operacji depozytowo-kredytowych.

Główną stopą NBP była stopa referencyjna. Stopa ta oddziaływała na poziom stawki rynkowej o terminie porównywalnym z zapadalnością podstawowych operacji otwartego rynku (WIBOR SW[12]). Stopy depozytowa i lombardowa NBP wyznaczały pasmo wahań stóp procentowych *overnight* na rynku międzybankowym.

W 2006 r. Rada Polityki Pieniężnej dwukrotnie obniżała stopy podstawowe NBP. Stopa referencyjna została obniżona łącznie z 4,50% do 4,00%, stopa lombardowa z 6,00% do 5,50%, a depozytowa z 3,00% do 2,50%. Szerokość korytarza wahań krótkoterminowych stawek rynkowych pozostała niezmieniona i wynosiła +/-1,5 pkt proc.

---

[11] Wyemitowane przez NBP w 2002 r., zgodnie z uchwałą nr 5/6/PPK/2002 Zarządu NBP z dnia 8 lutego 2002 r. w sprawie emisji przez NBP obligacji przeznaczonych na zamianę części obligacji nabytych przez banki w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej.

[12] WIBOR SW (ang. *Warsaw Interbank Offer Rate Spot Week*) – stawka, po której banki są gotowe udzielić pożyczki na rynku niezabezpieczonych lokat międzybankowych na okres 7 dni. Obliczana jest jako średnia arytmetyczna z kwotowań przekazywanych przez uczestników tzw. fixingu, przeprowadzanego każdego dnia roboczego o godz. 11.00 i publikowana na stronie serwisu informacyjnego Reuters (WIBO). Organizatorem fixingu jest ACI Polska.

Tabela 2

Decyzje Rady Polityki Pieniężnej dotyczące zmian stóp podstawowych NBP w 2006 r.

Data podjęcia decyzji*	Decyzja
31 stycznia	Obniżenie minimalnej stopy rentowności 7-dniowych operacji otwartego rynku z 4,5% do 4,25% Obniżenie stopy oprocentowania kredytu lombardowego z 6,0% do 5,75% Obniżenie stopy redyskonta weksli z 4,75% do 4,5% Obniżenie stopy depozytowej z 3,0% do 2,75%
28 lutego	Obniżenie minimalnej stopy rentowności 7-dniowych operacji otwartego rynku z 4,25% do 4,0% Obniżenie stopy oprocentowania kredytu lombardowego z 5,75% do 5,5% Obniżenie stopy redyskonta weksli z 4,5% do 4,25% Obniżenie stopy depozytowej z 2,75% do 2,5%

* Decyzje wchodziły w życie następnego dnia roboczego.

Źródło: dane NBP.

W ślad za obniżkami stopy referencyjnej spadały krótkoterminowe stopy procentowe na rynku międzybankowym. Stawka WIBOR SW oscylowała wokół stopy referencyjnej NBP i utrzymywała się w korytarzu wahań wyznaczonym przez stopy lombardową i depozytową NBP. Na ogół stawka ta kształtowała się powyżej stopy referencyjnej NBP, a jej średnie odchylenie od stopy referencyjnej wyniosło w 2006 r. 11 punktów bazowych i było wyższe o 2 punkty bazowe w porównaniu do roku poprzedniego. Średnie odchylenie stawki POLONIA[13] od stopy referencyjnej NBP w 2006 r. wyniosło 13 punktów bazowych, natomiast stawki WIBOR O/N –14 punktów bazowych wobec odpowiednio 26 i 22 punktów bazowych w 2005 r.

Wykres 7

Stopy podstawowe NBP oraz stawka rynku międzybankowego WIBOR SW w 2006 r.

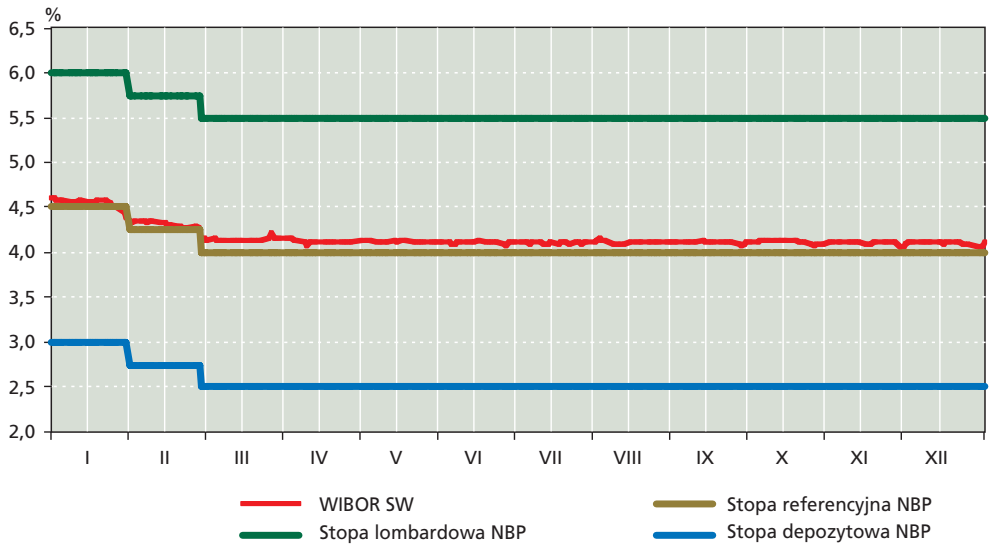

Źródło: dane NBP.

[13] POLONIA (ang. *Polish Overnight Index Avarage*) – średnia stawka *overnight* ważona wielkością transakcji na rynku niezabezpieczonych depozytów międzybankowych. NBP publikuje wysokość tej stawki na stronie serwisu informacyjnego Reuters (NBPS) każdego dnia o godz. 17.00.

2.3.2.2. Operacje otwartego rynku

W 2006 r. operacje otwartego rynku były podstawowym instrumentem umożliwiającym utrzymywanie krótkoterminowych stóp procentowych na poziomie spójnym z realizacją ustalonego przez RPP celu inflacyjnego. W ramach tego rodzaju operacji NBP mógł stosować operacje podstawowe, dostrajające oraz strukturalne.

Operacje podstawowe były przeprowadzane w formie emisji bonów pieniężnych NBP z 7-dniowym terminem zapadalności. Stosowano je, podobnie jak w roku poprzednim, w sposób regularny raz w tygodniu – w każdy piątek.

Wykres 8

Średnie w miesiącu saldo bonów pieniężnych NBP w latach 1995–2006

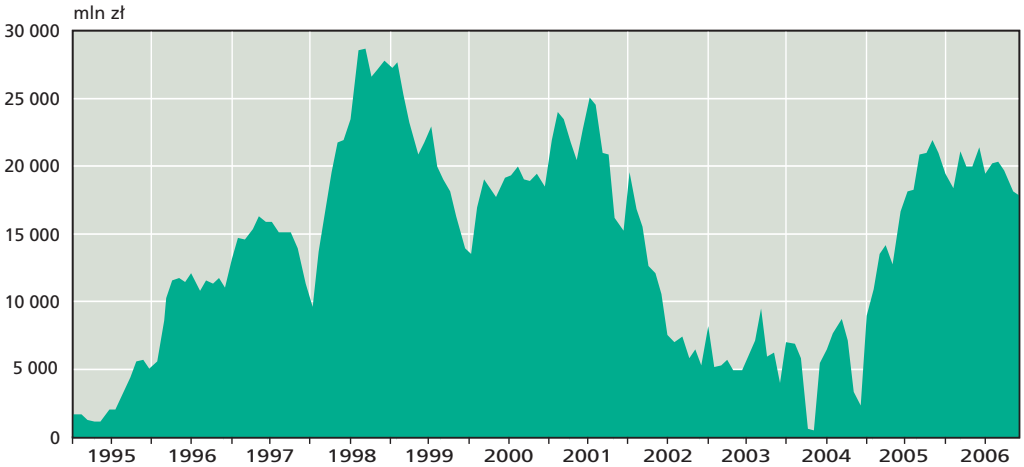

Źródło: dane NBP.

Od 1 stycznia 2006 r. dostęp do operacji podstawowych uzyskały wszystkie banki uczestniczące w systemie SORBNET, posiadające jednocześnie rachunek w Rejestrze Papierów Wartościowych prowadzonym w NBP oraz aplikację ELBON.

W 2006 r. Narodowy Bank Polski, poza podstawowymi operacjami otwartego rynku, miał również możliwość przeprowadzania operacji dostrajających. Operacje te mogły zostać podjęte w przypadku nieoczekiwanej, krótkoterminowej zmiany płynności sektora bankowego, prowadzącej do niepożądanych – z punktu widzenia polityki pieniężnej – wahań krótkoterminowych stóp procentowych. Operacje dostrajające mogły mieć charakter zarówno operacji absorbujących, jak i zasilających. Dostęp do nich mialo 13 banków najbardziej aktywnych na rynku pieniężnym i walutowym, z którymi Narodowy Bank Polski podpisał umowy[14] w sprawie pełnienia funkcji Dealera Rynku Pieniężnego. W 2006 r. nie wystąpiły przesłanki do przeprowadzenia operacji dostrajających.

W 2006 r. nie zaistniała również konieczność zmiany długoterminowej struktury płynności sektora bankowego. Operacje strukturalne mogły polegać na emisji lub przedterminowym wykupie przez NBP własnych obligacji oraz zakupie lub sprzedaży papierów wartościowych na rynku wtórnym.

2.3.2.3. Rezerwa obowiązkowa

W 2006 r. obowiązkowi utrzymywania rezerwy obowiązkowej na rachunkach w NBP podlegały banki i oddziały banków zagranicznych działające w Polsce. Rezerwa obowiązkowa była

[14] Ocena aktywności banków na rynku pieniężnym i walutowym dokonywana jest corocznie według określonych przez NBP kryteriów kwalifikacyjnych Indeksu Aktywności Dealerskiej (IAD).

utrzymywana w systemie uśrednionym. Banki były zobowiązane do utrzymywania średniego stanu środków na rachunkach w NBP w okresie rezerwowym na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej.

Podstawę naliczania rezerwy obowiązkowej stanowiły zwrotne środki pieniężne gromadzone na rachunkach bankowych oraz uzyskane ze sprzedaży papierów wartościowych. Z podstawy naliczania wyłączone były środki przyjęte od innego banku krajowego, pozyskane z zagranicy na co najmniej dwa lata oraz gromadzone na rachunkach oszczędnościowo-kredytowych w kasach mieszkaniowych i indywidualnych kontach emerytalnych. Rezerwa obowiązkowa była naliczana i utrzymywana w złotych. Stopy rezerwy nie zostały zmienione w 2006 r. i wynosiły 3,5% od wszystkich zobowiązań, z wyjątkiem środków pozyskanych ze sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przerzeczeniem odkupu, od których stopa rezerwy wynosiła 0%. Wartość naliczonej rezerwy banki pomniejszały o równowartość 500 tys. euro. Środki rezerwy obowiązkowej były oprocentowane. Od maja 2004 r. Rada Polityki Pieniężnej ustaliła ich oprocentowanie na poziomie 0,9 stopy redyskontowej weksli.

Poziom rezerwy obowiązkowej na dzień 31 grudnia 2006 r. wyniósł 13 970 mln zł i w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2005 r. wzrósł o 1 905 mln zł (15,8%).

Wykres 9

Zmiany w poziomie rezerwy obowiązkowej i odchylenia od rezerwy wymaganej w 2006 r.

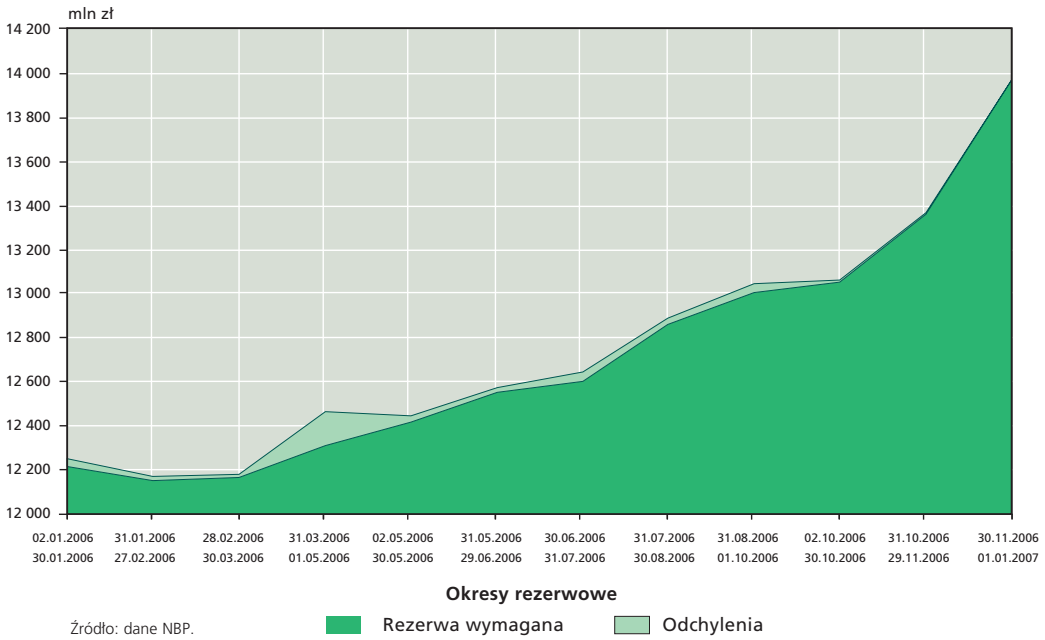

Źródło: dane NBP.

Na wzrost wielkości rezerwy obowiązkowej największy wpływ w 2006 r. miały:

- przyrost o 11,9% depozytów stanowiących podstawę jej naliczania, objętych dodatnią stopą rezerwy,
- wygaśnięcie z dniem 1 grudnia 2006 r. zwolnienia z obowiązku utrzymywania rezerwy w odniesieniu do jednego z banków.

We wszystkich okresach rezerwowych na rachunkach banków utrzymywała się niewielka (przeciętnie o 35 mln zł, tj. o 0,28%) nadwyżka średniego stanu środków w stosunku do wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej. W poszczególnych okresach nadwyżka ta wyniosła od 2 mln zł w grudniu (0,02%) do 157 mln zł w kwietniu (1,27%). Utrzymujące się minimalne różnice pomiędzy rezerwą wymaganą a utrzymywaną w poszczególnych okresach rezerwowych były wynikiem:

- prawidłowego zarządzania aktywami w bankach,

- korzystania przez banki z instrumentów ułatwiających zarządzanie środkami na rachunkach w NBP (kredyt techniczny, depozyt na koniec dnia oraz kredyt lombardowy),

- wprowadzenia oprocentowania środków rezerwy tylko do wysokości rezerwy wymaganej (od 1 maja 2004 r.).

2.3.2.4. Operacje depozytowo-kredytowe

Operacje depozytowo-kredytowe obejmowały dwa instrumenty oferowane przez bank centralny – depozyt na koniec dnia oraz kredyt lombardowy. Miały one na celu stabilizowanie poziomu płynności na rynku międzybankowym i ograniczanie skali wahań stawki rynkowej *overnight*. Operacje te przeprowadzane były z inicjatywy banków komercyjnych. Przy ich użyciu banki mogły lokować nadwyżkę wolnych środków bądź uzupełniać niedobór płynności w banku centralnym.

Stopa depozytowa stanowiła dolne ograniczenie wahań stawki *overnight* na rynku międzybankowym. Stopa lombardowa wyznaczała maksymalną cenę pozyskania pieniądza w NBP i określała jednocześnie jej górną granicę.

- W 2006 r. banki złożyły lokaty terminowe w NBP na termin *overnight* w łącznej kwocie 54,7 mld zł. Były one niższe o 3,9% w stosunku do depozytów złożonych w roku poprzednim, których suma wyniosła 56,9 mld zł. Średni dzienny poziom depozytu na koniec dnia wyniósł 149,9 mln zł wobec 155,9 mln zł w 2005 r.

- Łączna wysokość depozytu na koniec dnia, składanego przez banki, wahała się od 0,3 mln zł do 5,7 mld zł. Najwyższe kwoty środków lokowane były w ostatnich dniach okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

- W 2006 r. banki korzystały z kredytu lombardowego pod zastaw skarbowych papierów wartościowych, uzupełniając bieżącą płynność w NBP głównie pod koniec okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej. Łączna kwota wykorzystanego w 2006 r. kredytu wyniosła 15,5 mld zł wobec 10,3 mld zł w 2005 r. Średnie dzienne wykorzystanie kredytu lombardowego wyniosło 42,6 mln zł w stosunku do 28,4 mln zł w 2005 r.

2.3.2.5. Pozostałe operacje

Ważnym elementem systemu rozliczeniowego pozostawał kredyt techniczny, będący formą nieoprocentowanej pożyczki z banku centralnego, spłacany w ciągu tego samego dnia operacyjnego. Kredyt pełnił funkcję instrumentu ułatwiającego bankom zarządzanie płynnością w ciągu dnia operacyjnego oraz przebieg rozrachunku międzybankowego. Był on zabezpieczany skarbowymi papierami wartościowymi.

W 2006 r. NBP oferował:

- kredyt techniczny w złotych;

  Dzienne zasilenie banków w płynność kredytem technicznym kształtowało się w granicach od 4,6 do 17,1 mld zł i było wyższe o 48% w stosunku do 2005 r.

- kredyt śróddzienny w euro, pełniący funkcję instrumentu zapewniającego płynność rozrachunku w systemie SORBNET–EURO;

  Zabezpieczeniem kredytu były wybrane papiery skarbowe, zaakceptowane przez Europejski Bank Centralny. W 2006 r. dzienne zasilenie banków w płynność kredytem śróddziennym wahało się od 251,7 tys. EUR do 5,0 mln EUR.

3

NADZÓR BANKOWY

W 2006 r. Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego (GINB), jako organ wykonawczy Komisji Nadzoru Bankowego (KNB) wydzielony organizacyjnie w strukturze NBP, realizował określone w ustawie Prawo bankowe cele nadzoru bankowego. Polegają one na zapewnieniu bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych oraz zgodności działalności banków z przepisami prawa, statutem banku i decyzją o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku[15].

Według stanu na 31 grudnia 2006 r. działalność operacyjną prowadziło w Polsce 647 banków (649 na koniec 2005 r.), w tym:

- 50 banków w formie spółki akcyjnej,
- 1 bank państwowy,
- 584 banki spółdzielcze,
- 12 oddziałów instytucji kredytowych.

W 2006 r. zamiar prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium Polski zgłosiło 36 instytucji kredytowych (103 w 2005 r.).

Szczegółowe dane dotyczące sektora bankowego zawierają inne publikacje NBP, które są przekazywane licznym odbiorcom i dostępne na stronie internetowej NBP. Wybrane informacje, przedstawiające sytuację sektora bankowego na koniec 2006 r., zawiera załącznik 1.

3.1. Zmiany instytucjonalne w organizacji nadzoru nad rynkiem finansowym w Polsce

W 2006 r. nastąpiły zmiany instytucjonalne w funkcjonowaniu nadzoru nad rynkiem finansowym w Polsce.

Zgodnie z ustawą z 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym[16], 19 września 2006 r. została powołana Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) oraz zmieniono skład Komisji Nadzoru Bankowego (KNB). Ustawa wprowadziła zmienione regulacje w zakresie organizacji, zakresu i celu sprawowania nadzoru nad rynkiem finansowym. Proces łączenia instytucji nadzorczych został podzielony na dwa etapy. KNF od dnia wejścia w życie ustawy przejęła kompetencje Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (KPWiG) oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych (KNUiFE), a od 1 stycznia 2008 r. przejmie kompetencje KNB. Zgodnie ze zmienionymi przepisami, od 19 września 2006 r. w skład Komisji Nadzoru Bankowego wchodzą:

- Przewodniczący KNF albo wyznaczony przez niego Zastępca – jako Przewodniczący KNB,
- minister właściwy do spraw instytucji finansowych lub delegowany przez niego sekretarz lub podsekretarz stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw instytucji finansowych – jako Zastępca Przewodniczącego KNB,
- przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
- Prezes Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG),
- Prezes Narodowego Banku Polskiego (NBP) albo wyznaczony przez niego Wiceprezes,
- przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych,
- Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego.

Z dniem 31 grudnia 2007 r. zostanie zlikwidowany GINB, który jako wydzielona w strukturze NBP jednostka organizacyjna wykonuje zadania określone przez KNB i Zarząd NBP.

[15] Rozdział został opracowany na podstawie projektu Sprawozdania z działalności Komisji Nadzoru Bankowego za 2006 r.

[16] Ustawa została opublikowana 4 września 2006 r., Dz.U. z 2006 r. nr 157, poz. 1119.

3.2. Zadania licencyjne

Główne zadania licencyjne nadzoru bankowego w 2006 r. obejmowały rozpatrywanie kierowanych do KNB wniosków i zawiadomień dotyczących:

- tworzenia banków oraz podejmowania działalności operacyjnej,
- sprzedaży przedsiębiorstw bankowych lub ich zorganizowanych części,
- wykonywania prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banków w formie spółki akcyjnej,
- zmian składu zarządów banków,
- zmian w statutach banków,
- prowadzenia działalności poprzez oddziały lub w ramach działalności transgranicznej,
- otwierania przedstawicielstw banków zagranicznych i instytucji kredytowych.

3.2.1. Tworzenie banków

W 2006 r. rozpatrzono jeden wniosek o wydanie zezwolenia na utworzenie nowego banku. W charakterze założycieli tego banku występują 3 powiązane ze sobą podmioty krajowe.

Pozytywnie rozpatrzono wniosek w sprawie wydania zezwolenia KNB na rozpoczęcie działalności operacyjnej przez Dexia Kommunalkredit Bank Polska SA z siedzibą w Warszawie, który uzyskał licencję w 2005 r. Ponadto BRE Bank Hipoteczny SA oraz RCI Bank Polska SA, po przedstawieniu odpowiednich regulacji wewnętrznych, uzyskały zezwolenia na rozpoczęcie wykonywania nowych czynności bankowych.

3.2.2. Sprzedaż przedsiębiorstwa bankowego lub jego zorganizowanej części

W 2006 r. KNB pozytywnie rozpatrzyła 2 wnioski w sprawie nabycia przedsiębiorstwa bankowego lub jego zorganizowanej części. Wnioski dotyczyły nabycia przedsiębiorstw przez instytucje kredytowe z krajów Unii Europejskiej (UE) w związku z oddziałami tworzonymi na terytorium Polski (Calyon i Danske Bank A/S).

3.2.3. Zmiany w strukturze akcjonariatu banków

W 2006 r. GINB rozpatrzył 9 wniosków dotyczących zmian w strukturze akcjonariatu banków. W związku z tym KNB wydała:

- 6 uchwał zezwalających na wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku,
- 3 uchwały dotyczące umorzenia wniosków w sprawie wydania zezwolenia na wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku.

3.2.4. Zmiany składu zarządów banków

W 2006 r. GINB rozpatrywał wnioski dotyczące wyrażenia zgody na powołanie prezesów i członków zarządu banków, w wyniku czego KNB podjęła:

- 30 uchwał w sprawie powołania prezesów i członków zarządu banków w formie spółek akcyjnych, w tym:

– 26 uchwał w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesów lub członków zarządu,

– 3 uchwały w sprawie umorzenia postępowania, z powodu wycofania wniosków przez rady nadzorcze poszczególnych banków,

– 1 uchwałę dotyczącą wznowienia postępowania w sprawie wniosku o wyrażenie zgody na powołanie członków zarządu banku,

- 20 uchwał w sprawie powołania prezesów zarządu w bankach spółdzielczych, w tym:

– 19 uchwał w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesów banków spółdzielczych,

– 1 uchwałę w sprawie zawieszenia postępowania.

3.2.5. Zmiany statutów banków

W wyniku rozpatrzenia złożonych wniosków dotyczących zmian w statutach banków KNB wydała w 2006 r.:

- 78 decyzji dotyczących zmian w statutach banków w formie spółki akcyjnej,
- 467 decyzji w sprawie zezwolenia na dokonanie zmian w statutach banków spółdzielczych,
- 2 opinie dla Ministra Skarbu Państwa w sprawie zmiany statutu banku państwowego (Banku Gospodarstwa Krajowego).

Ponadto KNB wydała 7 pozytywnych decyzji w sprawie rozszerzenia terytorialnego zakresu działania banków spółdzielczych. Na tej podstawie banki spółdzielcze wprowadzają odpowiednie zmiany w swoich statutach.

3.2.6. Prowadzenie działalności poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej

W 2006 r. do KNB wpłynęły następujące zawiadomienia (notyfikacje) od właściwych władz nadzorczych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)[17]:

- 7 zawiadomień w sprawie podjęcia przez instytucje kredytowe działalności poprzez oddział na terytorium Polski,
- 39 zawiadomień w sprawie podjęcia przez instytucje kredytowe działalności transgranicznej na terytorium Polski,
- 1 zawiadomienie w sprawie podjęcia działalności poprzez oddział banku krajowego na terytorium EOG.

3.2.7. Otwieranie i działalność przedstawicielstw banków zagranicznych oraz instytucji kredytowych

W 2006 r. KNB rozpatrzyła pozytywnie 3 wnioski w sprawie otwarcia przedstawicielstwa w Polsce przez następujące instytucje kredytowe:

- Caja de Ahorros del Mediterraneo, Hiszpania,

[17] Unijne regulacje, oprócz państw członkowskich Unii Europejskiej, obowiązują również w Islandii, Liechtensteinie i Norwegii. Państwa te wraz z państwami Unii Europejskiej tworzą Europejski Obszar Gospodarczy.

- Westdeutsche Immobilienbank, Niemcy (nie rozpoczęła działalności do końca 2006 r.),
- Banque Privee Edmond de Rothschild Europe SA, Luksemburg (nie rozpoczęła działalności do końca 2006 r.).

Działalność w 2006 r. zakończyły 2 przedstawicielstwa. Na koniec 2006 r. w Polsce działało 18 przedstawicielstw banków zagranicznych i instytucji kredytowych (w tym 4 z Białorusi, 3 z Włoch, 2 z USA, 3 z Niemiec oraz po jednym z Francji, Szwajcarii, Austrii, Irlandii, Tajwanu i Hiszpanii).

3.2.8. Inne zadania związane z działalnością licencyjną

W ramach stałych zadań licencyjnych nadzoru bankowego podejmowano następujące działania:

- prowadzono i aktualizowano ewidencję banków,
- nadzorowano wywiązywanie się inwestorów z deklarowanych działań w stosunku do banków, w których uzyskali zezwolenie na wykonywanie prawa głosów,
- monitorowano zmiany w składach rad nadzorczych i zarządów banków (zbierano informacje dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego członków władz banków we współpracy z nadzorami banków zagranicznych),
- ewidencjonowano członków zarządów banków, którym w ramach podziału kompetencji podlegają zarządzanie ryzykiem kredytowym i komórka audytu wewnętrznego,
- przekazywano osobom fizycznym, przedsiębiorcom i instytucjom państwowym informacje i opinie na temat obowiązujących regulacji prawnych dotyczących zadań licencyjnych.

3.3. Zadania regulacyjne

Najważniejsze zadania regulacyjne GINB w 2006 r. koncentrowały się na wprowadzaniu postanowień Nowej Umowy Kapitałowej (NUK) i Dyrektywy CRD (*Capital Requirements Directive*)[18] do krajowych regulacji prawnych.

3.3.1. Projekty ustaw

Nadzór bankowy uczestniczył w projektowaniu aktów prawnych oraz dokonywał interpretacji prawnych i udzielał wyjaśnień w zakresie obowiązujących przepisów prawa. Brał także udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych przekazywanych NBP w trakcie procesu legislacyjnego.

- **Ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym**[19]
- **Ustawa o zmianie ustawy Prawo bankowe**[20]

Nowelizacja ustawy Prawo bankowe – wraz z opisanymi niżej uchwałami KNB jako przepisami wykonawczymi do ustawy – przenoszą do polskiego porządku prawnego przepisy Dyrektyw: 2006/48/WE i 2006/49/WE, dotyczących instytucji kredytowych. Wprowadzają one postanowienia NUK w zakresie:

- minimalnych wymogów kapitałowych w odniesieniu do ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego – indywidualnie i na bazie skonsolidowanej,

---

[18] Szczegółowe informacje na temat NUK i CRD zawiera *Sprawozdanie z działalności NBP w 2005 r.*

[19] Szerzej zob. podrozdział 3.1.

[20] Ustawa uchwalona 26 stycznia 2007 r., Dz.U. z 2007 r. nr 42, poz. 272.

- nadzoru nad instytucjami kredytowymi pod względem oceny adekwatności procesu zarządzania ryzykiem i kapitału wewnętrznego oraz ewentualnego podejmowania działań nadzorczych skierowanych do poszczególnych podmiotów,

- dyscypliny rynkowej – obejmującej wymóg ujawniania wszelkich niezbędnych danych i informacji o sytuacji finansowej uczestników rynku.

Do pomiaru ryzyka kredytowego banki będą mogły, po uzyskaniu zgody władz nadzorczych, stosować następujące metody:

- standardową, w której waga ryzyka jest uzależniona od ratingu nadanego przez agencję zewnętrzną, a w przypadku braku takiego ratingu ustalają ją władze nadzorcze,

- podstawową metodę ratingów wewnętrznych, w której część parametrów ryzyka jest określana przez władze nadzorcze,

- zaawansowaną metodę ratingów wewnętrznych, w której bank wyznacza samodzielnie parametry ryzyka.

Do pomiaru ryzyka operacyjnego banki będą mogły, po uzyskaniu zgody władz nadzorczych, stosować następujące metody:

- wskaźnika podstawowego, będącego iloczynem średniego zysku brutto banku z 3 lat i wskaźnika ustalonego przez władze nadzorcze,

- standardową; działalność banku jest w niej dzielona na określone obszary operacyjne, dla których oddzielnie są szacowane wymogi kapitałowe, uwzględniające ich specyfikę; następnie wymogi te są sumowane,

- pomiaru wewnętrznego, w której oprócz wydzielenia obszarów operacyjnych szacowane są określone parametry ryzyka, pozwalające dokładniej określić wymogi kapitałowe.

3.3.2. Projekty regulacji ostrożnościowych

- **Regulacje ostrożnościowe**

Nadzór bankowy przygotował projekty regulacji ostrożnościowych – w formie uchwał KNB, które będą aktami wykonawczymi do znowelizowanej ustawy Prawo bankowe. Rozwiązania przyjęte w projektach są wynikiem konsultacji przeprowadzonych z bankami w 2005 r. oraz w 2006 r. Przepisy wykonawcze obejmują:

Uchwałę w sprawie innych pomniejszeń funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszeń funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy uzupełniających banku oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach przy określaniu sposobu obliczania funduszy własnych. Uchwała określa zasady rachunku funduszy własnych, będących podstawą do analizy adekwatności kapitałowej na potrzeby NUK (zarówno I, jak i II filaru).

Uchwałę w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania zaangażowań przy ustalaniu przestrzegania limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań, określenia zaangażowań, wobec których nie stosuje się przepisów dotyczących limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań oraz warunków, jakie muszą one spełniać, określenia zaangażowań, wobec których wymagane jest

uzyskanie zgody KNB na niestosowanie przepisów dotyczących limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach, w obliczaniu limitów koncentracji zaangażowań. Uchwała określa zasady monitorowania koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań na potrzeby rachunku wymogów kapitałowych w zakresie I filaru NUK.

Uchwałę w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym zakresu i warunków stosowania metod statystycznych oraz zakresu informacji załączanych do wniosków o wydanie zgody na ich stosowanie, zasad i warunków uwzględniania umów przelewu wierzytelności, umów o subpartycypację, umów o kredytowy instrument pochodny oraz innych umów niż umowy przelewu wierzytelności i umowy o subpartycypację, na potrzeby wyznaczania wymogów kapitałowych, warunków, zakresu i sposobu korzystania z ocen, nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej oraz agencje kredytów eksportowych, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu, sposobu i warunków ich wyznaczania. Uchwała określa zasady rachunku adekwatności kapitałowej banku na potrzeby I filaru NUK, czyli obliczania minimalnego poziomu wymogów kapitałowych.

Uchwałę w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego. Uchwała określa wymagania wobec funkcjonujących w banku systemów zarządzania ryzykiem w prowadzonej działalności oraz zasady dokonywania przeglądów szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego. Kapitał wewnętrzny jest określany na poziomie koniecznym do pokrycia wymogów kapitałowych obliczonych w I filarze oraz dodatkowych wymogów kapitałowych wynikających z uwzględnienia w II filarze czynników ryzyka, które nie zostały objęte rachunkiem wymogów kapitałowych na potrzeby I filaru NUK.

Uchwałę w sprawie wymagań dotyczących identyfikacji, monitorowania i kontroli koncentracji zaangażowań, w tym dużych zaangażowań. Uchwała określa zasady monitorowania koncentracji zaangażowań, w tym dużych zaangażowań, na potrzeby II filaru NUK.

Uchwałę w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu. Uchwała przenosi zasady III filaru NUK – określa zasady podawania przez banki do publicznej wiadomości istotnych informacji, pozwalających na ocenę działalności banku przez rynek.

Ponadto w 2006 r. kontynuowano prace analityczne i uzgodnieniowe dotyczące:

Projektu uchwały KNB w sprawie niedopasowania walutowego pomiędzy walutą ekspozycji kredytowej a walutą dochodów osiąganych przez gospodarstwa domowe. Proponowane w projekcie uchwały rozwiązanie polega na ograniczeniu stosowania preferencyjnej wagi ryzyka w rachunku adekwatności kapitałowej tylko do kredytów udzielanych w walucie lub indeksowanych do waluty, w której dłużnik osiąga przychody. Zgodnie z rekomendacją KNB odpowiednie zapisy zostały włączone do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej.

Projektu uchwały KNB w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności. Przygotowany projekt regulacji po uzgodnieniach w GINB uzyskał wstępną opinię

środowiska bankowego. Zaproponowane miary płynności krótkoterminowej służą do oceny stopnia pokrycia aktywami płynnymi funduszy niestabilnych (tzw. *counter-balancing capacity*). Miary płynności długoterminowej pozwalają natomiast ocenić stopień finansowania aktywów niepłynnych oraz aktywów o ograniczonej płynności funduszami stabilnymi i są zbieżne z modelem kalkulacji *cash capital position* wykorzystywanym przez agencję ratingową Moody's w analizach płynności banków. Banki o sumie bilansowej nieprzekraczającej 200 mln zł będą mogły stosować uproszczoną metodologię kalkulacji nadzorczych miar płynności.

- Rekomendacje nadzorcze

Na posiedzeniu 15 marca 2006 r. KNB przyjęła następujące rekomendacje[21]:

Rekomendację „R" dotyczącą zasad identyfikacji bilansowych ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, wyznaczania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe. Rekomendacja jest adresowana do banków działających w Polsce, sporządzających skonsolidowane bądź jednostkowe sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR) i Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), oraz znajdujących się poza granicami Polski oddziałów banku krajowego i podmiotów zależnych od banku krajowego.

Rekomendację „S" dotyczącą dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Rekomendacja tworzy ramy poprawnej identyfikacji, zarządzania i nadzoru nad ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

3.3.3. Budowa nowego systemu sprawozdawczego

W związku z wejściem w życie NUK i objęciem wielu banków w UE obowiązkiem stosowania MSR/MSSF, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska bankowego, Komitet Europejskich Nadzorców Bankowych (CEBS) opracował nowe standardy sprawozdawczości bankowej COREP[22] i FINREP[23]. Wykorzystują one standard sprawozdawczości XBRL[24], który od 2006 r. w różnych formach wprowadzają wszystkie kraje członkowskie UE.

NBP od 2005 r. prowadzi prace nad budową nowego systemu sprawozdawczego banku centralnego. Ze względu na zobowiązania międzynarodowe w pierwszej kolejności prowadzone są prace nad częścią ostrożnościową systemu sprawozdawczego, wykorzystującą COREP i FINREP.

W 2006 r., na pierwszym etapie prac, zdefiniowano szczegółowe wymogi sprawozdawcze oraz przygotowano i przekazano bankom narzędzia informatyczne, które umożliwią im sporządzanie sprawozdań w zakresie sprawozdawczości ostrożnościowej w ramach nowego systemu.

[21] Prace nad rekomendacjami toczyły się od 2005 r.

[22] COREP – Common Reporting – pakiet sprawozdawczy zawierający dane wynikające z uregulowań Nowej Umowy Kapitałowej.

[23] FINREP – Financial Reporting – pakiet sprawozdawczy oparty na zasadach rachunkowości określonych w MSR/MSSF, a także uwzględniający polskie zasady rachunkowości dla tych banków, które nie stosują MSR/MSSF.

[24] XBRL – Extensible Business Reporting Language – format plików, w którym będą przetwarzane pakiety COREP i FINREP.

3.4. Zadania analityczne

Zadania analityczne GINB mają charakter stały i polegają na:

- bezpośrednim nadzorze analitycznym nad bankami, tzw. zza biurka,
- nadzorze nad bankami znajdującymi się w trudnej sytuacji finansowej,
- kompleksowej analizie sytuacji sektora bankowego.

3.4.1. Bezpośredni nadzór analityczny nad bankami, tzw. zza biurka

Bezpośredni nadzór analityczny nad bankami w 2006 r. obejmował:

- Bieżącą i kwartalną analizę oraz ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej poszczególnych banków, w ramach której:
  - aktualizowano arkusze analityczno-nadzorcze, zawierające najistotniejsze informacje finansowe dotyczące poszczególnych banków[25],
  - nadawano oceny poszczególnym obszarom ryzyka oraz ocenę ogólną w systemie punktowym (CAEL)[26] i przekazywano te informacje zarządom oraz radom nadzorczym banków[27], a w przypadku banków objętych postępowaniem naprawczym Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu (BFG),
  - wskazywano na obszary potencjalnych zagrożeń, wymagające szczegółowej kontroli.
- Współpracę z nadzorami zagranicznymi, w szczególności z nadzorami macierzystymi banków zależnych w Polsce, obejmującą przede wszystkim przygotowanie do wdrożenia NUK, ocenę banków po inspekcji, wspólne inspekcje i bezpośrednie spotkania.
- Bieżącą analizę zgodności działalności banków z obowiązującymi przepisami prawnymi.
- Monitorowanie stopnia przygotowania banków do wprowadzenia NUK, głównie na podstawie analizy półrocznych sprawozdań banków i odpowiedzi na ankiety oraz spotkań z przedstawicielami banków i nadzorów zagranicznych. Uzyskane informacje są uwzględniane w prowadzonym dla każdego banku arkuszu przygotowań do NUK.
- Analizę wniosków dotyczących umów outsourcingowych zawartych przez banki; umowy te dotyczą przede wszystkim świadczenia usług informatycznych oraz pośredniczenia w imieniu i na rzecz banku w zakresie czynności bankowych polegających na zawieraniu i zmianie rachunków oraz umów bankowych.
- Monitorowanie realizacji zaleceń poinspekcyjnych.
- Analizę planów działania banków i ich realizacji.

---

[25] Zawierają one m.in. punktową ocenę banku, charakterystykę ponoszonego przez bank ryzyka, ocenę przestrzegania norm określonych w ustawie Prawo bankowe oraz innych przepisach i regulacjach nadzorczych.

[26] Jest to metoda oszacowania poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego i służy m.in. do planowania terminów i częstotliwości inspekcji kompleksowych oraz problemowych. Poszczególne litery oznaczają: adekwatność kapitału (C), jakość aktywów (A), wynik finansowy (E) i płynność (L).

[27] W przypadku banków spółdzielczych o sumie bilansowej powyżej 100 mln zł. Pozostałe banki spółdzielcze otrzymują za pośrednictwem banków zrzeszających.

- Przygotowywanie informacji dla KNB dotyczących ważniejszych zjawisk występujących w bankach. Szczególną wagę w 2006 r. nadano problemom związanym z zaangażowaniem banków w finansowanie rynku nieruchomości, a zwłaszcza ze znacznym wzrostem kredytów walutowych.

- Podejmowanie działań wyjaśniających, informacyjnych i interwencyjnych.

- Udział w pracach komitetów i grup roboczych UE i Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) dotyczących m.in. praktycznych rozstrzygnięć w zakresie nadzoru nad bankami wchodzącymi w skład grup międzynarodowych, implementacji zapisów Dyrektywy CRD/NUK, wymiany informacji o sektorach bankowych.

- Opracowywanie opinii i materiałów dla instytucji zewnętrznych.

3.4.2. Nadzór nad bankami znajdującymi się w trudnej sytuacji finansowej

W 2006 r. postępowaniem naprawczym było objętych 13 banków (w 2005 r. – 27), w tym 7 komercyjnych i 6 spółdzielczych. Działania restrukturyzacyjne w przejętych przedsiębiorstwach bankowych prowadziło 13 banków (w 2005 r. – 14), w tym 5 komercyjnych i 8 spółdzielczych. Nadzór nad nimi obejmował m.in.:

- bieżącą analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej banków oraz ocenę realizacji programów postępowania naprawczego, na podstawie której sporządzano kwartalne informacje dla KNB,

- sporządzanie opinii do opracowywanych przez banki programów postępowania naprawczego, które były podstawą do akceptacji tych programów przez KNB,

- przygotowanie dla KNB propozycji działań w trybie nadzoru, w tym dotyczących wystąpienia do zarządu banku z żądaniem zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia,

- współpracę z BFG, w ramach której informowano BFG o działaniach podejmowanych w trybie nadzoru wobec banków oraz o sytuacji finansowej niektórych banków.

Poza nadzorem nad bankami prowadzącymi działalność operacyjną podejmowano również przewidziane w ustawie Prawo bankowe czynności wobec banków poddanych procedurze upadłościowej i likwidacyjnej.

3.4.3. Kompleksowa analiza sytuacji sektora bankowego

Zadania GINB związane z analizą sytuacji sektora bankowego obejmowały:

- opracowywanie kwartalnych *Ocen sytuacji ekonomicznej banków*[28], zawierających kompleksową informację o sytuacji polskiego sektora bankowego, omawiających zjawiska i tendencje w nim występujące oraz źródła zagrożeń jego stabilności,

- udostępnianie odbiorcom zewnętrznym (w kraju i za granicą) podstawowych danych o sektorze bankowym w formie opracowania *Sytuacja finansowa banków. Synteza*,

- roczną ocenę *Wpływ polityki pieniężnej, podatkowej i nadzorczej na rozwój banków*,

- opracowanie rocznego raportu *Finansowanie nieruchomości przez banki w Polsce*, zawierającego m.in. opinię nadzoru bankowego na temat szans i potencjalnych zagrożeń dla systemu bankowego, wynikających ze skali zaangażowania banków w sektor nieruchomości,

[28] Ocenę roczną za 2005 r. oraz za I półrocze 2006 r. otrzymali: Prezydent RP, Marszałkowie Sejmu i Senatu, Prezes Rady Ministrów, wybrani ministrowie i kierownicy urzędów centralnych oraz przewodniczący wybranych komisji sejmowych.

- przygotowywanie informacji *Wyniki finansowe banków po audytach oraz w świetle sprawozdań skonsolidowanych, Informacji na temat podziału przez banki krajowe zysku* za poprzedni rok i kwartalnych *Informacji na temat banków objętych postępowaniem naprawczym*,

- analizę wybranych obszarów działalności banków i opracowywanie na tej podstawie informacji dla KNB, Zarządu NBP oraz innych jednostek zewnętrznych (w tym międzynarodowych organizacji i instytucji finansowych),

- prowadzenie ewidencji zagranicznych klientów i udziałowców klientów banków oraz analizowanie ryzyka związanego ze znacznymi zaangażowaniami banków.

3.5. Zadania inspekcyjne

Główne zadania inspekcyjne nadzoru bankowego w 2006 r. obejmowały przygotowanie oraz przeprowadzenie czynności kontrolnych w bankach, przy zapewnieniu jednolitych standardów przeprowadzanych badań. W trakcie czynności kontrolnych[29] szczególną uwagę zwracano na:

- stosowaną w bankach praktykę zarządzania ryzykiem związanym z kredytami na finansowanie nieruchomości, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkaniowych kredytów walutowych dla osób fizycznych,

- przygotowanie banków do wprowadzenia uregulowań NUK i Dyrektyw[30].

3.5.1. Czynności kontrolne w bankach, oddziałach instytucji kredytowych oraz w przedstawicielstwach instytucji kredytowych i banków zagranicznych

W 2006 r. przeprowadzono następujące czynności kontrolne:

- 106 inspekcji kompleksowych (w 2005 r. – 138), w tym:

  – 15 inspekcji w bankach komercyjnych,

  – 91 inspekcji w bankach spółdzielczych,

- 40 inspekcji problemowych (w 2005 r. – 34), w tym:

  – 19 inspekcji w bankach komercyjnych – dotyczące wybranych obszarów działalności,

  – 21 inspekcji w bankach spółdzielczych,

- 25 postępowań wyjaśniających (w 2005 r. – 6), w tym:

  – 24 w bankach komercyjnych,

  – 1 w banku spółdzielczym,

- 1 inspekcję w przedstawicielstwie banku zagranicznego (w 2005 r. – 2),

[29] Na podstawie uchwały Komisji Nadzoru Bankowego nr 4/2002 z 6 marca 2002 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru bankowego, zm. uchwałą KNB nr 1/2004 z 9 czerwca 2004 r.

[30] Dyrektywa 2006/48/WE z 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe oraz Dyrektywa 2006/49/2006 z 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych.

- 5 inspekcji w przedstawicielstwach instytucji kredytowych (w 2005 r. – 2),

- 1 kontrolę w związku z przygotowaniem banku do rozpoczęcia działalności operacyjnej (w 2005 r. także 1).

3.5.2. Zakres przeprowadzonych czynności kontrolnych

Zakres przeprowadzonych czynności kontrolnych obejmował:

- W ramach inspekcji kompleksowych badanie następujących obszarów: jakość aktywów, płynność, ryzyko stopy procentowej, ryzyko operacji walutowych, wynik finansowy, kapitał, zarządzanie oraz badanie przestrzegania przepisów regulujących działalność banków, statutu i spełniania warunków określonych w zezwoleniu na utworzenie banku.

- W zakresie inspekcji problemowych głównie badanie przestrzegania przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, oceny jakości procesu zarządzania ryzykiem związanym z kredytami na nieruchomości, ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka mieszkaniowych kredytów walutowych dla osób fizycznych, jak również przygotowania banków do wdrożenia postanowień NUK i Dyrektywy CRD. W trakcie inspekcji przeprowadzonych w II półroczu 2006 r. rozpoczęto sprawdzanie realizacji zapisów wynikających z Rekomendacji „S" Komisji Nadzoru Bankowego dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

- W ramach zadań zleconych przez Zarząd NBP:

  – kontrole rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych – w ramach 106 inspekcji kompleksowych,

  – kontrole prawidłowości naliczania i odprowadzania rezerwy obowiązkowej w bankach komercyjnych – w ramach 15 inspekcji kompleksowych,

  – kontrole sprawozdawczości banków w odniesieniu do statystyki bilansu płatniczego – w ramach 8 inspekcji kompleksowych w bankach komercyjnych.

3.5.3. Wsparcie procesu inspekcji i zapewnienie jednolitych standardów inspekcji

Czynnościom kontrolnym towarzyszyły prace metodyczne dotyczące usprawniania oraz dostosowywania procesu inspekcji oraz procedur określających metody badania do zmieniających się przepisów prawa i standardów międzynarodowych.

W 2006 r. opracowano:

- procedurę przeprowadzania badania w zakresie przygotowania banków do wprowadzenia postanowień CRD/NUK,

- procedury dotyczące badania ryzyka trudno mierzalnego: ryzyka cyklu gospodarczego, ryzyka reputacji, prawnego i strategicznego,

- procedurę dotyczącą analizy i oceny testów skrajnych warunków stosowanych w bankach,

- wzory dokumentacji roboczej służące do dokumentowania szczegółowych ustaleń inspekcji na poszczególnych obszarach badań.

Ponadto zaktualizowano:

- rozdziały podręcznika inspekcji na miejscu omawiające podejście do badania jakości aktywów i finansowania rynku nieruchomości, płynności, ryzyka stopy procentowej, ryzyka operacji walutowych, ryzyka operacyjnego, wyniku finansowego, kapitału i zarządzania,

- system oceny punktowej banków poprzez uzupełnienie o dodatkowy obszar dotyczący oceny ryzyka operacyjnego.

W 2006 r. zakończono budowę Systemu Informatycznego Nadzoru Bankowego (SINB), którego celem jest zapewnienie wsparcia informatycznego zadań realizowanych przez GINB, związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych w bankach. W ramach systemu powstał moduł procesu planowania i przeprowadzania inspekcji.

3.6. Porozumienia z zagranicznymi instytucjami nadzorczymi

W 2006 r. KNB zawarła porozumienia z następującymi zagranicznymi instytucjami nadzorczymi:

- Bankiem Portugalii (w lipcu 2006 r.),

- Commission bancaire oraz Comité des établissements de credit et des entreprises d'investissement Francji (w sierpniu 2006 r.),

- Bankiem Włoch (w sierpniu 2006 r.).

Prowadzone były negocjacje w sprawie porozumień z Departamentem Bankowym Stanu Nowy Jork oraz z Narodowym Bankiem Ukrainy.

3.7. Udział Narodowego Banku Polskiego w sanacji banków

W 2006 r. NBP nadzorował realizację i terminowość spłat środków pomocowych w ramach wcześniej zawartych porozumień w sprawie wsparcia realizacji działań naprawczych w bankach.

Pomoc finansowa w formie kredytu wekslowego była utrzymywana w dwóch bankach, z tym że jeden z nich zwrócił przed terminem całą pozostałą do spłaty pomoc finansową. Łączna kwota zaangażowania NBP z tego tytułu, według stanu na 31 grudnia 2006 r., wynosiła 5,71 mln zł według wartości nominalnej, tj. o 92,3% mniej niż na koniec 2005 r.

Zmniejszenie w 2006 r. stanu należności z tytułu udzielonych kredytów wekslowych spowodowały:

- wykup, przez jeden z banków, przed przewidywanym w porozumieniu terminie, 1 grudnia 2006 r., dwóch weksli własnych wystawionych na kwoty 13 139 tys. zł i 38 033 tys. zł, tj. na sumę 51 172 tys. zł,

- wykup przez inny bank, 7 listopada 2006 r., weksla własnego na kwotę 22 836 tys. zł i przedłożenie nowego na kwotę 5 705 tys zł.

Na koniec 2006 r. żaden bank nie korzystał ze zwolnienia z obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej (w minionym roku wygasło zwolnienie z rezerwy obowiązkowej w jednym banku na kwotę 421 717 tys. zł).

3.8. Działania GINB przyczyniające się do kształtowania warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego

Najważniejsze działania GINB w 2006 r., które przyczyniły się do kształtowania warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego, obejmowały:

- prace nad uregulowaniami wprowadzającymi postanowienia NUK do polskiego systemu bankowego,
- monitorowanie działań banków w zakresie przygotowania do wprowadzenia rozwiązań Dyrektywy 2006/48/WE i Dyrektywy 2006/49/WE oraz NUK,
- prace nad nowym systemem sprawozdawczości dla banków,
- nadzór skonsolidowany,
- monitorowanie działań banków spółdzielczych mających na celu osiągnięcie do końca 2007 r. funduszy własnych na poziomie 1 mln euro,
- wykonywanie czynności kontrolnych, w wyniku których identyfikowano i eliminowano działania banków niezgodne z przepisami prawa regulującymi ich działalność, jak również nieostrożne praktyki bankowe oraz zalecano poprawę jakości zarządzania ryzykiem,
- upowszechnianie wśród banków zasad ładu korporacyjnego, których stosowanie zapewnia przejrzystość sektora bankowego,
- wydanie 545 decyzji zezwalających na zmiany statutów banków, w celu dostosowania ich do obecnie obowiązujących rozwiązań ustawowych,
- współpracę z BFG w zakresie zapewnienia stabilności i bezpieczeństwa sektora bankowego oraz poszczególnych banków,
- współpracę z zagranicznymi instytucjami nadzorującymi banki, co umożliwiło wymianę informacji i doświadczeń związanych z wprowadzaniem postanowień NUK i identyfikacją ryzyka w międzynarodowych grupach kapitałowych.

Najważniejsze działania w 2006 r.

- W dniu 31 grudnia 2006 r. nadzorem bankowym było objętych 50 banków w formie spółki akcyjnej, 1 bank państwowy, 12 oddziałów instytucji kredytowych i 584 banki spółdzielcze.
- Do końca 2006 r. zamiar prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium Polski zgłosiło 36 instytucji kredytowych.
- Przeprowadzono m.in. 106 inspekcji kompleksowych, 40 inspekcji problemowych, 25 postępowań wyjaśniających, 1 inspekcję w przedstawicielstwie banku zagranicznego, 5 inspekcji w przedstawicielstwach instytucji kredytowych oraz 1 kontrolę w związku z przygotowaniem banku do rozpoczęcia działalności operacyjnej.
- GINB prowadził prace nad wprowadzeniem NUK do polskiego systemu bankowego, w tym dotyczące przygotowania odpowiednich projektów aktów prawnych.

4

DZIAŁALNOŚĆ EMISYJNA NBP

Na mocy ustawy NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zapewniając bezpieczeństwo, płynność i jakość obrotu gotówkowego, NBP przyczynia się do utrzymania stabilności monetarnej.

4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu

Pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków) wg stanu na 31 grudnia 2006 r. osiągnął wartość 75 377,2 mln zł (w tym 176,8 mln zł to wartość znaków pieniężnych emisji wycofanej z obiegu w związku z denominacją złotego, które nie zostały do końca 2006 r. wymienione na nowe nominały). Oznacza to wzrost wartości pieniądza gotówkowego o 12 780,3 mln zł, tj. o 20,42% w stosunku do stanu na 31 grudnia 2005 r.

Kształtowanie się wartości i dynamiki pieniądza gotówkowego w obiegu w poszczególnych miesiącach 2006 r., w odniesieniu do stanu na koniec 2005 r., przedstawia tabela 3.

Tabela 3

Wartość i dynamika pieniądza gotówkowego w obiegu w 2006 r.

Miesiące	Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (w mln zł)	Dynamika pieniądza gotówkowego w obiegu do poprzedniego miesiąca (w %)
Grudzień 2005 r.	62 596,9	X
Styczeń 2006 r.	60 218,0	96,2
Luty	61 122,8	101,5
Marzec	63 437,9	103,8
Kwiecień	66 524,4	104,9
Maj	66 391,0	99,8
Czerwiec	69 885,2	105,3
Lipiec	70 466,8	100,8
Sierpień	70 478,0	100,0
Wrzesień	71 518,5	101,5
Październik	72 378,5	101,2
Listopad	71 430,2	98,7
Grudzień	75 377,2	105,5

Źródło: dane NBP.

Według stanu na 31 grudnia 2006 r. banknoty stanowiły 97,19%, a monety 2,81% wartości obiegu gotówkowego (w 2005 r. banknoty stanowiły 97,02%, a monety 2,98%).

W ujęciu ilościowym banknoty stanowiły 9,7%, a monety 90,3% znaków pieniężnych (w 2005 r. banknoty stanowiły 9,11%, a monety 90,89%).

W strukturze wartościowej obiegu banknotów na koniec 2006 r. największy udział miały banknoty o nominałach: 100 zł – 61,80% (w 2005 r. – 61,34%) i 200 zł – 24,92% (w 2005 r. – 25,07%), a w strukturze obiegu monet nominały: 5 zł – 29,67% (w 2005 r. – 28,94%) i 2 zł – 28,80% (w 2005 r. – 28,87%).

Ilościowo największy udział w obiegu na koniec 2006 r. miały banknoty o nominałach: 100 zł – 52,48% (w 2005 r. – 51,09%) i 50 zł – 17,05% (w 2005 r. – 16,64%). W przypadku monet dominowały nominały: 1 gr – 36,90% (w 2005 r. – 36,58%) oraz 2 gr – 17,80% (w 2005 r. – 17,68%).

4.2. Zaopatrywanie banków w znaki pieniężne

Zaopatrywanie banków komercyjnych w krajowe znaki pieniężne polega na zaopatrywaniu placówek banków na podstawie umowy kupna-sprzedaży oraz na podstawie umowy przechowania i zakupu znaków pieniężnych złożonych jako depozyt NBP. Zaopatrywanie banków w znaki pieniężne odbywa się poprzez sieć 16 oddziałów okręgowych NBP.

W 2006 r. zwiększyła się liczba umów przechowania i zakupu znaków pieniężnych złożonych jako depozyt NBP oraz wzrosła wartość zakupionych krajowych znaków pieniężnych z depozytu NBP. System depozytowy ułatwia bankom dostęp do znaków pieniężnych, umożliwia zmniejszenie kosztów transportu gotówki i zwiększa bezpieczeństwo obrotu gotówkowego.

Na koniec 2006 r. 88 oddziałów banków komercyjnych (na koniec 2005 r. – 81) przechowywało w swoich skarbcach depozyty NBP o wartości 2,6 mld zł, co stanowi spadek o 3,7% w stosunku do 2005 r. (2,7 mld zł). Wartość depozytów NBP przechowywanych w oddziałach banków komercyjnych na koniec 2006 r. stanowiła 3,4% (4,4% w 2005 r.) wartości pieniądza gotówkowego w obiegu.

W 2006 r. banki komercyjne zakupiły w NBP krajowe znaki pieniężne o wartości 145,3 mld zł, z czego 85,3 mld zł (58,7%) stanowiły transakcje zakupu znaków pieniężnych z depozytu NBP (58,6% w 2005 r.), a 60,0 mld zł (41,3% ogólnej wartości) stanowiły transakcje zawarte na podstawie umów kupna-sprzedaży krajowych znaków pieniężnych (41,4% w 2005 r.).

4.3. Wycofywanie z obiegu uszkodzonych lub zużytych znaków pieniężnych

W 2006 r. wycofano z obiegu 322,1 mln sztuk banknotów i monet (w 2005 r. – 363,7 mln sztuk) z powodu ich zużycia lub utraty zabezpieczeń przed fałszerstwami. Średnia żywotność banknotów w obiegu wiąże się z wartością nominalną i waha się od 8 miesięcy dla banknotów 10-złotowych do 120 miesięcy dla 200-złotowych. Żywotność monet wynosi kilkanaście lat.

4.4. Inne zagadnienia związane z pieniądzem gotówkowym

4.4.1. Dostawy znaków pieniężnych

W 2006 r. producenci znaków pieniężnych, tj. Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych SA (PWPW SA) i Mennica Polska SA (MP SA), dostarczyli NBP 883 905,4 tys. sztuk banknotów i monet. Łączny koszt zakupu wyniósł 206,0 mln zł, czyli spadł o 16,6% w stosunku do 2005 r. (247,0 mln zł).

PWPW SA dostarczyła do NBP łącznie 432 mln sztuk banknotów, w tym: 430 mln sztuk banknotów powszechnego obiegu o nominałach: 100 zł, 50 zł, 20 zł oraz 2 mln sztuk banknotu kolekcjonerskiego o nominale 50 zł. MP SA dostarczyła 451,9 mln sztuk monet, w tym: 450,9 mln sztuk monet powszechnego obiegu o nominałach: 2 zł, 20 gr, 10 gr, 5 gr, 2 gr i 1 gr oraz 1,0 mln sztuk monet kolekcjonerskich.

Dostarczone przez producentów banknoty i monety powszechnego obiegu uzupełniały bieżące zapasy banknotów i monet. W przypadku pozostałych nominałów posiadany zapas w pełni pokrywał potrzeby obiegu gotówkowego w 2006 r.

4.4.2. Emisja monet kolekcjonerskich i banknotu kolekcjonerskiego

NBP emituje monety kolekcjonerskie mając na celu m.in. upowszechnianie wiedzy o kulturze i historii Polski. W 2006 r. w ramach 11 tematów wyemitowano 888,4 tys. sztuk monet, z czego: 44,5 tys. sztuk monet złotych oraz 843,9 tys. sztuk monet srebrnych.

Wyemitowano 18 rodzajów monet kolekcjonerskich:

- 5 ze złota o nominałach 200 zł i 100 zł,
- 13 ze srebra o nominałach 20 zł i 10 zł.

Wśród nich były tzw. monety niestandardowe:

- moneta srebrna w kształcie dziewięciokąta („100-lecie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie"),
- moneta srebrna wykonana z zastosowaniem techniki tampondruku (Polscy malarze XIX/XX – „Aleksander Gierymski"),
- moneta srebrna platerowana złotem („Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej, Niemcy 2006"),
- monety złote i srebrne z efektem kątowym („XX Zimowe Igrzyska Olimpijskie, Turyn 2006", „Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej, Niemcy 2006"),
- moneta srebrna z hologramem (Polski Rok Obrzędowy – „Noc świętojańska"),
- moneta z drukiem rastrowym (Zabytki Kultury Materialnej w Polsce – „Kościół w Haczowie").

Ponadto wyemitowano 4 tys. sztuk monet złotych uncjowych, których emisja ma charakter lokacyjny.

Marża NBP ze sprzedaży monet kolekcjonerskich emitowanych w 2006 r. wyniosła 14,3 mln zł (14,6 mln zł w 2005 r.).

W 2006 r. wyemitowano pierwszy w Polsce banknot kolekcjonerski, upamiętniający Papieża Jana Pawła II, o nominale 50 zł i wielkości emisji 2 mln sztuk. Marża ze sprzedaży banknotu wyniosła 4,7 mln zł.

Łącznie marża ze sprzedaży banknotów i monet kolekcjonerskich wyemitowanych w 2006 r. wyniosła 19,0 mln zł.

4.4.3. Emisja monet powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold

NBP kontynuował emisję monet powszechnego obiegu o nominale 2 zł ze stopu Nordic Gold, towarzyszących poszczególnym emisjom monet kolekcjonerskich, a także emisję serii monet o nominale 2 zł ze stopu Nordic Gold „Historyczne Miasta w Polsce", w ramach której co miesiąc wprowadzano do obiegu monetę poświęconą kolejnemu miastu. W 2006 r. wyemitowano łącznie 23 rodzaje monet powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

4.4.4. Wymiana znaków pieniężnych, które przestały być prawnym środkiem płatniczym

NBP oraz banki krajowe prowadzące obsługę kasową kontynuowały wymianę znaków pieniężnych wyemitowanych przed 1 stycznia 1995 r., tj. przed denominacją złotego. Do końca 2006 r. wymieniono 99,77% wartości znaków pieniężnych sprzed denominacji, co stanowi 92,15% łącznej ilości tych znaków.

4.4.5. Fałszerstwa krajowych znaków pieniężnych

Liczba falsyfikatów krajowych znaków pieniężnych zmniejszyła się o 4,46% w stosunku do 2005 r. Liczbę i strukturę fałszerstw ujawnionych w 2006 r. w porównaniu z 2005 r. przedstawia tabela 4.

Tabela 4

Liczba i struktura ujawnionych falsyfikatów krajowych znaków pieniężnych

Falsyfikaty	2005		2006		Przyrost/ spadek (w %)
	liczba (w sztukach)	struktura (w %)	liczba (w sztukach)	struktura (w %)	
Banknoty emisji 1994 „Władcy polscy"	29 819	53,65	23 874	44,96	-19,94
Banknoty starych emisji „Wielcy Polacy"	22	0,04	26	0,05	18,18
Monety obecnej emisji	22 439	40,37	27 891	52,52	24,30
Monety starych emisji, wycofane w 1994 r.	3 302	5,94	1 313	2,47	-60,24
Ogółem	55 582	100	53 104	100	-4,46

Źródło: dane NBP.

Do falsyfikatów monet starych emisji zostały zaliczone autentyczne monety powszechnego obiegu o nominałach 10 zł i 20 zł, wycofane z obiegu w 1994 r., które zostały przerobione (np. opiłowane) i wykorzystane w automatach wrzutowych.

4.4.6. Przeciwdziałanie fałszerstwom euro

Wypełniając zadania utworzonego w 2004 r. Krajowego Centrum ds. Fałszerstw, Narodowy Bank Polski udziela polskim użytkownikom dostępu do Systemu Monitorowania Fałszerstw w Europejskim Banku Centralnym. W 2006 r. funkcjonariusze Policji zajmujący się koordynacją spraw związanych z fałszerstwami pieniędzy otrzymali dostęp do Systemu Monitorowania Fałszerstw w zakresie odczytu danych technicznych i statystycznych o fałszerstwach euro.

4.5. Prace Komisji ds. Strategii Wprowadzenia Banknotów i Monet Euro

Komisja ds. Strategii Wprowadzenia Banknotów i Monet Euro została powołana w marcu 2005 r. Celem prac Komisji jest wypracowanie strategii wprowadzenia banknotów i monet euro w Polsce oraz koordynacja działań w tym zakresie będących w kompetencji Narodowego Banku Polskiego.

Zadania Komisji obejmują:

- bieżące opracowywanie stanowisk oraz opinii NBP związanych z wprowadzeniem euro w Polsce, w tym prezentowanych przez przedstawicieli NBP na posiedzeniach gremiów działających w ramach Europejskiego Banku Centralnego, Rady UE i Komisji Europejskiej,
- podejmowanie i koordynację działań zmierzających do wypracowania strategii wprowadzenia euro w Polsce,
- rekomendowanie Zarządowi NBP rozwiązań dotyczących strategii wprowadzenia euro w Polsce.

W 2006 r. tematyka prac Komisji obejmowała:

- uwarunkowania rozpoczęcia konsultacji społecznych dotyczących wizerunków polskich stron narodowych monet euro,
- analizę prawnych zabezpieczeń finansowych operacji frontloadingu,
- analizę możliwych scenariuszy wprowadzenia banknotów i monet euro,
- doświadczenia z przeprowadzonej denominacji złotego w 1995 r.,
- analizę uwarunkowań logistycznych wprowadzenia banknotów i monet euro w Polsce,
- przygotowania Słowenii do wprowadzenia banknotów i monet euro – sprawozdanie z wizyty w Banku Słowenii w lipcu 2006 r.

Najważniejsze działania w 2006 r.

- W 2006 r. zwiększyła się liczba umów przechowania i zakupu znaków pieniężnych złożonych jako depozyt NBP oraz wzrosła wartość zakupionych krajowych znaków pieniężnych. 88 oddziałów banków komercyjnych przechowywało w swoich skarbcach depozyty NBP o wartości 2,6 mld zł.
- NBP upowszechniał wiedzę o historii i kulturze Polski m.in. poprzez emisję monet kolekcjonerskich.
- NBP wyemitował pierwszy w Polsce banknot kolekcjonerski upamiętniający Papieża Jana Pawła II.
- NBP współpracował z EBC w zakresie przeciwdziałania fałszerstwom euro.

5

ZARZĄDZANIE REZERWAMI DEWIZOWYMI

Zgodnie art. 52 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP realizuje funkcje centralnej bankowej instytucji dewizowej poprzez gromadzenie rezerw dewizowych, zarządzanie rezerwami dewizowymi oraz podejmowanie czynności bankowych i innych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego oraz płynności płatniczej kraju. Rezerwy dewizowe państwa służą zapewnieniu stabilności makroekonomicznej i wiarygodności finansowej kraju oraz wymienialności waluty narodowej.

Podstawowymi zasadami, którymi kieruje się NBP zarządzając rezerwami dewizowymi, są: zapewnienie dużego bezpieczeństwa inwestowanych środków i utrzymanie odpowiedniego stopnia ich płynności. W tych ramach NBP dąży do uzyskania maksymalnych dochodów z inwestycji.

Najważniejsze decyzje związane z zarządzaniem rezerwami dewizowymi podejmuje Zarząd NBP. Dotyczą one określenia: struktury walutowej rezerw i inwestycyjnej portfela porównawczego, dopuszczalnego poziomu ryzyka stopy procentowej wyrażonego w *modified duration*, zasad liczenia dochodowości oraz zasad ustanawiania limitów kredytowych i kryteriów wyborów kontrahentów. Decyzje te są punktem odniesienia do oceny zarządzania rezerwami dewizowymi.

5.1. Zarządzanie ryzykiem w procesie zarządzania rezerwami

Zapewnieniu wysokiego stopnia bezpieczeństwa rezerw dewizowych służą zasady, regulacje i procedury obowiązujące w NBP przy lokowaniu środków i zawieraniu transakcji. Mają one na celu ograniczanie ryzyka kredytowego, ryzyka płynności, ryzyka kursu walutowego, stopy procentowej i ryzyka operacyjnego.

- Ograniczeniu ryzyka kredytowego, którego istotą jest możliwość poniesienia strat z powodu niewywiązania się kontrahenta ze zobowiązań umowy, służy oparta na rygorystycznych kryteriach selekcja kontrahentów transakcji. Kryteria wyboru obejmują ratingi najbardziej uznanych agencji ratingowych oraz własne analizy sytuacji finansowej kontrahenta, przeprowadzane według ściśle określonej procedury. Limity kredytowe przyznane poszczególnym podmiotom są na bieżąco monitorowane i aktualizowane.

- Ryzyko kursu walutowego, czyli możliwość poniesienia strat wskutek niekorzystnych zmian kursów walutowych, jest ograniczane poprzez określenie struktury walutowej rezerw i jej okresowe dostosowywanie do sytuacji rynkowej.

- Ryzyko stopy procentowej, związane z możliwością poniesienia strat w wyniku niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych, jest kontrolowane zgodnie z zasadami określonymi w portfelu porównawczym na dany rok. Do głównych narzędzi kontroli ryzyka stopy procentowej należy *modified duration*[31] utrzymywane w ramach dopuszczalnych przedziałów wahań.

- Ograniczanie ryzyka płynności, rozumianego jako utrata dostępności środków dewizowych, ma na celu zaspokojenie ciągłości obsługi podmiotów posiadających rachunki w NBP (w szczególności jednostek budżetu państwa), a w razie potrzeby także umożliwienie podjęcia działań na rzecz zwiększenia płynności dewizowej banków krajowych. Celowi temu służą odpowiednia dywersyfikacja instrumentów inwestycyjnych, znaczący udział dłużnych papierów wartościowych oraz utrzymywanie części środków w postaci krótkoterminowych lokat bankowych.

- Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko wystąpienia błędu w systemach informatycznych lub mechanizmach kontroli wewnętrznej. W celu jego ograniczenia stosuje się szczegółowe procedury operacyjne i podejmuje liczne działania zabezpieczające.

[31] Miara ryzyka określająca wrażliwość cenową inwestycji na zmiany rynkowej stopy zwrotu instrumentu.

5.2. Uwarunkowania inwestycyjne

5.2.1. Tło gospodarcze

W 2006 r. wzrost gospodarczy USA ukształtował się powyżej wzrostu potencjalnego, głównie za sprawą rosnących dynamicznie wydatków konsumpcyjnych i inwestycyjnych. Czynniki te skompensowały ubiegłoroczne schłodzenie na rynku nieruchomości. Bank Rezerwy Federalnej (FED) do połowy 2006 r. kontynuował – zapoczątkowaną w czerwcu 2004 r. – politykę podwyższania stóp procentowych, w celu przeciwdziałania wzrostowi inflacji. Zgodnie z oczekiwaniami uczestników rynku FED czterokrotnie podwyższył stopę funduszy federalnych – każdorazowo o 25 punktów bazowych – do najwyższego od grudnia 2000 r. poziomu 5,25%. W drugiej połowie roku dane ekonomiczne wskazujące na możliwość spowolnienia wzrostu gospodarczego stały się przesłanką dla FED do utrzymywania oprocentowania na poziomie 5,25%, mimo że inflacja ciągle utrzymywała się na poziomie 2,6–2,9%. Jednak pod koniec roku większość danych makroekonomicznych wskazywała na możliwość tylko umiarkowanego osłabienia kondycji gospodarki amerykańskiej.

W 2006 r. tempo wzrostu gospodarczego w krajach strefy euro było najszybsze od sześciu lat. Wynikało to z poprawy sytuacji w największych gospodarkach europejskich (Niemcy, Francja), będącej przede wszystkim rezultatem dobrej koniunktury na rynkach zewnętrznych. Wzrost inflacji powyżej celu ustalonego przez Europejski Bank Centralny (EBC) oraz przekroczenie pożądanej wielkości podaży pieniądza stały się przesłanką kontynuowania zapoczątkowanego w grudniu 2005 r. cyklu zaostrzania polityki pieniężnej. Zgodnie z oczekiwaniami uczestników rynku, EBC w 2006 r. dokonał pięciu podwyżek stopy refinansowej – każdorazowo o 25 punktów bazowych. W związku z tym stopa ta wzrosła z 2,25% do 3,5%.

W 2006 r. także Bank Anglii zaostrzył politykę pieniężną. Inflacja przekraczająca docelowy poziom skłoniła Bank Anglii do podjęcia – nieoczekiwanej przez rynek – decyzji o podwyżce stopy *repo* w sierpniu. Szybkie tempo wzrostu aktywności gospodarczej w kolejnych miesiącach – będące wynikiem wysokich wydatków konsumpcyjnych i inwestycyjnych, utrzymującej się dobrej koniunktury na rynku nieruchomości i prognoz wskazujących na dalsze przyspieszenie inflacji – stało się dla Banku Anglii przesłanką podwyżki stopy *repo* w listopadzie o 25 punktów bazowych, do 5%.

W ciągu roku kurs EUR/USD wzrósł o ponad 11%, a GBP/USD o prawie 14%.

5.2.2. Charakterystyka rynkowych parametrów inwestycyjnych

Prowadzenie restrykcyjnej polityki pieniężnej przez główne banki centralne skutkowało wzrostem dochodowości inwestycji rynku pieniężnego. Niższa była natomiast dochodowość inwestycji o dłuższym horyzoncie inwestycyjnym. Poziom średniorocznych 3-miesięcznych stóp Libor był w porównaniu z 2005 r. wyższy: w przypadku dolara o około 160 punktów bazowych, euro – o 90 punktów bazowych, a funta szterlinga o 10 punktów bazowych.

W 2006 r. krzywa rentowności papierów rządowych USA przesunęła się do góry (wykres 10). Przemieszczenie było największe w przypadku papierów o krótkim horyzoncie inwestycyjnym – w sektorach 3- i 6-miesięcznych wyniosło odpowiednio ponad 90 i 70 punktów bazowych. Rentowność obligacji 2-letnich wzrosła o 40 punktów bazowych, a 10-letnich o 30 punktów bazowych. W omawianym okresie nastąpiło więc pogłębienie inwersji krzywej – ujemna rozpiętość pomiędzy rentownością emisji 10-letnich i 2-letnich poszerzyła się o 10 punktów bazowych, do minus 11 punktów bazowych.

Sytuacja na rynku papierów rządowych USA kształtowała się przede wszystkim pod wpływem polityki pieniężnej FED, zarówno bieżącej, jak i oczekiwanej przez inwestorów. Obserwowana w pierwszej połowie roku tendencja wzrostowa rentowności obligacji wiązała się z czterema podwyżkami oficjalnego oprocentowania. Jednocześnie publikowane statystyki

makroekonomiczne wskazywały na utrzymującą się wysoką aktywność gospodarki USA, co – łącznie z nasilającymi się obawami przed wystąpieniem presji inflacyjnej – powodowało wzrost oczekiwań inwestorów na dalsze zacieśnianie polityki pieniężnej.

W ostatnich dniach czerwca sytuacja zmieniła się – rozpoczęła się trwająca pięć miesięcy korekta trendu wzrostowego rentowności papierów rządowych. Była to reakcja inwestorów na coraz słabsze od prognoz analityków raporty nt. gospodarki USA. Na ceny obligacji szczególnie korzystnie oddziaływały liczne oznaki schładzania rynku nieruchomości – wielu ekonomistów uważało bowiem, że może to być czynnik determinujący osłabienie aktywności amerykańskiej gospodarki. Powyższe raporty sprawiły, że malało prawdopodobieństwo kolejnych podwyżek oprocentowania przez FED, a z czasem zaczęły narastać oczekiwania na jego redukcję.

W grudniu nastąpił kolejny zwrot na rynku – rentowność papierów rządowych USA ponownie wykazywała tendencję wzrostową. Było to skutkiem publikacji serii danych makroekonomicznych wskazujących na lepszą, niż pierwotnie oczekiwano, kondycję gospodarki amerykańskiej.

Wykres 10

Krzywe rentowności papierów rządowych USA

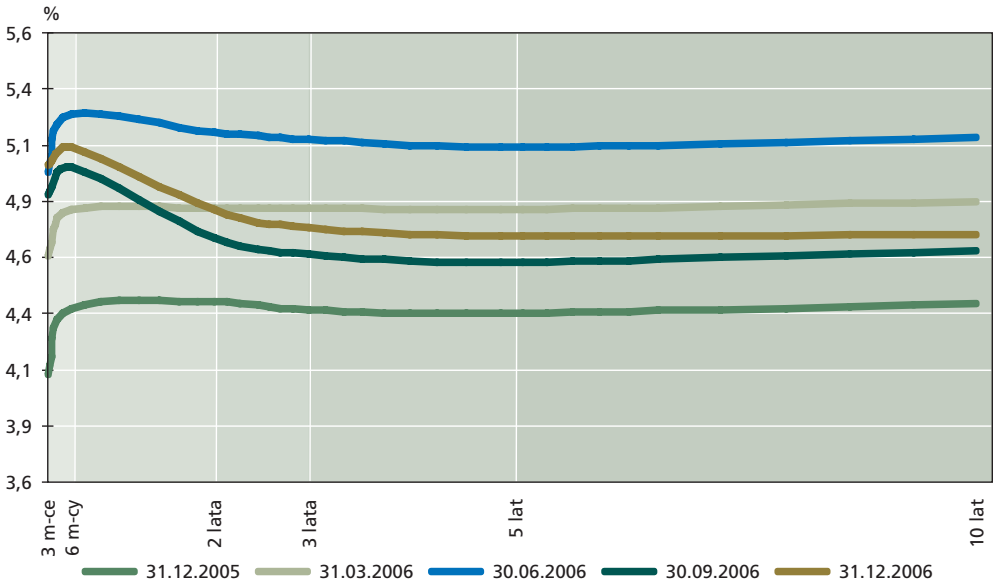

Źródło: Bloomberg.

W 2006 r. krzywa rentowności papierów rządowych w euro przesunęła się do góry (wykres 11) i znacznie spłaszczyła. Rentowność obligacji 2-letnich wzrosła o ponad 100 punktów bazowych, a 10-letnich o ponad 60 punktów bazowych. Rozpiętość pomiędzy nimi zmniejszyła się o 40 punktów bazowych, do 5 punktów bazowych.

Oczekiwania rynku dotyczące wzrostu rentowności obligacji, dominujące na rynku przez znaczną część roku, były w dużym stopniu wynikiem kolejnych podwyżek podstawowego oprocentowania w strefie euro i narastających oczekiwań na kontynuację tego cyklu. Powodowały je przede wszystkim publikacje danych makroekonomicznych, świadczących o poprawie perspektyw rozwoju europejskiej gospodarki, a także wypowiedzi przedstawicieli EBC, którzy często wyrażali obawy co do inflacji oraz rozwoju zjawisk monetarnych w strefie euro (wzrost podaży pieniądza i pożyczek dla sektora prywatnego). Podwyżki stóp procentowych EBC wywoływały presję przede wszystkim na papiery o krótszych okresach do wykupu, bardziej wrażliwych na zmiany oficjalnego oprocentowania. Wsparciem dla dłuższych obligacji był z kolei

rozwój sytuacji na rynku amerykańskim w drugiej połowie roku, kiedy słabsze niż się spodziewano dane gospodarcze najpierw wywołały oczekiwania na zakończenie cyklu zaostrzania polityki pieniężnej FED, a później na rozpoczęcie obniżek stóp procentowych. Popyt na długie instrumenty zwiększało również duże zainteresowanie ze strony inwestorów azjatyckich i funduszy inwestycyjnych. W konsekwencji oddziaływania powyższych czynników kąt nachylenia krzywej rentowności papierów rządowych w euro znacznie się zmniejszył, a przejściowo w grudniu krzywa była odwrócona, co oznacza, że rentowność obligacji 2-letniej była wyższa niż 10-letniej.

Wykres 11

Krzywe rentowności papierów rządowych strefy euro

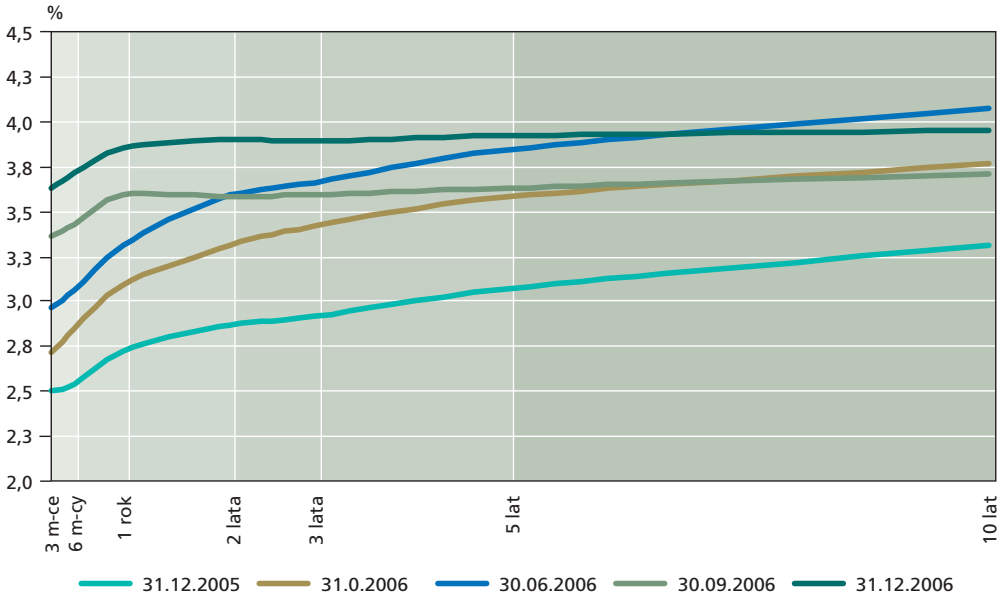

Źródło: Bloomberg.

Podobnie jak w przypadku wyżej wspomnianych rynków krzywa rentowności brytyjskich papierów rządowych również przesunęła się do góry (wykres 11), przy czym w największym stopniu dotyczyło to papierów o 2-letnim okresie do wykupu (około 100 punktów bazowych), a w mniejszym papierów 10-letnich (ponad 60 punktów bazowych). Ujemna rozpiętość pomiędzy nimi poszerzyła się zatem o prawie 40 punktów bazowych, do blisko 50 punktów bazowych.

Na rosnący trend rentowności 2-letnich papierów oddziaływały oczekiwania uczestników rynku na kolejną decyzję Banku Anglii w zakresie polityki pieniężnej. Początkowo przewidywano następną redukcję oprocentowania, jednak już w lutym publikacja *Raportu o Inflacji* Banku Anglii stanowiła sygnał, że w najbliższym czasie nie można się spodziewać złagodzenia polityki pieniężnej. Do zmiany oczekiwań z obniżki na podwyżkę podstawowego oprocentowania doszło w II kwartale. Wynikało to z kontynuacji cyklu zacieśniania polityki pieniężnej przez główne banki centralne, a także m.in. publikacji stenogramów posiedzeń Monetary Policy Committee (MPC) w maju i czerwcu. Po zaskakującej dla rynku sierpniowej decyzji Banku Anglii o podwyżce podstawowego oprocentowania, rynek oczekiwał kolejnych podwyżek, zwłaszcza w kontekście wzrostu inflacji, który nastąpił w listopadzie. W grudniu zwiększyły się oczekiwania inwestorów, że kolejne podniesienie stopy *repo* przez Bank Anglii nastąpi już na początku 2007 r., będące skutkiem opublikowanych wewnętrznych danych makroekonomicznych (wysoki poziom inflacji i sprzedaży detalicznej).

W drugiej połowie roku odmiennie kształtowała się rentowność obligacji 10-letnich. Spadkowy trend rentowności, który trwał do listopada, był uwarunkowany oczekiwaniami spowolnienia gospodarki światowej. Znaczny wzrost rentowności w grudniu wynikał z czynników wewnętrznych oraz rozwoju sytuacji na pozostałych rynkach instrumentów dłużnych.

Wykres 12

Krzywe rentowności papierów rządowych Wielkiej Brytanii

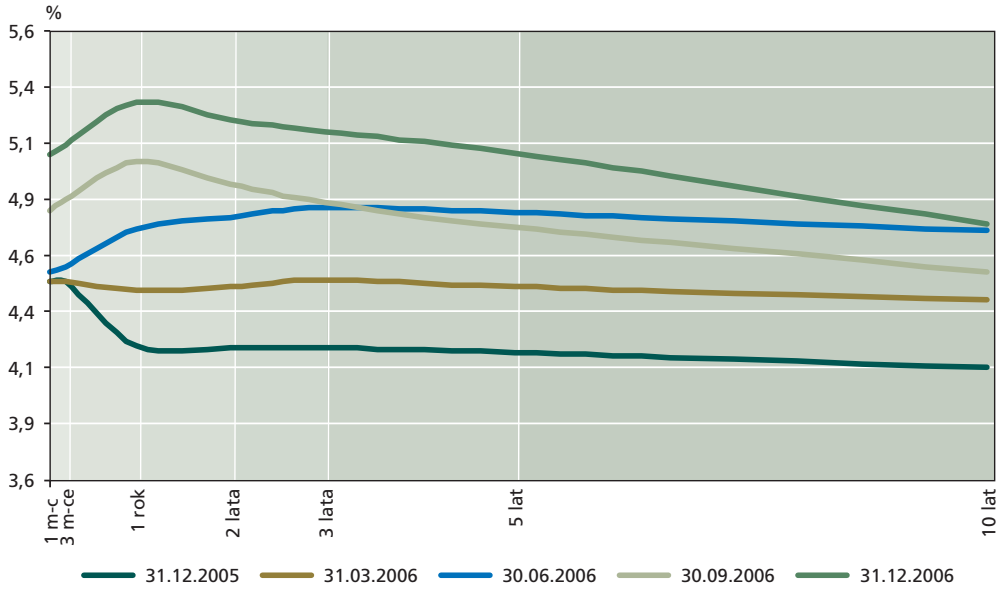

Źródło: Bloomberg.

5.3. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych

W 2006 r. oficjalne aktywa rezerwowe[32] w przeliczeniu na euro wzrosły o 0,8 mld EUR do 36,8 mld EUR (tabela 5), natomiast w wyrażeniu dolarowym o 5,9 mld USD do 48,5 mld USD. Przyrost rezerw wynikał ze zmian relacji kursowych oraz dodatniego salda przepływów zewnętrznych, które odnosiły się głównie do wpływu środków z Unii Europejskiej. Osłabienie kursu dolara wobec euro i funta szterlinga oddziaływało w kierunku wzrostu rezerw w przeliczeniu na dolary.

Tabela 5

Składniki oficjalnych aktywów rezerwowych – dane na koniec okresów (w mld walut)

Wyszczególnienie	2005		2006	
	EUR	USD	EUR	USD
Złoto monetarne	1,4	1,7	1,6	2,1
Foreign exchange	32,8	16,1	13,6	3,1
– portfel USD	38,8	19,0	16,1	3,7
– portfel EUR	34,2	14,9	14,2	5,1
– portfel GBP	45,1	19,7	18,7	6,7
SDR	0,1	0,1	0,1	0,1
Transza rezerwowa w MFW	0,3	0,3	0,1	0,2
Inne należności w walutach wymienialnych	1,4	1,7	0,8	1,0
Razem	36,0	42,6	36,8	48,5

Źródło: dane NBP.

[32] Zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego do oficjalnych aktywów rezerwowych (potocznie zwanych rezerwami dewizowymi) zalicza się łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne będące w posiadaniu banku centralnego. Kategoria ta obejmuje złoto monetarne, specjalne prawa ciągnienia (SDR), pozycję rezerwową w MFW, aktywa w walutach obcych, głównie w formie papierów wartościowych, lokat i gotówki.

5.4. Charakterystyka procesu inwestycyjnego

Transakcje, których przedmiotem są wartości dewizowe[33], są dokonywane zgodnie z zasadami, praktyką oraz zwyczajami międzynarodowego rynku walutowego i kapitałowego. Zawieranie transakcji zabezpieczają procedury i systemy kontroli wewnętrznej, monitorowania pozycji oraz wykorzystania ustalonych limitów.

NBP zarządza rezerwami dewizowymi, kształtując pozycje walut i *modified duration* każdego portfela walutowego wobec wyznaczonych poziomów parytetowych w ramach dopuszczalnych pasm odchyleń. Środki walutowe są inwestowane w instrumenty rynku pieniężnego i kapitałowego. Instrumenty rynku pieniężnego to przede wszystkim lokaty, a instrumentami rynku kapitałowego są rządowe papiery wartościowe, wysokiej jakości papiery agencyjne i papiery instytucji międzynarodowych (wykres 13). Dokonując transakcji, NBP uwzględnia sytuację rynkową, a także prognozy rozwoju.

Wykres 13

Średni udział instrumentów inwestycyjnych w rezerwach walutowych w 2006 r.

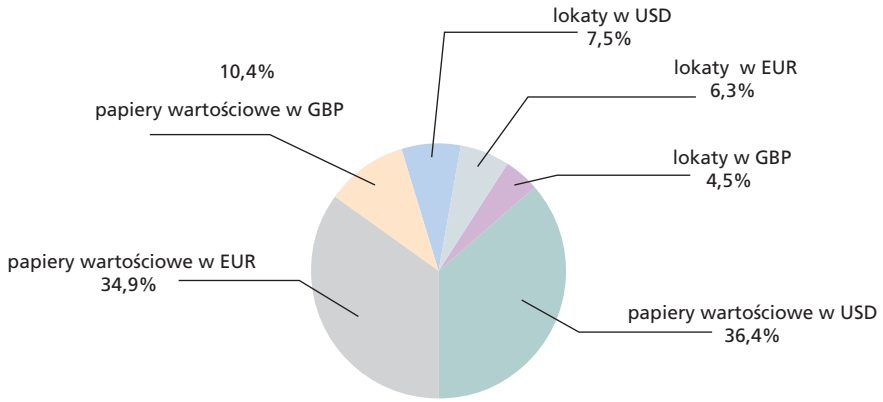

Źródło: dane NBP.

5.5. Dochodowość rezerw walutowych

W wyniku przeprowadzonej na koniec 2005 r. analizy sytuacji makroekonomicznej i prognoz tendencji gospodarczych Zarząd NBP podjął strategiczną decyzję w zakresie zmian struktury inwestycyjnej rezerw walutowych na 2006 r., polegającą na zmniejszeniu udziału dolara na rzecz funta szterlinga oraz skróceniu *modified duration* portfela dolarowego. Ze względu na spadek wartości dolara jaki miał miejsce w 2006 r. decyzja dotycząca zmiany struktury walutowej rezerw wpłynęła na podwyższenie poziomu rezerw walutowych w przeliczeniu na: EUR o 195 mln EUR, na USD o 257 mln USD, a na PLN 750 mln PLN. Jednocześnie decyzje dotyczące zmiany struktury inwestycyjnej wpłynęły na podwyższenie stopy zwrotu liczonej w PLN o około 64 punkty bazowe.

Struktura inwestycyjna części walutowej rezerw, podobnie jak w 2005 r., uwzględniała dokonywanie inwestycji w ramach trzech portfeli inwestycyjnych: dolarowego, euro i funta

[33] W porównaniu z oficjalnymi aktywami rezerwowymi do rezerw dewizowych, o których mowa w *Raporcie*, zalicza się aktywa w walutach obcych w formie papierów wartościowych i lokat (z wyłączeniem środków walutowych Ministerstwa Finansów) oraz złoto dewizowe utrzymywane przez NBP na rachunkach w bankach zagranicznych lub instytucjach kredytowych. Na koniec 2006 r. rezerwy dewizowe – w tym rozumieniu – w przeliczeniu na euro wynosiły 35,4 mld EUR, a w przeliczeniu na dolary 46,6 mld USD. W 2006 r. średni ich poziom wyniósł 33,9 mld EUR (42,6 mld USD), a średni udział złota stanowił 4,5%.

szterlinga. W związku z obniżeniem przez Zarząd NBP parametru ryzyka portfela dolarowego średni poziom *modified duration* rezerw walutowych w 2006 r. wyniósł 1,59 i był niższy niż w poprzednim roku (1,81) – por. tabela 5.

Osiągnięta w 2006 r. dochodowość rezerw walutowych wyniosła 3,2% (w 2005 r. – 2,6%) – wykres 14. W porównaniu z rokiem poprzednim zmieniła się dochodowość poszczególnych portfeli inwestycyjnych.

Tabela 6

Średni poziom *modified duration* i dochodowość w latach 2005–2006

Wyszczególnienie	*Modified duration*		Dochodowość (w %)	
	2005	2006	2005	2006
Rezerwy walutowe	1,81	1,59	2,6	3,2
– portfel USD	1,82	1,35	2,2	4,5
– portfel EUR	1,73	1,72	2,4	1,8
– portfel GBP	2,12	1,94	5,4	3,0

Źródło: dane NBP.

Wykres 14

Dochodowość rezerw walutowych na tle średniego oprocentowania FED, EBC i BoE ważonego strukturą walutową

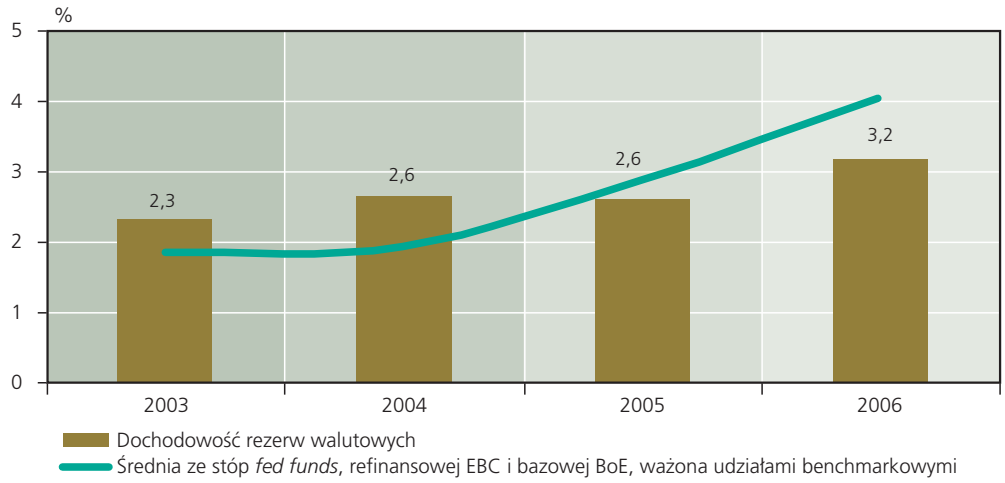

Źródło: dane NBP.

Jednocześnie dochodowość rezerw walutowych liczona w PLN z uwzględnieniem aprecjacji kursu PLN do walut obcych w 2006 r. jest ujemna i wynosi -2,0%, a gdyby nie dokonano zmian struktury inwestycyjnej, wyniosłaby -2,6%.

Decydujące znaczenie dla osiągniętej w 2006 r. dochodowości każdego portfela inwestycyjnego miało kształtowanie się cen instrumentów dłużnych na rynku w poszczególnych sektorach krzywych rentowności. W przypadku portfela dolarowego oczekiwanemu wzrostowi stóp procentowych towarzyszyło znaczne skrócenie *modified duration*, co przyczyniło się do osiągnięcia wyższej dochodowości w stosunku do 2005 r. Na dochodowość portfela w funcie szterlingu i w euro miał wpływ spadek cen papierów wartościowych, będący następstwem zacieśniania polityki pieniężnej banków centralnych i wzrostu oprocentowania na rynku.

Wyniki dokonanej w IV kwartale 2006 r. analizy globalnej sytuacji makroekonomicznej i prognoz trendów gospodarczych były przesłankami podjęcia przez Zarząd NBP decyzji strategicznych o dalszym zmniejszeniu udziału dolara w rezerwach do poziomu porównywalnego z udziałem euro oraz rozpoczęciu inwestycji w dolarze australijskim.

W ramach realizowanych w NBP projektów mających na celu podwyższenie dochodowości rezerw dewizowych, rozpoczęto w 2006 r.:

- prace nad określeniem długoterminowej strategii inwestycyjnej uwzględniającej m.in. aspekty związane ze stosowanym instrumentarium inwestycyjnym, akceptowanym poziomem ryzyka, systemem limitów inwestycyjnych,

- współpracę z przedstawicielami Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego mającą na celu rozwój metod wykorzystywanych przy optymalizacji struktury walutowej oraz inwestycyjnej rezerw, a także zarządzaniu ryzykiem towarzyszącym dokonywanym inwestycjom.

5.6. Złoto monetarne

W wyniku znacznego wzrostu ceny złota wartość złota monetarnego w posiadaniu NBP wzrosła na koniec 2006 r. o 0,2 mld EUR, tj. z 1,4 do 1,6 mld EUR, a w ujęciu dolarowym o 0,4 mld USD, z 1,7 do 2,1 mld USD.

5.7. Dochód z działalności inwestycyjnej

Dochód z działalności inwestycyjnej w 2006 r., bez uwzględnienia kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej, powstałych w wyniku aprecjacji kursu PLN do walut obcych, wyniósł 4,3 mld zł (w 2005 r. – 3,4 mld zł), co stanowi 1,1 mld EUR (lub 1,4 mld USD).

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- Dochodowość rezerw walutowych wyniosła 3,2%.

- W ramach realizowanych w NBP projektów mających na celu zwiększenie dochodowości rezerw dewizowych rozpoczęto prace nad określeniem długoterminowej strategii inwestycyjnej oraz współpracę z przedstawicielami Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego.

6

DZIAŁALNOŚĆ DEWIZOWA

Działalność dewizowa NBP polega na podejmowaniu czynności mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego oraz wykonywaniu kontroli w zakresie określonym w przepisach Prawa dewizowego. Odbywa się m.in. poprzez prowadzenie rejestru działalności kantorowej, wydawanie decyzji w sprawach dewizowych oraz kontrolę obrotu dewizowego.

6.1. Rejestr działalności kantorowej

Działalność kantorowa jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru działalności kantorowej, prowadzonego przez Prezesa NBP.

W 2006 r. dokonano 865 wpisów do rejestru działalności kantorowej (w 2005 r. – 808), z tego 514 wpisów dotyczyło nowych przedsiębiorców rozpoczynających działalność, a pozostałe dotyczyły wykreślenia wpisanych przedsiębiorców oraz zmiany danych objętych wpisem do rejestru.

Według stanu na 31 grudnia 2006 r. w Polsce działały 4 034 kantory (na 31 grudnia 2005 r. – 3 852).

6.2. Decyzje w sprawach dewizowych

W 2006 r. wydano ogółem 2 453 decyzje dewizowe, z tego: 1 932 zezwolenia, 521 innych decyzji[34] oraz 20 postanowień (w 2005 r. – 1 710 decyzji oraz 26 postanowień).

Ponad 95,2% wydanych zezwoleń (1839) dotyczyło dokonywania w kraju między rezydentami rozliczeń w walutach obcych. Spośród nich 193 dotyczyły rozliczeń związanych z realizacją kontraktów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, a pozostałe – rozliczeń pomiędzy podmiotami krajowymi a nierezydentami, związanych z dokonywaniem transakcji obrotu dewizowego z zagranicą.

6.3. Kontrola obrotu dewizowego

NBP wykonywał w 2006 r. zadania z zakresu kontroli czynności obrotu dewizowego zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo dewizowe[35] oraz ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu[36].

W 2006 r. przeprowadzono ogółem 2 752 kontrole (w 2005 r. – 2 454), w tym:

- 1 484 kontrole w zakresie wykonywania obowiązków sprawozdawczych na potrzeby bilansu płatniczego (w 2005 r. – 1 147), w tym 64 połączone z kontrolą realizacji zezwoleń dewizowych (w 2005 r. – 45),
- 1 041 kontroli działalności kantorowej (w 2005 r. – 1 072), w tym w 575 przypadkach kontrolą objęto również obowiązki sprawozdawcze na potrzeby bilansu płatniczego,

[34] Dotyczyły one umorzenia, zmiany, pozostawienia bez rozpatrzenia lub utrzymania w mocy.

[35] Dz.U. z 2002 r. nr 141, poz. 1178 z późn. zm.

[36] Dz.U. z 2003 r. nr 153, poz. 1505 z późn. zm.

- 227 kontroli w jednostkach banków uprawnionych do wykonywania czynności w zakresie pośrednictwa w dokonywaniu przekazów pieniężnych i rozliczeń w obrocie dewizowym (w 2005 r. – 235).

6.4. Działania pokontrolne

W 2006 r. nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 1 258 kontroli, czyli w 46% ogólnej ich liczby (w 2005 r. – 1 334, tj. 54%).

W przypadku każdej nieprawidłowości do kierowników kontrolowanych jednostek wystosowano zalecenia pokontrolne, wzywające do zapewnienia przestrzegania obowiązujących przepisów. W 852 przypadkach (w 2005 r. – 747) powiadomiono urzędy skarbowe o możliwości popełnienia przestępstwa lub wykroczenia przez jednostki kontrolowane. O wynikach wszystkich kontroli w zakresie wykonania przez podmioty prowadzące działalność kantorową obowiązków nałożonych ustawą o przeciwdziałaniu procederowi tzw. prania pieniędzy powiadomiono Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

Na skutek stwierdzenia rażącego naruszenia warunków wymaganych do wykonywania działalności kantorowej wobec 18 przedsiębiorców wydano decyzje o zakazie prowadzenia działalności kantorowej (w 2005 r. – 2).

6.5. Działania w zakresie organizacji obrotu dewizowego

W 2006 r. NBP brał udział w pracach nad projektem ustawy o zmianie ustawy Prawo dewizowe oraz o zmianie ustawy Kodeks karny skarbowy[37]. Podstawowym celem tej nowelizacji było dokonanie zmiany lub uchylenie regulacji, które mogły budzić wątpliwości co do zgodności z prawem wspólnotowym. Dotyczyło to w szczególności przepisów o zasadach udzielania zezwoleń dewizowych, zakresu ograniczeń w przepływie kapitału do i z krajów trzecich oraz procedur obowiązujących przy dokonywaniu przekazów pieniężnych za granicę za pośrednictwem uprawnionych banków. W tym ostatnim przypadku został uproszczony tryb dokonywania przekazów za granicę poprzez odstąpienie od obowiązku podawania bankowi przez zleceniodawcę tytułu przekazu i jego dokumentowania.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. w Polsce funkcjonowały 4 034 kantory.
- Wydano 2 453 decyzje dewizowe.
- Przeprowadzono 2 752 kontrole obrotu dewizowego.

[37] Ustawa uchwalona 26 stycznia 2007 r., Dz.U. nr 61, poz. 410.

7

DZIAŁANIA NA RZECZ SYSTEMU PŁATNICZEGO

Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego polegają przede wszystkim na organizowaniu rozliczeń pieniężnych, prowadzeniu nadzoru nad systemami płatności i systemami rozrachunku papierów wartościowych oraz przygotowywaniu odpowiednich regulacji prawnych.

W 2006 r. działania NBP na rzecz systemu płatniczego koncentrowały się na realizacji funkcji nadzorczych, bieżącej obsłudze systemów SORBNET i SORBNET-EURO, a także na przygotowaniach do uczestnictwa NBP w systemie TARGET2.

7.1. Integracja z systemami płatności funkcjonującymi w Unii Europejskiej

W 2006 r. kontynuowano prace nad dostosowaniem polskiej infrastruktury płatniczej i zasad funkcjonowania systemu płatniczego do wymagań współpracy i integracji europejskiej. W obszarze tym w 2006 r. NBP prowadził przygotowania do udziału w systemie TARGET2, który od listopada 2007 r. będzie stopniowo zastępować obecnie funkcjonujący system TARGET. Prace te koncentrowały się na analizie zakresów zmian w systemie SORBNET-EURO, niezbędnych z punktu widzenia uczestnictwa w systemie TARGET2. Uczestnictwo NBP w systemie TARGET2 jest planowane od 19 maja 2008 r.

7.2. Nadzór nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz nad systemami rozrachunku papierów wartościowych

Do zadań Narodowego Banku Polskiego należy sprawowanie nadzoru nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz nad systemami rozrachunku papierów wartościowych w celu minimalizowania ryzyka związanego z ewentualnymi zakłóceniami w funkcjonowaniu tych systemów.

W 2006 r. NBP w tym zakresie:

- Zbierał i analizował dane statystyczne i informacje dotyczące funkcjonowania systemów płatności wysokokwotowych, tj. SORBNET i SORBNET-EURO, analizował poziom płynności z punktu widzenia bezpieczeństwa rozrachunku oraz przygotowywał zmiany w tych systemach mające na celu minimalizowanie ryzyka systemowego.

- Udzielił w styczniu 2006 r. zgody na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania systemu EuroELIXIR, zgłoszonych przez Krajową Izbę Rozliczeniową SA, polegających na wydłużeniu godzin składania zleceń przez banki i przesunięciu terminu przekazania przez KIR SA zlecenia do NBP.

- Wydał w styczniu 2006 r. zgodę na prowadzenie przez KIR SA systemu autoryzacji i rozliczeń dla usługi PayByNet[38], w ramach której Izba będzie pośredniczyła pomiędzy bankami a sklepami internetowymi w płatnościach dokonywanych za pomocą polecenia przelewu.

- Uczestniczył w przygotowaniach nowej edycji publikacji Europejskiego Banku Centralnego dotyczącej funkcjonowania systemów płatności oraz systemów rozrachunku papierów wartościowych w państwach członkowskich oraz akcesyjnych Unii Europejskiej, nazywanej Niebieską Księgą. W celu zapewnienia podstaw prawnych współpracy z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych SA w zakresie przekazywania danych statystycznych

[38] Usługa PayByNet polega na pośrednictwie Izby w obsłudze transakcji zawartych w sklepach internetowych.

do Niebieskiej Księgi 30 maja 2006 r. została podpisana umowa pomiędzy NBP a KDPW SA o współpracy w tym zakresie.

- Analizował rynek pod kątem zgodności działalności niektórych podmiotów gospodarczych z przepisami ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych[39].

- Rozpoczął prace nad przygotowaniem opracowania *Ewolucja polskich systemów rozrachunku papierów wartościowych na tle kierunków rozwoju infrastruktury depozytowo-rozliczeniowo-rozrachunkowej w Unii Europejskiej*. Projekt będzie realizowany we współpracy z KDPW SA oraz Giełdą Papierów Wartościowych. Zakończenie prac zaplanowano na IV kwartał 2008 r.

Uczestniczył w pracach prowadzonych przez KDPW SA we współpracy z przedstawicielami rynku kapitałowego, mających na celu stworzenie przez KDPW SA nowego systemu rozrachunku obligacji – tzw. Systemu Obsługi Dłużnych Papierów Wartościowych (SODPW).

7.3. Działania regulacyjne w dziedzinie systemu płatniczego

W 2006 r. znowelizowano uchwałę nr 20/2004 Zarządu NBP z 22 kwietnia 2004 r. w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunków banków przez Narodowy Bank Polski. Wymóg przedkładania opinii krajowej ograniczono do banków spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, ubiegających się o uczestnictwo w systemie SORBNET-EURO. Dotychczas obowiązek ten ciążył na wszystkich zagranicznych podmiotach składających wnioski o otwarcie rachunku bankowego w systemie SORBNET-EURO. Opinię krajową należy przedłożyć tylko wówczas, jeżeli NBP nie ma aktualnej opinii otrzymanej wcześniej od innego banku z tego samego kraju.

W 2006 r. NBP brał udział w pracach nad projektami aktów prawnych regulujących funkcjonowanie polskiego rynku kapitałowego. Były to następujące akty prawne:

- projekt ustawy o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych,

- projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,

- projekt ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Od września 2006 r. NBP uczestniczył, w ramach uzgodnień międzyresortowych, w prowadzonych przez Ministerstwo Finansów pracach mających na celu nowelizację ww. ustaw, w celu dostosowania ich treści do przepisów Dyrektywy 2004/39/WE z 21 kwietnia 2004 r. o rynkach instrumentów finansowych. Projektowane regulacje dotyczą m.in. nadzorowania systemów rozrachunku papierów wartościowych oraz podmiotów świadczących usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe. NBP postulował m.in. wprowadzenie przepisów nadających określone uprawnienia Prezesowi NBP w odniesieniu do systemu rozrachunku papierów wartościowych. Przedstawiciele NBP brali również udział w przygotowaniu aktów wykonawczych do wyżej wymienionych ustaw.

7.4. Obsługa rachunków bieżących banków w Centrali NBP

Rachunki bieżące banków prowadzone są w systemach SORBNET i SORBNET-EURO. W 2006 r. działania NBP związane z obsługą tych systemów koncentrowały się na:

[39] Dz.U. z 2002 r. nr 169, poz. 1385.

- rozszerzeniu funkcjonalności ww. systemów,
- zwiększeniu funkcji kontrolnych w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia incydentów w tych systemach,
- zwiększeniu bezpieczeństwa poprzez realizację i rozszerzanie zakresu Planu Ciągłości Działania.

7.4.1. Liczba rachunków bieżących banków prowadzonych przez NBP w systemie SORBNET

Według stanu na koniec grudnia 2006 r. w Centrali NBP prowadzono rachunki bieżące w złotych dla 55 banków, tj. o 2 więcej niż w 2005 r.

W 2006 r. zamknięto 2 rachunki bieżące dla:

- Dresdner Banku Polska SA – 2 października, w związku z przeniesieniem działalności bankowej, za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego, na Dresdner Bank AG SA Oddział w Polsce,
- Calyon Banku Polska SA – 29 grudnia, w związku z przeniesieniem działalności bankowej, za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego, na Calyon SA Oddział w Polsce.

W tym samym okresie otwarto 4 rachunki bieżące dla:

- BNP Paribas SA Oddziału w Polsce – 2 stycznia,
- Calyon SA Oddziału w Polsce –12 czerwca,
- EFG Eurobank Ergasias SA Spółka Akcyjna Oddziału w Polsce – 16 sierpnia, który miał rachunek rezerwy obowiązkowej od 31 marca tego samego roku,
- Danske Bank A/S SA Oddziału w Polsce – 17 lipca.

7.4.2. Liczba i rodzaje operacji przeprowadzonych na rachunkach bieżących banków w NBP w systemie SORBNET

W 2006 r. na rachunkach bieżących banków w złotych w Centrali NBP przeprowadzono około 1 269 tys. operacji (w 2005 r. – 1 091 tys.) na kwotę 29,2 bln zł (w 2005 r. – 24,9 bln zł). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych operacji o 178 tys. (około 16%) oraz ich wartości o 4,3 bln zł (około 17%) w stosunku do 2005 r. Średnia wartość operacji zwiększyła się i wyniosła 23,0 mln zł (w 2005 r. – 22,8 mln zł).

Strukturę obrotów na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP w systemie SORBNET przedstawia tabela 7, natomiast liczbę zleceń według głównych typów operacji przeprowadzonych na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP ilustruje tabela 8.

Tabela 7

Struktura obrotów na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP w systemie SORBNET w 2006 r.

Rodzaje operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących	Obroty w mln zł			Struktura obrotów w %	
	saldo obrotów	w tym:			
		strony WN	strony MA	strony WN	strony MA
Zmiana stanu środków pieniężnych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	3 817,9	29 189 369,6	29 193 187,5	100,0	100,0
1) zleceń klientowskich:	254 259,2	16 499 943,4	16 754 202,7	56,5	57,4
– międzybankowych	0,0	15 968 414,0	15 968 414,0	54,7	54,7
– z udziałem KDPW	-4 497,5	25 588,0	21 090,6	0,1	0,1
– z udziałem innych klientów NBP	258 756,7	505 941,4	764 698,1	1,7	2,6
2) operacji na międzybankowym rynku:	0,0	6 181 143,5	6 181 143,5	21,2	21,2
– pieniężnym	0,0	4 925 135,4	4 925 135,4	16,9	16,9
– walutowym	0,0	848 157,6	848 157,6	2,9	2,9
– papierów wartościowych	0,0	407 850,5	407 850,5	1,4	1,4
w tym na rynku wtórnym:					
bonów skarbowych	0,0	319 350,3	319 350,3	1,1	1,1
bonów pieniężnych NBP	0,0	36 542,5	36 542,5	0,1	0,1
3) wykorzystania lub spłaty kredytów udzielonych bankom przez NBP	2 688,7	2 781 536,0	2 784 224,7	9,5	9,5
4) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	4 385,1	1 842 639,0	1 847 024,0	6,3	6,3
5) zakupu (wykupu) papierów wartościowych od NBP	4 761,7	1 023 690,7	1 028 452,4	3,5	3,5
– bonów pieniężnych NBP	-449,2	1 023 690,7	1 023 241,5	3,5	3,5
– innych papierów	5 210,9	0,0	5 210,9	0,0	0,0
6) wymiany zleceń za pośrednictwem KIR SA:	-228 809,0	547 991,1	319 182,2	1,9	1,1
– poranna sesja rozrachunkowa	-202 778,5	296 327,0	93 548,4	1,0	0,3
– popołudniowa sesja rozrachunkowa	- 43 930,3	151 806,6	107 876,3	0,5	0,4
– wieczorna sesja rozrachunkowa	17 899,8	99 857,6	117 757,4	0,3	0,4
7) zakupu lub sprzedaży w NBP znaków pieniężnych:	-12 374,7	145 241,4	132 866,6	0,5	0,5
– krajowych	-12 367,6	145 234,2	132 866,6	0,5	0,5
– zagranicznych	-7,2	7,2	0,0	0,0	0,0
8) zakupu lub wykupu papierów wartościowych SP	-25 400,8	97 440,7	72 039,8	0,3	0,2
– bonów skarbowych	-2 615,4	28 005,1	25 389,7	0,1	0,1
– innych papierów	-22 785,5	69 435,6	46 650,1	0,2	0,2
9) złożenia i zwrotu lokat terminowych w NBP	-65,9	33 871,4	33 805,5	0,1	0,1
10) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	811,5	167,1	978,6	0,0	0,0
11) zakupu lub sprzedaży w NBP walut obcych	162,5	0,0	162,5	0,0	0,0
12) operacji na rachunkach rezerwy obowiązkowej	-33,7	76,5	42,8	0,0	0,0
13) operacji otwartego rynku:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– *repo*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– *reverse repo*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– *outright*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
14) pozostałych operacji	3 433,3	35 628,9	39 062,2	0,1	0,1

Źródło: dane NBP.

Tabela 8

Liczba zleceń według głównych typów operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP w systemie SORNBET w 2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących w sztukach			Struktura liczby zleceń w %	
	ogółem	w tym na:			
		stronie WN	stronie MA	strony WN	strony MA
Ogólna liczba zleceń płatniczych zrealizowanych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	1 269 039	1 132 389	1 169 973	100,0	100,0
1) zleceń klientowskich:	916 360	880 330	907 047	77,7	77,5
– międzybankowych	871 017	871 017	871 017	76,9	74,4
– z udziałem KDPW SA	1 082	775	307	0,1	0,0
– z udziałem innych klientów NBP	44 261	8 538	35 723	0,8	3,1
2) operacji na międzybankowym rynku:	160 959	160 959	160 959	14,2	13,8
– pieniężnym	90 248	90 248	90 248	8,0	7,7
– walutowym	61 173	61 173	61 173	5,4	5,2
– papierów wartościowych	9 538	9 538	9 538	0,8	0,8
w tym na rynku wtórnym:					
bonów skarbowych	7 507	7 507	7 507	0,7	0,6
bonów pieniężnych NBP	228	228	228	0,0	0,0
3) wykorzystania lub spłaty kredytów udzielonych bankom przez NBP	22 471	8 238	14 233	0,7	1,2
4) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	38 178	18 011	20 167	1,6	1,7
5) zakupu (wykupu) papierów wartościowych od NBP	2 664	1 328	1 336	0,1	0,1
– bonów pieniężnych NBP	2 625	1 328	1 297	0,1	0,1
– innych papierów	39	0	39	0,0	0,0
6) wymiany zleceń za pośrednictwem KIR SA	39 790	19 165	20 625	1,7	1,8
– poranna sesja rozrachunkowa	13 271	5 591	7 680	0,5	0,7
– popołudniowa sesja rozrachunkowa	13 321	7 793	5 528	0,7	0,5
– wieczorna sesja rozrachunkowa	13 198	5 781	7 417	0,5	0,6
7) zakupu lub sprzedaży w NBP znaków pieniężnych	74 108	36 467	37 641	3,2	3,2
– krajowych	74 063	36 425	37 638	3,2	3,2
– zagranicznych	45	42	3	0,0	0,0
8) zakupu lub wykupu papierów wartościowych Skarbu Państwa	4 194	1 864	2 330	0,2	0,2
– bonów skarbowych	954	270	684	0,0	0,1
– innych papierów	3 240	1 594	1 646	0,1	0,1
9) przekazania lub otrzymania odsetek przez bank	1 143	579	564	0,1	0,0
10) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	3 222	1 971	1 251	0,2	0,1
11) zakupu lub sprzedaży w NBP walut obcych	42	0	42	0,0	0,0
12) operacji na rachunkach rezerwy obowiązkowej	73	58	15	0,0	0,0
13) operacji otwartego rynku:	0	0	0	0,0	0,0
– *repo*	0	0	0	0,0	0,0
– *reverse repo*	0	0	0	0,0	0,0
– *outright*	0	0	0	0,0	0,0
14) pozostałych operacji	5 835	3 419	3 763	0,3	0,3

Źródło: dane NBP.

Rok 2006 był czwartym z kolei rokiem, w którym umocniła się dominująca pozycja zleceń klientowskich w obrotach na rachunkach bieżących (wzrost w stosunku do 2005 r. wyniósł 2,6 bln zł, tj. 0,9%).

Obroty z tytułu wymiany zleceń na międzybankowym rynku pieniężnym spadły o 4,6%, przy niewielkim spadku wartości o 0,2 bln zł. Obroty z tytułu zleceń KIR od kilku lat utrzymują się na tym samym poziomie.

7.4.3. Liczba rachunków bieżących banków w euro prowadzonych przez NBP w systemie SORBNET-EURO

Rok 2006 był drugim rokiem funkcjonowania systemu SORBNET-EURO. Według stanu na koniec roku w Centrali NBP prowadzono rachunki bieżące dla 37 banków (w 2005 r. dla 36 banków), a także dla KDPW SA oraz KIR SA.

W 2006 r. zamknięto 4 rachunki bieżące dla:

- BNP Paribas Banku Polska SA – 3 kwietnia,
- Calyon Banku Polska SA – 3 lipca,
- Dresdner Banku Polska SA– 2 października,
- Danske Bank Polska SA – 2 października.

W tym samym okresie otwarto 5 rachunków bieżących dla:

- Dresdner Banku AG SA Oddziału w Polsce – 1 marca,
- BNP Paribas SA Oddziału w Polsce – 3 kwietnia,
- CALYON SA Oddziału w Polsce – 3 lipca,
- EFG Eurobank Ergasias SA Spółka Akcyjna Oddział w Polsce – 16 sierpnia,
- Danske Bank A/S SA Oddziału w Polsce – 2 października.

7.4.4. Operacje przeprowadzone na rachunkach bieżących banków w NBP w systemie SORBNET-EURO

W 2006 r. w systemie SORBNET-EURO przeprowadzono około 114 tys. operacji (w 2005 r. – 62 tys.) na kwotę 17,2 mld euro (w 2005 r. – 5,6 mld euro). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych operacji o 52 tys. (około 84%) oraz ich wartości o 11,6 mld euro (około 207%) w stosunku do 2005 r.[40]

Średnia wartość operacji wzrosła o 60,6 tys. euro i wyniosła około 150,9 tys. euro (w 2005 r. – 90,3 tys. euro). Tak znaczny wzrost liczby i wartości zleceń wynika z faktu, że system zaczął funkcjonować od dnia 7 marca 2005 r. i w pierwszych miesiącach jego wykorzystanie było stosunkowo niskie.

Strukturę obrotów na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP w systemie SORBNET-EURO przedstawia tabela 9, natomiast strukturę liczby zleceń według głównych typów operacji przeprowadzonych na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP w systemie SORBNET-EURO ilustruje tabela 10.

[40] System SORBENT-EURO został uruchomiony w marcu 2005 r.

Tabela 9

Struktura obrotów na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP w systemie SORBNET--EURO w 2006 r.

Rodzaje operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących	Obroty (w tys. euro)			Struktura obrotów w %	
	saldo obrotów	w tym:			
		strony WN	strony MA	strony WN	strony MA
Zmiana stanu środków pieniężnych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	6 110,3	17 194 478,8	17 200 589,1	100,0	100,0
1) transgranicznych płatności międzybankowych	-3 343 800,0	12 240 428,9	8 896 628,9	71,2	51,7
2) wymiany transgranicznych zleceń za pośrednictwem KIR SA	1 006 546,5	2 179 711,2	3 186 257,7	12,7	18,5
3) wymiany krajowych zleceń za pośrednictwem KIR SA:	14 978,7	1 840 250,0	1 855 228,7	10,7	10,8
– poranna sesja rozrachunkowa	18 069,5	705 086,8	723 156,4	4,1	4,2
– popołudniowa sesja rozrachunkowa	-3 090,9	1 135 163,2	1 132 072,3	6,6	6,6
4) transgranicznych płatności klientowskich	1 591 523,8	422 508,4	2 014 032,3	2,5	11,7
5) krajowych zleceń klientowskich:	736 137,2	153 439,2	889 576,4	0,9	5,2
– międzybankowych	0,0	152 952,6	152 952,6	0,9	0,9
– z udziałem KDPW SA	-1,5	1,5	0,0	0,0	0,0
– z udziałem innych klientów NBP	736 138,7	485,1	736 623,8	0,0	4,3
6) krajowych operacji na międzybankowym rynku	0,0	194 240,5	194.240,5	1,1	1,1
7) wykorzystania lub spłaty kredytu *intraday* udzielonego bankom przez NBP	24,9	154 751,0	154 776,0	0,9	0,9
8) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	-123,1	830,9	707,8	0,0	0,0
9) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	819,6	43,2	862,8	0,0	0,0
10) pozostałych operacji	2,5	8 275,5	8 278,0	0,0	0,0

Źródło: dane NBP.

Operacje z tytułu zleceń klientowskich wykazały wzrost obrotów w stosunku do 2005 r. o około 130 mln euro, tj. o 2,3%.

7.5. Standaryzacja i normalizacja

W 2006 r. kontynuowano prace standaryzacyjne i normalizacyjne mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności działania polskiego systemu płatniczego oraz dostosowanie infrastruktury bankowej do wymagań i standardów Unii Europejskiej.

Prace normalizacyjne koncentrowały się w Komitecie Technicznym nr 271 ds. Bankowości i Bankowych Usług Finansowych (działającym przy Związku Banków Polskich). Przedstawiciele NBP brali udział w spotkaniach roboczych Komitetu, w trakcie których opracowywano projekty polskich norm całkowicie zharmonizowanych z normami międzynarodowymi ISO. W NBP opiniowano także projekty polskich norm opracowanych przez pokrewne Komitety Techniczne, działające przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym.

Prace standaryzacyjne prowadzone były także w gremiach eksperckich zorganizowanych przy ZBP, z udziałem przedstawicieli NBP, KIR SA i środowiska bankowego. W pracach brano pod uwagę wymagania Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA).

Tabela 10

Liczba zleceń według głównych typów operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP w systemie SORBNET-EURO w 2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących w sztukach			Struktura liczby zleceń w %	
	ogółem	w tym na:			
		stronie WN	stronie MA	strony WN	strony MA
Ogólna liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	114 359	26 290	89 521	100,0	100,0
1) transgranicznych płatności międzybankowych	14 970	7 444	7 526	28,3	8,4
2) wymiany transgranicznych zleceń za pośrednictwem KIR SA	8 455	2 326	6 129	8,8	6,8
3) wymiany krajowych zleceń za pośrednictwem KIR SA:	11 640	1 797	9 843	6,8	11,0
– poranna sesja rozrachunkowa	5 106	846	4 260	3,2	4,8
– popołudniowa sesja rozrachunkowa	6 534	951	5 583	3,6	6,2
4) transgranicznych płatności klientowskich	75 207	12 433	62 774	47,3	70,1
5) krajowych zleceń klientowskich:	2 370	1 386	2 365	5,3	2,6
– międzybankowych	1 381	1 381	1 381	5,3	1,5
– z udziałem KDPW SA	1	1	0	0,0	0,0
– z udziałem innych klientów NBP	988	4	984	0,0	1,1
6) krajowych operacji na międzybankowym rynku:	71	71	71	0,3	0,1
– pieniężnym	40	40	40	0,2	0,0
– walutowym	31	31	31	0,1	0,0
– papierów wartościowych	0	0	0	0,0	0,0
7) wykorzystania lub spłaty kredytu *intraday* udzielonego bankom przez NBP	490	244	246	0,9	0,3
8) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	36	12	24	0,0	0,0
9) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	925	479	446	1,8	0,5
10) pozostałych operacji	195	98	97	0,4	0,1

Źródło: dane NBP.

7.6. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego

Rada ds. Systemu Płatniczego ma duży wpływ na funkcjonowanie i rozwój polskiego systemu płatniczego. Została powołana w 1998 r. jako organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP. Po wejściu w życie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym[41] we wrześniu 2006 r. w jej skład wchodzą, oprócz przedstawicieli NBP, przedstawiciele m.in.: Związku Banków Polskich, Ministerstwa Finansów, Krajowej Izby Rozliczeniowej SA, Komisji Nadzoru Finansowego oraz banków komercyjnych.

W 2006 r. odbyły się cztery posiedzenia Rady ds. Systemu Płatniczego, w trakcie których rozpatrzono:

- Zagadnienia związane z dostosowaniem polskiego systemu płatniczego do wymagań stawianych systemom płatniczym krajów członkowskich Unii Europejskiej, obejmujące:
  - porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami płatniczymi innych krajów Unii Europejskiej,

[41] Szerzej zob. rozdział „Nadzór bankowy".

– potrzebę wprowadzenia ustawowego nadzoru NBP nad systemami rozrachunku papierów wartościowych w Polsce.

- Zagadnienia związane z włączeniem polskiego systemu płatniczego do jednolitego obszaru płatniczego UE, takie jak:

  – stan przygotowań do przejścia na system TARGET2,

  – koncepcję wdrożenia projektu SEPA w sektorze bankowym w Polsce,

  – dostosowanie systemów rozliczeniowych KIR SA do standardów SEPA,

  – stan wprowadzania systemu EuroELIXIR,

  – problematykę opłat za transgraniczne zlecenia płatnicze w euro w polskich bankach,

  – możliwości i uwarunkowania otwarcia polskich systemów RTGS, prowadzonych przez NBP, na bezpośrednie uczestnictwo podmiotów zagranicznych.

- Zagadnienia systemowe związane z usprawnieniem obrotu płatniczego, w tym:

  – promocję obrotu bezgotówkowego,

  – informację na temat funkcjonowania w Polsce podmiotów prowadzących działalność polegającą na pośredniczeniu w realizacji przekazów gotówkowych,

  – wybrane wyniki badania dotyczącego korzystania Polaków z kont osobistych i kart płatniczych oraz realizowania płatności masowych w Polsce poprzez transakcje gotówkowe i bezgotówkowe,

  – problematykę opłat związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych w polskim sektorze bankowym.

Rada opiniowała ponadto półroczne oceny funkcjonowania polskiego systemu płatniczego.

7.7. Współpraca z sektorem bankowym w zakresie pozostałych przedsięwzięć międzybankowych

W 2006 r. NBP kontynuował współpracę ze Związkiem Banków Polskich. W ramach współpracy:

– podejmowano działania prowadzące do rozwoju obrotu bezgotówkowego, mającego wpływ na efektywność i bezpieczeństwo funkcjonowania systemu płatniczego,

– ustalono kierunki oraz harmonogram wprowadzenia Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA) w Polsce,

– prowadzono prace związane z wprowadzaniem mechanizmów usprawniających rozrachunek międzybankowy,

– wypracowano jednolity standard wymiany informacji do obsługi zlecenia stałego,

– prowadzono prace nad nowelizacją Polskiej Normy PN-F-01101 *Bankowość i pokrewne usługi finansowe – wzór formularza polecenia przelewu/wpłaty gotówkowej (WP)*,

związaną z wprowadzeniem słów kodowych MPS i KTR oraz kodu kreskowego, stosowanych przez wystawców masowych płatności,

– przygotowywano stanowisko sektora bankowego w sprawie stosowania standardu IBAN (Międzynarodowy Numer Rachunku Bankowego) z identyfikatorem BIC (kod identyfikujący bank) do oznaczania numerów rachunków bankowych w zleceniach transgranicznych.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- W NBP prowadzono w systemie SORBNET rachunki 55 banków, natomiast w systemie SORBNET-EURO – 37 banków.
- Kontynuowano prace przygotowawcze umożliwiające uczestnictwo NBP w systemie TARGET2 od 19 maja 2008 r.
- W ramach prac Rady ds. Systemu Płatniczego oraz Związku Banków Polskich omówiono m.in. koncepcje systemu TARGET2 oraz regulacje prawne związane z budową Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA).
- Uczestniczono w opracowaniu nowej edycji Niebieskiej Księgi.

8

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną. W jej ramach realizuje projekty edukacyjne i informacyjne, mające na celu zwiększenie przejrzystości działania NBP i podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa o zasadach funkcjonowania banku centralnego, systemu bankowego i gospodarki rynkowej.

Prowadząc działalność informacyjną i edukacyjną, NBP wzoruje się na najlepszych bankach centralnych.

8.1. Działalność edukacyjna

8.1.1. Program edukacji ekonomicznej

NBP podejmuje działania służące upowszechnieniu wiedzy ekonomicznej w społeczeństwie, zrozumieniu zasad działania gospodarki rynkowej i procesów ekonomicznych oraz wypracowaniu umiejętności funkcjonowania w gospodarce rynkowej.

Założenia projektów realizowanych w ramach programu są przygotowywane przede wszystkim na podstawie szczegółowych analiz działań edukacyjnych innych banków centralnych, projektów prowadzonych przez działające w Polsce instytucje i organizacje pozarządowe oraz badań poziomu wiedzy ekonomicznej i badań opinii społecznej.

W 2006 r. NBP kontynuował działania rozpoczęte w latach 2002–2005, a także uruchomił nowe projekty skierowane do szerokiego kręgu odbiorców i realizowane we współpracy ze środkami masowego przekazu.

8.1.1.1. Portal Edukacji Ekonomicznej – NBPortal.pl

W 2006 r. nastąpił dalszy rozwój uruchomionego w 2003 r. Portalu Edukacji Ekonomicznej NBPortal.pl. Portal zyskał nowe funkcje oraz nową szatę graficzną, które umożliwiły dostosowanie go do oczekiwań użytkowników. Dzięki zastosowaniu nowych rozwiązań pojawiła się możliwość tworzenia serwisów tematycznych i ekstranetowych skierowanych do wybranych grup odbiorców.

W związku z pogłębianiem współpracy z bankami centralnymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz edukacji ekonomicznej, NBP utworzył internetowy bank zasobów edukacji ekonomicznej *Economic Education Resource Bank* (www.eerb.nbportal.pl). Dzięki serwisowi banki centralne mogą wymieniać się uwagami i doświadczeniami z realizacji projektów edukacyjnych. Ponad 50 banków centralnych korzysta z tego serwisu i umieszcza w nim swoje materiały.

W 2006 r. zostały utworzone specjalne serwisy tematyczne: www.numizmatyka.nbportal.pl, poświęcony monetom emitowanym przez NBP oraz serwis www.euro.nbportal.pl, który ma być źródłem informacji o euro dla przedsiębiorstw i instytucji, jak również dla poszczególnych grup zawodowych, m.in. nauczycieli i dziennikarzy.

W 2006 r. z zasobów NBPortal.pl skorzystało blisko 1,3 mln użytkowników. Liczba uczestników kursów e-learningowych wzrosła do 57 tys.

W NBPportal.pl wprowadzono 9 nowych gier, 30 prezentacji multimedialnych oraz przeprowadzono kursy e-learningowe, m.in.: *Polityka pieniężna banku centralnego, Z euro w kieszeni, Podstawy przedsiębiorczości, Akademia umiejętności dydaktycznych nauczycieli, Mikroekonomia*.

W związku ze współpracą NBP i Centrum Doradztwa Rolniczego kurs e-learning *Ekonomia wokół nas* ukończyło ponad 600 osób. W akcji *Ekonomia Wprost* wzięło udział kilka tysięcy osób, z czego do walki o nagrody główne, tj. studia magisterskie oraz studia MBA, zakwalifikowało się około 500 osób.

Dążąc do zwiększenia skuteczności prowadzonych działań promocyjnych oraz rozwoju portalu w 2006 r., przeprowadzano badania marketingowe dotyczące profilu użytkowników NBPortal.pl oraz badania treści wybranych działów i sekcji publikowanych w NBPortal.pl.

8.1.1.2. Programy dla środowisk szkolnych i dziennikarzy

Szczególnie ważną grupą adresatów są dla NBP środowiska szkolne – uczniowie i nauczyciele szkół ponadpodstawowych. Poprzez działania edukacyjne NBP przyczynia się do urozmaicenia programu nauczania ekonomii w szkołach. W 2006 r. zostały zrealizowane:

- Program *Ekonomia w szkole*. Program jest realizowany we współpracy z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości w cyklu trzyletnim. Obejmuje 255 nauczycieli przedmiotu *Podstawy przedsiębiorczości* w szkołach ponadgimnazjalnych. W zajęciach prowadzonych przez przeszkolonych nauczycieli wzięło udział ponad 500 tys. uczniów. Dodatkową pomocą dydaktyczną dla nauczycieli będzie opracowany wspólnie z Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli pakiet scenariuszy *Zajęcia z ekonomią w tle*, służący pomocą nauczycielom innych przedmiotów.

- Program *Klub Przedsiębiorczości Impuls*. Klub został powołany w marcu 2006 r. przez NBP i Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Jego celem jest aktywizacja nauczycieli przedsiębiorczości z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz umożliwienie im realizowania w jak najszerszym zakresie działań związanych z edukacją ekonomiczną młodzieży. Klub jest uzupełnieniem programu *Ekonomia w szkole*. Do końca 2006 r. do Klubu IMPULS zgłosiło się blisko 600 nauczycieli z ponad 100 gimnazjów i 350 szkół ponadgimnazjalnych z całej Polski. W listopadzie 2006 r. odbyło się pierwsze uroczyste spotkanie członków Klubu.

- Program *Moje finanse*. Podstawowym celem projektu jest dostarczenie nauczycielom materiałów dydaktycznych wysokiej jakości, a dzięki temu zapoznanie uczniów z zasadami funkcjonowania systemu bankowego i wykształcenie umiejętności zarządzania finansami osobistymi. Program jest realizowany wspólnie z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości oraz Fundacją Bankową im. Leopolda Kronenberga. Programem objęto 2550 nauczycieli. Z programu korzysta ponad 100 tys. uczniów. Towarzyszy mu ogólnopolski konkurs *Z klasy do kasy*, będący grą inwestycyjną, w której mogą rywalizować zespoły uczniów z całego kraju.

- Program *Ekonomia na co dzień*. Program jest realizowany we współpracy z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości. W szkoleniach poświęconych nauczaniu zagadnień ekonomicznych w gimnazjach uczestniczyło ponad 2800 nauczycieli. Ponad 200 tys. uczniów gimnazjów korzysta z interaktywnych form edukacji ekonomicznej (m.in. planowanie własnej kariery, zarządzanie czasem, kreowanie wizerunku, planowanie budżetu osobistego). Program wzbogacono konkursem *Gimnazjalne potyczki*.

- V edycja konkursu dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na pracę pisemną. Konkurs zorganizowano we współpracy z Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli. W 2006 r. zmieniono formułę konkursu, wprowadzając oddzielne tematy dla gimnazjów (*Od czego zależy liczba powstających miejsc pracy?*) oraz dla szkół ponadgimnazjalnych (*Jakie są przyczyny bezrobocia i co może je skutecznie zmniejszyć?*). Nadesłano 1 925 prac, spośród których 12 nagrodzono.

NBP był także współorganizatorem ogólnopolskiej *Olimpiady Przedsiębiorczości*. Inicjatywa ta zwiększa znaczenie przedmiotu podstawy przedsiębiorczości. Laureaci mogą zdobyć indeksy publicznych uczelni ekonomicznych w całym kraju. W II edycji Olimpiady w 2006 r. wzięło udział blisko 20 tys. uczniów.

W 2006 r. NBP współpracował z mediami publicznymi i prywatnymi oraz przygotował także m.in. następujące programy edukacyjne:

- Serial *Pogromczynie mitów*. Serial ukazywał przykłady nieznajomości zasad ekonomii. Program był emitowany na przełomie 2005 i 2006 r. w TVP 3. Każdy z odcinków oglądało około 600 tys. widzów.

- Test wiedzy ekonomicznej i finansowej *Złoty dla zuchwałych, czyli Polacy i pieniądze 2006*. Program był emitowany w lutym 2006 r. na antenie TVN. Obejrzało go ponad 8 milionów widzów. Testowi towarzyszyły inne działania w mediach: ponad 100 tys. osób rozwiązywało test w portalu Onet.pl, kilkaset tysięcy internautów odwiedziło stronę internetową programu www.zloty.onet.pl, w prasie publikowane były felietony i artykuły poszerzające wiedzę ekonomiczną czytelników.

- Słuchowisko *Motel w pół drogi*. Emisja programu rozpoczęła się w listopadzie 2006 r. na antenie Programu 1 Polskiego Radia. Program jest realizowany wspólnie z dziennikiem „Super Express" i portalem Wirtualna Polska. Każdego odcinka wysłuchało nieco ponad 1 milion słuchaczy.

Oprócz środowisk szkolnych drugim ważnym adresatem działań edukacyjnych NBP są środowiska dziennikarskie. W 2006 r. odbyły się:

- IV edycja konkursu dla dziennikarzy ekonomicznych, realizowana wspólnie z agencją Reuters Polska, Stowarzyszeniem Dziennikarzy Polskich oraz miesięcznikiem „Press". Przyznawana w konkursie *Nagroda im. Władysława Grabskiego* ma na celu wyróżnienie dziennikarzy przygotowujących artykuły, audycje i programy, które przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy ekonomicznej w społeczeństwie. Do udziału w IV edycji konkursu zgłosiło się 74 dziennikarzy ekonomicznych z całego kraju. W maju 2006 r. Kapituła Nagrody przyznała 1 nagrodę główną oraz 4 wyróżnienia.

- Szkolenie dla dziennikarzy ekonomicznych *Bank centralny w gospodarce rynkowej*. Cykl 12 szkoleń, które rozpoczęły się w 2005 r., zakończył się w 2006 r. Jego celem było pogłębienie wiedzy dziennikarzy na temat funkcjonowania banku centralnego w gospodarce wolnorynkowej, z uwzględnieniem procesów integracji gospodarczej w Europie. Szkolenia przeprowadzono z wykorzystaniem komputerowej gry symulacyjnej. Uczestniczyło w nich 174 dziennikarzy ekonomicznych ze wszystkich województw.

8.1.1.3. Program stypendialny

NBP po raz piąty uczestniczył w Programie Stypendiów Pomostowych, realizowanym przez Fundację Edukacyjną Przedsiębiorczości we współpracy z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności i innymi organizacjami pozarządowymi. W 2006 r. fundatorom udało się zgromadzić łącznie ponad 4,5 mln zł, co umożliwiło przyznanie stypendiów na kontynuację nauki na uczelniach wyższych 1 147 absolwentom szkół ponadgimnazjalnych, pochodzącym głównie z małych miejscowości i terenów wiejskich.

8.2. Działalność informacyjna

8.2.1. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi

W 2006 r. NBP zorganizował 25 konferencji prasowych oraz wydał około 140 komunikatów prasowych. W celu zwiększenia przejrzystości polityki pieniężnej organizowano konferencje po posiedzeniach Rady Polityki Pieniężnej oraz konferencje poświęcone projekcjom inflacji.

Udzielono ponad 280 odpowiedzi na pytania dziennikarzy dotyczące działalności NBP i zorganizowano około 150 wywiadów oraz spotkań z członkami Zarządu NBP i Rady Polityki Pieniężnej. W grudniu 2006 r. rozpoczęto realizację kompleksowego programu współpracy z mediami regionalnymi i lokalnymi *Kontakt*.

8.2.2. Działania informacyjne na temat euro

NBP prowadzi działalność informacyjną na temat warunków, które muszą być spełnione w Polsce przed przyjęciem euro, oraz konsekwencji przystąpienia Polski do strefy euro.

W grudniu 2006 r. uruchomiono serwis internetowy na temat euro – www.euro.nbportal.pl, który ma być głównym, kompleksowym i rzetelnym źródłem informacji na temat waluty Unii Europejskiej. Działaniom towarzyszyło wydanie wkładki informacyjnej w ogólnopolskim dzienniku.

W związku z wejściem Słowenii do strefy euro NBP przeprowadził akcję informacyjną, która miała na celu poinformowanie Polaków o rozszerzeniu strefy euro, warunkach i konsekwencjach wprowadzania wspólnej waluty oraz stereotypach w myśleniu o euro.

8.2.3. Rozpatrywanie petycji, skarg, wniosków i listów

W 2006 r. w NBP rozpatrzono 8 607 spraw (tj. o 18,5% więcej w porównaniu do 2005 r.), w tym 7 491 listów i 1 116 skarg i wniosków. Spośród nadesłanych spraw 7618 rozpatrzono w NBP, a 989 przekazano według właściwości rzeczowej do innych banków i instytucji.

Sprawy rozpatrzone w NBP dotyczyły przede wszystkim: próśb o wsparcie finansowe na leczenie chorych dzieci i osób dorosłych, wniosków o informacje o bankach i instytucjach zlikwidowanych, informacji o monetach kolekcjonerskich i możliwościach ich nabywania, informacji o kursach walut oraz ofert pracy.

W 2006 r. NBP skierował do banków komercyjnych i innych instytucji korespondencję dotyczącą przede wszystkim usług bankowych. Przekazane sprawy odnosiły się głównie do błędów formalnych i merytorycznych przy udzielaniu kredytów, zastrzeżeń związanych ze stosowaniem przez banki oprocentowania kredytów i sposobu naliczania odsetek, zastrzeżeń odnośnie do restrukturyzacji kredytów oraz nieprawidłowości w zakresie ich windykacji, sposobów rozliczeń i wysokości oprocentowania depozytów, rozliczeń dokonywanych za pomocą kart płatniczych, zastrzeżeń dotyczących realizacji poleceń przelewów, błędnych zapisów na rachunkach, prowizji i opłat za usługi bankowe, jak również sprawności i kultury obsługi klientów.

8.3. Działalność promocyjna

8.3.1. Promocja numizmatyki

8.3.1.1. Promocja banknotu kolekcjonerskiego

W 2006 r. NBP wyemitował pierwszy w historii Polski banknot kolekcjonerski „Jan Paweł II". W związku z tym NBP przeprowadził wiele działań promocyjno-informacyjnych: wydano dodatki do gazet ogólnopolskich i regionalnych, opracowano materiały promocyjne i reklamowe w wersji drukowanej i elektronicznej do zamieszczania w Internecie, przygotowano specjalną stronę internetową poświęconą banknotowi oraz zorganizowano 2 konferencje prasowe z udziałem przedstawicieli władz Kościoła katolickiego.

W celu zapewnienia jak najlepszej dystrybucji banknotu NBP nawiązał współpracę z Pocztą Polską oraz Bankiem Pocztowym SA.

Zorganizowano ponadto akcję, podczas której ze sprzedaży każdego zamówionego w subskrypcji banknotu Bank Pocztowy przeznaczał na cel charytatywny 50 gr. Dzięki temu wpłacono ponad 50 tys. zł na konto Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia z przeznaczeniem na stypendia dla uzdolnionej młodzieży z niezamożnych rodzin. W serwisie internetowym www.allegro.pl przeprowadzono licytację zestawu 3 banknotów kolekcjonerskich. Dochód w wysokości 21 301 zł również został przekazany Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia.

NBP przekazał także 3 banknoty kolekcjonerskie na licytację prowadzoną w związku z 15. finałem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Środki z licytacji (około 10 tys. zł) przekazano Fundacji WOŚP.

8.3.1.2. Promocja monet kolekcjonerskich

W 2006 r. NBP kontynuował działania promocyjne dotyczące monet kolekcjonerskich oraz monet o nominale 2 zł ze stopu Nordic Gold z serii *Historyczne miasta w Polsce*. Przy emisji każdej monety kolekcjonerskiej organizowano konkursy, w których nagrodami były monety ufundowane przez NBP. Konkursy te były organizowane w mediach ogólnopolskich i regionalnych.

Emisjom niektórych monet kolekcjonerskich towarzyszyły – organizowane przez NBP we współpracy z zainteresowanymi środowiskami – specjalne uroczystości, których celem było zwrócenie uwagi opinii publicznej na działalność emisyjną NBP.

W 2006 r. NBP kontynuował współpracę z portalem *wp.pl*, w którym cyklicznie przeprowadzano konkursy dla miłośników numizmatyki.

Relacje z tych wydarzeń, prezentację monet oraz ich promocję zawiera specjalny serwis utworzony wspólnie przez NBP i Onet.pl (www.monetyNBP.onet.pl).

8.3.2. Dni Otwarte w NBP

Jednym ze sposobów informowania społeczeństwa o roli i funkcjach banku centralnego w Polsce jest organizowanie Dni Otwartych w Centrali oraz oddziałach okręgowych NBP. Tematem przewodnim Dni Otwartych w 2006 r. była edukacja ekonomiczna i promocja projektów edukacyjnych realizowanych przez NBP. Zwiedzający mogli się też zapoznać z głównymi obszarami działalności banku centralnego. W 2006 r. Centralę oraz Oddział Okręgowy NBP w Warszawie odwiedziło około 11 tys. osób (łącznie z młodzieżą szkolną). 13 oddziałów okręgowych odwiedziło od 1000 do 5000 zwiedzających. Łącznie NBP podczas Dni Otwartych odwiedziło 40 tys. osób. W 2006 r. po raz pierwszy w historii zorganizowano Dni Otwarte w Oddziale Okręgowym w Katowicach.

8.3.3. Wydawnictwa i strona internetowa NBP

W 2006 r. działalność wydawnicza NBP obejmowała – tak jak w latach poprzednich – publikacje periodyczne: *Raport Roczny, Raport o inflacji, Założenia polityki pieniężnej, Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej, Sprawozdanie z działalności NBP, Biuletyn Informacyjny, Informacja Wstępna, Raport o stabilności systemu finansowego, Rozwój systemu finansowego w Polsce, Bilans płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej*, a także miesięcznik *Bank i Kredyt*, zawierający w 2006 r. wkładkę edukacyjną *Bankowość centralna od A do Z*.

1 kwietnia 2006 r. Prezes NBP powołał nowe kolegium redakcyjne miesięcznika *Bank i Kredyt*. Jego zadaniem jest dokonanie istotnych zmian w funkcjonowaniu czasopisma, mających na celu uczynienie z niego najbardziej opiniotwórczego czasopisma w kręgu ekonomistów zajmujących się badaniami życia gospodarczego w Polsce, zarówno w ośrodkach akademickich, jak i poza nimi. Powołana została także 25-osobowa międzynarodowa rada naukowa *Banku i Kredytu*.

W 2006 r. opublikowano opracowania: *Narodowy Bank Polski 2001–2006, Nadzór bankowy 1989–2006 oraz Banki spółdzielcze w Polsce*.

W 2006 r. Narodowy Bank Polski wydawał po polsku kwartalnie *Biuletyn Informacyjny* Europejskiego Banku Centralnego.

Ponadto ukazywały się opracowania w ramach serii *Materiały i Studia*.

Wydawano foldery i plakaty numizmatyczne, prezentujące wyemitowane monety kolekcjonerskie. W 2006 r. kontynuowano wydawanie plakatów i folderów z monetami 2 zł z serii *Historyczne miasta w Polsce*.

Szczegółowy wykaz wydawnictw zawiera załącznik 8.

Ważnym źródłem informacji na temat działalności NBP jest strona internetowa. Zawiera ona informacje o bieżącej działalności banku, prezentuje oficjalne stanowisko kierownictwa banku oraz dokumenty, statystyki, opracowania i analizy ekonomiczne powstające w NBP. W 2006 r. liczba wizyt na stronie wzrosła do 5 mln (z 3,7 mln w 2005 r.), a liczba stałych użytkowników wyniosła średnio około 150 tys. w każdym miesiącu (100 tys. w 2005 r.).

Strona internetowa NBP była systematycznie aktualizowana, szczególnie w zakresie danych statystycznych oraz publikacji NBP poświęconych polityce pieniężnej, polityce nadzorczej, systemowi płatniczemu i stabilności systemu finansowego. Na bieżąco zamieszczano komunikaty o najważniejszych wydarzeniach w NBP.

8.4. Centralna Biblioteka NBP

Centralna Biblioteka NBP gromadzi publikacje z zakresu nauk ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień bankowości i pieniądza. Dysponuje unikalnym w skali kraju księgozbiorem. Zbiory Biblioteki są udostępniane wszystkim zainteresowanym w czytelni, dysponującej 29 miejscami, lub za pośrednictwem wypożyczalni. Biblioteka wypożycza publikacje pracownikom NBP, a pozostałym zainteresowanym w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych na ogólnie przyjętych zasadach.

Czytelnicy mają do dyspozycji 8 stanowisk komputerowych, przy których można korzystać z katalogu biblioteki. Biblioteka udziela informacji katalogowych, bibliograficznych i rzeczowych na podstawie zbiorów własnych. Ze stanowiska internetowego do końca 2006 r. skorzystało około 2 tys. osób.

W 2006 r. kontynuowano subskrypcję baz: *ABI/INFORM, Business Periodical on Disc (PROQUEST)*, archiwalną bazę czasopism JSTOR, bazę SOURCE OECD. Dostępne jest archiwum „Financial Times" na CD-ROM (do 2001 r.) oraz baza aktów prawnych *LEX-OMEGA*. Korzystanie z baz danych w Centralnej Bibliotece NBP jest bezpłatne i dostępne dla wszystkich.

Tabela 11

Zbiory Centralnej Biblioteki NBP

Rodzaj wydawnictw	31.12.2002 r.	31.12.2003 r.	31.12.2004 r.	31.12.2005 r.	31.12.2006 r.
Wydawnictwa zwarte	85 462 woluminy	89 773 woluminy	94 466 woluminów	99 237 woluminów	103 574 woluminy
Wydawnictwa ciągłe	33 300 woluminów	33 167 woluminów	34 936 woluminów	37 685 woluminów	38 500 woluminów
Czasopisma bieżące ogółem	398 tytułów	386 tytułów	386 tytułów	525 tytułów	525 tytułów

Źródło: dane NBP.

Biblioteka Depozytowa Banku Światowego liczy 5 160 woluminów książek i 34 tytuły czasopism.

W 2006 r. wypożyczalnię odwiedziło 10 343 czytelników, wypożyczono prawie 11 963 woluminów książek i 311 woluminów czasopism.

Czytelnię odwiedziło około 4,6 tys. osób, którym udostępniono blisko 22 069 woluminów książek i czasopism. W 2006 r. Centralną Bibliotekę odwiedziły 142 grupy młodzieży.

We wrześniu 2006 r. przeniesiono katalog Biblioteki z systemu „Co-Liber" do systemu ALEPH i udostępniono go w nowym systemie ALEPH. Baza zawiera około 3 tys. tytułów czasopism oraz ponad 52 tys. tytułów książek. Przeglądanie katalogu książek jest możliwe na stronie www.nbp.pl. Kontakt z Centralną Biblioteką NBP jest możliwy również za pomocą poczty elektronicznej biblioteka@nbp.pl.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- NBP utworzył internetowy bank zasobów edukacji ekonomicznej – *Economic Education Resource Bank* (www.eerb.nbportal.pl).
- Z edukacyjnych działań medialnych NBP skorzystało kilkanaście milionów Polaków.
- Podczas Dni Otwartych Centralę NBP oraz oddziały okręgowe odwiedziło 40 tys. osób.
- W 2006 r. z zasobów NBPortal.pl skorzystało blisko 1,3 mln użytkowników, a liczba kont uprawniających do korzystania z kursów e-learning wzrosła do 57 tys.

9

OBSŁUGA SKARBU PAŃSTWA

Zadania realizowane przez Narodowy Bank Polski w ramach obsługi Skarbu Państwa obejmują: obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obrót skarbowymi papierami wartościowymi i działania na rzecz zarządzania długiem publicznym, w szczególności długiem Skarbu Państwa.

9.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP

W ramach obsługi Skarbu Państwa w 2006 r. Narodowy Bank Polski prowadził rachunki bankowe wymienione w art. 160 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych[42], w tym: centralny rachunek bieżący budżetu państwa, rachunki bieżące państwowych jednostek budżetowych, rachunki bieżące państwowych funduszy celowych, rachunki bieżące gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych, a także rachunki środków na wydatki niewygasające tych jednostek.

Ponadto NBP prowadzi, za zgodą Prezesa NBP, rachunki innych osób prawnych, na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim (m.in. ZUS, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencji Rynku Rolnego, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa). Od 1 stycznia 2006 r. NBP umożliwił zakładanie lokat terminowych w złotych posiadaczom rachunków, uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów do tworzenia lokat w NBP.

Prowadzona przez NBP obsługa rachunków budżetu państwa przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków publicznych.

9.1.1. Obsługa rachunków bankowych

Narodowy Bank Polski realizuje na rachunkach operacje związane z dochodami i wydatkami w formie bezgotówkowej i gotówkowej, przede wszystkim w systemie Bankowości Elektronicznej *enbepe*. Do obsługi rachunków bankowych Departamentu Budżetu Państwa Ministerstwa Finansów wykorzystuje międzysystemowy interfejs B2B, łączący Zintegrowany System Księgowy NBP (ZSK) z systemem TREZOR MF.

W 2006 r. NBP obsługiwał 3 752 posiadaczy rachunków (3 500 w 2005 r.). Blisko 100% posiadaczy rachunków w NBP korzystało z systemu Bankowości Elektronicznej *enbepe*.

W dniu 24 lipca 2006 r. został uruchomiony międzysystemowy interfejs B2B, który połączył funkcjonujący w NBP Zintegrowany System Księgowy z systemem informatycznym Ministerstwa Finansów SIMIK, wspomagającym zarządzanie środkami pochodzącymi z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Międzysystemowy interfejs B2B zapewnił Ministerstwu Finansów:

- zakres usług dostosowany do jego potrzeb i wymagań,
- szybszą i niezawodną wymianę komunikatów pomiędzy MF i NBP, dzięki bezpośredniemu połączeniu dwóch niezależnych systemów księgowych,
- nowoczesny sposób komunikowania się z NBP dzięki zastosowaniu standardu określonego przez Radę Bankowości Elektronicznej przy Związku Banków Polskich,
- wysokie bezpieczeństwo przekazywanych danych oraz pewność komunikacji,
- obniżenie kosztów obsługi rachunków.

[42] Dz.U. z 2005 nr 249, poz. 2104, z późn. zm. Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2006 r.

W 2006 r. kontynuowano prace związane z uruchomieniem międzysystemowego interfejsu B2B dla innych posiadaczy rachunków, tj. KRUS, Agencji Rynku Rolnego, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Urzędu Patentowego. Prowadzono także, wspólnie z Ministerstwem Finansów, dalsze prace nad wprowadzeniem nowych zasad obsługi budżetu państwa, np. państwowym jednostkom budżetowym umożliwiono wgląd do aktualnego salda i obrotów na rachunkach bieżących jednostek bezpośrednio podległych.

9.1.2. Rodzaje rachunków prowadzonych przez NBP

W 2006 r. Narodowy Bank Polski obsługiwał 3 752 posiadaczy rachunków. W ramach ich obsługi oddziały okręgowe prowadziły 15 780 rachunków bankowych, w tym m.in.:

- w złotych:
  - 8 205 rachunków bieżących (w 2005 r. – 8 070),
  - 3 972 rachunki pomocnicze (w 2005 r. – 3 067),
  - 2 817 rachunków funduszy celowych i zakładowych funduszy świadczeń socjalnych jednostek budżetowych (w 2005 r. – 2 700),
- w walutach obcych:
  - 133 rachunki bieżące i pomocnicze w euro do obsługi środków pochodzących z funduszy strukturalnych oraz otrzymanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (w 2005 r. – 113),
  - 222 rachunki w walutach obcych instytucji rządowych (w 2005 r. – 324).

Wzrost liczby rachunków bieżących w złotych wynika przede wszystkim z otwierania przez jednostki budżetowe dodatkowych rachunków wydatków, odrębnie dla każdej części budżetowej.

W 2006 r. nadal zwiększała się liczba rachunków pomocniczych. Wzrost ich liczby wiązał się przede wszystkim z otwieraniem przez państwowe jednostki budżetowe rachunków na środki niewygasające oraz rachunków dochodów własnych.

9.1.3. Tryb obsługi rachunków

Obsługa rachunków budżetu państwa była prowadzona na podstawie:

- umów rachunku bankowego,
- uchwał Zarządu NBP dotyczących:
  - „Regulaminu otwierania i prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków bankowych w złotych z wykorzystaniem Bankowości Elektronicznej”,
  - „Regulaminu otwierania i prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków bankowych w złotych”,
  - „Regulaminu otwierania i prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków bankowych w walutach obcych”,
  - „Regulaminu otwierania i prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków bankowych w walutach obcych z wykorzystaniem Bankowości Elektronicznej”,

- rozporządzenia Ministra Finansów z 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa[43], zmieniającego rozporządzenie z 28 grudnia 2004 r.[44],

- rozporządzenia Ministra Finansów z 29 czerwca 2006 r. w sprawie rodzajów i trybu dokonywania operacji na rachunkach bankowych prowadzonych dla obsługi budżetu państwa oraz zakresu i terminów udostępniania informacji o stanach środków na tych rachunkach[45] zmieniającego rozporządzenie z 28 grudnia 2004 r.[46]

Obsługę klientów prowadziło 16 oddziałów okręgowych NBP.

W 2006 r. nieznacznie zmniejszyła się liczba posiadaczy rachunków obsługiwanych w trybie zastępczej obsługi kasowej i wyniosła 2 119 (w 2005 r. – 2 124). Zastępcza obsługa kasowa, dokonywana na koszt NBP, jest prowadzona w sytuacji, gdy posiadacze rachunków mają siedzibę poza miastami, w których usytuowane są oddziały NBP.

9.2. Obsługa zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa

Narodowy Bank Polski kontynuował, na podstawie umów agencyjnych podpisanych w ubiegłych latach z Ministrem Finansów, obsługę zobowiązań i należności budżetu państwa z tytułu:

- zawartych lub gwarantowanych przez Rząd RP umów kredytowych z międzynarodowymi instytucjami i organizacjami finansowymi,

- członkostwa Polski w międzynarodowych instytucjach i organizacjach finansowych,

- kredytów i pożyczek otrzymanych od rządów innych państw.

Łącznie NBP obsługiwał:

- 49 umów rządowych (w 2005 r. – 53),

- 56 umów gwarancyjnych (w 2005 r. – 53),

- 4 umowy o udostępnienie środków kredytów podmiotom krajowym (w 2005 r. – 5).

NBP nadzorował spłatę zobowiązań przez dwa banki krajowe w ramach umów o administrowanie kredytami Banku Światowego. W 2006 r. przyjęto do obsługi 9 nowych kredytów na podstawie podpisanych umów, w tym:

- 5 umów rządowych dotyczących kredytów zaciągniętych w:

  – Europejskim Banku Inwestycyjnym – na finansowanie dwóch projektów związanych z rozwojem nauki i szkolnictwa oraz technologii, a także projektu remontu wybranych odcinków dróg publicznych,

  – Banku Światowym – na finansowanie programu remontów dróg oraz poakcesyjnego projektu wsparcia obszarów wiejskich,

[43] Dz.U. z 2006 r. nr 116, poz. 784, z późn. zm. Rozporządzenie weszło w życie 1 lipca 2006 r.

[44] Dz.U. z 2004 r. nr 285, poz. 2854, z późn. zm.

[45] Dz.U. z 2006 r. nr 116, poz.785, z późn. zm. Rozporządzenie weszło w życie 1 lipca 2006 r.

[46] Dz.U. z 2004 r. nr 285, poz. 2855, z późn. zm.

- 4 umowy gwarancyjne, dotyczące kredytów udzielonych Polsce przez Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Rozwoju Rady Europy i Deutsche Bank AG – Oddział w Londynie:

  – na przedsięwzięcia związane z poprawą infrastruktury drogowej, jak również modernizacji niektórych odcinków linii sieci kolejowej w Polsce,

  – na spłatę zobowiązań z tytułu pierwszej emisji obligacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Pełniąc funkcję depozytariusza Banku Światowego i jego agend oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, NBP obsługiwał w 2006 r. 20 skryptów dłużnych wystawionych przez rząd RP w związku z członkostwem Polski w tych organizacjach. W 2006 r. zrealizowano na pełną kwotę 3 skrypty.

9.3. Obsługa obrotu skarbowymi papierami wartościowymi

Pełniąc funkcję agenta emisji skarbowych papierów wartościowych, NBP jest zobowiązany do organizacji przetargów sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz przetargów sprzedaży, odkupu i zamiany obligacji skarbowych.

9.3.1. Przetargi skarbowych papierów wartościowych

9.3.1.1. Przetargi bonów skarbowych

W 2006 r. NBP zorganizował 24 przetargi bonów skarbowych (w 2005 r. – 37).

Przetargi bonów skarbowych odbywały się dwa razy w miesiącu, w pierwszy roboczy dzień tygodnia. W 2006 r. Ministerstwo Finansów zaoferowało do sprzedaży bony skarbowe o wartości 29,0 mld zł (ogółem w 2005 r. 27,0 mld zł). Nominalny popyt wyniósł 81,3 mld zł, a wartość przyjętych ofert wyniosła 29,0 mld zł (w 2005 r. – odpowiednio 83,0 mld zł i 26,9 mld zł). Wśród bonów skarbowych dominowały bony 52-tygodniowe, które stanowiły 81,4% ogółu sprzedaży. W 2006 r. Ministerstwo Finansów wyemitowało także 3-, 5-, 13- i 26-tygodniowe bony skarbowe, które stanowiły 18,6% ogółu sprzedaży.

9.3.1.2. Przetargi obligacji skarbowych

W 2006 r. NBP przeprowadził 52 przetargi obligacji skarbowych, w tym 16 przetargów uzupełniających (w 2005 r. odpowiednio – 50 i 17). Ministerstwo Finansów zaoferowało do sprzedaży papiery wartościowe łącznie na kwotę 71,7 mld zł. Popyt wyniósł 214,4 mld zł; sprzedano papiery o wartości 70,8 mld zł.

W 2006 r. w sprzedaży obligacji skarbowych dominowały przetargi na obligacje:

- zerokuponowe (odbyło się 18 przetargów, w tym 6 uzupełniających); wartość ich sprzedaży stanowiła 40,2% ogółu sprzedanych obligacji;

- 5- i 10-letnie o stałym oprocentowaniu, których łączna wartość stanowiła 42,2% ogółu sprzedanych obligacji.

W 2006 r. Ministerstwo Finansów zaoferowało do sprzedaży tylko jeden rodzaj obligacji o oprocentowaniu zmiennym, których sprzedaż wyniosła 8,6 mld zł. Najniższą sprzedaż odnotowano w odniesieniu do 5-letniej obligacji indeksowanej oraz 20-letniej o oprocentowaniu stałym.

W 2006 r. nie odbył się żaden przetarg odkupu obligacji.

9.3.1.3. Przetargi zamiany obligacji skarbowych

Ministerstwo Finansów przeprowadziło w 2006 r. dwanaście przetargów zamiany, na których odkupiło obligacje o wartości 27,5 mld zł, a sprzedało obligacje o wartości 27,4 mld zł (w 2005 r. odpowiednio 16,2 mld zł i 15,8 mld zł). Większość obligacji sprzedawanych przez Ministerstwo Finansów na przetargach zamiany stanowiły obligacje o stałym oprocentowaniu: 42% – obligacje o 10-letnim okresie wykupu, 33% – 5-letnie, 17% – 20-letnie o terminie wykupu w 2022 r. Ministerstwo Finansów sprzedało ponadto obligacje 7-letnie o oprocentowaniu zmiennym (7,5%) oraz zerokuponowe (0,1%).

Na przetargu zorganizowanym w listopadzie była sprzedawana 12-letnia obligacja indeksowana o stałym oprocentowaniu. Oferta ta nie spotkała się jednak z większym zainteresowaniem rynku (popyt – 0,88 mld zł, sprzedaż – 0,19 mld zł).

9.3.2. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych

System DSPW[47] jest jednym z najważniejszych zadań, które znalazło się w *Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych*.

W 2006 r. na podstawie *Umowy o współpracy w zakresie funkcjonowania systemu Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych* zawartej z Ministerstwem Finansów NBP wykonywał następujące obowiązki:

- przekazywał kwartalne oceny aktywności banków kandydujących do funkcji DSPW na rynku bonów i obligacji skarbowych oraz na rynku transakcji pochodnych,

- pełnił funkcję organizatora fixingu skarbowych papierów wartościowych na wybranej przez Ministerstwo Finansów platformie elektronicznej MTS – CeTO, której uruchomienie miało na celu poprawę przejrzystości obrotu papierami wartościowymi[48], uczestniczył w spotkaniach Rady Uczestników Rynku organizowanych co miesiąc przez Ministerstwo Finansów.

Ponadto, w ramach współpracy z Ministerstwem Finansów NBP wykonywał czynności weryfikacyjno kontrolne w bankach, których rachunki i konta depozytowe papierów wartościowych prowadzi w Rejestrze Papierów Wartościowych.

9.4. Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym

Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym obejmują przede wszystkim współpracę NBP z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym[49].

Celem współpracy jest wymiana informacji służących koordynacji polityki zarządzania długiem publicznym (prowadzonej przez MF) z polityką pieniężną i polityką kursową (prowadzonymi przez NBP). Najważniejszymi zadaniami Komitetu są: wypracowanie długoterminowej strategii zaciągania długu publicznego, minimalizacja kosztów jego obsługi oraz stworzenie warunków do rozwoju rynków finansowych.

---

[47] Głównym celem systemu jest wyodrębnienie grupy banków (tzw. *primary dealers*), które w zamian za określone przywileje są zobowiązane do zapewnienia płynności, przejrzystości i efektywności rynku skarbowych papierów wartościowych.

[48] Banki pełniące funkcję DSPW mają obowiązek codziennego kwotowania na zorganizowanym elektronicznym rynku wtórnym (MTS – CeTO) cen kupna i sprzedaży obligacji skarbowych (głównie emisji bazowych), obowiązek zawierania transakcji zgodnie z ceną przyjętą na MTS – CeTO oraz informowania rynku w czasie rzeczywistym o tych kwotowaniach.

[49] Powołanego w 1994 r. na mocy porozumienia pomiędzy Narodowym Bankiem Polskim a Ministrem Finansów, działającym w imieniu Skarbu Państwa.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- NBP obsługiwał 3 752 klientów oraz prowadził 15 780 rachunków.
- Uruchomiono międzysystemowy interfejs B2B, który połączył system ZSK NBP z systemem Ministerstwa Finansów wspomagającym zarządzanie środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej – SIMIK.

10

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA

Działalność badawcza NBP obejmuje prowadzenie bieżących badań makro- i mikroekonomicznych oraz opracowywanie prognoz gospodarczych i monetarnych. W 2006 r. prace badawcze dotyczyły głównie polityki pieniężnej i procesów inflacyjnych, koniunktury gospodarczej, determinant rozwoju gospodarczego, finansów publicznych, zmian strukturalnych w gospodarce, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz rynku pracy i rynku nieruchomości, a także gospodarki światowej. Kontynuowano badania związane z uczestnictwem w systemie Exchange Rate Mechanism II (ERM II) i przystąpieniem Polski do strefy euro.

Wyniki przeprowadzonych analiz wykorzystywano w projektowaniu polityki pieniężnej i kursowej oraz podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej.

Ponadto NBP prowadził badania naukowe we współpracy z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, w tym z EBC, dążąc do publikowania wyników tych badań oraz organizując krajowe i międzynarodowe konferencje naukowe.

W 2006 r. w uznanych periodykach krajowych i międzynarodowych ukazały się 153 publikacje naukowe (w 2005 r. – 128) pracowników departamentów badawczych NBP, w tym 101 publikacji polskojęzycznych i 52 publikacje anglojęzyczne, w tym 8 w czasopismach z listy filadelfijskiej. Szczegółowy wykaz publikacji w czasopismach z listy filadelfijskiej w 2006 r. zawiera załącznik 9 do *Raportu*.

Wykres 15

Liczba publikacji pracowników NBP w czasopismach z listy filadelfijskiej w latach 2004–2006

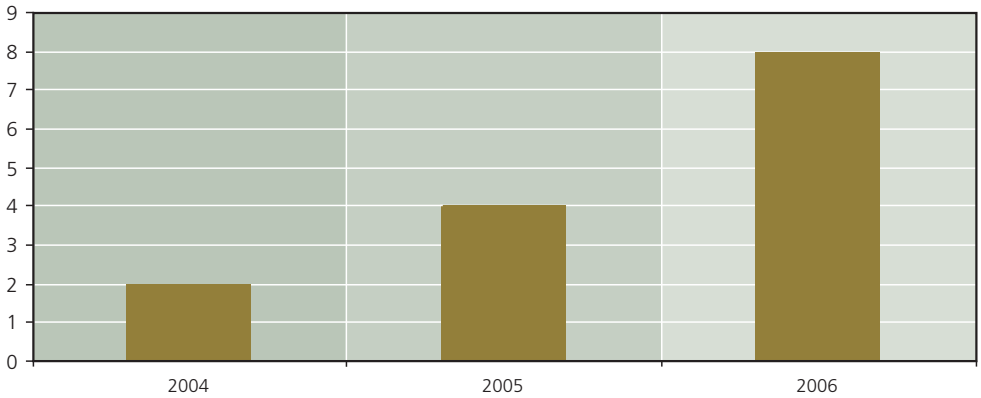

Źródło: dane NBP.

10.1. Badania związane z uczestnictwem w ERM II i strefie euro

- Badania związane z udziałem polskiej waluty w ERM II

  Prowadzono badania nad optymalnym saldem na rachunku obrotów bieżących, opracowano różne warianty poziomu kursu równowagi złotego oraz przeprowadzono oceny skali odchylenia bieżącego kursu od kursu równowagi złotego. Ponadto dokonano aktualizacji dotychczasowych obliczeń. Wyniki badań opublikowano w artykule *Fundamental equilibrium exchange rate for the Polish zloty*.

- Analiza korzyści i kosztów przystąpienia do strefy euro

  W ramach prac koncentrowano się na analizie przyczyn boomu kredytowego. Analizowano skuteczność instrumentów wykorzystywanych w celu ograniczania nadmiernej akcji kredytowej. Wyniki badań opublikowano w opracowaniu *Ekspansja*

kredytowa w nowych państwach członkowskich Unii Europejskiej a przystąpienie do wspólnego obszaru walutowego.

- Analizy bieżące

Analizowano elementy polityki gospodarczej w krajach aspirujących do UE oraz do strefy euro.

10.2. Badania przedsiębiorstw i gospodarstw domowych

- Kwartalne badania ankietowe sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw

W 2006 r. w ramach badań ankietowych oceniono stan i prognozy koniunktury, jak również przeanalizowano następujące problemy badawcze:

– aktywność inwestycyjną, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu niepewności popytu na decyzje inwestycyjne przedsiębiorstw,

– mechanizmy cenotwórcze, w tym porównanie tych mechanizmów w polskich przedsiębiorstwach na tle krajów UE,

– dostępność kredytu, zwłaszcza dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MSP),

– wzrost popytu przedsiębiorstw na pracę, w tym wpływ niedoboru pracowników na sytuację przedsiębiorstwa.

Rezultaty prac przedstawiono w opracowaniu *Konkurencyjność polskich przedsiębiorstw po wejściu do Unii Europejskiej – wyniki badania ankietowego*.

- Analiza zachowań przedsiębiorstw i konkurencji w gospodarce

Prowadzono prace nad określeniem czynników wpływających na decyzje eksportowe polskich przedsiębiorstw. Do badań zastosowano model mikroekonometryczny, w którym zdefiniowano następujące zmienne: produktywność, wielkość przedsiębiorstwa, stopień penetracji importowej oraz występowanie barier technicznych w handlu.

Wykorzystując bazę danych o przedsiębiorstwach, przeprowadzono analizę występowania marż monopolistycznych i przychodów skali w gospodarce polskiej.

Przeanalizowano zmiany sposobu i źródeł finansowania działalności gospodarczej przedsiębiorstw w latach 2002–2005, uwzględniając poprawę ich sytuacji finansowej w tym okresie. W badaniu skoncentrowano się na analizie udziału kredytów bankowych i pożyczek jako zewnętrznego źródła finansowania przedsiębiorstw. Przeanalizowano też zmiany znaczenia alternatywnych źródeł finansowania działalności przedsiębiorstw, tj. kapitału własnego, kredytu kupieckiego oraz rezerw na zobowiązania.

Na podstawie statystyk uzyskanych w wyniku zastosowania modeli ekonometrycznych, analizowano cykliczny charakter aktywności ekonomicznej w Polsce w latach 1995–2005. Wyniki badania przedstawiono w publikacji *The New Leading Indicator of Economic Activity in Poland – Implementation of Modern Econometric Methods*.

W IV kwartale 2006 r. rozpoczęto badania wpływu prywatyzacji na efektywność funkcjonowania przedsiębiorstw niefinansowych. Celem badania było określenie, czy i w jakim stopniu prywatyzacja przedsiębiorstw wpłynęła na ich działalność bieżącą i rozwój. Analiza ma na celu ustalenie, czy po zmianie formy własności można zaobserwować

poprawę wyników finansowych przedsiębiorstw wskutek przekształceń strukturalnych, a zwłaszcza kierunkowej struktury sprzedaży, struktury kosztów produkcji, struktury zapasów oraz struktury źródeł finansowania działalności operacyjnej i inwestycyjnej.

- Analiza sektora gospodarstw domowych

Prace analityczne obejmowały zagadnienia dotyczące: tworzenia i podziału dochodów, kształtowania się popytu konsumpcyjnego, przebiegu procesów oszczędzania i problematyki zadłużenia, z uwzględnieniem procesów inflacyjnych. Analizowano mechanizmy i czynniki determinujące kształtowanie się dochodów będących do dyspozycji gospodarstw domowych i rodzaje tych dochodów oraz tendencje zmian poziomu i struktury. Prowadzono także analizy czynników oddziałujących na konsumpcję gospodarstw domowych, w tym zróżnicowanie kierunków oraz form inwestowania gospodarstw domowych w aktywa rzeczowe i finansowe.

W analizach wykorzystywano wyniki badań kondycji gospodarstw domowych, dotyczące oceny stanu i prognoz m.in. sytuacji finansowej gospodarstw domowych, sytuacji ekonomicznej kraju, zamierzeń w zakresie konsumpcji i oszczędzania.

- Badanie cen nieruchomości w Polsce

Monitorowano rozwój sektora nieruchomości, tj. budownictwo, nieruchomości komercyjne i mieszkaniowe oraz otoczenie prawno-instytucjonalne. Wprowadzono system badania cen nieruchomości na 16 lokalnych rynkach mieszkaniowych. Rezultatem badań były raporty: *Badanie próby portfeli kredytów mieszkaniowych udzielonych na rynku bankowym w Polsce w roku 2005, Wstępne wyniki z badania cen na rynku nieruchomości mieszkaniowych, Rynek nieruchomości mieszkaniowych i jego specyfika jako czynniki determinujące ryzyko kredytowania hipotecznego*.

- Badanie zależności między rynkiem pracy a polityką pieniężną

Celem prac w tej dziedzinie była ocena elastyczności polskiego rynku pracy.

Zainicjowano ogólnopolskie badania w celu zebrania informacji o zmianach zachodzących na rynku pracy, o których nie ma odpowiednich danych w dostępnych źródłach statystycznych. Badania te mają służyć zdiagnozowaniu siły presji płacowej i strukturalnych niedopasowań popytu i podaży pracy. Ponadto w badaniu analizowane są zagadnienia związane z elastycznością rynku pracy oraz wielkością i zasięgiem szarej strefy.

W ramach przygotowań do badań ogólnopolskich w kwietniu 2006 r. przeprowadzono pilotażowe badanie w województwie świętokrzyskim. Rezultatem badania było przygotowanie metodologii oraz ankiet do badania ogólnopolskiego. Wyniki badania regionalnego zostały opublikowane w opracowaniu *Niedopasowanie popytu i podaży na rynku pracy w województwie świętokrzyskim*. Pierwsze badanie ogólnopolskie z tego zakresu przeprowadził w październiku 2006 r. Oddział Okręgowy NBP w Katowicach przy pomocy wszystkich oddziałów okręgowych NBP.

10.3. Inne badania makroekonomiczne

- Polityka pieniężna

– Analizowano sposoby prowadzenia polityki pieniężnej przez wybrane banki centralne stosujące strategię bezpośredniego celu inflacyjnego oraz przez Europejski Bank Centralny, a także monitorowano zmiany zachodzące w tym zakresie. Przedmiotem

analizy były podstawowe aspekty strategii polityki pieniężnej, takie jak poziom i sposób wyznaczania celu inflacyjnego, wykorzystywany system kursowy, stosowane instrumenty, a także proces decyzyjny oraz sposób komunikowania się banku centralnego z otoczeniem. Wyniki badań opublikowano w opracowaniach: *IT in Poland: Why, How, And What Next* i *Reakcje banków centralnych na wstrząsy naftowe lat 70*.

– Prowadzono badania wybranych elementów mechanizmu transmisji monetarnej w celu lepszego zrozumienia zmian zachodzących w mechanizmie transmisji oraz poprawy funkcjonowania modeli prognostycznych stosowanych w NBP. Artykuł pt. *Impact of globalisation? Changes in the MTM in Poland* zaprezentowano podczas *59th East Jour Fixe*, Oesterreichische Nationalbank.

– Badania dotyczące komunikacji banków centralnych w Czechach, Polsce i na Węgrzech, w tym komunikatów banków oraz wypowiedzi poszczególnych decydentów, miały na celu ustalenie wpływu komunikacji na kształtowanie się cen aktywów finansowych, a także na przewidywalność decyzji podejmowanych przez bank centralny. Na podstawie analizy empirycznej w badaniach po raz pierwszy pokazano, że realizacja celów inflacyjnego i kursowego w warunkach swobodnego przepływu kapitału prowadzi do sprzeczności w komunikacji banku centralnego („komunikacyjny" niemożliwy do spełnienia trójkąt). Rezultaty prac przedstawiono m.in. w publikacji: *Quest for central bank communication. Does it pay to be „talkative"*?

– Prowadzono badania naturalnej stopy procentowej w Polsce w celu jej oszacowania, a następnie ustalenia przyczyn jej wysokiego poziomu (w ujęciu realnym 4,5–5% w latach 1998–2003). Wyniki badań opublikowano w artykułach *The Information Content of the Neutral Rate of Interest*: *The Case of Poland* oraz *O zróżnicowaniu naturalnych stóp procentowych w Polsce i w Czechach*.

– Analizowano także inne wybrane teoretyczne oraz praktyczne zagadnienia polityki pieniężnej i kursowej. Wyniki analiz opublikowano w artykułach: *Poland's Experience in Dealing with Capital Inflows: Policies, Challenges and Effectiveness of Measures, Stopa procentowa jako argument funkcji popytu na pieniądz* oraz *Teoretyczne przesłanki ograniczonej skuteczności sterylizowanych interwencji walutowych*.

- Analizy i badania cen towarów i usług konsumpcyjnych

Prowadzono prace metodologiczne w zakresie budowy, funkcjonowania i ewolucji wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) oraz badania związane ze wskaźnikami inflacji bazowej. Prowadzono także badania i analizy wpływu zmian cen regulowanych oraz zmian stawek podatków pośrednich na procesy inflacyjne w gospodarce.

W ramach analiz sektorowych prowadzono prace dotyczące struktury i funkcjonowania rynków energii elektrycznej, paliw gazowych, paliw płynnych oraz telekomunikacji. Ponadto przeanalizowano wpływ liberalizacji rynków energetycznych i telekomunikacyjnych na procesy inflacyjne, a także determinanty zmian cen żywności w Polsce. Badaniom poddano także wpływ handlu zagranicznego na procesy inflacyjne w Polsce poprzez porównanie danych o imporcie wybranych produktów, ich cen importowych oraz cen na rynku krajowym. Wyniki badań opublikowano w artykułach *Zróżnicowanie cen kontrolowanych i inflacji w Unii Europejskiej, Zmiana kosztów utrzymania gospodarstw domowych w nowych krajach członkowskich po integracji z UE* oraz *Core inflation measures: The case of Poland*.

- Analizy sfery realnej gospodarki

W ramach kontynuacji prac rozpoczętych w 2005 r. dokonano szacunku szeregów majątku trwałego w gospodarce według struktury rodzajowej, zarówno od strony zasobowej, jak i strumienia świadczonych usług. Ponadto przeprowadzono analizę

porównawczą jakości sezonowego wyrównania danych statystycznych przy użyciu dwóch najpopularniejszych metod: X-12-ARIMA i TRAMO/SEATS. Dokonano przeglądu kryteriów, które powinny być wykorzystywane przez analityków w procedurach odsezonowania danych, istotnych dla krótkookresowych analiz tendencji ekonomicznych.

- Analizowanie otoczenia regulacyjnego gospodarki

Przeanalizowano prawne ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce w latach 1989–2005. Przeprowadzono również badanie pilotażowe kosztów ponoszonych przez banki w związku z obowiązkami administracyjnymi wynikającymi z ustawy Prawo bankowe. Rezultatem prac są publikacje *Ustawowe ograniczenia wolności gospodarczej w Polsce w latach 1989–2003* oraz *Business demography, job flows and productivity in the enterprise sector in Poland*.

- Analizowanie i modelowanie bilansu płatniczego

W 2006 r. głównymi obszarami badań były: liberalizacja handlu światowego i zmiany w strukturze obrotów polskiego handlu zagranicznego, modelowanie cen oraz wolumenu eksportu i importu, reestymacja równań eksportu i importu, a także kursu walutowego w modelu ECMOD.

- Analizowanie sytuacji finansowej sektora finansów publicznych, w tym badanie relacji pomiędzy polityką pieniężną a polityką fiskalną

Prace dotyczyły określenia mierników oceny polityki fiskalnej (opracowano nowy sposób liczenia deficytu strukturalnego, zgodnego z wymogami EBC), stabilności fiskalnej, m.in. poprzez poszukiwanie rozwiązań ograniczających wysoki wzrost wydatków publicznych i badanie źródeł nadmiernego deficytu sektora finansów publicznych w Polsce. We współpracy z innymi instytucjami wypracowano metodologię przygotowywania prognozy dla Komisji Europejskiej na temat wydatków związanych ze starzeniem się ludności i wrażliwością dochodów podatkowych na wahania koniunkturalne.

- Wykorzystanie funduszy pomocowych UE w 2006 r.

Zakończono badanie pilotażowe *Wykorzystanie funduszy pomocowych UE i wpływ na inwestycje w Polsce* realizowane we współpracy z oddziałem okręgowym NBP w Łodzi. Podstawowym celem badania, które ma być przeprowadzone we wszystkich województwach jest przedstawienie, w jakim stopniu wykorzystywane są fundusze pomocowe UE w poszczególnych regionach, oraz jaki jest ich wpływ na rozmiary inwestycji oraz tempo wzrostu PKB w Polsce. Służy również identyfikowaniu najważniejszych barier w wykorzystaniu tych środków, wpływających na wielkość inwestycji. Ponadto badanie ma służyć identyfikowaniu wielkości importu usług lub towarów zagranicznych wynikających z realizacji projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy UE.

- Model równowagi ogólnej (CGE) dla Polski

Prowadzono prace nad zastosowaniem modelu CGE do badania rezultatów programu konsolidacji fiskalnej, umożliwiającej spełnienie kryterium fiskalnego z Maastricht, oraz skutków globalizacji dla gospodarki Polski. Wyniki były prezentowane na konferencjach krajowych i zagranicznych, a także zostały opublikowane w artykule *An Empirical Recursive-Dynamic General Equilibrium Model of Poland's Economy*.

- Dostosowanie prognozowania makroekonomicznego do praktyki EBC

Kontynuowano prace nad doskonaleniem makroekonomicznego modelu prognostycznego polskiej gospodarki ECMOD i dostosowywaniem go do struktury modeli

prognostycznych ESBC. Dwa razy w roku prognozy NBP (wraz z prognozami innych banków centralnych krajów członkowskich Unii Europejskiej) były wykorzystywane do cyklicznej oceny perspektyw rozwoju strefy euro i jej otoczenia. Realizowano też prace dotyczące zastosowań modelu ECMOD w symulacjach skutków reform fiskalnych, umożliwiających spełnienie kryterium fiskalnego z Maastricht oraz skutków globalizacji dla gospodarki Polski.

- **Udział w badaniach prowadzonych przez ESBC**

W ramach stałej współpracy z ESBC przebudowano bazę modelu DSGE (dynamiczny stochastyczny model równowagi ogólnej) w celu dostosowania modelu do polskich warunków. Uzyskane wyniki opisano w opracowaniu *SOE-PL – Model DSGE małej otwartej gospodarki estymowany na danych polskich. Metodologia, specyfikacja, wyniki estymacji i pierwsze zastosowania*.

- **Badania w zakresie globalizacji i jej wpływu na koniunkturę międzynarodową, w tym sytuację gospodarczą w krajach UE**

Prace obejmowały badania wpływu globalizacji na inflację i politykę pieniężną oraz analizę zjawiska tzw. nierównowagi globalnej.

Przeprowadzono badania w zakresie modelowania gospodarek USA i strefy euro, międzynarodowych stóp procentowych oraz cykli koniunkturalnych. W tym celu zbudowano model ekonometryczny dla gospodarki USA i strefy euro (model EURUS). Wyniki badań opublikowano w artykułach: *Nierównowaga globalna: przyczyny oraz możliwe rozwiązania, Szanse dla Polski w procesie globalizacji poprzez integrację z Unią Europejską, Globalizacja – szanse dla Polski* oraz *Analiza synchronizacji cykli koniunkturalnych w strefie euro.*

10.4. Badania dotyczące rozwoju i stabilności systemu finansowego

W 2006 r. prowadzono badania dotyczące różnych zagadnień z zakresu stabilności i rozwoju systemu finansowego w Polsce.

- Opublikowano R*aport o stabilności systemu finansowego 2005* i *Przegląd stabilności systemu finansowego za I półrocze 2006 r.*, w których zaprezentowano analizy stabilności najważniejszych segmentów systemu finansowego w Polsce (m.in. sektora bankowego, ubezpieczeniowego i emerytalnego), w tym ocenę stanu bieżącego oraz perspektywy na kolejne kwartały. W publikacjach zwrócono uwagę na zagadnienia szczególnie istotne w okresie objętym analizą, m.in. szybki wzrost kredytów na cele mieszkaniowe oraz możliwe konsekwencje łagodzenia polityki kredytowej banków.

- Prezentowano kwartalne raporty na temat sytuacji na rynku kredytowym, przygotowywane na podstawie wyników ankiet przeprowadzanych wśród największych banków. Raporty przedstawiają tendencje oraz przyczyny zmian polityki kredytowej i popytu na kredyt. Raporty te są dostępne na stronie internetowej NBP.

- Przygotowano kolejną edycję opracowania *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2005 r.*, w którym opisano zmiany zachodzące w systemie finansowym, przedstawiono tendencje, bariery i prawdopodobne scenariusze rozwoju poszczególnych segmentów systemu finansowego w Polsce. Przeanalizowano także zmiany infrastruktury i regulacji prawnych dotyczących sektora finansowego oraz inicjatywy mające na celu integrację rynku finansowego w Unii Europejskiej.

10.5. Konferencje i seminaria naukowe organizowane przez NBP

W 2006 r. NBP kontynuował organizowanie konferencji i seminariów służących wymianie doświadczeń pomiędzy przedstawicielami banków centralnych i instytucji międzynarodowych.

- W styczniu 2006 r. NBP wspólnie z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (IMF) i Joint Vienna Institute (JVI) zorganizował międzynarodową konferencję naukową pt. *Labor and Capital Flows in Europe Following Enlargement*. Przedmiotem konferencji były problemy rynku pracy i przepływu kapitału w UE po jej rozszerzeniu w 2004 r. Omawiano zagadnienia wpływu rozszerzenia Unii Europejskiej na rynki pracy poszczególnych krajów, wzrost gospodarczy i finanse publiczne. Dokonano oceny zysków i strat, wynikających z poszerzenia UE, oraz zmiany mobilności siły roboczej i kapitału.

- W lutym odbyły się międzynarodowe warsztaty naukowe *The role of inflation expectations in modelling and monetary policy making*, poświęcone wykorzystaniu informacji o oczekiwaniach inflacyjnych w modelowaniu makroekonomicznym i prowadzeniu polityki pieniężnej. Celem warsztatów było stworzenie forum dyskusji i wymiany doświadczeń między przedstawicielami banków centralnych oraz naukowcami na temat pomiaru oczekiwań podmiotów gospodarczych, sposobu ich formułowania oraz roli, jaką odgrywają w procesach gospodarczych.

- W kwietniu NBP wspólnie z Bankiem Światowym zorganizował konferencję *Public expenditure management benchmarking and peer learning network*. Omówiono na niej zagadnienia dotyczące systemów zarządzania wydatkami publicznymi w krajach Europy Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej. W konferencji wzięli udział przedstawiciele krajów objętych programem redukcji ubóstwa (PRSP) oraz przedstawiciele państw członkowskich Unii Europejskiej z Europy Środkowej i Wschodniej (UE-8).

- W czerwcu NBP wspólnie z Bankiem Światowym zorganizował konferencję *Finansowanie nieruchomości mieszkaniowych w Polsce*. Tematyka konferencji obejmowała m.in. rozwój rynku wynajmu mieszkań w Polsce, ocenę rynku kredytów hipotecznych oraz porównanie doświadczeń polskich z amerykańskimi.

- We wrześniu 2006 r. Narodowy Bank Polski:

  Wspólnie z CEPR (Center for Economic Policy Research) oraz ESI (European Summer Institute) zorganizował konferencję *Globalisation and Monetary Policy*. Podczas konferencji dyskutowano nad zjawiskiem globalizacji i jej wpływem na politykę pieniężną. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele banków centralnych, międzynarodowych instytucji finansowych, przedstawiciele Ministerstwa Finansów, członkowie Monetary Policy Committee ECB, doradcy ekonomiczni i główni ekonomiści dużych instytucji finansowych.

  Wspólnie ze Związkiem Banków Polskich i Stowarzyszeniem XBRL[50] zorganizował konferencję *XBRL as a financial reporting standard in Europe for regulatory purposes*. Celem konferencji było zaprezentowanie wykorzystania standardu XBRL do celów polityki ostrożnościowej w związku ze zbliżającym się wejściem w życie Nowej Umowy Kapitałowej oraz ujednoliceniem zakresu sprawozdawczości nadzorczej w krajach Unii Europejskiej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele polskich banków komercyjnych.

  Wraz z Bankiem Rezerwy Federalnej w Nowym Jorku i Europejskim Bankiem Centralnym zorganizował międzynarodową konferencję pt. *Rola Banków Centralnych w kształtowaniu świadomości ekonomicznej i finansowej obywateli*. Celem konferencji była wymiana doświadczeń w zakresie edukacji ekonomicznej między przedstawicielami banków centralnych

[50] Jest to język sprawozdawczości finansowej.

oraz instytucjami zajmującymi się edukacją ekonomiczną w skali międzynarodowej. Wzięli w niej udział przedstawiciele 40 banków centralnych z całego świata.

- Ponadto w 2006 r. NBP zorganizował 13 otwartych seminariów naukowych na temat m.in. polityki pieniężnej, w tym prognozowania inflacji, unii walutowych, sytuacji gospodarstw domowych, sztywności płac. Szczegółowy wykaz tematów seminariów zawiera załącznik 10 do *Raportu*.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- W 2006 r. w uznanych periodykach krajowych i międzynarodowych ukazały się 153 publikacje naukowe, w tym 101 publikacji polskojęzycznych i 52 publikacje anglojęzyczne, w tym 8 w czasopismach z listy filadelfijskiej.
- Zainicjowano ogólnopolskie badania w celu zebrania informacji o zmianach zachodzących na rynku pracy, o których nie ma odpowiednich danych w dostępnych źródłach statystycznych.
- Wprowadzono system badania cen nieruchomości na lokalnych rynkach mieszkaniowych.
- Opublikowano kolejne edycje *Raportu o stabilności systemu finansowego* oraz opracowania *Rozwój systemu finansowego*.
- Zorganizowano 7 konferencji międzynarodowych i 13 otwartych seminariów naukowych.

11

DZIAŁALNOŚĆ STATYSTYCZNA

Po przystąpieniu Polski do UE NBP podjął intensywne prace dostosowujące działalność statystyczną do wymogów unijnych. W 2006 r. kontynuował prace dostosowawcze oraz na bieżąco współpracował w tym zakresie z Europejskim Bankiem Centralnym. Współpraca dotyczyła głównie statystyki monetarnej i finansowej, bilansu płatniczego oraz statystyki pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego. Prowadzono także prace dostosowawcze i koordynacyjne, zmierzające do spełnienia wymagań EBC w zakresie rachunków finansowych, statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz statystyki sektora realnego. Prace dostosowawcze były realizowane zgodnie z zadaniami określonymi w *Planie działalności NBP na lata 2004–2006*.

Realizując zadania w zakresie polityki pieniężnej, Narodowy Bank Polski w dużym stopniu opiera się na samodzielnie pozyskiwanych i opracowywanych danych statystycznych. Informacje publikowane przez NBP są jedną z podstawowych przesłanek podejmowania decyzji ekonomicznych przez odbiorców zewnętrznych. NBP przekazuje także informacje sprawozdawcze instytucjom międzynarodowym.

11.1. Zadania w zakresie statystyki monetarnej, finansowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej

Zadania statystyczne w 2006 r. obejmowały:

- Gromadzenie, weryfikację poprawności, przetwarzanie oraz bieżącą analizę danych w zakresie:
  - bilansu płatniczego, zadłużenia zagranicznego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
  - informacji bilansowej banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych pozyskiwanej do celów prowadzonej przez NBP polityki pieniężnej oraz celów nadzorczych, a także na potrzeby EBC,
  - stóp procentowych stosowanych przez banki.
- Prace nad metodyką statystyki monetarnej, bilansu płatniczego oraz statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych.
- Interpretację zjawisk monetarnych oraz operacji w zakresie bilansu płatniczego na potrzeby bieżącej obserwacji zjawisk pieniężnych.
- Przetwarzanie i interpretację informacji dotyczących sytuacji finansowej przedsiębiorstw.
- Modyfikowanie systemów informatycznych służących do zbierania i przetwarzania informacji statystycznych.
- Administrowanie *Listą monetarnych instytucji finansowych*, comiesięczną aktualizację oraz publikowanie listy na stronach internetowych NBP i przesyłanie jej zawartości do EBC.
- Udział w pracach nad przygotowaniem wstępnej koncepcji budowy nowego systemu sprawozdawczego w NBP.

Wyniki prowadzonych prac były wykorzystywane do opracowania zestawień, materiałów analitycznych i publikacji, adresowanych zarówno do odbiorców w banku, jak i odbiorców zewnętrznych. Najważniejsze z nich obejmowały:

- kwartalne opracowania dotyczące bilansu płatniczego oraz roczne opracowanie *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*; dokumenty te, po zaakceptowaniu przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej, były przekazywane Sejmowi, Radzie Ministrów oraz innym użytkownikom;

- kwartalne dane dotyczące zadłużenia zagranicznego kraju;

- miesięczne dane bilansu płatniczego;

- roczne raporty o inwestycjach zagranicznych w Polsce i polskich inwestycjach za granicą;

- bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych, który jest podstawą do opracowywania m.in. *Biuletynu Informacyjnego* oraz *Komentarza do zestawień dotyczących aktywów finansowych gospodarstw domowych*.

Dane pozyskiwane z banków oraz innych podmiotów NBP udostępnił instytucjom krajowym, które analizują sytuację gospodarczą Polski, takim jak: Sejm, Rada Ministrów, GUS oraz instytucjom naukowym. Przekazywał je również organizacjom międzynarodowym: MFW, Bankowi Światowemu, OECD, BIS oraz instytucjom Unii Europejskiej, w szczególności EBC i Eurostatowi. NBP brał także udział w opracowaniu kolejnego *Raportu o konwergencji*, który ocenia stopień wypełnienia statystycznych i ekonomicznych kryteriów członkostwa przez kraje UE.

11.2. Działania w zakresie statystyki dostosowujące do wymogów EBC

Zakres dostosowań statystyki NBP do wymagań EBC był omawiany m.in. w trakcie prac Komitetu Statystyki EBC oraz działających w jego ramach grup roboczych, grup roboczych Eurostatu, a także posiedzeń Komitetu Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego (CMFB), w których aktywny udział brali przedstawiciele NBP.

11.2.1. Dostosowanie statystyki monetarnej oraz instytucji i rynków finansowych

W 2005 r. NBP rozpoczął regularne przekazywanie do EBC zharmonizowanych danych z zakresu bilansu skonsolidowanego monetarnych instytucji finansowych (MIF)[51] oraz statystyki stóp procentowych. W 2006 r. NBP, zgodnie z metodyką określoną przez EBC, dokonał weryfikacji próby banków składających sprawozdania w zakresie statystyki stóp procentowych[52]. W jej wyniku próba banków została zwiększona, co zapewni lepszą reprezentatywność danych.

W 2006 r. w EBC rozpoczęto planowaną modyfikację zakresu danych sprawozdawczych, pozyskiwanych od monetarnych instytucji finansowych w zakresie bilansu skonsolidowanego MIF oraz statystyki stóp procentowych. NBP brał aktywny udział w tych pracach w ramach grupy roboczej Komitetu Statystyki EBC. Prace podzielono na dwa etapy: tzw. procedury korzyści i kosztów. Procedurę taką stosują kraje ESBC przed każdą modyfikacją obowiązków sprawozdawczych. Pozwala ona na optymalizację wymogów, tj. minimalizację kosztów i obciążeń jednostek sprawozdawczych przy jednoczesnym zapewnieniu optymalnego zestawu informacji statystycznych dla użytkowników danych. NBP uczestniczył w tej procedurze po raz pierwszy. Wśród wybranych banków przeprowadzono dwie ankiety, służące do oceny znaczenia i skali operacji, które wstępnie zaplanowano jako nowe informacje sprawozdawcze, oraz możliwości i kosztów ich pozyskania od banków.

---

[51] Rozporządzenie nr 2423/2001 Europejskiego Banku Centralnego z 22 listopada 2001 r. w sprawie bilansu skonsolidowanego sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2001/13).

[52] Rozporządzenie nr 63/2002 Europejskiego Banku Centralnego z 20 grudnia 2001 r. w sprawie statystyki stóp procentowych stosowanych przez monetarne instytucje finansowe w odniesieniu do depozytów i kredytów dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw (EBC/2001/18).

W 2006 r. NBP rozpoczął budowę nowego systemu statystyki monetarnej. Informacje pozyskiwane dzięki niemu zapewnią bieżące monitorowanie realizacji oraz projektowanie polityki pieniężnej banku centralnego. Będą również podstawą analiz agregatów i procesów monetarnych, a także umożliwią zaspokojenie potrzeb informacyjnych EBC, innych zewnętrznych odbiorców i wewnętrznych użytkowników NBP. W 2006 r. opracowano wstępny projekt zakresu informacji pozyskiwanych w ramach nowego systemu. Projekt ten uwzględnia także nowe dane, które znajdą się w modyfikowanych rozporządzeniach EBC.

W ramach przygotowań zasad statystyki pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego NBP uczestniczył w pracach EBC nad tworzeniem rozporządzeń w sprawie statystyki funduszy inwestycyjnych oraz instytucji prowadzących działalność w zakresie sekurytyzacji aktywów. Badał też prawno-organizacyjne możliwości pozyskiwania danych z funduszy inwestycyjnych. Opracował również wstępny projekt zakresu danych, które będą pozyskiwane w ramach nowej statystyki, oraz prowadził robocze uzgodnienia z przyszłymi jednostkami sprawozdawczymi.

11.2.2. Dostosowanie kwartalnych rachunków finansowych

W 2006 r. kontynuowano przygotowania do wypełniania przez NBP wymogów EBC w zakresie kwartalnych rachunków finansowych. Opracowano pilotażowe rachunki obejmujące dane bilansowe o finansowych aktywach i pasywach według stanu na koniec 2004 r. w układzie określonym przez EBC. W zestawieniu wykorzystano dane NBP oraz pozyskane od podmiotów zewnętrznych (m.in. GUS i KNF).

11.2.3. Dostosowanie statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych

W 2006 r. kontynuował prace powołany przez Prezesa GUS Zespół ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych, w którego skład wchodzą przedstawiciele GUS, MF i NBP. Do zadań Zespołu należy m.in. przygotowanie propozycji rozwiązań metodologicznych dotyczących opracowywania danych zgodnie z wymogami EBC. W 2006 r. Zespół koncentrował się na opracowaniu metodyki wyliczania dochodów i wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych zgodnej ze standardami unijnymi.

Ponadto w 2006 r. NBP we współpracy z MF opracował pełny zestaw danych o zadłużeniu sektora instytucji rządowych i samorządowych w układzie wymaganym przez EBC.

11.2.4. Dostosowanie statystyki sektora realnego

W 2006 r. NBP przystąpił jako pełnoprawny członek do Europejskiego Komitetu Danych Bilansowych Podmiotów Niefinansowych (*European Committee of Central Balance Sheet Data Offices*) oraz działającej w jego ramach grupy roboczej BACH (*Bank for the Accounts of Companies Harmonised*). W ramach prac Komitetu dyskutowano o możliwości dostarczania przez NBP danych o podmiotach niefinansowych do bazy BACH, w tym o długości szeregów czasowych danych oraz terminach ich udostępniania.

W 2006 r. NBP aktywnie uczestniczył w pracach koordynowanych przez GUS pod nazwą Operacja 2007, których celem jest zharmonizowanie klasyfikacji statystycznych na poziomie europejskim w ramach dostosowywania do światowych klasyfikacji przyjętych przez ONZ. Prace Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej (*Eurostatu*) koncentrowały się przede wszystkim na klasyfikacji działalności NACE Rev. 2 (*Statistical Classification of Economic Activities in the European Community*), która stała się podstawą do opracowania PKD 2007 (Polskiej Klasyfikacji Działalności). Ponadto w 2006 r. rozpoczęto prace nad europejską klasyfikacją wyrobów i usług CPA (*Classification of Products by Activity*) i nad tworzoną na jej podstawie krajową PKWiU 2008 (Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług).

11.2.5. Dostosowanie statystyki bilansu płatniczego

W 2006 r. NBP:

- Prowadził prace nad nowym systemem zbierania i przetwarzania danych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego. Nowy system będzie się opierać w większym niż dotychczas stopniu na danych pochodzących bezpośrednio od podmiotów uczestniczących w obrotach z zagranicą. Prace te są realizowane w ramach projektu *Budowa nowego systemu statystyki powiązań gospodarczych z zagranicą* (PEGAZ). Jego celem jest umożliwienie NBP opracowywania statystyki bilansu płatniczego w sytuacji, gdy zmiany regulacji prawnych uniemożliwią pozyskiwanie danych z płatności bankowych. Zamierzony cel będzie realizowany poprzez:

  – budowę nowego systemu kompilacji danych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego; podstawowym źródłem danych będą w nim miesięczne sprawozdania podmiotów gospodarczych dokonujących transakcji z zagranicą,

  – budowę nowego systemu informatycznego opartego na zbieraniu informacji w formie elektronicznej, co pozwoli na rezygnację ze sprawozdawczości papierowej; w 2006 r. prace koncentrowały się określaniu wymagań i założeń funkcjonowania nowego systemu.

- Kontynuował prace nad zwiększeniem częstotliwości zestawiania międzynarodowej pozycji inwestycyjnej.

- Uczestniczył w pracach zespołów powołanych przez Prezesa GUS:

  – *Zespołu do spraw statystyki sektora zagranica dla potrzeb rachunków narodowych i bilansu płatniczego*. Do jego zadań należą koordynacja przepływu informacji między GUS a NBP, wypracowanie propozycji rozwiązań metodologicznych i organizacyjnych oraz przedstawianie wniosków w tym zakresie. W 2006 r. Zespół określił potrzeby rachunków narodowych i bilansu płatniczego dotyczące zestawiania obrotów bieżących sektora zagranica oraz możliwości ich realizacji.

  – *Zespołu do spraw statystyki dochodów z pracy rezydentów i nierezydentów*. Jego celem jest opracowanie metody oszacowania dochodów z pracy rezydentów i nierezydentów oraz zaproponowanie rozszerzenia prowadzonych w tym zakresie badań lub zainicjowanie nowych. W 2006 r. prace koncentrowały się na analizie obecnie przeprowadzanych badań i ich przydatności do szacowania dochodów z pracy rezydentów i nerezydentów.

- Brał udział w przygotowaniu kolejnej edycji publikacji *European Union on Balance of Payments and International Investment Position Statistical Methods (BoP Book)*. Publikacja zawiera opis metodologii bilansu płatniczego w krajach UE.

11.3. Pozostałe prace

Zadaniem realizowanym w sposób ciągły jest rozwój Zintegrowanej Bazy Danych Ekonomicznych[53], która umożliwia pracownikom NBP dostęp do aktualnego, kompletnego i uporządkowanego zbioru danych. W celu zapewnienia automatycznego monitorowania zasilenia ZBDE oraz podnoszenia jej jakości w 2006 r. przetestowano oraz wprowadzono dodatkowe elementy aplikacji ZBDE, tj.: moduł *Monitorowanie terminowości zasilania ZBDE szeregami czasowymi* oraz moduł *Kontrola Merytoryczna w ZBDE oparta o reguły poprawności*.

[53] Wprowadzonej w 2004 r.

W 2006 r. prowadzono także prace nad Systemem Wymiany Danych z Instytucjami Zewnętrznymi (SWDIZ), który wspomaga wymianę danych z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS), a w przyszłości GUS. W 2006 r. uruchomiono bazę danych SWDIZ i rozpoczęły się prace nad aplikacjami klientów. SWDIZ znacznie usprawni pracę gestorów odpowiedzialnych za wymianę danych poprzez automatyczne pobieranie danych do wysłania z repozytorium ZBDE. System pozwala na wykonywanie następujących czynności:

- generowanie przesyłek w formacie GESMES/TS[54],
- przeglądanie zawartości wysłanych i odebranych przesyłek,
- prowadzenie statystyki wymiany.

Dodatkową funkcją systemu jest przechowywanie kopii zasobów szeregów czasowych pochodzących z bazy BIS DataBank.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- NBP rozpoczął prace nad budową nowego systemu statystyki monetarnej.
- NBP prowadził prace nad nowym systemem zbierania i przetwarzania danych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego.
- W 2006 r. NBP przystąpił – jako pełnoprawny członek – do Europejskiego Komitetu Danych Bilansowych Podmiotów Niefinansowych (*European Committee of Central Balance Sheet Data Offices*) oraz działającej w jego ramach grupy roboczej BACH (*Bank for the Accounts of Companies Harmonised*).

[54] Jest to standard wymiany informacji sprawozdawczych z Europejskim Bankiem Centralnym i EUROSTAT.

12

DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA

12.1. Działalność prawotwórcza organów NBP oraz Komisji Nadzoru Bankowego

W 2006 r. organy Narodowego Banku Polskiego wydały 81 aktów prawnych[55]. Wykaz aktów prawnych, które ogłoszono w Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego, zawiera załącznik 3 do *Raportu*[56].

12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych i nienormatywnych

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych i nienormatywnych z zakresu polityki gospodarczej i systemu bankowego. Dążył przy tym do zapewnienia stabilności systemu finansowego, w tym bezpieczeństwa i rozwoju systemu bankowego oraz stabilności monetarnej.

W 2006 r. Narodowy Bank Polski zaopiniował następujące dokumenty nadesłane przez organy państwowe:

- 131 dokumentów nadesłanych w toku uzgodnień międzyresortowych,
- 791 dokumentów nadesłanych przed rozpatrzeniem przez Komitet Rady Ministrów,
- około 2 700 dokumentów nadesłanych przed rozpatrzeniem przez Komitet Europejski Rady Ministrów i Komitet Integracji Europejskiej.

W ramach współpracy międzyresortowej oraz na posiedzeniach Komitetu Europejskiego Rady Ministrów NBP brał udział w opiniowaniu dokumentów wspólnotowych oraz krajowych, związanych z członkostwem Polski w UE. W 2006 r. konsultacji podlegały m.in. następujące dokumenty:

- Program Konwergencji. Aktualizacja 2005,
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007–2015,
- Projekty stanowisk Rządu wobec III i IV Raportu Komisji Europejskiej dotyczącego praktycznych przygotowań do przyszłego rozszerzenia strefy euro,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007–2013,
- Założenia systemu zarządzania finansowego dla programów realizowanych w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007–2013,
- Biała Księga dotycząca przyszłej strategii wobec usług finansowych,
- Zielona Księga: kredyty hipoteczne w UE,
- Raport o postępach Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej,
- Projekt stanowiska Rządu w odniesieniu do założeń polityki wobec rynku wewnętrznego po roku 2006 oraz projektu dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym.

---

[55] Komisja Nadzoru Bankowego nie wydawała w 2006 r. aktów prawnych.

[56] W *Raporcie* przyjęto zasadę, że akty prawne dotyczące poszczególnych obszarów działalności NBP omówiono w odpowiednich rozdziałach merytorycznych.

W 2006 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w 36 międzyresortowych konferencjach uzgodnieniowych i komisjach prawniczych, a także w 83 posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz komisji senackich.

Ponadto NBP uczestniczył w tworzeniu rozwiązań dotyczących głównych obszarów funkcjonowania państwa poprzez udział w pracach następujących gremiów:

- Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (do 18.09.2006 r.),
- Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych (do 18.09.2006 r.),
- Komisji Nadzoru Finansowego (od 19.09.2006 r.),
- Komisji Nadzoru Bankowego (do 18.09.2006 r. Prezes NBP był Przewodniczącym KNB, a od 19.09.2006 r. w skład KNB wchodzi wyznaczony przez niego Wiceprezes),
- Rady Rozwoju Rynku Finansowego,
- Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych,
- Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym,
- Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych,
- Komitetu Standardów Rachunkowości.

Do najważniejszych projektów aktów prawnych zaopiniowanych przez NBP w 2006 r., niedotyczących bezpośrednio sektora bankowego (akty dotyczące sektora bankowego zostały szczegółowo opisane w pkt 12.3.), należały:

- ustawa o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz ustawy o podpisie elektronicznym[57],
- projekt ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie innych ustaw,
- projekt ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców związanych z przedterminowym rozwiązaniem długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej,
- ustawa o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw[58],
- ustawa o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw, ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych[59].

Ponadto NBP opiniował dokumenty rządowe niebędące projektami aktów normatywnych, m.in. *Strategię zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2007–2009* oraz *Propozycje kierunkowych zmian rozwiązań prawnych w zakresie Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych*.

---

[57] Ustawa uchwalona 21 lipca 2006 r., Dz.U. nr 145, poz. 1050.

[58] Dz.U. z 2006 r. nr 235, poz 1699.

[59] Ustawy uchwalone 16 listopada 2006 r., Dz.U. nr 217, poz. 1590, Dz.U. nr 217, poz. 1588, Dz.U. nr 217, poz. 1589.

12.3. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego

12.3.1. Projekty ustaw opracowanych w Narodowym Banku Polskim

- **Ustawa o zmianie ustawy Prawo bankowe**[60]

  Ustawa wprowadza do polskiego systemu prawnego Dyrektywę CRD, która jest nowelizacją dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 20 marca 2000 r., odnoszącej się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe, jak również Dyrektywy Rady 93/6/EWG z 15 marca 1993 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych.

- **Projekt ustawy o zmianie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oraz o zmianie innych ustaw**[61]

  Zmiany zawarte w projekcie zmierzają do upowszechnienia zastawu rejestrowego jako jednej z form zabezpieczenia wierzytelności oraz usprawnienia instytucji zastawu rejestrowego, w szczególności poprzez uproszczenie postępowania. Ponadto uwzględniają przepisy ustawy z 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym.

- **Projekt ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece**[62]

  Projekt ma na celu uporządkowanie regulacji dotyczących hipoteki, poprzez usunięcie niespójności i rozstrzygnięcie wątpliwości związanych z wykładnią dotychczasowych przepisów, a także dostosowanie do potrzeb współczesnego obrotu prawnego. Projekt zawiera propozycje zwiększające znaczenie hipoteki jako formy zabezpieczenia kredytów.

12.3.2. Pozostałe projekty ustaw

12.3.2.1. Projekty uchwalonych ustaw

- **Ustawa o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych**[63]

  Ustawa dostosowuje przepisy prawa krajowego do wymogów określonych w dyrektywach unijnych w zakresie udzielania zamówień publicznych oraz wprowadza instytucję centralnego zamawiającego, tj. dokonywania scentralizowanych zamówień przeznaczonych dla administracji rządowej.

- **Ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym**[64]

  Ustawa wprowadziła zintegrowany nadzór nad rynkiem finansowym. Nadzór ten sprawuje Komisja Nadzoru Finansowego. Obejmuje on nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym oraz nadzór uzupełniający. Od 1 stycznia 2008 r. obejmie także nadzór bankowy oraz nadzór nad instytucjami pieniądza elektronicznego.

- **Ustawa o zmianie ustawy – Prawo bankowe**[65]

  Przyjęte w ustawie rozwiązania umożliwiają podział banków działających w formie spółki akcyjnej na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych.

---

[60] Ustawa uchwalona 26 stycznia 2007 r., Dz.U. z 2007 r. nr 42 poz. 272. Szerzej zob. rozdział „Nadzór bankowy".

[61] Przekazany Ministrowi Sprawiedliwości, wniesiony do Sejmu jako projekt rządowy.

[62] Przekazany Ministrowi Sprawiedliwości.

[63] Ustawa uchwalona 7 kwietnia 2006 r., Dz.U. nr 79, poz. 551.

[64] Ustawa uchwalona 21 lipca 2006 r., Dz.U. nr 157, poz. 1119. Szerzej zob. rozdział „Nadzór bankowy".

[65] Ustawa uchwalona 18 października 2006 r., Dz.U. nr 190, poz. 1401.

- **Ustawa o zmianie ustawy o finansach publicznych**[66]

Nowe przepisy ustawy dotyczą przede wszystkim zmiany definicji zagranicznych środków bezzwrotnych pochodzących z UE i włączenia tych środków do dochodów i wydatków budżetu państwa oraz innych jednostek sektora finansów publicznych. Ustawa zobowiązuje agencje i pozostałe państwowe osoby prawne do zamieszczania swoich planów budżetowych w formie załącznika do projektu ustawy budżetowej. Według projektodawców działania te mają przyczynić się do zwiększenia przejrzystości, jawności finansów państwa oraz do konsolidacji procedur zarządzania finansami publicznymi.

- **Ustawa o likwidacji niepodjętych depozytów**[67]

Ustawa reguluje zasady i tryb likwidacji niepodjętych depozytów, wprowadzając zasadę orzekania przez sąd o przejęciu przez Skarb Państwa praw do nieodebranych depozytów, uwzględniając wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 16 marca 2004 r.

- **Ustawa o zmianie ustawy – Prawo dewizowe oraz o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy**[68]

Projekt przewiduje przede wszystkim zniesienie istniejących jeszcze ograniczeń w obrocie dewizowym (przepływie kapitału i płatnościach) między Polską a państwami członkowskimi UE.

12.3.2.2. Projekty rozpatrywanych i opiniowanych ustaw

- **Projekty ustaw o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim**

Projekt ustawy wniesiony do Marszałka Sejmu RP 1 grudnia 2005 r. wraz z autopoprawką z 21 lutego 2006 r., przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Samoobrona RP. Przedmiotem projektu była zmiana przepisów ustawy o NBP dotyczących: celów działalności NBP, treści przysięgi składanej przez Prezesa NBP, możliwości odwołania Prezesa NBP i członków RPP przed upływem ich kadencji, instrumentów polityki pieniężnej, systemu ustalania kursu złotego w stosunku do walut obcych oraz zasad rachunkowości i gospodarki finansowej NBP. NBP ocenił rozwiązania przewidziane w projekcie jako niezgodne z normami konstytucyjnymi oraz traktatową zasadą niezależności banku centralnego. W dniu 11 stycznia 2007 r. Komisja Ustawodawcza uznała ten projekt za niedopuszczalny.

Projekt zgłoszony przez Klub Parlamentarny LPR. Przewidywał on zmianę osoby pełniącej funkcję Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego z Prezesa NBP na rzecz osoby wskazanej przez Prezesa Rady Ministrów. Ponadto projekt nowelizacji zakładał rozszerzenie składu KNB o 4 osoby (oprócz wskazywanego przez Prezesa Rady Ministrów przewodniczącego do KNB wchodziłoby także trzech przedstawicieli Sejmu). Ze względu na wejście w życie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym prace nad projektem zostały zakończone.

- **Projekt ustawy o przeciwdziałaniu niewypłacalności oraz o upadłości osoby fizycznej**

Celem projektowanej ustawy jest utworzenie odrębnego systemu postępowania upadłościowego dla osób fizycznych. Projekt przewiduje 3 rodzaje postępowań: postępowanie zapobiegające niewypłacalności, upadłość z możliwością zawarcia układu z wierzycielami oraz upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika.

---

[66] Ustawa uchwalona 8 grudnia 2006 r. Dz.U. nr 249, poz. 1832.

[67] Ustawa uchwalona 18 października 2006 r., Dz.U. z 2006 r. nr 208, poz. 1573.

[68] Ustawa uchwalona 26 stycznia 2007 r., Dz.U. nr 61, poz. 410. Szerzej zob. rozdział „Działalność dewizowa".

- **Projekty ustaw: o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych, o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych**[69]

  Przedmiotem projektowanych zmian są: działalność funduszy inwestycyjnych, funkcjonowaniem rynków instrumentów finansowych, działalność firm inwestycyjnych oraz tryb sprawowania przez Komisję Nadzoru Finansowego nadzoru nad tymi podmiotami i ich działalnością. Proponowane zmiany wynikają z konieczności zharmonizowania przepisów prawa polskiego z unijnymi dyrektywami.

- **Projekt ustawy o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego**

  Nowelizacja ustawy ma na celu rozszerzenie i uelastycznienie przepisów dotyczących sprzedaży i sekurytyzacji wierzytelności Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (KFM), ułatwiając Bankowi Gospodarstwa Krajowego (w którym ulokowany jest KFM) przeprowadzanie tego typu transakcji. Drugim zasadniczym celem nowelizacji jest wyłączenie norm koncentracji zaangażowań wynikających z ustawy Prawo bankowe w odniesieniu do kredytów udzielanych przez BGK ze środków KFM.

- **Projekt ustawy o ograniczeniach związanych z pełnieniem funkcji publicznych**

  Projekt ustawy przewiduje obowiązki, ograniczenia i zakazy związane z pełnieniem funkcji publicznych. Projekt poza odpowiedzialnością dyscyplinarną przewiduje również odpowiedzialność karną oraz sankcję w postaci odwołania ze stanowiska za posiadanie składników majątku bez wskazania źródeł jego pochodzenia.

12.4. Udział NBP w konsultowaniu projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich UE

NBP jako członek ESBC uczestniczy w konsultacjach w sprawie projektów wspólnotowych i krajowych aktów prawnych, co do których istnieje obowiązek zasięgania opinii EBC, zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską oraz Statutem ESBC i EBC. Obowiązek zasięgania opinii EBC wynika z art. 105 ust. 4 Traktatu i spoczywa zarówno na władzach krajowych, jak i wspólnotowych. W 2006 r. Europejski Bank Centralny wydał 66 projektów opinii: 49 dotyczyło krajowych aktów prawnych (w tym 4 polskich projektów)[70], a 17 – regulacji wspólnotowych. Do najważniejszych opiniowanych aktów prawnych należały:

- Propozycja nowelizacji Decyzji Rady z 17 grudnia 2001 r. ustanawiającej wymianę, pomoc i programy szkoleniowe w zakresie ochrony euro przed fałszerstwami (program „Perykles") oraz propozycji Decyzji Rady rozszerzającej zastosowanie ww. decyzji na państwa, które nie przyjęły euro

- Propozycja dyrektywy zmieniająca dyrektywę 92/49/EWG oraz dyrektywy 2002/83/WE, 2004/39/WE, 2005/68/WE, 2006/48/WE w zakresie zasad proceduralnych i kryteriów oceny stosowanych w ramach oceny ostrożnościowej przypadków nabycia lub zwiększenia udziałów w instytucjach sektora finansowego

[69] Zob. także rozdział „Działania na rzecz systemu płatniczego".

[70] Były to: ustawa o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, ustawa o zmianie ustawy Prawo bankowe, ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawa o zmianie ustawy Prawo dewizowe oraz innych ustaw.

Zgodnie z intencją Komisji Europejskiej, celem proponowanej dyrektywy jest zwiększenie poziomu pewności prawnej i przejrzystości procesu zatwierdzania przez organy nadzoru transakcji nabycia i zwiększenia udziałów w przedsiębiorstwach sektora bankowego, ubezpieczeniowego i papierów wartościowych.

- Projekt aktu prawnego Portugalii o recyclingu banknotów euro, wykrywaniu fałszerstw i sortowaniu banknotów euro

- Projekt przepisów Banku Szwecji dotyczących zaopatrywania w gotówkę

- Projekt ustawy Słowenii o wprowadzeniu euro

Ustawa została przyjęta 26 października 2006 r. Uregulowała kwestie dotyczące wprowadzania euro w Słowenii. W ustawie znalazły się m.in. przepisy dotyczące: długości okresu podwójnego obiegu euro i tolara słoweńskiego, warunków wymiany waluty krajowej na euro, przeliczania kwot z tolarów na euro oraz ich zaokrąglania, a także ciągłości umów.

- Dyrektywa Komisji zmieniająca niektóre definicji w Dyrektywie Rady 85/611/EEC w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS)

- Wytyczne EBC dotyczące księgowości oraz sprawozdawczości finansowej

- Projekt rozporządzenia EBC zmieniającego rozporządzenie EBC/2001/13 dotyczące skonsolidowanego bilansu sektora monetarnych instytucji finansowych

NBP uczestniczył również w konsultacjach w sprawie projektów dokumentów i aktów prawa wspólnotowego w związku z pracami innych gremiów wspólnotowych[71]. Do najistotniejszych projektów zaopiniowanych przez NBP w 2006 r. należały:

- Projekt dyrektywy o usługach płatniczych na rynku wewnętrznym

Celem dyrektywy jest wprowadzenie jednolitych reguł dla świadczenia usług płatniczych w UE. Dyrektywa ma określić warunki dostępu do rynku usług płatniczych dla instytucji niebankowych oraz prawa i obowiązki dla świadczących i korzystających z usług płatniczych (w tym obowiązki związane z należytym informowaniem konsumentów).

- Dokument roboczy Parlamentu Europejskiego i Rady *Working document on possible implementing measures to Directive 2005/06/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing*

- Propozycja Komisji Europejskiej dotycząca definicji niektórych usług finansowych w szóstej dyrektywie z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji przepisów państw członkowskich

- Biała Księga Komisji Europejskiej w sprawie polityki usług finansowych na lata 2005–2010

Celem dokumentu jest określenie strategii Komisji Europejskiej wobec usług finansowych na lata 2005–2010. Do głównych priorytetów Komisji w tym okresie zaliczono: wprowadzenie regulacji przewidzianych w Planie Działania Komisji Europejskiej w sprawie Usług Finansowych, zapewnienie właściwych unijnych struktur regulacyjnych i nadzorczych, zakończenie procesu legislacyjnego m.in. w zakresie bankowości detalicznej i wypłacalności ubezpieczycieli, podjęcie nowych inicjatyw w zakresie funduszy

[71] Zob. podrozdział 13.1.2.

inwestycyjnych oraz detalicznych usług finansowych, a także rozwijanie konsultacji w zakresie usług finansowych pomiędzy UE i USA oraz rozszerzenie współpracy z Japonią, Chinami, Rosją i Indiami.

- Biała Księga Komisji Europejskiej w sprawie ulepszenia ram prawnych wspólnego rynku dla funduszy inwestycyjnych

- Projekt Dyrektywy o kredycie konsumenckim

NBP uczestniczył także w opiniowaniu dokumentów związanych z rozszerzeniem ESBC (od dnia 1 stycznia 2007 r.), dotyczących m.in. klucza subskrypcji kapitału, a także projektów Raportu EBC: *Recent developments in supervisory structures in EU and acceding countries* oraz *Monitoring of central bank's compliance with the provisions of Articles 101 and 102 of the Treaty*.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- W NBP opracowano: projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo bankowe, projekt ustawy o zmianie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oraz projekt ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

- NBP uczestniczył w opiniowaniu projektów ustaw oraz rządowych projektów aktów prawnych i innych dokumentów rządowych dotyczących funkcjonowania gospodarki i systemu bankowego.

- W ramach konsultacji prowadzonych przez EBC i w ESBC NBP uczestniczył w opiniowaniu projektów krajowych i wspólnotowych aktów prawnych.

13

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

13.1. Działania związane z realizacją zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej[72]

13.1.1. Współpraca z Europejskim Systemem Banków Centralnych

Polska uczestniczy w Unii Gospodarczej i Walutowej w niepełnym zakresie, jako państwo członkowskie z derogacją. W związku z tym przedstawiciele NBP biorą udział w pracach EBC i ESBC na zasadach określonych dla państw członkowskich UE pozostających poza strefą euro.

W 2006 r. Prezes NBP uczestniczył w kwartalnych posiedzeniach Rady Ogólnej EBC, w której skład wchodzą prezesi banków centralnych państw członkowskich UE oraz Prezes i Wiceprezes EBC. Kompetencje Rady wynikają z postanowień Statutu ESBC i EBC i obejmują m.in. opiniowanie aktów prawnych wydawanych przez Radę Prezesów EBC, współdziałanie w wykonywaniu zadań związanych ze sprawozdawczością statystyczną oraz udział w ustalaniu kursów walutowych państw przystępujących do strefy euro.

W 2006 r. przedmiotem obrad Rady Ogólnej były m.in. kwestie dotyczące rozwoju gospodarczego w strefie euro, polityki fiskalnej i monetarnej, bankowości transgranicznej oraz statystyki bankowej. Omawiano również, na wniosek Słowenii i Litwy, stan przygotowań *Raportów o konwergencji* poświęconych tym państwom oraz *Raporty o konwergencji* dotyczące pozostałych 9 państw z derogacją.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli jako członkowie w pracach 12 Komitetów ESBC:

- Komitetu ds. Stosunków Międzynarodowych (International Relations Committee – IRC),
- Komitetu ds. Polityki Pieniężnej (Monetary Policy Committee – MPC),
- Komitetu ds. Banknotów (Banknote Committee – BANCO),
- Komitetu ds. Komunikacji (External Communications Committee – ECCO),
- Komitetu ds. Audytu Wewnętrznego (Internal Auditors Committee – IAC),
- Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (Banking Supervision Committee – BSC),
- Komitetu Prawnego (Legal Committee – LEGCO),
- Komitetu Operacji Rynkowych (Market Operations Committee – MOC),
- Komitetu ds. Technologii Informatycznych (Information Technology Committee – ITC),
- Komitetu ds. Systemów Płatności i Rozrachunku (Payment and Settlement Systems Committee – PSSC),
- Komitetu ds. Statystyki (Statistics Committe – STC),
- Komitetu ds. Rachunkowości i Dochodów Pieniężnych (Accounting and Monetary Income Committee – AMICO).

Ponadto przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach 48 grup roboczych i zespołów zadaniowych ESBC, w ramach których przygotowywano i omawiano rozwiązania dotyczące m.in.:

[72] Udział NBP w konsultowaniu wspólnotowych projektów aktów prawnych został opisany w podrozdziale 12.4.

- bankowości transgranicznej, zarządzania kryzysowego, struktur bankowych, stabilności, europejskiego systemu bankowego,
- wybranych aspektów funkcjonowania mechanizmu ERM II,
- wprowadzenia wymogów statystycznych przez kraje spoza strefy euro,
- budowy systemu TARGET 2, w tym formuły prawnej systemu.

W czerwcu 2006 r. w NBP odbyło się posiedzenie Monitoring Working Group Europejskiego Banku Centralnego. Celem posiedzenia była dyskusja o rozwoju rynków finansowych.

Dokonywano także cyklicznej oceny sytuacji fiskalnej państw członkowskich, przygotowano raporty na temat koordynacji polityki pieniężnej oraz analizowano ryzyko prawne występujące w działalności banków centralnych krajów członkowskich.

W dniu 21 grudnia 2006 r. NBP przystąpił w ramach ESBC do umowy w sprawie transportu banknotów euro pomiędzy państwami członkowskimi (*ESCB Agreement of 21 December 2006 on co-operation regarding transportation of euro banknotes between Member States*).

W 2006 r. NBP zacieśnił bilateralną współpracę z bankami centralnymi państw członkowskich UE, w tym w szczególności z Deutsche Bundesbankiem i Bankiem Finlandii. W ramach współpracy wymieniano doświadczenia związane z przyjęciem euro oraz praktycznymi aspektami członkostwa w UE i strefie euro.

13.1.2. Udział NBP w pracach organów wspólnotowych

W 2006 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach następujących gremiów unijnych:

- Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń),
- komitetów i grup roboczych Rady UE i Komisji Europejskiej (także jako instytucja współpracująca)[73],
- Komitetu ds. Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego (CMFB) oraz grup roboczych Eurostatu.

W ramach prac wyżej wymienionych gremiów NBP uczestniczył, wraz z ministerstwami i urzędami centralnymi, w przygotowaniu opinii do dokumentów wspólnotowych.

13.1.3. Inne działania

NBP analizował bieżące wydarzenia związane z działalnością UE i dotyczące banku centralnego, w tym m.in.: informacje na temat współpracy Polski z instytucjami wspólnotowymi, przygotowań do wprowadzenia euro prowadzonych na szczeblu krajowym i wspólnotowym oraz badań opinii publicznej na ten temat, informacje o wpływie na polską gospodarkę polityki spójności realizowanej ze środków pochodzących z budżetu UE, jak również o postępie prac nad projektem dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym.

[73] Komitetu ds. Ekonomicznych i Finansowych (Economic and Financial Committee), w tym Stolika Stabilności Finansowej (*Financial Stability Table*), Komitetu ds. Polityki Gospodarczej (Economic Policy Committee) Rady UE, Komitetu ds. Usług Finansowych Rady UE, Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu Rady UE, Grupy PAN II Komisji Europejskiej, Grupy Radców Finansowych Rady UE, Grupy Ekspertów ds. Fałszerstw Monet (Counterfeit Coin Experts Group), działającej przy Europejskim Biurze ds. Przeciwdziałania Oszustwom (OLAF).

13.2. Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz wprowadzenia euro w Polsce

13.2.1. Udział przedstawicieli NBP w pracach gremiów unijnych zajmujących się problematyką wprowadzenia euro

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w omawianiu zagadnień dotyczących wspólnej waluty na forum:

- komitetów i grup roboczych ESBC, m.in. Komitetu Prawnego, Komitetu ds. Banknotów, Komitetu ds. Komunikacji,
- komitetów i grup roboczych Rady UE, m.in. Komitetu ds. Ekonomicznych i Finansowych, Podkomitetu ds. Monet Euro oraz Grupy Roboczej Radców Finansowych i Prawnych,
- grup roboczych Komisji Europejskiej:
  - Grupy PAN II (*Public Administration Network*), zajmującej się praktycznymi aspektami przyszłego wprowadzenia euro w nowych krajach członkowskich UE,
  - Grupy Ekspertów ds. Fałszerstw Monet (*Counterfeit Coin Experts Group*) działającej przy Europejskim Biurze ds. Przeciwdziałania Oszustwom (OLAF),
  - Grupy DIR COM ds. informacji i komunikacji przy Dyrekcji Generalnej ds. Ekonomicznych i Finansowych Komisji Europejskiej.

Do czerwca 2006 r. realizowano rozpoczęty w marcu 2005 r. projekt współpracy twinningowej między NBP a Deutsche Bundesbank przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Celem współpracy było przekazanie stronie polskiej doświadczeń niemieckich z realizacji kampanii informacyjnej dotyczącej wprowadzenia euro do obiegu gotówkowego.

13.3. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi

13.3.1. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W 2006 r. NBP współpracował z Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Gospodarki, Krajowym Koordynatorem Współpracy RP-OECD oraz Stałym Przedstawicielstwem RP przy OECD, przy realizacji zadań związanych z członkostwem Polski w tej organizacji. Wzorem lat ubiegłych NBP przekazywał dane na temat podstawowych agregatów monetarnych oraz statystyki, dotyczące międzynarodowego handlu usługami i inwestycji bezpośrednich.

W 2006 r. przedstawiciele Narodowego Banku Polskiego uczestniczyli w posiedzeniach następujących komitetów i grup roboczych OECD:

- Komitetu Polityki Ekonomicznej:
  - Grupy Roboczej ds. Krótkookresowych Prognoz Ekonomicznych,
  - Grupy Roboczej ds. Analiz Polityki Makroekonomicznej i Strukturalnej,
- Komitetu Rynków Finansowych:
  - Grupy Roboczej ds. Statystyki Finansowej,

- Komitetu Inwestycji:
  - Grupy Zadaniowej ds. Ram Polityki Inwestycyjnej,
  - Warsztatu OECD na temat statystyk inwestycji zagranicznych,
- Komitetu Przeglądów Gospodarki i Rozwoju,
- Komitetu ds. Zatrudnienia, Pracy i Spraw Socjalnych,
- Komitetu Przemysłu i Otoczenia Biznesowego,
- Grupy Roboczej Nr 2 ds. Konkurencji i Regulacji.

W styczniu 2006 r. przebywała w Polsce druga misja OECD przygotowująca IX przegląd gospodarczy Polski, którego głównym tematem były edukacja i dokształcanie. Podczas spotkań z przedstawicielami NBP omówiono m.in.: politykę monetarną i kursową, przystąpienie do strefy euro oraz sytuację w sektorze bankowym. Podsumowanie przeglądu odbyło się 26 kwietnia 2006 r. na forum Komitetu Przeglądów Gospodarki i Rozwoju OECD. W raporcie wskazano m.in. na potrzebę zrównoważenia polityki pieniężnej i fiskalnej, poszerzenia reformy systemu edukacji oraz wspierania inwestycji poprzez upraszczanie regulacji prawnych.

W związku z mijającą w listopadzie 2006 r. 10. rocznicą przystąpienia Polski do OECD gościł w Polsce Sekretarz Generalny OECD. Podczas spotkania z Prezesem NBP omówiono bieżącą sytuację gospodarczą Polski i rolę edukacji ekonomicznej społeczeństwa w przeprowadzaniu reform gospodarczych. Przedmiotem zainteresowania przedstawicieli OECD były również przystąpienie Polski do strefy euro oraz wprowadzenie skonsolidowanego nadzoru finansowego.

13.3.2. Współpraca z Bankiem Światowym i Międzynarodowym Funduszem Walutowym

Głównymi tematami obrad Wiosennego Spotkania Rady Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego w Waszyngtonie, w kwietniu 2006 r., w którym uczestniczyła delegacja NBP, były: dostęp do źródeł energii, globalne monitorowanie rozwoju, stan gospodarki światowej oraz średniookresowa strategia działania MFW.

W maju 2006 r. przebywała w Polsce cykliczna misja w ramach konsultacji w trybie Art. IV Statutu MFW. Celem misji było zapoznanie się z aktualną sytuacją gospodarczą Polski, planami w zakresie polityki gospodarczej, budżetowej i monetarnej oraz zebranie danych statystycznych do corocznego raportu Funduszu o Polsce. W listopadzie 2006 r. odbyła się druga misja konsultacyjna, która oceniła realizację polityki gospodarczej w 2005 r. i sformułowała założenia makroekonomiczne na następny rok. MFW ocenił pozytywnie politykę pieniężną NBP, a polski system bankowy był postrzegany jako stabilny i dobrze nadzorowany. Wskazano na potrzebę ścisłej współpracy pomiędzy KNF, KNB i NBP przy tworzeniu nowych ram organizacyjnych nadzoru bankowego.

Również w maju 2006 r. MFW wspólnie z BŚ dokonał przeglądu polskiego systemu finansowego w ramach programu *Financial Sector Assessment Project* (*FSAP*). Przeglądem objęto stabilność finansową, sektor bankowy, sektor przedsiębiorstw, sektor ubezpieczeniowy i funduszy emerytalnych oraz rynek kapitałowy. W ocenie misji FSAP jako główne wyzwania dla sektora bankowego wskazano zapewnienie wysokiej jakości zarządzania ryzykiem w warunkach szybkiego wzrostu akcji kredytowej w niektórych segmentach rynku, jak również sprawne wdrożenie Nowej Umowy Kapitałowej.

W trakcie Dorocznego Spotkania Rady Gubernatorów BŚ i MFW w Singapurze we wrześniu 2006 r. omówiono m.in. realizację Milenijnych Celów Rozwojowych, Wielostronną Inicjatywę Oddłużeniową (MDRI) oraz zagadnienia liberalizacji handlu światowego i zanieczyszczenia środowiska.

W listopadzie 2006 r. opublikowano czwarty raport Banku Światowego z serii *Doing Business 2007 – Jak reformować?* Autorzy raportu po raz kolejny zwrócili uwagę na potrzebę reform w dziedzinie sądownictwa gospodarczego w Polsce. Zagadnieniu temu poświęcono także raport BŚ i NBP zatytułowany *Polska: prawne bariery dochodzenia praw z umów*.

13.3.3. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych

W 2006 r. Prezes NBP uczestniczył w sześciu spotkaniach Gubernatorów Banku Rozrachunku Międzynarodowych (BIS).

Na 76. Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy BIS przyjęto *Raport Roczny* oraz zatwierdzono bilans na dzień 31 marca 2006 r. i rachunek wyników. Zysk netto wyniósł 599,2 mln SDR[74] po odliczeniu kosztów administracyjnych, z czego 132,4 mln SDR przeznaczono na dywidendę, płatną we wskazanej walucie wymienialnej z koszyka SDR w wysokości 245 SDR na każdą akcję. NBP jako akcjonariusz BIS ma 8 tys. akcji o wartości nominalnej 40 mln SDR i otrzymał dywidendę w wysokości 1,96 mln SDR (o 4,3% więcej niż w 2005 r.).

Pracownicy NBP uczestniczyli w szkoleniach i seminariach organizowanych przez BIS przy współpracy z Financial Stability Institute (FSI) i Joint Vienna Institute (JVI), również w charakterze wykładowców. Tematyka szkoleń obejmowała ryzyko rynkowe i płynnościowe, globalizację finansową, zarządzanie makroekonomiczne i politykę fiskalną, stabilność makroekonomiczną, prognozowanie makroekonomiczne oraz prognozowanie inflacji.

W 2006 r. powstał przy BIS komitet do spraw statystyki banku centralnego – IFC (*Fisher Committee on Central Bank Statistics*). Głównym zadaniem Komitetu jest promowanie wymiany poglądów i doświadczeń m.in. statystyków i ekonomistów z banków centralnych statystyki bankowości centralnej i innych zagadnień ekonomicznych.

W 2006 r. powstała w BIS baza danych o dostępnych na świecie bazach (bankach) danych makroekonomicznych *Statistical Data and Metadata Exchange* (SDMX). Dostęp do tej bazy będą mieli pracownicy banków centralnych – udziałowców BIS.

13.3.4. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju

- W maju 2006 r. Prezes NBP wziął udział w XV Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOiR). W swoim przemówieniu wskazał na zasadność dalszego zaangażowania EBOiR w nowych krajach członkowskich UE, w szczególności finansowania projektów inwestycyjnych obarczonych wyższym ryzykiem oraz projektów związanych z innowacyjnością, a także badaniami i rozwojem. Podczas prezentacji polskiej gospodarki, przeprowadzonej wspólnie z przedstawicielami Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Gospodarki, Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych oraz sektora prywatnego, omówiono m.in. wskaźniki dotyczące polskiej gospodarki, perspektywy wypełnienia przez Polskę kryteriów konwergencji oraz atuty Polski jako miejsca dla inwestycji zagranicznych.

- W styczniu 2006 r. NBP i EBOiR opublikowały wspólny raport *Wpływ systemu prawa na rynek zabezpieczeń rzeczowych w Polsce*, zawierający diagnozę obecnego funkcjonowania zastawu rejestrowego i hipoteki wraz z rekomendacjami. Raport stał się podstawą prac działającego przy NBP zespołu ekspertów rządowych, akademickich oraz praktyków, który opracował projekt ustawy o zmianie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oraz zmianie innych ustaw, a także projekt ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Projekty te zostały przekazane Ministrowi Sprawiedliwości.

[74] Jednostka rozliczeniowa BIS – Special Drawing Rights (Specjalne Prawa Ciągnienia).

- W kwietniu przedstawiciel NBP wziął udział w spotkaniu konsultacyjnym, zorganizowanym wspólnie przez Bank Światowy i EBOiR, dotyczącym polityki tych organizacji wobec krajów o średnich dochodach. Spotkanie dotyczyło m.in. uzasadnienia kontynuacji działalności kredytowej w tych krajach oraz uproszczenia i przyspieszenia cyklu programowania pożyczek.

- W listopadzie w siedzibie EBOiR zaprezentowano raport *Law in Transition Online*, poświęcony zmianom zachodzącym w systemach prawnych krajów, które przystąpiły do UE w 2004 r., w tym nowym polskim przepisom dotyczącym publicznego obrotu papierami wartościowymi.

- W grudniu w NBP odbyła się polska prezentacja cyklicznej publikacji EBOiR *Transition Report 2006* zatytułowanej *Finance in Transition*.

W 2006 r. NBP i Ministerstwo Finansów przeprowadziły konsultacje międzyresortowe w sprawie *Capital Resources Review* (CRR-3), tj. dokumentu dotyczącego aktywności EBOiR w latach 2006–2010 oraz Strategii Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju dla Polski na lata 2006–2008. W odniesieniu do strategii dla Polski uznano za zasadne zapewnienie naszemu krajowi dostępu do możliwie szerokiego zakresu instrumentów finansowych EBOiR oraz zaangażowanie EBOiR na obszarach infrastruktury, energetyki, modernizacji niektórych sektorów gospodarki, finansowania małych i średnich przedsiębiorstw, wspierania inwestycji zagranicznych, transferu technologii oraz innowacyjności.

13.3.5. Międzynarodowy Bank Współpracy Gospodarczej

W 2006 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w posiedzeniach Rady MBWG oraz spotkaniach roboczych. W skład polskiej delegacji wchodzili także przedstawiciele Ministerstwa Finansów.

MBWG kontynuował prace mające na celu wprowadzenie do rachunkowości międzynarodowych standardów pozwalających na przeprowadzenie pełnego audytu sprawozdawczości finansowej banku. Umożliwi to krajom członkowskim wybór strategicznej koncepcji dalszego rozwoju, w tym m.in. udział w nowej, międzynarodowej instytucji bankowej o charakterze ponadregionalnym.

13.3.6. Inne działania

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach międzynarodowych grup eksperckich zajmujących się międzynarodowym prawem finansowym, tj. UNCITRAL, UNIDROIT[75].

13.3.7. Współpraca międzynarodowa w zakresie nadzoru bankowego

W kwietniu 2006 r. przedstawiciele banków centralnych, instytucji nadzoru nad sektorem bankowym oraz ministerstw finansów państw członkowskich UE uczestniczyli w ćwiczeniu symulującym zarządzanie w sytuacji kryzysu finansowego, zorganizowanym w EBC. Z punktu widzenia nadzoru bankowego najistotniejsze było sprawdzenie funkcjonowania Porozumienia o Współpracy (*Memorandum of Understanding*) w zakresie zarządzania kryzysowego, podpisanego przez banki centralne, nadzory bankowe oraz ministerstwa finansów krajów UE w ramach przygotowanych scenariuszy sytuacji kryzysowych. Istotną częścią ćwiczenia było dzielenie kosztów ratowania banku prowadzącego działalność na terenie wielu państw członkowskich. W trakcie ćwiczenia oceniano zarządzanie kryzysowe w kontekście sytuacji krajów strefy euro.

Pracownicy polskiego nadzoru bankowego uczestniczyli w pracach grup roboczych funkcjonujących w UE, tj. Komitetu Europejskich Nadzorców Bankowych (CEBS) i EBC. Zajmują się one zagadnieniami związanymi z wprowadzaniem NUK i praktycznymi rozstrzygnięciami w zakresie nadzoru nad bankami wchodzącymi w skład grup międzynarodowych.

[75] UNCITRAL – United Nations Commission on International Trade Law; UNIDROIT – International Institute for the Unification of Private Law.

13.3.8. Pomoc szkoleniowa udzielona bankom centralnym i zagranicznym instytucjom nadzorczym

W 2006 r. wzrosło zainteresowanie banków centralnych krajów w fazie transformacji pomocą techniczną i szkoleniową oferowaną przez NBP.

NBP zorganizował 18 wizyt studyjnych, 7 pobytów stażowych dla pracowników z banków centralnych (Gruzji, Kirgizji, Mołdawii, Mongolii, Azerbejdżanu) oraz 9 wizyt eksperckich w siedmiu bankach centralnych (Serbii, Czarnogóry, Bośni i Hercegowiny, Albanii, Armenii, Wietnamu i Azerbejdżanu). Ponadto zorganizowano 3 seminaria dotyczące prognozowania inflacji (we współpracy z Narodowym Bankiem Szwajcarii), stabilności finansowej oraz systemu płatniczego.

Tematyka szkoleń obejmowała: politykę pieniężną, rachunkowość, statystykę, doświadczenia NBP w zakresie określania celu inflacyjnego, politykę informacyjną dotyczącą bezpośredniego celu inflacyjnego, wykorzystanie modeli ekonometrycznych w polskiej gospodarce, audyt wewnętrzny w zarządzaniu ryzykiem, zarządzanie personelem i organizację szkoleń zawodowych, zarządzanie rezerwami dewizowymi, monitoring finansowy, nadzór bankowy, oraz integrację z UE. W różnych działaniach organizowanych przez NBP w ramach pomocy technicznej (z wyłączeniem wizyt eksperckich) uczestniczyło 155 osób z 18 krajów.

W 2006 r. NBP kontynuował program pomocy szkoleniowej dla instytucji nadzorczych w ramach programu TIBS (*Training Initiative for Banking Supervision*). Zorganizowano dwa seminaria międzynarodowe na temat finansowania rynku nieruchomości i efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym. Wzięły w nich udział w sumie 52 osoby z Czarnogóry, Mołdawii, Białorusi, Bułgarii, Rumunii, Ukrainy, Armenii, Litwy, Węgier, Gruzji, Słowacji, Macedonii, Estonii i Słowenii.

W latach 2001–2006 w ramach tego programu zorganizowano łącznie 16 seminariów, w tym 12 samodzielnie, a 4 we współpracy z innymi instytucjami, takimi jak *Financial Stability Institute* oraz *Toronto Centre*. Łącznie w seminariach organizowanych lub współorganizowanych przez TIBS wzięło udział 452 przedstawicieli instytucji nadzorczych z 28 krajów.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach komitetów i grup roboczych ESBC, Rady UE i Komisji Europejskiej.
- NBP brał udział w ćwiczeniu symulującym zarządzanie w sytuacji kryzysu bankowego zorganizowanym w EBC.
- NBP przystąpił w ramach ESBC do umowy dotyczącej transportu banknotów euro pomiędzy państwami członkowskimi.

14

DZIAŁALNOŚĆ WEWNĘTRZNA

14.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi

14.1.1. Zatrudnienie w NBP

W 2006 r. przeciętne średnioroczne zatrudnienie w NBP wynosiło 4 481 etatów i zmniejszyło się w porównaniu z 2005 r. o 146 etatów, tj. o 3,2%. Po raz kolejny spadły koszty wynagrodzeń – o 0,7%. Było to konsekwencją procesu zmniejszania zatrudnienia rozpoczętego w 2002 r.

W związku z racjonalizacją zatrudnienia w oddziałach okręgowych przeprowadzoną w latach 2004–2006 zatrudnienie w oddziałach zmniejszyło się o 477 etatów.

Wśród zatrudnionych przeważały kobiety, które stanowiły 58,4% pracowników (w 2005 r. – 59,5%).

Udział pracowników w wieku do 35 lat stanowił 20,5% ogółu zatrudnionych (w 2005 r. – 21,7%), a powyżej 55 lat – 13% (w 2005 r. – 12%).

Na koniec 2006 r. pracownicy z wyższym wykształceniem stanowili 54,3% zatrudnionych (w 2005 r. – 52,7%).

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP

W 2006 r. kontynuowano działania szkoleniowe przyczyniające się do realizacji jednego z głównych celów NBP, tj. uzyskania przez polski bank centralny pozycji znaczącego ośrodka naukowego w zakresie badań ekonomicznych w kraju oraz w ESBC. W związku z tym nadal największą wagę przykładano do rozwoju szkoleń specjalistycznych. Prowadzono także szkolenia pracowników uczestniczących w pracach gremiów międzynarodowych, w szczególności unijnych. Szkolenia te dotyczyły zarówno poszczególnych obszarów działalności NBP, jak i funkcjonowania instytucji europejskich, prowadzenia negocjacji czy doskonalenia znajomości języków obcych.

Wzorem lat ubiegłych, w trakcie planowania szkoleń preferowano zagadnienia dotyczące priorytetowych zadań NBP. Stosowanie tej zasady gwarantuje efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na szkolenia.

W 2006 r. w szkoleniach organizowanych przez NBP wzięło udział 9 808 osób[76]. Liczba przeszkolonych pracowników była taka sama jak w 2005 r. (9 941 osób).

Narodowy Bank Polski oferował pracownikom następujące rodzaje szkoleń:

- **Szkolenia wewnętrzne z udziałem wykładowców krajowych i zagranicznych**

  Wewnętrzne szkolenia specjalistyczne dotyczyły przede wszystkim prawa, bilansu płatniczego, rynków finansowych, nadzoru bankowego, makroekonomii, statystyki i ekonometrii, zarządzania ryzykiem w banku, rachunkowości oraz polityki pieniężnej. Znaczącą pozycję zajmowały szkolenia z zakresu oprogramowania informatycznego. Przeprowadzono również cykliczne szkolenia obowiązkowe z zakresu ochrony mienia bankowego i BHP. Nauka języków obcych odbywała się w formie kursów specjalistycznych oraz konwersacji z *native speakers*. Celem lektoratów było głównie doskonalenie umiejętności komunikacji w konkretnych dziedzinach oraz przygotowanie do egzaminów uznawanych międzynarodowo.

[76] Niektórzy pracownicy uczestniczyli w szkoleniach więcej niż jeden raz.

• Krajowe szkolenia zewnętrzne

Zakres tematyczny szkoleń obejmował różne dziedziny prawa, rachunkowości, podatków, doskonalenie języków obcych, kontrolę i audyt, analizę rynków finansowych, zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie ryzykiem w banku oraz informatykę.

• Szkolenia zagraniczne

Szkolenia tego rodzaju obejmowały seminaria, kursy, konferencje oraz wizyty studialne organizowane przez banki centralne, międzynarodowe instytucje finansowe i inne instytucje edukacyjne. Udział w nich umożliwia pracownikom NBP wymianę doświadczeń m.in. w zakresie: makroekonomii i polityki pieniężnej, stabilności finansowej, systemu rozliczeń pieniężnych, zarządzania ryzykiem, nadzoru bankowego, emisji pieniądza, informatyki. Szkoleniowe wyjazdy zagraniczne były organizowane zgodnie z priorytetami zatwierdzonymi dla poszczególnych departamentów przez Zarząd NBP.

• Staże w instytucjach europejskich

Pracownicy NBP odbywali staże w Europejskim Banku Centralnym, Komisji Europejskiej, Deutsche Bundesbanku, Banku Światowym, Międzynarodowym Funduszu Walutowym, Banku Rozrachunków Międzynarodowych.

• Inne formy kształcenia

Pracownicy dokształcali się również na studiach: wyższych, podyplomowych, doktoranckich i aplikacjach radcowskich. Tematyka studiów wyższych obejmowała: ekonomię, administrację, bankowość, zarządzanie, finanse; studiów podyplomowych: bankowość i finanse, rachunkowość (finansową, zarządczą, controlling), informatykę oraz zamówienia publiczne. Studia doktoranckie dotyczyły ekonomii, prawa i informatyki.

14.1.3. Zasady etyki pracowników NBP

W 2004 r. Narodowy Bank Polski wprowadził *Zasady etyki pracowników*. Stosowanie tych regulacji pozwoliło ograniczyć ryzyko kadrowe w NBP.

Analizę przestrzegania *Zasad* przez pracowników NBP w 2006 r. opracował i przedstawił Zarządowi wyznaczony członek Zarządu NBP.

14.2. Zarządzanie zasobami majątkowymi

Nakłady finansowe poniesione w 2006 r. na realizację zadań i zakupy inwestycyjne w NBP wyniosły 71 286 tys. zł i były niższe o 61,8% w stosunku do 2005 r. Podobnie jak w poprzednich latach, środki przeznaczono przede wszystkim na:

• inwestycje i zakupy z zakresu teleinformatyki i telekomunikacji,

• inwestycje budowlane,

• zakupy środków trwałych.

Główną przyczyną niewykonania planowanych wydatków w 2006 r. jest przeniesienie na następny rok realizacji części zadań z powodu przedłużających się procedur przetargowych.

Główne kierunki działalności inwestycyjnej w 2006 r. były zgodne z *Planem działalności NBP na lata 2004–2006* i dotyczyły:

- przystosowania infrastruktury teleinformatycznej NBP do potrzeb nowego systemu sprawozdawczego, redukcji kosztów eksploatacji systemu Bankowości Elektronicznej *enbepe* oraz wprowadzenia monitorowania kolejnych elementów krytycznych funkcji Banku,
- udoskonalenia systemów zabezpieczeń bankowych,
- dalszej mechanizacji skarbców i czynności kasowo-skarbcowych w celu zwiększenia efektywności przeliczania wartości oraz podniesienia poziomu bezpieczeństwa przechowywania i transportu wartości,
- rozbudowy i modernizacji obiektów bankowych w celu przystosowania ich do funkcji pełnionych przez NBP oraz poprawy stanu technicznego, a także wymiany zużytych i zamortyzowanych składników majątku.

14.3. Obsługa informatyczna systemu bankowego oraz NBP

W 2006 r. prowadzono prace informatyczne dotyczące:

- wprowadzania bieżących zmian w systemach informatycznych wynikających z integracji Polski z UE, a w szczególności z uczestnictwa NBP w ESBC,
- dostosowania sprawozdawczości nadzorczej do Nowej Umowy Kapitałowej,
- usprawnienia istniejącej infrastruktury teleinformatycznej,
- kontynuacji rozpoczętych zadań wieloletnich mających na celu zapewnienie niezbędnego poziomu nowoczesności, dostępności i bezpieczeństwa systemów NBP.

Realizując powyższe zadania w 2006 r.:

- rozpoczęto prace informatyczne związane z włączeniem systemu SORBNET-EURO do systemu TARGET2[77];
- rozpoczęto prace nad budową systemu Statystyki Powiązań Gospodarczych z Zagranicą (PEGAZ)[78];
- w ramach projektu *Zintegrowany System Księgowy* zakończono ostatni etap migracji systemów oddziałowych, tj. zastąpiono dotychczasowe aplikacje we wszystkich jednostkach NBP nowym podsystemem ZSK-O;
- uruchomiono System Emisyjno-Skarbcowy zintegrowany z centralną bazą rachunków i klientów (ZSK-C), który przejął zadania iSAPOD w zakresie emisyjno-kasowym; wprowadzano kolejne moduły Podsystemu Centralnego SES realizujące specyficzne zadania związane z emisją znaków pieniężnych;
- wprowadzono nową wersję Zintegrowanej Bazy Danych Ekonomicznych (ZBDE)[79];

[77] Szerzej zob. rozdział 7 „Działalność na rzecz systemu płatniczego".

[78] Szerzej zob. rozdział 11 „Działalność statystyczna".

[79] Ibidem.

- kontynuowano modyfikacje systemów sprawozdawczych w ramach dostosowania do wymogów UE:

  – obsługi danych dla bilansu płatniczego (ROZA);

  – Systemu Informacji Sprawozdawczej (SIS);

- zakończono budowę Systemu Informatycznego Nadzoru Bankowego[80];

- zbudowano system Badania Rynku Pracy (BaRP), system Rejestru Kantorów (REJKAN) oraz rozpoczęto prace nad systemem Archiwum Systemów Transakcyjnych (AST);

- uruchomiono interfejs B2B pomiędzy systemem ZSK – NBP a systemem SIMIK – MF[81]; rozpoczęto prace nad połączeniem z systemem KRUS;

- rozpoczęto prace nad rozszerzeniem funkcji hurtowni danych ekonomicznych, m.in. w celu ulepszenia sprawozdawczości na potrzeby EBC i Eurostat-u;

- zbudowano zapasowy węzeł sieci teleinformatycznej ESBC, w tym uruchomiono zapasowy system telekonferencyjny.

14.4. Ochrona i zabezpieczenia

W 2006 r., podobnie jak w latach ubiegłych, były prowadzone prace związane z utrzymaniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w NBP. Opracowano i wprowadzono kolejne regulacje wewnętrzne wynikające z polityki bezpieczeństwa NBP, dotyczące w szczególności: ochrony informacji niejawnych i danych osobowych, zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych, świadczenia usług kryptograficznych i certyfikacyjnych, zabezpieczeń technicznych i ochrony fizycznej oraz zapewnienia ciągłości działania.

Ponadto:

- rozszerzono zakres usług świadczonych przez Narodowe Centrum Certyfikacji, pełniące funkcję głównego urzędu certyfikacji w polskiej Infrastrukturze Klucza Publicznego,

- opracowano i przetestowano Plan Ciągłości Działania (PCD) dla funkcji krytycznych realizowanych w NBP na wypadek niedostępności siedziby Centrali NBP.

Ponadto w oddziałach okręgowych NBP:

- zakończono (we współpracy z Policją) specjalne ćwiczenia doskonalące zasady i procedury współdziałania w przypadku wystąpienia w obiekcie NBP sytuacji kryzysowej,

- wprowadzono niestandardowy system obserwacji sali operacyjnej z rejestracją obrazu i dźwięku,

- kontynuowano budowę systemów weryfikacji i uwierzytelniania transportów wartości.

W 2006 r. zakończono prace analityczne polegające na ustaleniu poziomu ryzyka bezpieczeństwa obiektów bankowych.

---

[80] Szerzej zob. rozdział 3 „Nadzór bankowy".

[81] Szerzej zob. rozdział 9 „Obsługa Skarbu Państwa".

14.5. Audyt wewnętrzny

W 2006 r. kontynuowano działania zmierzające do zapewnienia pełnej zgodności działalności audytu wewnętrznego z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego opracowanych przez Instytut Audytorów Wewnętrznych. Oceniono skuteczność systemu zapewnienia jakości w obszarze audytu[82] i prowadzono prace mające na celu dokonanie odpowiednich zmian w obowiązujących procedurach wewnętrznych.

W 2006 r. wprowadzono program informatyczny GALILEO, który usprawnił realizację funkcji audytu wewnętrznego, przede wszystkim w zakresie zarządzania procesem audytu.

W 2006 r. przeprowadzono 43 badania audytowe (w 2005 r. – 44), w tym 2 audyty na zlecenie Komitetu Audytorów Wewnętrznych ESBC, obejmujące 34 tematy przewidziane w *Planie działalności audytu wewnętrznego na 2006 r.* Skontrolowano pracę 17 komórek organizacyjnych Centrali, GINB oraz 12 oddziałów okręgowych NBP.

W wyniku audytów wewnętrznych nie stwierdzono istotnych zagrożeń dla działalności NBP.

Ponadto:

- monitorowano realizację wniosków i zaleceń wydanych w wyniku audytów,
- realizowano zadania o charakterze pozaaudytowym, w tym analityczne i doradcze.

14.6. Zarządzanie ryzykiem

W 2006 r. kontynuowano prace rozpoczęte w 2004 r. związane z wdrożeniem nowoczesnego zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem, zwanego dalej SZR. Prace w roku 2006 dotyczyły wdrożenia drugiego (międzydepartamentalnego) poziomu SZR, w tym m.in.: opracowano i wprowadzono w życie polityki zarządzania dwoma rodzajami ryzyka operacyjnego (kadrowego i teleinformatycznego) oraz nowy Plan Ciągłości Działania (PCD) dla NBP. Podjęte i zrealizowane w 2006 r. działania utrwaliły mechanizmy funkcjonowania zarządzania ryzykiem operacyjnym w ramach zintegrowanego SZR w NBP, jak również zarządzania ryzykiem finansowym. Prowadzone prace rozwojowe SZR doprowadziły do dalszej integracji systemu oraz podniesienia świadomości w zakresie optymalnych metod, mechanizmów i narzędzi stosowanych w procesie zarządzania ryzykiem. Ponadto przeprowadzono badania i analizy w zakresie dalszego rozwoju SZR.

W ramach działań związanych z wdrażaniem SZR realizowano następujące zadania:

- analizowano na bieżąco poziom ryzyka operacyjnego i finansowego,
- podejmowano niezbędne działania związane z redukcją ryzyka w NBP i monitorowano ich realizację,
- monitorowano testowanie i rozwój nowego PCD w NBP,
- ulepszano funkcjonowanie bazy incydentów (Risk Base),
- przeprowadzono szkolenia i konsultacje w zakresie teorii i praktyki zarządzania ryzykiem operacyjnym dla pracowników zaangażowanych w projekt wdrożenia SZR,

[82] Oceny tej dokonała firma audytorska Ernst & Young.

- prowadzono badania i analizy w zakresie mechanizmów i procedur zaawansowanego zarządzania ryzykiem operacyjnym, które zostaną wdrożone w kolejnych etapach budowy SZR,

- kontynuowano działania zmierzające do zapewnienia zgodności rozwoju SZR ze światowymi trendami w tym zakresie,

- rozpoczęto prace w zakresie modelowania głównych procesów.

Realizację powyższych zadań koordynowała Komisja ds. Zarządzania Ryzykiem.

Działania mające na celu rozbudowę SZR w NBP o nowe elementy, w tym m.in. o zaawansowane metodyki, techniki i narzędzia służące do zarządzania ryzykiem w nowoczesnych instytucjach, będą kontynuowane w ramach prac Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem w kolejnych latach.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- Nastąpił dalszy spadek zatrudnienia w NBP – o 146 etatów, tj. o 3,2%.

- Kontynuowano działania zmierzające do zapewnienia pełnej zgodności audytu wewnętrznego z Międzynarodowymi Standardami Audytu Wewnętrznego Instytutu Audytorów Wewnętrznych.

- Opracowano Plan Ciągłości Działania dla funkcji krytycznych realizowanych w NBP.

- Prowadzono prace związane z rozwojem Systemu Zarządzania Ryzykiem.

15

BILANS
I RACHUNEK WYNIKÓW NBP

Sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2006 r. Dla uzyskania porównywalności bilans oraz rachunek zysków i strat na dzień 31 grudnia 2005 r. zostały przekształcone z uwzględnieniem zmian zasad rachunkowości obowiązujących od 1 stycznia 2006 r.

15.1. Podstawy prawne rachunkowości NBP

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych zgodnie z przepisami:

- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim[83],
- uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego, z późniejszymi zmianami, zwanej dalej uchwałą nr 16/2003,
- uchwały nr 17/2003 Rady Polityki Pieniężnej z 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim, zwanej dalej uchwałą nr 17/2003,
- uchwały nr 57/2003 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami, zwanej dalej uchwałą nr 57/2003.

15.2. Podstawowe zasady rachunkowości NBP

Zgodnie z art. 67 ustawy o NBP zasady rachunkowości NBP powinny odpowiadać standardom stosowanym w ESBC. W związku z tym od 1 stycznia 2004 r. zasady rachunkowości NBP zostały dostosowane do *Wytycznych Europejskiego Banku Centralnego z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych*.

Główne zasady rachunkowości, którymi kieruje się NBP przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, to:

- **Zasada wiernego i rzetelnego obrazu**

  NBP stosuje zasady rachunkowości w sposób zapewniający rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego, zgodnie z istotą i ekonomicznym znaczeniem zdarzeń gospodarczych.

- **Zasada kontynuacji działania**

  Zgodnie z art. 58 ustawy o Narodowym Banku Polskim nie można ogłosić upadłości NBP.

- **Zasada ostrożności**

  Wyceny aktywów i pasywów oraz zaliczania przychodów do wyniku finansowego dokonuje się w sposób ostrożny.

[83] Dz.U. z 2005 r. nr 1, poz. 2 i nr 167, poz. 1398, z 2006 r. nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. nr 25, poz. 162 i nr 61, poz. 410.

- **Zasada istotności**

W NBP można stosować uproszczony sposób grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów i zobowiązań, ujmowania przychodów i kosztów, o ile nie wpływa to negatywnie na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz nie oddziałuje istotnie na wynik finansowy.

- **Zasada porównywalności**

Zasady rachunkowości stosuje się w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów, wyceny zobowiązań, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby wynikające z nich informacje za kolejne lata były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych stany aktywów i pasywów na koniec roku ujmuje się w tej samej wysokości w księgach rachunkowych otwartych na następny rok obrotowy.

- **Zasada memoriału. Podejście ekonomiczne**

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym. Waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości, zakupione lub sprzedane w wyniku transakcji bieżącej lub terminowej, oraz dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w rezultacie transakcji terminowej, ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia zawarcia umowy do dnia rozliczenia. Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w wyniku transakcji bieżącej oraz środki pieniężne przyjęte lub złożone przez NBP z tytułem zwrotnym ujmuje się na kontach bilansowych w dniu rozliczenia. Odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, z wyjątkiem odsetek otrzymanych od środków bieżących w walutach obcych, utrzymywanych przez NBP na rachunkach bieżących w innych bankach, odsetek do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej oraz odsetek od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, które zaliczane są do wyniku finansowego w dniu zapłaty.

- **Zdarzenia następujące po dacie bilansu**

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść.

- **Zasady ujmowania aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów**

Aktywa i zobowiązania, przychody i koszty, ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

– jest prawdopodobne, że wpłyną wszelkie przyszłe korzyści ekonomiczne albo zobowiązania zostaną uregulowane,

– ryzyko lub korzyści związane ze składnikiem aktywów lub zobowiązań zostały przeniesione na NBP,

– wartość składnika aktywów lub zobowiązania oraz przychodu bądź kosztu.

Do wyniku finansowego roku obrotowego zalicza się wszystkie przychody oraz koszty dotyczące danego roku obrotowego, kierując się regułami:

– niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych, z wyjątkiem przychodów z tytułu zmniejszenia rachunku rewaluacyjnego,

– zaliczania do wyniku finansowego na dzień bilansowy kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu waluty obcej, zasobu dłużnych papierów wartościowych i zasobu złota,

– ujmowania w aktywach lub pasywach kosztów bądź przychodów dotyczących przyszłych okresów.

• **Zagadnienia nieuregulowane**

Zagadnienia nieuregulowane w przepisach z zakresu rachunkowości NBP rozwiązuje, uwzględniając obowiązujące na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego: wytyczne EBC, raporty i decyzje działającego w strukturze EBC Komitetu ds. Rachunkowości i Dochodu Pieniężnego (*Accounting and Monetary Income Committee* – AMICO), przygotowanie do wprowadzenia wytycznych EBC oraz międzynarodowe standardy rachunkowości. Celem NBP w tym zakresie jest osiągnięcie rzetelności i prawidłowości sprawozdania finansowego.

15.3. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2006 r. podlega badaniu i ocenie przez biegłego rewidenta – firmę Ernst & Young Audit sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Biegły rewident został wybrany przez RPP zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych[84]. Firma Ernst & Young Audit sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie została wybrana na dwa lata (firma ta badała sprawozdanie finansowe NBP za 2005 r.).

15.4. Zmiany regulacji prawnych dotyczących rachunkowości NBP w roku obrotowym 2006

Z dniem 1 stycznia 2006 r. weszła z życie uchwała nr 13/2005 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 20 grudnia 2005 r. zmieniająca uchwałę nr 16/2003 RPP w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego[85].

Od 1 stycznia 2006 r. wszystkie aktywa i zobowiązania NBP w walutach obcych, z wyłączeniem aktywów i zobowiązań w walutach obcych związanych z gospodarką własną, zostały objęte jednolitymi zasadami rachunkowości, obowiązującymi dotychczas jedynie dla aktywów i zobowiązań w walutach obcych związanych z gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem nimi.

Jednocześnie połączono zasoby walut obcych związane oraz niezwiązane z gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem nimi.

Zasoby walut obcych powstałe w wyniku połączenia podlegają wyrównywaniu do średniego kosztu zasobu oraz wycenie według kursu średniego.

Zasoby walut obcych związane z gospodarką własną są wyłączone z jednolitego procesu walutowego wyrównywane wyłącznie do równowartości złotowej wynikającej z zastosowania kursów średnich NBP (zgodnie z zasadami obowiązującymi do 31 grudnia 2005 r.). Wyłączenie to zostało podyktowane małą istotnością tych zasobów oraz powstałych różnic kursowych.

---

[84] Dz.U. 2006 r. nr 19, poz. 177 z późn. zm.

[85] Dz.Urz. NBP z 2005 r. nr 21, poz. 30.

15.5. Zmiany w układzie aktywów i pasywów bilansu NBP, rachunku zysków i strat NBP

Od 1 stycznia 2004 r., na mocy uchwały nr 16/2003, układ bilansu, rachunku zysków i strat oraz treść, jaką zawierają pozycje aktywów i pasywów, są dostosowane do wytycznych EBC.

Układ bilansu oraz rachunku zysków i strat NBP nie zmienił się w roku obrotowym 2006.

W pasywach bilansu wprowadzono zmiany o charakterze prezentacyjnym, nie wpływające na sumę bilansową:

- Zobowiązania NBP z tytułu zastępczej obsługi kasowej, prezentowane dotychczas w pozycji 4.1. „Zobowiązania wobec sektora rządowego" zostały przeniesione do pozycji 3. „Pozostałe zobowiązania". Obsługę tę prowadzą banki krajowe, które dokonują wpłat gotówkowych na podstawie czeków składanych przez państwowe jednostki budżetowe mające siedzibę poza miastami, w których znajdują się oddziały NBP.

- Stan rachunku bieżącego w euro prowadzonego dla Sekretariatu Grupy Nadzorców Bankowych z Krajów Europy Środkowej i Wschodniej na koniec 2005 r. prezentowany w pozycji 7 „Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych", został przeniesiony do pozycji 6 „Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych".

W rachunku zysków i strat miała także miejsce zmiana o charakterze prezentacyjnym. Zmiana ta – nie wpływająca na wielkość wyniku finansowego NBP – polegała na przeniesieniu w ramach segmentu „Koszty odsetek, dyskonta i premii" kosztów odsetek od rachunku prowadzonego dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) z pozycji „Inne koszty" do pozycji „Koszty odsetek od rachunków bieżących i lokat terminowych prowadzonych w NBP".

15.6. Zmiany w pozycjach bilansu NBP

Suma bilansowa aktywów i pasywów Narodowego Banku Polskiego wyniosła na 31 grudnia 2006 r. 154 011 379,5 tys. zł i zwiększyła się o 4 346 750,4 tys. zł (2,9%) w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2005 r., który wynosił 149 664 629,1 tys. zł.

Dane porównywalne zostały ujęte w tabelach w kolumnie „Dane porównywalne" i obejmują zmiany prezentacyjne w pasywach bilansu oraz zmiany z tytułu zmian zasad rachunkowości.

15.6.1. Zmiany w pozycjach aktywów

Główną przyczyną wzrostu sumy aktywów było zwiększenie kredytów lombardowych zaciągniętych przez banki w ostatnim dniu operacyjnym, co spowodowało zwiększenie o 2 722 239,2 tys. zł pozycji 5 „Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej" oraz wzrost stanu oficjalnych aktywów rezerwowych NBP.

W ujęciu nominalnym oficjalne aktywa rezerwowe wzrosły o 862,6 mln EUR, co mimo aprecjacji złotego (10,8% w stosunku do dolara amerykańskiego i 0,7% w stosunku do euro) wpłynęło na zwiększenie o 2 181 602,2 tys. zł pozycji 2.2 „Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne", stanowiącej 95,4% oficjalnych aktywów rezerwowych NBP. Zmiany w pozycjach aktywów bilansu NBP w 2006 r. przedstawia tabela 12[86].

[86] W celu zapewnienia porównywalności danych finansowych w sprawozdaniu finansowym za 2006 r., NBP przekształcił odpowiednie pozycje bilansu na dzień 31 grudnia 2005 r. i rachunku zysków i strat za rok 2005, tak jakby zasady rachunkowości przyjęte z dniem 1 stycznia 2006 r. obowiązywały od 1 stycznia 2005 r.

Tabela 12

Zmiany w pozycjach aktywów bilansu NBP

	Wyszczególnienie	Stan na			Zmiana	
		31.12.2005 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	31.12.2005 dane porównywalne	31.12.2006	31.12.2005–31.12.2006	
		w tys. zł				%
	AKTYWA					
1.	Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	5 535 040,4	5 535 040,4	6 120 942,1	585 901,7	10,6
2.	Należności od nierezydentów w walutach obcych	133 770 335,2	133 770 335,2	135 484 279,2	1 713 944,0	1,3
2.1.	Należności od MFW	1 269 440,2	1 269 440,2	801 782,0	-467 658,2	-36,8
2.2.	Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	132 500 895,0	132 500 895,0	134 682 497,2	2 181 602,2	1,6
3.	Należności od rezydentów w walutach obcych	107 671,6	107 671,6	0,0	-107 671,6	-100,0
4.	Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	464 000,0	464 000,0	3 186 239,2	2 722 239,2	586,7
6.	Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	2 699 968,5	2 699 968,5	2 254 761,0	-445 207,5	-16,5
7.	Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8.	Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,1	0,1	0,4	0,3	300,0
9.	Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10.	Pozostałe aktywa	7 087 613,3	7 087 613,3	6 965 157,6	-122 455,7	-1,7
10.1.	Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	1 140 746,9	1 140 746,9	1 044 065,9	-96 681,0	-8,5
10.2.	Pozostałe aktywa finansowe	5 649 565,0	5 649 565,0	5 677 685,5	28 120,5	0,5
10.3.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0
10.4.	Rozliczenia międzyokresowe kosztów	59 086,3	59 086,3	32 389,6	-26 696,7	-45,2
10.5.	Inne	238 214,8	238 214,8	211 016,3	-27 198,5	-11,4
	AKTYWA OGÓŁEM	**149 664 629,1**	**149 664 629,1**	**154 011 379,5**	**4 346 750,4**	**2,9**

Źródło: dane NBP.

Na zmianę sumy aktywów wpłynęło również zwiększenie:

- pozycji 1 „Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości" o kwotę 585 901,7 tys. zł, w wyniku wzrostu cen rynkowych złota,

przy jednoczesnym zmniejszeniu:

- pozycji 2.1 „Należności od MFW" o kwotę 467 658,2 tys. zł, przede wszystkim w wyniku operacji dokonywanych przez MFW w ramach rocznego planu transakcji Funduszu według kursów transakcyjnych określonych przez MFW;

- pozycji 6 „Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej" o kwotę 445 207,5 tys. zł, w związku ze spłatą rat kredytu udzielonego przez NBP na inwestycje centralne;

- pozycji 10 „Pozostałe aktywa" o kwotę 122 455,7 tys. zł, głównie w wyniku zmniejszenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Pozycja 4 „Należności od nierezydentów w walucie krajowej", pozycja 7 „Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej" oraz 9 „Pozycje w trakcie rozliczenia" wykazały na dzień 31 grudnia 2006 r. stan zerowy, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2005 r.

15.6.2. Zmiany w pozycjach pasywów

Na wzrost sumy pasywów na 31 grudnia 2006 r. w porównaniu z 31 grudnia 2005 r. wpłynęło przede wszystkim zwiększenie ilości pieniądza w obiegu o 12 780 353,3 tys. zł, co było wynikiem zwiększenia zapotrzebowania na gotówkę. Zmiany w pozycjach pasywów bilansu NBP w 2006 r. przedstawia tabela 13.

Ponadto na zmianę sumy pasywów wpłynęło zwiększenie:

- pozycji 2.1 „Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)" o 3 846 401,2 tys. zł,
- pozycji 4 „Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej" o 3 147 903,6 tys. zł, przede wszystkim w wyniku zwiększenia zobowiązań wobec sektora rządowego,
- pozycji 8 „Zobowiązania wobec MFW" o 99 316,1 tys. zł, głównie w wyniku zwiększenia udziałów wniesionych do MFW w walucie krajowej,
- pozycji 14 „Wynik finansowy" o 1 951 916,2 tys. zł (w porównaniu z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego wzrost wynosi 1 389 720,6 tys. zł);

przy jednoczesnym zmniejszeniu:

- pozycji 12 „Różnice z wyceny" o 7 920 424,8 tys. zł, która obejmuje:
  - rachunek rewaluacyjny – stan na 31 grudnia 2006 r. wyniósł 1 949 048,2 tys. zł i był mniejszy w stosunku do stanu na 31 grudnia 2005 r. o 4 428 657,4 tys. zł; w porównaniu z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego zmniejszenie rachunku rewaluacyjnego wynosi 3 893 132,1 tys. zł,
  - przychody niezrealizowane z wyceny kursowej – stan na 31 grudnia 2006 r. wyniósł 2 113 918,1 tys. zł i był mniejszy niż na 31 grudnia 2005 r. o 3 385 459,3 tys. zł; w porównaniu z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego zmniejszenie przychodów niezrealizowanych z wyceny kursowej wynosi 3 358 789,0 tys. zł,
  - przychody niezrealizowane z wyceny cenowej – stan na 31 grudnia 2006 r. wyniósł 50 374,3 tys. zł i był mniejszy w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2005 r. o 106 308,1 tys. zł,
- pozycji 2.4 „Inne operacje polityki pieniężnej" o kwotę 4 729 092,7 tys. zł,
- pozycji 7 „Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych" o kwotę 2 976 307,4 tys. zł,
- pozycji 6 „Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych" – o kwotę 2 011 763,3 tys. zł.

Pozycja 2.3 „Depozyty o stałym oprocentowaniu", pozycja 9 „Pozycje w trakcie rozliczenia" oraz pozycja 13.3 „Rezerwy" wykazywały stan zerowy, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2005 r.

Tabela 13

Zmiany w pozycjach pasywów bilansu NBP

	Wyszczególnienie	Stan na			Zmiana	
		31.12.2005 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	31.12.2005 dane porównywalne	31.12.2006	31.12.2005–31.12.2006	
		w tys. zł				%
	PASYWA					
1.	Pieniądz w obiegu	62 596 882,8	62 596 882,8	75 377 236,1	12 780 353,3	20,4
2.	Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	41 758 335,0	41 758 335,0	40 941 690,2	-816 644,8	-2,0
2.1.	Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	7 954 726,0	7 954 726,0	11 801 127,2	3 846 401,2	48,4
2.2.	Depozyty na koniec dnia	2 582 234,4	2 582 234,4	2 648 281,1	66 046,7	2,6
2.3.	Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0	0,0	-
2.4.	Inne operacje polityki pieniężnej	31 221 374,6	31 221 374,6	26 492 281,9	-4 729 092,7	-15,1
3.	Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	60 731,1	69 280,5	144 936,9	75 656,4	109,2
4.	Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	10 131 386,5	10 122 837,1	13 270 740,7	3 147 903,6	31,1
4.1.	Zobowiązania wobec sektora rządowego	10 024 016,2	10 015 466,8	12 909 206,8	2 893 740,0	28,9
4.2.	Pozostałe zobowiązania	107 370,3	107 370,3	361 533,9	254 163,6	236,7
5.	Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	36 552,2	36 552,2	39 216,9	2 664,7	7,3
6.	Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	7 787 912,8	7 787 920,5	5 776 157,2	-2 011 763,3	-25,8
7.	Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	6 508 388,1	6 508 380,4	3 532 073,0	-2 976 307,4	-45,7
8.	Zobowiązania wobec MFW	5 398 513,8	5 398 513,8	5 497 829,9	99 316,1	1,8
9.	Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	-
10.	Pozostałe pasywa	311 661,4	311 661,4	266 450,7	-45 210,7	-14,5
10.1.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	-9,2	-9,2	-1 417,0	-1 407,8	15 302,2
10.2.	Rozliczenia międzyokresowe	242 938,8	242 938,8	232 575,0	-10 363,8	-4,3
10.3.	Inne	68 731,8	68 731,8	35 292,7	-33 439,1	-48,7
11.	Rezerwy na przyszłe zobowiązania	105 753,3	105 753,3	104 095,6	-1 657,7	-1,6
12.	Różnice z wyceny	11 471 569,8	12 033 765,4	4 113 340,6	-7 920 424,8	-65,8
12.1.	Rachunek rewaluacyjny	5 842 180,3	6 377 705,6	1 949 048,2	-4 428 657,4	-69,4
12.2.	Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych	5 472 707,1	5 499 377,4	2 113 918,1	-3 385 459,3	-61,6
12.3.	Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów	156 682,4	156 682,4	50 374,3	-106 308,1	-67,8
13.	Fundusze i rezerwy	2 277 966,4	2 277 966,4	2 338 915,2	60 948,8	2,7
13.1.	Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0	0,0
13.2.	Fundusz rezerwowy	777 966,4	777 966,4	838 915,2	60 948,8	7,8
13.3.	Rezerwy	0,0	0,0	0,0	0,0	-
14.	Wynik finansowy	1 218 975,9	656 780,3	2 608 696,5	1 951 916,2	297,2
	PASYWA OGÓŁEM	**149 664 629,1**	**149 664 629,1**	**154 011 379,5**	**4 346 750,4**	**2,9**

Źródło: dane NBP.

15.6.3. Zmiany w strukturze aktywów

Zarówno na 31 grudnia 2005 r., jak i na 31 grudnia 2006 r. główną pozycję aktywów stanowiły należności od nierezydentów w walutach obcych (odpowiednio 89,3% i 88,0% sumy bilansowej). Porównanie struktury aktywów w 2005 r. i w 2006 r. ilustruje wykres 16.

Wykres 16

Struktura aktywów bilansu NBP w 2005 (dane porównywalne) i 2006 r.

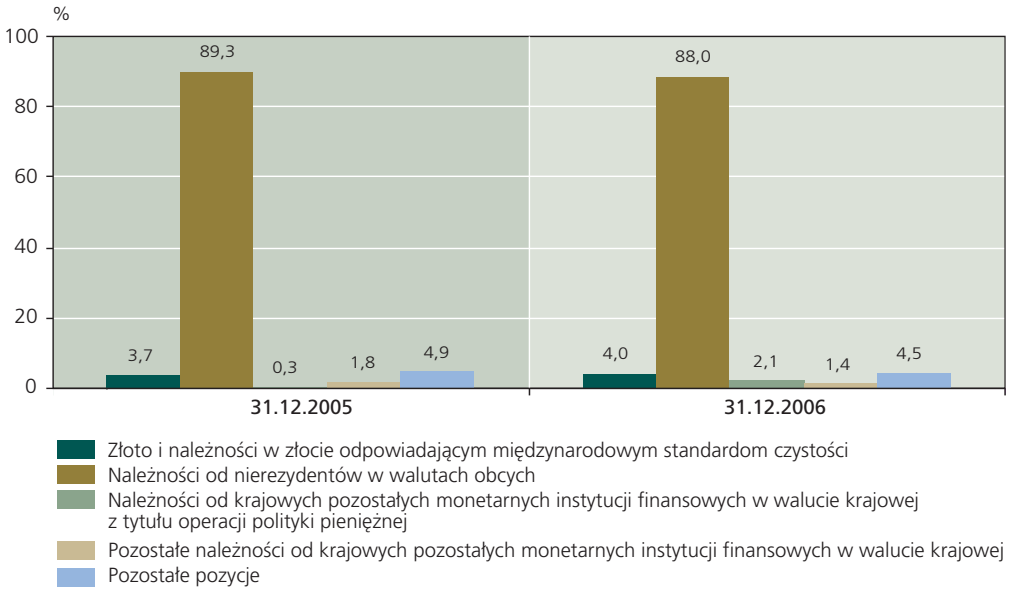

Źródło: dane NBP.

Zwiększenie udziału w strukturze aktywów dotyczyło następujących pozycji:

- należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej o 1,8 pkt proc., z 0,3% do 2,1%,
- złota i należności w złocie o 0,3 pkt proc., z 3,7% do 4,0%,

przy jednoczesnym zmniejszeniu:

- należności od nierezydentów w walutach obcych o 1,3 pkt proc., z 89,3% do 88%,
- pozostałych należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej (pozycja 6) o 0,4 pkt proc., z 1,8% do 1,4%,
- pozostałych aktywów (pozycja 10) o 0,3 pkt proc., z 4,8% do 4,5%,
- należności od rezydentów w walutach obcych (pozycja 3) o 0,1 pkt proc., z 0,1% do 0,0%.

15.6.4. Zmiany w strukturze pasywów

W 2006 r. nastąpiły zmiany struktury bilansu NBP po stronie pasywów, co obrazuje wykres 17.

Wykres 17

Struktura pasywów bilansu NBP w 2005 (dane porównywalne) i 2006 r.

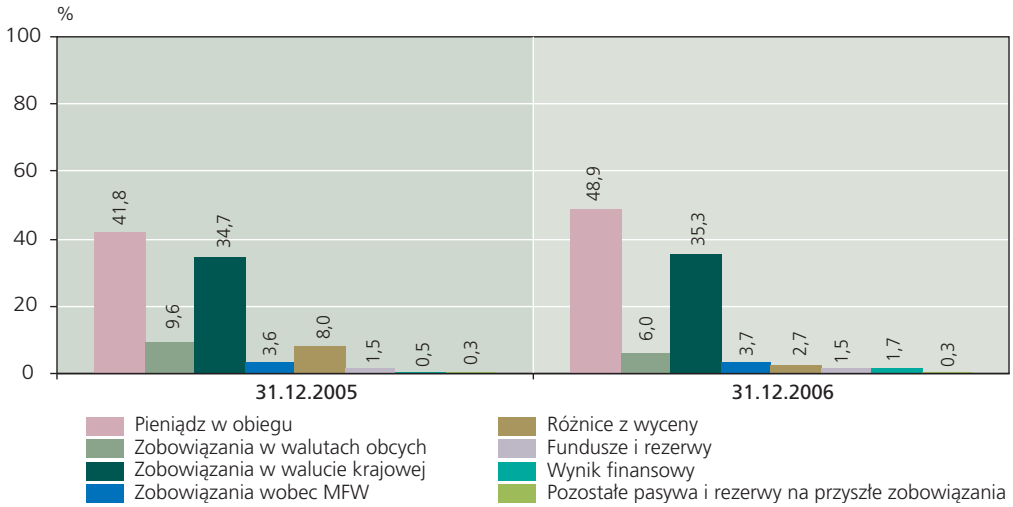

Źródło: dane NBP.

Najistotniejsza zmiana, tj. wzrost o 7,1 pkt proc. wystąpił w pozycji 1 „Pieniądz w obiegu", będącej największą pozycją pasywów bilansu NBP. Udział tej pozycji w sumie bilansowej wyniósł na 31 grudnia 2006 r. 48,9% (na 31 grudnia 2005 r. — 41,8%). Dodatkowo na zmianę struktury pasywów wpłynęło zwiększenie:

- wyniku finansowego o 1,2 pkt proc., z 0,5% do 1,7%,
- zobowiązań w walucie krajowej – łącznie o 0,6 pkt proc., z 34,7% do 35,3%,

przy jednoczesnym zmniejszeniu:

- różnic z wyceny o 5,3 pkt proc., z 8,0% do 2,7%,
- zobowiązań w walutach obcych – łącznie o 3,6 pkt proc., z 9,6% do 6,0%.

15.7. Zmiany w rachunku zysków i strat NBP

Zmiany zasad rachunkowości rzutowały na niektóre pozycje przychodów i kosztów NBP, grupujące się w segmencie „Wynik z operacji finansowych rachunku zysków i strat".

Według stanu na 31 grudnia 2006 r. działalność NBP zamknęła się dodatnim wynikiem finansowym w wysokości 2 608.696,5 tys. zł, tj. o 1 951 916,2 tys. zł (o 297,2%) wyższym od osiągniętego w 2005 r. W porównaniu z wynikiem z zatwierdzonego sprawozdania finansowego NBP za 2005 r. wynik finansowy za 2006 r. wzrósł o 1 389 720,6 tys. zł (o 114,0%). Strukturę wyniku finansowego ilustruje tabela 14.

Prawie czterokrotny wzrost wyniku finansowego NBP w stosunku do 2005 r. jest rezultatem przede wszystkim wzrostu wyniku z tytułu odsetek, dyskonta i premii o 1 629 531,1 tys. zł, tj. o 103,0%. Na wzrost tej pozycji wpłynęły także pozostałe pozycje rachunku wyników, podnosząc wynik finansowy łącznie o kwotę 322 385,1 tys. zł. Zmiany struktury przychodów NBP na dzień 31 grudnia 2005 i 2006 r. prezentuje wykres 18.

Tabela 14

Rachunek zysków i strat NBP w latach 2005–2006

	Wyszczególnienie	Dane za rok			Zmiana	
		2005		2006		
		dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	dane porównywalne			
		w tys. zł				%
	Wynik finansowy	1 218 975,9	656 780,3	2 608 696,5	1 951 916,2	297,2
1.	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii	1 581 617,7	1 581 617,7	3 211 148,8	1 629 531,1	103,0
2.	Wynik z operacji finansowych	774 503,9	212 308,3	474 368,2	262 059,9	123,4
	Dodatnie różnice kursowe	*3 426 381,7*	*542 310,9*	*536 621,2*	*-5 689,7*	*-1,0*
	Ujemne różnice kursowe	*2 586 754,8*	*264 879,6*	*110 330,4*	*-154 549,2*	*-58,3*
	Koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	*3 181 805,4*	*2 646 280,1*	*2 886 892,1*	*240 612,0*	*9,1*
	Przychody z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego	*3 569 165,5*	*3 033 640,2*	*3 866 461,8*	*832 821,6*	*27,5*
3.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	-12 608,3	-12 608,3	-10 914,9	1 693,4	-13,4
4.	Przychody z tytułu akcji i udziałów	10 736,0	10 736,0	10 681,1	-54,9	-0,5
5.	Pozostałe przychody	109 425,5	109 425,5	123 993,5	14 568,0	13,3
6.	Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	405 849,5	405 849,5	403 817,2	-2 032,3	-0,5
7.	Koszty administracyjne	344 110,7	344 110,7	349 751,5	5 640,8	1,6
8.	Koszty amortyzacji	166 177,5	166 177,5	158 635,9	-7 541,6	-4,5
9.	Koszty emisji znaków pieniężnych	246 982,0	246 982,0	205 982,8	-40 999,2	-16,6
10.	Pozostałe koszty	81 579,2	81 579,2	82 392,8	813,6	1,0

Źródło: dane NBP.

Wykres 18

Struktura przychodów w 2005 (dane porównywalne) i w 2006 r.

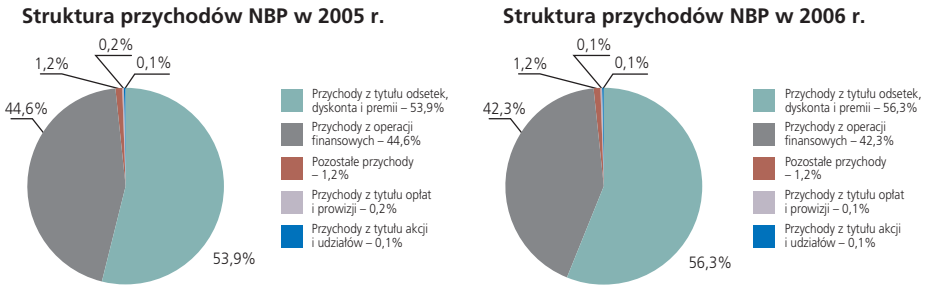

Źródło: dane NBP.

W 2006 r. nastąpiło nieznaczne przesuniecie w strukturze przychodów. O 2,4 pkt proc. zwiększył się udział przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii (z poziomu 53,9% w 2005 r. do 56,3% w 2006 r.). Dokonało się to kosztem udziału przychodów z operacji finansowych, który zmniejszył się o 2,3 pkt proc. (z 44,6% w 2005 r. do 42,3% w 2006 r.). Zmiany struktury kosztów NBP na dzień 31 grudnia 2005 i 2006 r. prezentuje wykres 19.

Wykres 19

Struktura kosztów w 2005 (dane porównywalne) i w 2006 r.

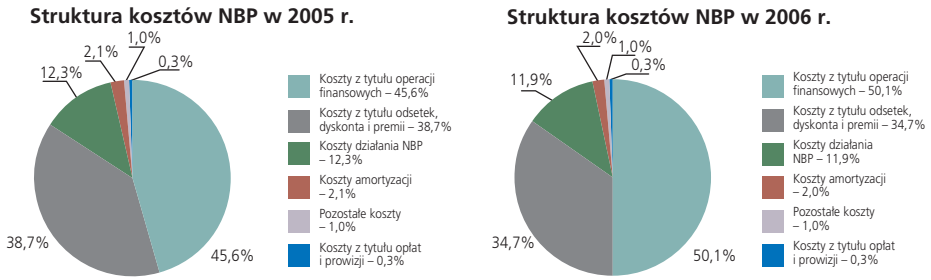

Źródło: dane NBP.

W zakresie struktury kosztów wzrósł udział kosztów z tytułu operacji finansowych z 45,6% w 2005 r. do 50,1% w 2006 r., przy jednoczesnym spadku udziału kosztów odsetek, dyskonta i premii z 38,7% w 2005 r. do 34,5% w 2006 r.

15.7.1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii

Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii ukształtował się na poziomie 3 211 148,8 tys. zł i wzrósł w porównaniu z 2005 r. o 1 629 531,1 tys. zł, tj. o 103,0%. Wzrost pozycji był spowodowany wzrostem przychodów o 1 306 506,6 tys. zł (27,7%) oraz jednoczesnym obniżeniem kosztów o 323 024,5 tys. zł (10,3%).

Tabela 15

Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii w latach 2005–2006

	Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
		2005	2006			2005	2006
		w tys. zł			%		
	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii	1 581 617,7	3 211 148,8	1 629 531,1	103,0	-	-
1.	Przychody	4 716 864,7	6 023 371,3	1 306 506,6	27,7	100,0	100,0
	z papierów wartościowych	3 591 773,5	4 422 227,4	830 453,9	23,1	76,1	73,4
	od środków NBP zgromadzonych na rachunkach bankowych	901 661,9	1 424 394,1	522 732,2	58,0	19,1	23,7
	od kredytów i pożyczek	172 184,7	150 275,4	-21 909,3	-12,7	3,7	2,5
	inne przychody	51 244,6	26 474,4	-24 770,2	-48,3	1,1	0,4
2.	Koszty	3 135 247,0	2 812 222,5	-323 024,5	-10,3	100,0	100,0
	odsetek, dyskonta i premii od papierów wartościowych	1 919 198,8	1 566 690,9	-352 507,9	-18,4	61,2	55,7
	odsetek od rachunków bieżących i lokat terminowych prowadzonych przez NBP	1 215 678,6	1 245 380,7	29 702,1	2,4	38,8	44,3
	kredytów i pożyczek w walutach obcych	10,7	-	-10,7	-100,0	-	-
	inne koszty	358,9	150,9	-208,0	-58,0	-	-

Źródło: dane NBP.

Wzrost przychodów wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wpływów z:

- odsetek i dyskonta od papierów wartościowych o 830 453,9 tys. zł (23,1%), w tym:

  – zagranicznych – wzrost o 830 909,0 tys. zł (23,1%),

  – krajowych – spadek o 455,1 tys. zł (40,4%);

- odsetek od środków NBP zgromadzonych na rachunkach bankowych w walutach obcych o kwotę 522 732,2 tys. zł.

Wzrost tych pozycji wynikał głównie ze zwiększenia poziomu rezerw walutowych, wzmocnionego dodatkowo wzrostem oprocentowania instrumentów inwestycyjnych nominowanych w euro oraz USD (przede wszystkim lokat międzybankowych, transakcji reverse repo oraz papierów dyskontowych). Pozytywne oddziaływanie tych czynników na wynik finansowy NBP zostało częściowo zredukowane średniorocznym umocnieniem się złotego w stosunku do walut obcych.

Spadek kosztów odsetek, dyskonta i premii dotyczył głównie kosztów papierów wartościowych. W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym koszty te zmniejszyły się o 352 507,9 tys. zł (18,4%), przede wszystkim w wyniku obniżenia się kosztów:

- premii od zagranicznych papierów wartościowych o kwotę 168 515,4 tys. zł (29,7%), głównie w wyniku spadku udziału zagranicznych papierów kuponowych w strukturze inwestycyjnej rezerw walutowych oraz niższego średniorocznego kursu złotego w stosunku do walut obcych,

- odsetek od obligacji NBP o 125 049,6 tys. zł (26,1%), w związku z ich niższym średniorocznym oprocentowaniem (4,5% w 2006 r. w porównaniu z 6,2% w 2005 r.),

- dyskonta bonów pieniężnych o kwotę 58 942,9 tys. zł (6,7%), przede wszystkim w związku z ich niższym średniorocznym oprocentowaniem (4,1% w 2006 r. w porównaniu z 5,3% w 2005 r.).

15.7.2. Wynik z tytułu operacji finansowych

Wynik operacji finansowych w 2006 r. wyniósł 474 368,2 tys. zł i wzrósł w stosunku do 2005 r. o 262 059,9 tys. zł, tj. o 123,4%. Spowodował to przede wszystkim wzrost:

- wyniku z tytułu zrealizowanych różnic kursowych, który ukształtował się w 2006 r. na poziomie 426 290,8 tys. zł, tj. o 148 859,5 tys. zł wyższym niż w 2005 r.,

- przychodów z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego w związku ze zwiększeniem sprzedaży walut obcych za złote o 631 614,4 tys. zł[87].

Pozytywne oddziaływanie wyżej wymienionych czynników na wynik finansowy NBP zostało częściowo osłabione spadkiem wyniku z tytułu zrealizowanych różnic cenowych, który w 2006 r. ukształtował się na poziomie 283 104,5 tys. zł, niższym niż w 2005 r. o 465 306,0 tys. zł. Spadek ten wynikał głównie z obniżenia cen papierów wartościowych, którego efekty powiększył wzrost skali operacji sprzedaży.

Wynik z operacji finansowych za 2006 r. zmniejszył się w porównaniu z danymi zawartymi w zatwierdzonym sprawozdaniu finansowym za 2005 r., o 300 135,7 tys. zł, tj. o 38,8%. Było to spowodowane głównie obniżeniem wyniku z tytułu zrealizowanych różnic kursowych o 413 336,1 tys. zł.

[87] Przychody z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego wyniosły w 2006 r. 3 866 461,8 tys. zł (2005 r.: 3 033 640,2 tys. zł), z tego 2 886 892,1 tys. zł (2005 r.: 2 646 280,1 tys. zł) dotyczyło pokrycia kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej, 53,1 tys. zł (2005 r.: 39 457,9 tys. zł) – przychodów z rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota, pozostała kwota **979 516,6 tys. zł** (2005 r.: **347 902,2 tys. zł**) dotyczy sprzedaży walut obcych za złote. Z powyższego wynika, że przychody z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego w związku ze sprzedażą walut obcych za złote wzrosły o **631 614,4 tys. zł** (**979 516,6 – 347 902,2**).

Tabela 16

Wynik z tytułu operacji finansowych w latach 2005–2006

	Wyszczególnienie	Dane za rok 2005 – dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	Dane za rok 2005 – dane porównywalne	Dane za rok 2006	Zmiana		Struktura 2005	Struktura 2006
		w tys. zł				%		
	Wynik z operacji finansowych	774 503,9	212 308,3	474 368,2	262 059,9	123,4		
1.	Przychody z operacji finansowych	3 760 435,2	876 364,4	665 603,2	-210 761,2	-24,0	100,0	100,0
	Dodatnie różnice kursowe	3 426 381,7	542 310,9	536 621,2	-5 689,7	-1,0	61,9	80,6
	Dodatnie różnice cenowe	334 053,5	334 053,5	128 981,4	-205 072,1	-61,4	38,1	19,4
	Pozostałe przychody z operacji finansowych	–	–	0,6	0,6	–	–	–
2.	Koszty operacji finansowych	2 738 606,8	416 731,6	522 416,3	105 684,7	25,4	100,0	100,0
	Ujemne różnice kursowe	2 586 754,8	264 879,6	110 330,4	-154 549,2	-58,3	63,6	21,1
	Ujemne różnice cenowe	151 852,0	151 852,0	412 085,9	260 233,9	171,4	36,4	78,9
3.	Koszty niezrealizowane	3 816 542,6	3 281 017,3	3 537 981,9	256 964,6	7,8	100,0	100,0
	Koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	3 181 805,4	2 646 280,1	2 886 892,1	240 612,0	9,1	80,7	81,6
	Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	634 737,2	634 737,2	651 089,8	16 352,6	2,6	19,3	18,4
4.	Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	3 569 218,1	3 033 692,8	3 869 163,2	835 470,4	27,5	100,0	100,0
	Przychody ze zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	52,6	52,6	2 701,4	2 648,8	5 035,7	–	0,1
	Przychody z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego	3 569 165,5	3 033 640,2	3 866 461,8	832 821,6	27,5	100,0	99,9
5.	Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	–	–	–	–	–	–	–
	Koszty odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	–	–	–	–	–	–	–

Źródło: dane NBP.

15.7.3. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w rezultacie wykonywania przez NBP czynności bankowych na rzecz sektora bankowego, państwowych jednostek budżetowych i państwowych funduszy celowych. Koszty z tego tytułu są głównie rezultatem prowadzenia przez banki komercyjne zastępczej obsługi kasowej państwowych jednostek budżetowych i państwowych funduszy celowych w miejscowościach, w których NBP nie ma własnych placówek oraz w związku z usługami rozliczeniowymi świadczonymi na rzecz NBP przez Krajową Izbę Rozliczeniową SA.

Tabela 17

Wynik z tytułu opłat i prowizji w latach 2005–2006 (porównywalny)

	Wyszczególnienie	Dane za rok 2005	Dane za rok 2006	Zmiana	
		w tys. zł			%
	Wynik z tytułu opłat i prowizji	-12 608,3	-10 914,9	1 693,4	-13,4
1.	Przychody z tytułu opłat i prowizji	15 204,8	15 687,3	482,5	3,2
2.	Koszty z tytułu opłat i prowizji	27 813,1	26 602,2	-1 210,9	-4,4

Źródło: dane NBP.

Wynik z tytułu prowizji i opłat na 31 grudnia 2006 r. zamknął się stratą w wysokości 10 914,9 tys. zł, mniejszą niż w 2005 r. o 1 693,4 tys. zł. Zmniejszenie tej straty było spowodowane:

- Spadkiem kosztów o 1 210,9 tys. zł, głównie w wyniku zmniejszenia kosztów z tytułu opłat i prowizji za wykonanie własnych zleceń płatniczych oraz z tytułu zastępczej obsługi kasowej – łącznie o 2 214,2 tys. zł. Powyższe zmiany zostały częściowo zredukowane wzrostem kosztów związanych z otwarciem i prowadzeniem rachunków NBP w walutach obcych o 838,3 tys. zł.

- Wzrostem przychodów o 482,5 tys. zł, głównie dzięki wyższym przychodom z tytułu papierów wartościowych wypożyczonych Euroclear Bank w ramach programu *Securities Lending and Borrowing* (o 1 764,2 tys. zł) oraz zwiększeniem prowizji i opłat otrzymanych w związku z prowadzeniem przez NBP rachunków bieżących i pomocniczych (o 203,1 tys. zł). Przychody te częściowo zredukował spadek przychodów z tytułu wykonywania zleceń płatniczych (o 1 605,7 tys. zł), przede wszystkim w związku z obniżeniem przychodów z prowizji za realizację zleceń płatniczych KSKOK (co wynikało z radykalnego zmniejszenia ilości zleceń kierowanych przez KSKOK do NBP).

15.7.4. Wynik z tytułu akcji i udziałów

Przychody z tytułu akcji i udziałów ukształtowały się na koniec 2006 r. w wysokości 10 681,1 tys. zł, co oznacza, że były niższe o 54,9 tys. zł (0,5%) niż na koniec 2005 r. Osiągnięte przychody stanowiły sumę wpływów z tytułu dywidendy od posiadanych akcji KIR SA (1 562,5 tys. zł) oraz Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei (9 118,6 tys. zł).

Tabela 18

Przychody z tytułu akcji i udziałów w latach 2005–2006 (porównywalne)

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2005	2006			2005	2006
	w tys. zł			%		
Przychody z tytułu akcji i udziałów	10 736,0	10 681,1	-54,9	-0,5	100,0	100,0
Przychody z tytułu posiadanych akcji	10 736,0	10 681,1	-54,9	-0,5	100,0	100,0

Źródło: dane NBP.

15.7.5. Pozostałe przychody

Pozostałe przychody ukształtowały się na poziomie 123 993,5 tys. zł i wzrosły w porównaniu z 2005 r. o 14 568,0 tys. zł (13,3%). O 16 748,3 tys. zł zwiększyły się pozostałe przychody operacyjne, w szczególności przychody ze sprzedaży monet kolekcjonerskich oraz banknotu kolekcjonerskiego.

Tabela 19

Pozostałe przychody w latach 2005–2006 (porównywalne)

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2005	2006			2005	2006
	w tys. zł			%		
Pozostałe przychody	109 425,5	123 993,5	14 568,0	13,3	100,0	100,0
Przychody ze zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	30,7	34,1	3,4	11,1	–	0,0
Przychody z rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	4 487,7	1 873,0	-2 614,7	-58,3	4,1	1,5
Pozostałe przychody operacyjne	104 907,1	121 655,4	16 748,3	16,0	95,9	98,1
Korekta pozostałych kosztów z lat ubiegłych	–	431,0	431,0	–	–	0,4

Źródło: dane NBP.

15.7.6. Koszty działania NBP

15.7.6.1. Koszty wynagrodzeń wraz z narzutami

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia wyniosły w 2006 r. 403 817,2 tys. zł i były niższe o 2 032,3 tys. zł (0,5%) w porównaniu z 2005 r. Spadek kosztów był spowodowany przede wszystkim zmniejszeniem zatrudnienia w NBP oraz niższymi kosztami z tytułu tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników.

Tabela 20

Koszty wynagrodzeń wraz z narzutami w latach 2005–2006 (porównywalne)

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2005	2006			2005	2006
	w tys. zł			%		
Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	405 849,5	403 817,2	-2 032,3	-0,5	100,0	100,0
Koszty wynagrodzeń	331 613,5	329 326,4	-2 287,1	-0,7	81,7	81,6
Koszty narzutów na wynagrodzenia	74 236,0	74 490,8	254,8	0,3	18,3	18,4
z tego: koszty Pracowniczego Programu Emerytalnego	*19 834,5*	*20 149,7*	*315,2*	*1,6*	*4,9*	*5,0*

Źródło: dane NBP.

15.7.6.2. Koszty administracyjne

Koszty administracyjne ukształtowały się w 2006 r. na poziomie 349 751,5 tys. zł, tj. o 5 640,8 tys. zł (1,6%) wyższym w porównaniu z 2005 r. Wzrost ten spowodowała głównie wyższa o 8 051,4 tys. zł (13%) obowiązkowa opłata na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Wpływ wzrostu tej opłaty na wynik finansowy został częściowo skompensowany spadkiem kosztów administracyjnych w większości pozostałych grup rodzajowych, przede wszystkim spadkiem kosztów usług obcych o 3 611,2 tys. zł oraz kosztów zużycia materiałów i energii o 3 070,2 tys. zł.

Tabela 21

Koszty administracyjne w latach 2005–2006 (porównywalne)

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2005	2006			2005	2006
	w tys. zł			%		
Koszty administracyjne	344 110,7	349 751,5	5 640,8	1,6	100,0	100,0
Koszty zużycia materiałów i energii	29 953,8	26 883,6	-3 070,2	-10,2	8,7	7,7
Koszty świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	16 045,2	14 037,5	-2 007,7	-12,5	4,7	4,0
Koszty podróży służbowych	8 737,8	8 744,6	6,8	-0,1	2,5	2,5
Koszty usług obcych	202 401,9	198 790,7	-3 611,2	-1,8	58,8	56,9
Koszty podatków i opłat	71 557,9	77 276,8	5 718,9	8,0	20,8	22,1
- z tego: opłata na BFG	*62 123,5*	*70 174,9*	*8 051,4*	*13,0*	*18,1*	*20,1*
Koszty odpisów na fundusze specjalne (zfśs)	3 884,3	3 967,4	83,1	2,1	1,1	1,1
Pozostałe koszty administracyjne	11 529,8	20 050,9	8 521,1	73,9	3,4	5,7

Źródło: dane NBP.

15.7.6.3. Koszty emisji znaków pieniężnych

Koszty emisji znaków pieniężnych ukształtowały się na koniec 2006 r. na poziomie 205 982,8 tys. zł, tj. niższym w porównaniu z 2005 r. o 40 999,2 tys. zł (16,6%). Spadek ten wynikał głównie z racjonalizacji wykorzystania posiadanych zapasów oraz z obniżki kosztów wytwarzania monet.

Tabela 22

Koszty emisji znaków pieniężnych w latach 2005–2006 (porównywalne)

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2005	2006			2005	2006
	w tys. zł				%	
Koszty emisji znaków pieniężnych	246 982,0	205 982,8	-40 999,2	-16,6	100,0	100,0
Koszty emisji banknotów	151 888,2	133 818,4	-18 069,8	-11,9	61,5	65,0
Koszty emisji monet	95 093,8	72 164,4	-22 929,4	-24,1	38,5	35,0

Źródło: dane NBP.

15.7.6.4. Koszty amortyzacji

Na koniec 2006 r. koszty amortyzacji osiągnęły poziom 158 635,9 tys. zł, tj. niższy o 7 541,6 tys. zł (4,5%) niż w 2005 r. Pozycja ta obejmuje:

- koszty amortyzacji środków trwałych w wysokości 98 530,0 tys. zł,
- koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 60 105,9 tys. zł.

Spadek przedmiotowej grupy kosztów nastąpił przede wszystkim w wyniku obniżenia stawek amortyzacyjnych.

15.7.6.5. Pozostałe koszty

Wzrost w 2006 r. pozostałych kosztów o 813,6 tys. zł (tj. 1,0%) w porównaniu z 2005 r. dotyczył przede wszystkim pozostałych kosztów operacyjnych w związku z pierwszą w Polsce emisją banknotu kolekcjonerskiego, skutkującą zaliczeniem w ciężar kosztów wartości księgowej sprzedanych banknotów. Wzrost ten został częściowo skompensowany spadkiem kosztów z tytułu nieodpłatnego przekazania środków trwałych (koszty te wynikają z rozliczenia nieumorzonej części przekazywanych środków).

Tabela 23

Pozostałe koszty w latach 2005–2006 (porównywalne)

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2004	2005			2004	2005
	w tys. zł			%		
Pozostałe koszty	81 579,2	82 392,8	813,6	1,0	100,0	100,0
Koszty odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	463,7	86,3	-377,4	-81,4	0,6	0,8
Koszty utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania	206,7	453,8	247,1	119,5	0,2	0,5
Pozostałe koszty operacyjne	80 908,8	81 851,0	942,2	1,2	99,2	98,7
Korekta pozostałych przychodów z lat ubiegłych	–	1,7	1,7	–	–	–

Źródło: dane NBP.

15.7.7. Wynik finansowy NBP i jego podział

Wynik finansowy NBP zamknął się na dzień 31 grudnia 2006 r. kwotą 2 608 696,5 tys. zł, wyższą o:

- 1 951 916,2 tys. zł (297,2%) od zysku osiągniętego w 2005 r. według danych porównywalnych,
- 1 389 720,6 tys. zł (114,0%) od zysku osiągniętego w 2005 r. według danych z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Zgodnie z art. 62 i 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim kwota wyniku finansowego NBP zostanie podzielona (po przeprowadzeniu audytu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez podmiot zewnętrzny oraz zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów) na:

- odpis na fundusz rezerwowy NBP (5% zysku) – 130 434,8 tys. zł,
- wpłatę z zysku NBP do budżetu państwa – 2 478 261,7 tys. zł.

15.8. Zmiany w pozycjach pozabilansowych NBP

Zestawienie pozycji pozabilansowych, dla których prowadzona jest ewidencja wartościowa, przedstawia tabela 24.

Największe zmiany w pozycjach pozabilansowych dotyczyły należności i zobowiązań związanych z operacjami wymiany walutowej, przeprowadzonymi na datę waluty do 2 dni roboczych od daty ich zawarcia (pozycje 1–4). Operacje te były prowadzone głównie na rzecz sektora polskich instytucji rządowych i samorządowych i zostały rozliczone w pierwszych dniach stycznia 2007 r.

Zestawienie pozycji pozabilansowych, dla których prowadzona jest ewidencja ilościowa, przedstawia tabela 25.

Stan metali szlachetnych[88] na dzień 31 grudnia 2006 r. wynosił 4 991 768,2 gramów i zmniejszył się o 2 322 275,3 gramów (31,8%) w porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2005 r. Zmianę tę spowodowało przeznaczenie metali szlachetnych na produkcję monet kolekcjonerskich.

[88] W odniesieniu do złota nieodpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, ewidencja prowadzona jest pozabilansowo, w gramach.

Tabela 24

Zmiany w pozycjach pozabilansowych NBP ewidencjonowanych wartościowo

	Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana	
		31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005–31.12.2006	
		w tys. zł			%
1.	Należności w walutach obcych związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej	1 032,8	6 159,7	5 126,9	496,4
2.	Zobowiązania w walutach obcych związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej	1 654,0	131 513,7	129 859,7	7 851,3
3.	Należności w walucie krajowej związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej	1 406,4	126 268,8	124 862,4	8 878,2
4.	Zobowiązania w walucie krajowej związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej	785,2	914,8	129,6	16,5
5.	Należności w walutach obcych związane z operacjami terminowymi wymiany walutowej	0,0	0,0	0,0	0,0
6.	Zobowiązania w walutach obcych związane z operacjami terminowymi wymiany walutowej	0,0	0,0	0,0	0,0
7.	Należności w walucie krajowej związane z operacjami terminowymi wymiany walutowej	0,0	0,0	0,0	0,0
8.	Zobowiązania w walucie krajowej związane z operacjami terminowymi wymiany walutowej	0,0	0,0	0,0	0,0
9.	Zobowiązania finansowe				
	– otrzymane	0,0	43 490,0	43 490,0	-
	– udostępnione	0,0	0,0	0,0	0,0
10.	Zobowiązania gwarancyjne				
	–– otrzymane	21 700,0	19 514,9	-2 185,1	-10,1
	– udostępnione	12 490,0	0,0	-12 490,0	-100,0
11.	Należności warunkowe	1 183 436,5	1 183 406,8	-29,7	0,0
12.	Operacje pozabilansowe dotyczące gospodarki własnej	110 525,1	109 979,5	-545,6	-0,5
13.	Wartości dewizowe przyjęte do inkasa	0,4	1,4	1,0	250,0
14.	Zbiory numizmatyczne	253,4	256,0	2,6	1,0

Źródło: dane NBP.

Tabela 25

Zmiany w pozycjach pozabilansowych NBP ewidencjonowanych ilościowo

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005–31.12.2006	
	w gramach			%
Metale szlachetne:	7 314 053,5	4 991 768,2	-2 322 285,3	-31,8
– złoto	2 085 964,0	1 624 009,5	-461 954,5	-22,1
– srebro	5 228 089,5	3 367 758,7	-1 860 330,8	-35,6
	w tys. sztuk			%
Depozyty rzeczowo-wartościowe	6,1	6,8	0,7	11,5

Źródło: dane NBP.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1

WYBRANE INFORMACJE O SEKTORZE BANKOWYM[89]

Sektor bankowy jest największym i najbardziej rozwiniętym segmentem polskiego rynku finansowego. Na koniec 2006 r. jego aktywa wynosiły 681,1 mld zł i były o 16,1% wyższe niż przed rokiem. Relacja aktywów do PKB zwiększyła się do 65% PKB (z 60% na koniec 2005 r.).

Tabela 26

Struktura aktywów sektora bankowego

Wyszczególnienie	Wartość (w mld zł)		Dynamika (w %)	Struktura (w %)	
	2005	2006	2005 = 100	2005	2006
Kasa i operacje z bankiem centralnym	17,8	23,0	129,0	3,0	3,4
Należności od sektora finansowego	122,3	134,0	109,6	20,9	19,7
Należności od sektora niefinansowego, w tym:	248,6	315,1	126,8	42,4	46,3
– kredyty netto dla sektora niefinansowego, w tym:	238,5	305,4	128,1	40,7	44,8
– dla przedsiębiorstw	110,3	130,3	118,2	18,8	19,1
– dla gospodarstw domowych	127,4	174,1	136,7	21,7	25,6
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	21,6	22,7	105,4	3,7	3,3
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	1,2	1,7	146,3	0,2	0,3
Papiery wartościowe, w tym:	133,9	142,2	106,2	22,8	20,9
– bony pieniężne i obligacje NBP	31,2	25,9	83,0	5,3	3,8
– bony i obligacje skarbowe	89,1	98,7	110,7	15,2	14,5
Aktywa trwałe	20,7	20,3	97,7	3,5	3,0
Inne aktywa	20,4	22,1	108,2	3,5	3,2
Razem aktywa sektora bankowego	586,4	681,1	116,1	100,0	100,0

Źródło: dane NBP.

Wynik finansowy netto sektora osiągnął poziom 10,6 mld zł, najwyższy od początku transformacji (o 16,9% wyższy niż w 2005 r.). W bankach komercyjnych wynik netto wzrósł o 17,9%, a w spółdzielczych obniżył się o 0,5%. Podobnie jak w poprzednim roku decydujący wpływ na wynik miały: wzrost dochodów od klientów indywidualnych z tytułu kredytów konsumenckich i mieszkaniowych, z opłat i prowizji oraz niższe obciążenie rezerwami.

Po raz kolejny od 2004 r. poprawiła się zyskowność polskiego sektora bankowego. Stopy zwrotu z aktywów (ROA) i kapitału (ROE) banków komercyjnych zwiększyły się w porównaniu z 2005 r. o 0,2 pkt proc. i 1,8 pkt proc., a w bankach spółdzielczych zmniejszyły (o 0,2 pkt proc. i 2,9 pkt proc.).

Kapitały regulacyjne banków były odpowiednie do ponoszonego przez nie ryzyka działalności i umożliwiały ich dalszy rozwój. Do zwiększenia funduszy przyczyniło się głównie reinwestowanie zysku za 2005 r.

[89] Dane za 2005 r. po audytach, za 2006 r. wstępne. Dynamikę i strukturę obliczono na podstawie danych w tys. zł.

Tabela 27

Struktura pasywów sektora bankowego

Wyszczególnienie	Wartość (w mld zł)		Dynamika (w %)	Struktura (w %)	
	2005	2006	2005 = 100	2005	2006
Operacje z bankiem centralnym	2,5	5,0	197,5	0,4	0,7
Zobowiązania wobec sektora finansowego	92,3	119,0	128,9	15,7	17,5
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego, w tym:	337,4	383,9	113,8	57,5	56,4
– depozyty sektora niefinansowego, w tym:	329,1	375,6	114,1	56,1	55,1
– od przedsiębiorstw	99,2	125,9	126,9	16,9	18,5
– od gospodarstw domowych	219,9	238,8	108,6	37,5	35,1
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	29,5	32,5	110,1	5,0	4,8
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	11,5	13,1	113,6	2,0	1,9
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	9,4	15,9	169,3	1,6	2,3
Inne pasywa	38,4	41,7	108,6	6,5	6,1
Rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe	0,4	0,4	92,9	0,1	0,1
Rezerwa na ryzyko ogólne	0,9	0,7	76,1	0,1	0,1
Kapitały (fundusze), zobowiązania podporządkowane	55,0	59,1	107,6	9,4	8,7
Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzania	0,1	-0,7		0,0	-0,1
Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	9,1	10,6	116,9	1,6	1,6
Razem pasywa sektora bankowego	586,4	681,1	116,1	100,0	100,0

Źródło: dane NBP.

Tabela 28

Relacje z nierezydentami

Wyszczególnienie	Udział (w %)	
	2005	2006
Udział operacji z nierezydentami		
– w aktywach sektora bankowego	15,6	13,8
– w pasywach sektora bankowego	9,3	10,6

Źródło: dane NBP.

Tabela 29

Wynik finansowy sektora bankowego

Wyszczególnienie	Wartość (w mld zł)		Dynamika (w %)
	2005	2006	2005 = 100
Wynik finansowy brutto	10,9	13,0	119,0
Wynik finansowy netto	9,1	10,6	116,9

Źródło: dane NBP.

Tabela 30

Zyskowność sektora bankowego

Wyszczególnienie	Stopa zwrotu (w %)	
	2005	2006
ROA – netto	1,6	1,8
ROE – netto	20,6	22,4

Źródło: dane NBP.

Tabela 31

Fundusze własne oraz zysk podzielony krajowego sektora bankowego

Wyszczególnienie	2005	2006	Dynamika
	w mld zł		w %
Fundusze własne regulacyjne	45,6	51,1	112,0
Zysk podzielony, w tym przeznaczony na:	7,4	10,0	134,9
– fundusze własne	2,9	4,1	141,8
– dywidendy	4,2	5,2	124,2

Źródło: dane NBP.

Średni współczynnik wypłacalności był wyższy od wymaganego minimum i wynosił 13,2% (13,2% w krajowych bankach komercyjnych, 14,0% w bankach spółdzielczych).

Tabela 32

Współczynnik wypłacalności krajowego sektora bankowego

Wyszczególnienie	2005	2006	Zmiana
	w %		w pkt proc.
Współczynnik wypłacalności	14,6	13,2	-1,4

Źródło: dane NBP.

ZAŁĄCZNIK 2

PKB I POPYT FINALNY

W 2006 r. popyt krajowy wzrósł o 6,6% wobec 2,4% w 2005 r. Zwiększenie rocznej dynamiki popytu krajowego było wynikiem dużo wyższej niż rok wcześniej dynamiki spożycia indywidualnego (wzrost z 2,0% do 5,2%) i nakładów brutto na środki trwałe (wzrost z 6,5% do 16,5%). Ponieważ w 2006 r. spożycie publiczne wzrosło o 3,9%, dynamika spożycia ogółem wyniosła 4,8%. W 2006 r. zapasy rosły wolniej niż rok wcześniej i dynamika akumulacji brutto (14,1%) była niższa niż inwestycji. Eksport rósł wolniej niż import, co oznacza odwrócenie tendencji z lat 2000–2005 (z wyjątkiem 2004 r.).

Dynamika wartości dodanej brutto[90] w 2006 r. wyniosła 6,2% przy wzroście tej kategorii o 3,3% rok wcześniej. Wzrost wartości dodanej brutto w 2006 r. był przede wszystkim efektem ożywienia w usługach rynkowych i przemyśle (wkłady do wzrostu wartości dodanej ogółem wyniosły odpowiednio 2,4 pkt proc. oraz 2,3 pkt proc.), a w drugiej połowie roku – także w budownictwie. O skali przyrostu wartości dodanej w usługach rynkowych zadecydowały handel i naprawy.

Wykres 20

Udziały składników popytu finalnego we wzroście PKB

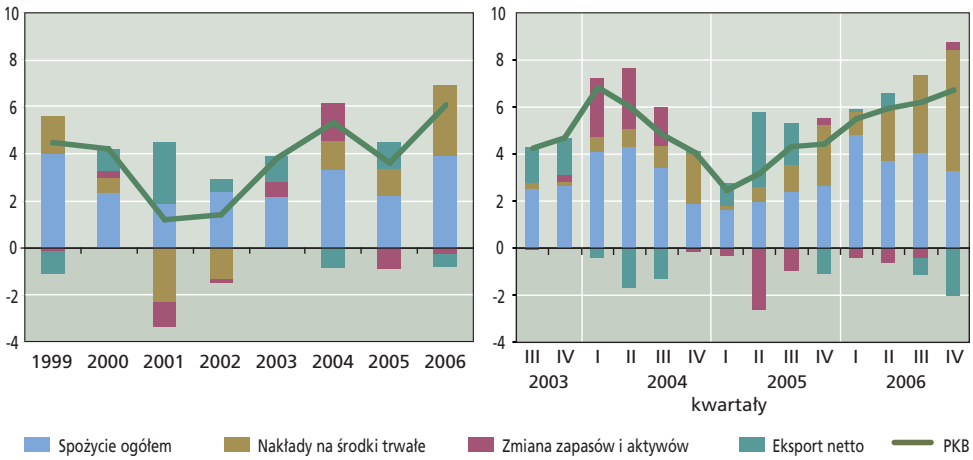

Źródło: dane GUS i NBP.

Dynamika nakładów inwestycyjnych brutto w 2006 r. była dużo wyższa niż rok wcześniej, natomiast przyrosty zapasów były niższe. Wzrost dynamiki nakładów inwestycyjnych był częściowo rezultatem rosnącego napływu funduszy strukturalnych z Unii Europejskiej.

W wyniku dużo szybszego niż w poprzednim roku wzrostu dochodów do dyspozycji, dynamika spożycia indywidualnego w 2006 r. była znacznie wyższa niż przed rokiem. Poprawa sytuacji na rynku pracy przyczyniła się do wzrostu dochodów z pracy najemnej w 2006 r. o 7,2% (w cenach bieżących, dane o dochodach według szacunków NBP), a w efekcie rewaloryzacji rent i emerytur świadczenia społeczne wzrosły o 4,7%. Istotnymi źródłami finansowania przyrostu konsumpcji w 2006 r. były wzrastające dochody z działalności gospodarczej na własny rachunek oraz dochody z własności. Wypłaty dla rolników w ramach Wspólnej Polityki Rolnej były natomiast w 2006 r. zbliżone do poziomu z 2005 r.

[90] Produkt krajowy brutto jest równy wartości dodanej brutto, powiększonej o saldo podatków od produktów (w tym ceł importowych) i dotacji do produktów.

Tabela 33

PKB i popyt krajowy w latach 1999–2006

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Dynamika								
PKB	4,5	4,3	1,2	1,4	3,9	5,3	3,6	6,1
Popyt krajowy	5,2	3,1	-1,3	0,9	2,7	6,0	2,4	6,6
Spożycie	5,0	2,9	2,3	3,0	2,6	4,0	2,7	4,8
Spożycie indywidualne	5,4	3,1	2,3	3,4	2,0	4,4	2,0	5,2
Akumulacja	6,0	3,9	-13,4	-7,2	3,3	14,7	1,4	14,1
Nakłady brutto na środki trwałe	6,6	2,7	-9,7	-6,3	-0,1	6,4	6,5	16,5
Eksport	-2,5	23,2	3,1	4,8	14,2	14,0	8,0	14,5
Import	1,0	15,5	-5,3	2,7	9,3	15,2	4,7	15,8
Udział eksportu netto we wzroście PKB w pkt proc.	-1,0	0,9	2,6	0,5	1,1	-0,8	1,1	-0,5
Struktura PKB w cenach bieżących								
Popyt krajowy	105,9	106,4	103,7	103,4	102,6	102,0	100,3	100,8
Spożycie	80,7	81,6	82,9	84,8	83,8	81,9	81,1	80,2
Akumulacja	25,3	24,8	20,8	18,6	18,7	20,1	19,2	20,5
Eksport netto	-5,9	-6,4	-3,7	-3,4	-2,6	-2,0	-0,3	-0,8

Źródło: dane GUS.

Rok 2006 był piątym z kolei rokiem, w którym rósł eksport i import. Tempo wzrostu obrotów handlowych było znacznie wyższe niż w roku poprzednim i znacznie przewyższało dynamikę wzrostu PKB. W warunkach szybko rosnącego popytu krajowego, w ubiegłym roku import rósł szybciej niż eksport, czego efektem był ujemny wkład eksportu netto do realnego wzrostu PKB. W konsekwencji nieznacznie wzrósł deficyt rachunku obrotów bieżących (w relacji do PKB z 1,7% w 2005 r. do 2,3% w 2006 r.).

ZAŁĄCZNIK 3

CENY TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

W 2006 r. wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu rocznym (inflacja) pozostawał na niskim poziomie. W pierwszej połowie roku roczna inflacja utrzymywała się na poziomie poniżej 1% (od 0,6% w styczniu do 0,8% w czerwcu), na co złożyły się spadki (w ujęciu rocznym) cen żywności i cen pozostałych towarów i usług, przy jednocześnie wysokiej dynamice cen kontrolowanych. W drugiej połowie 2006 r. roczna inflacja znajdowała się w pobliżu dolnej granicy odchyleń od celu inflacyjnego (od 1,1% w lipcu do 1,4% w grudniu), na co złożyły się rosnące ceny żywności i ceny pozostałych towarów i usług, przy jednocześnie obniżającym się wzroście cen kontrolowanych. O niskiej inflacji w całym 2006 r. świadczy średnioroczny wskaźnik inflacji, który wyniósł 1,0%.

Wskaźnik cen żywności i napojów bezalkoholowych w 2006 r. zmieniał się od -0,9% r/r w styczniu do 1,8% r/r w grudniu (najwyższa dynamika tych cen obserwowana była we wrześniu: 2,4% r/r). W pierwszej połowie 2006 r. utrzymywał się spadek cen w ujęciu rocznym, głównie w wyniku spadków cen mięsa[91]. Jednocześnie utrzymywała się niska dynamika innych towarów żywnościowych (poza warzywami). W drugiej połowie 2006 r. ceny żywności kształtowały się odmiennie. W miesiącach letnich, głównie na skutek obniżenia podaży produkcji roślinnej spowodowanej suszą, dynamika cen żywności gwałtownie przyspieszyła i we wrześniu osiągnęła poziom 2,4% r/r. Największy wpływ na odwrócenie wcześniejszej tendencji spadkowej miały wzrosty cen pieczywa i produktów zbożowych oraz warzyw, jednakże również dynamika pozostałych grup nieznacznie wzrosła. W tym samym czasie zmniejszała się stopniowo siła łagodzącego wpływu niskich cen mięsa. W IV kwartale 2006 r. dynamika cen żywności nieznacznie się obniżała lecz wciąż pozostawała na stosunkowo wysokim poziomie.

Wskaźnik cen kontrolowanych[92] w 2006 r. zmieniał się od 3,6% r/r w styczniu do 1,9% r/r w grudniu (najwyższa dynamika tych cen obserwowana była we maju: 4,5% r/r). W 2006 r. roczna dynamika cen kontrolowanych była determinowana głównie zmienną dynamiką cen paliw i cen gazu. Inne grupy cen spośród cen kontrolowanych charakteryzowały się względnie stabilną dynamiką. I tak, roczne wskaźniki zmian cen wyrobów tytoniowych, energii elektrycznej, ciepłej wody i centralnego ogrzewania w całym roku przewyższały wartość wskaźnika cen kontrolowanych, natomiast transport kontrolowany i łączność działały hamująco na tempo zmian cen kontrolowanych. W kształtowaniu się cen kontrolowanych w 2006 r. można wyróżnić dwa okresy. W okresie od stycznia do września 2006 r. roczne tempo zmian cen kontrolowanych utrzymywało się na wysokim poziomie, osiągając w maju najwyższy poziom w ciągu roku (4,5% r/r). Przyczyniły się do tego podwyżki cen gazu w styczniu (o 4,3% m/m) i kwietniu (o 10,0% m/m), pod wpływem których roczny wskaźnik cen gazu ukształtował się odpowiednio w wysokości 13,9% oraz 26,6%, a także rosnące ceny paliw wywołane wzrostem cen ropy naftowej i benzyn na rynku światowym. Z kolei od października do grudnia 2006 r. roczny wzrost cen kontrolowanych uległ zahamowaniu, głównie pod wpływem spadku cen paliw (w grudniu do -6,3% r/r) oraz ograniczenia wzrostu cen gazu wywołanego ustąpieniem efektu bazy w październiku 2006 r.

---

[91] Spadek cen mięsa (w ujęciu rocznym) nastąpił na skutek wysokiej podaży na tym rynku przy jednoczesnym ograniczeniu popytu na mięso w wyniku odkrycia przypadków ptasiej grypy w Polsce oraz restrykcji w eksporcie polskiej żywności do Rosji (wprowadzone w listopadzie 2005 r.) i na Ukrainę (w marcu 2006 r.).

[92] Do cen kontrolowanych zaliczamy te towary i usługi, których ceny kształtują się nie w pełni pod wpływem czynników rynkowych. W grupie tej znajdują się towary, których cena detaliczna w znacznym stopniu składa się z podatku akcyzowego (paliwa, napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe) oraz towary i usługi, na których ceny istotny wpływ wywierają instytucje rządowe i samorządowe (usługi administracji publicznej, niektóre usługi transportowe) oraz regulatorzy rynku (energia elektryczna, gaz, łączność).

Tabela 34

Zmiany (r/r) głównych grup cen towarów i usług konsumpcyjnych w latach 2005–2006

	CPI	Żywność i napoje bezalkoholowe	Ceny kontrolowane		Pozostałe towary i usługi	w tym	
				w tym paliwa		towary nieżywnościowe	usługi
Struktura wag w CPI							
2005	100,00	26,94	26,62	3,84	46,44	26,81	19,63
2006	100,00	27,18	27,52	3,89	45,30	26,69	18,61
Zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego w %							
I 2005	3,7	6,7	3,4	9,9	2,3	1,6	3,2
II	3,6	5,9	3,4	10,2	2,3	1,7	3,2
III	3,4	5,3	3,3	9,1	2,4	1,5	3,6
IV	3,0	3,7	3,7	11,9	2,3	1,4	3,5
V	2,5	4,3	3,0	6,	1,2	-0,4	3,3
VI	1,4	0,4	3,3	8,4	0,9	-0,6	3,0
VII	1,3	-0,8	4,2	13,1	0,8	-0,7	2,9
VIII	1,6	0,5	4,4	14,7	0,7	-0,9	2,8
IX	1,8	1,0	4,7	16,5	0,6	-1,0	2,9
X	1,6	0,8	4,4	12,8	0,4	-1,1	2,6
XI	1,0	-0,5	3,9	9,6	0,2	-1,2	2,2
XII	0,7	-1,3	3,4	6,4	0,2	-1,2	2,2
I 2006	0,6	-0,9	3,6	6,4	-0,4	-1,6	1,4
II	0,7	-0,2	3,3	4,6	-0,4	-1,6	1,4
III	0,4	-0,7	3,2	3,4	-0,6	-1,6	0,8
IV	0,7	-0,6	4,3	4,4	-0,6	-1,7	0,9
V	0,9	-0,2	4,5	7,1	-0,6	-1,6	0,8
VI	0,8	-0,5	4,3	5,9	-0,6	-1,6	1,0
VII	1,1	0,2	3,8	4,6	0,0	-1,7	2,5
VIII	1,6	1,8	3,9	4,9	0,1	-1,7	2,7
IX	1,6	2,4	3,0	-1,1	0,2	-1,5	2,5
X	1,2	2,2	1,9	-6,2	0,2	-1,3	2,4
XI	1,4	2,2	1,8	-7,1	0,7	-1,2	3,5
XII	1,4	1,8	1,9	-6,3	0,8	-1,1	3,6
I–XII 2005 r.	2,1	2,1	3,7	10,8	1,2	-0,1	2,9
I–XII 2006 r.	1,0	0,6	3,3	1,5	-0,1	-1,5	2,0

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Wskaźnik cen pozostałych towarów i usług konsumpcyjnych w 2006 r. stopniowo zwiększał się z –0,4% r/r w styczniu 2006 r. do +0,8% r/r w grudniu 2006 r. Złożył się na to przede wszystkim wzrost dynamiki cen usług do 3,6% r/r w grudniu 2006 r., wobec 1,4% w styczniu 2006 r. Na wzrost dynamiki cen usług w znacznym stopniu wpłynęły efekty statystyczne związane ze zmianami cen usług internetowych[93]. Dynamika cen usług po wyłączeniu cen usług internetowych była niższa i wzrosła z 2,3% r/r w styczniu 2006 r. do 2,5% r/r w grudniu. W kierunku obniżenia rocznej dynamiki wzrostu cen pozostałych towarów i usług oddziaływały spadki cen towarów nieżywnościowych (-1,6% w styczniu 2006 r. wobec 1,1% w grudniu 2006 r.). Na obniżenie cen towarów złożyły się przede wszystkim utrzymujące się spadki cen odzieży i obuwia, sprzętu elektronicznego, czyli towarów w znacznej części importowanych z krajów o niskich kosztach wytwarzania. Jednocześnie, spadek cen towarów nieżywnościowych był ograniczony przez wzrost cen opału (o 5,5% r/r w grudniu 2006 r. wobec 2,8% w styczniu 2006 r.) oraz wzrost dynamiki cen materiałów do konserwacji mieszkania (z –0,7% r/r w styczniu 2006 r. do +2,1% r/r w grudniu 2006 r.).

[93] Na roczną dynamikę cen usług internetowych (wzrost z -27,3% w styczniu 2006 r. do +55,3% w grudniu 2006r. oddziaływały silne efekty statystyczne związane z rozpoczęciem w listopadzie 2005 r. (spadek o 34,9% m/m) i zakończeniem w lipcu 2006 r. (wzrost o 60,0% m/m) promocji cenowej u jednego z ich dostawców.

ZAŁĄCZNIK 4

BILANS PŁATNICZY

W 2006 r. deficyt w obrotach bieżących bilansu płatniczego wzrósł o ponad 2,1 mld EUR w porównaniu z rokiem poprzednim. Ujemne saldo rachunku obrotów bieżących wyniosło 6,3 mld EUR, a relacja deficytu obrotów bieżących do PKB wzrosła z 1,7% w 2005 r. do 2,3% w 2006 r. Na pogorszenie salda obrotów bieżących złożyło się pogłębienie deficytu w obrotach towarowych i w dochodach. Podobnie jak w 2005 r., w kierunku zmniejszenia deficytu bilansu obrotów bieżących oddziaływał wzrost nadwyżki w pozycjach transferów bieżących oraz usług.

Wykres 21

Bilans obrotów bieżących i saldo polskiego handlu zagranicznego w latach 1999–2006

Bilans obrotów bieżących w latach 1999–2006

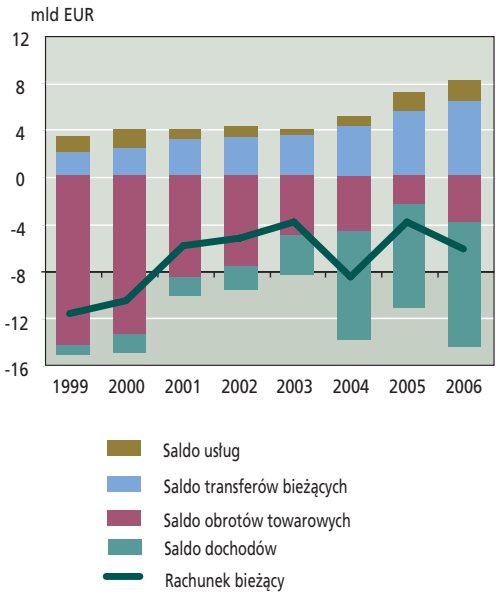

Źródło: dane NBP.

Saldo polskiego handlu zagranicznego w latach 1999–2006

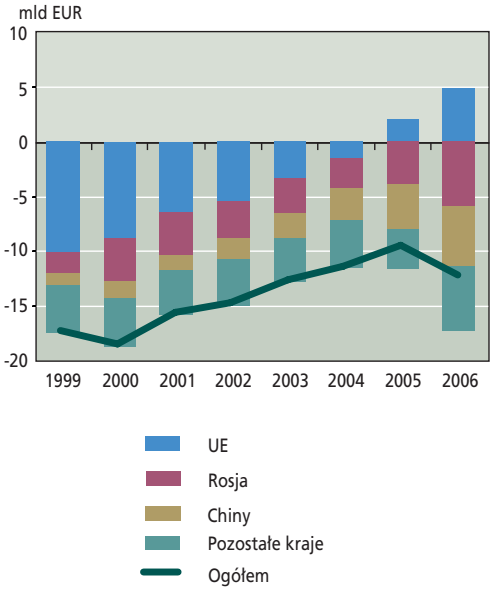

Źródło: dane GUS.

Wobec istotnego przyśpieszenia popytu w polskiej gospodarce, jak również w jej otoczeniu, w 2006 r. wzrosła dynamika obrotów, zarówno w eksporcie jak i w imporcie[94]. Wzrost wartości importu był najwyższy w ciągu ostatnich sześciu lat i po raz pierwszy od 1999 r., dynamika importu był wyższa w porównaniu z dynamiką eksportu[95]. Na taki wynik w imporcie wpływał zarówno silny wzrost dynamiki wolumenu, jak i cen importowych. Wyższy wzrost cen transakcyjnych[96] w imporcie wobec cen w eksporcie przyczynił się do pogorszenia terms of trade w polskim handlu zagranicznym[97]. Do przyśpieszenia dynamiki importu przyczynił się wysoki wzrost popytu inwestycyjnego i konsumpcyjnego w Polsce, wzrost popytu ze strony sektora eksportowego, a także dalszy wzrost cen ropy naftowej na rynkach międzynarodowych[98].

[94] W 2006 r. wolumen eksportu wzrósł o 15,9% r/r (wobec wzrostu o 10,6% w 2005 r.), natomiast wolumen importu zwiększył się o 15,8% r/r (5,2%); W 2006 r. wartość importu zwiększyła się o 23,2% (wobec 13,8% w 2005 r.), podczas gdy eksportu – o 22,6% (19,6%).

[95] Według danych GUS w 2006 r. ujemne saldo w polskim handlu zagranicznym wyniosło 12,5 mld EUR wobec 9,7 mld EUR w 2005 r.

[96] Ceny transakcyjne importu wyrażone w EUR wzrosły w 2006 r. o 6,4% (wobec 8,1% w 2005 r.), podczas gdy ceny eksportu o 5,8% (8,2%).

[97] W 2006 r. wskaźnik terms of trade wyniósł 99,5 wobec 100,1 w roku poprzednim.

[98] Ceny importu ropy naftowej do Polski wyrażone w EUR wzrosły w 2006 r. o 24,8% w porównaniu z rokiem poprzednim (wobec wzrostu o 42,2% w 2005 r.).

Analiza zmian salda handlu zagranicznego wg najważniejszych partnerów handlowych Polski wskazuje, że na pogłębienie się deficytu w 2006 r. złożył się przede wszystkim dalszy wzrost ujemnego salda w handlu z krajami nie należącymi do Unii Europejskiej, a zwłaszcza z Rosją i Chinami. Jednocześnie nastąpił dalszy wzrost dodatniego salda w handlu z krajami Unii Europejskiej[99], co wynikało z przyśpieszenia dynamiki eksportu do strefy euro w porównaniu z rokiem 2005. Najwyższy od 2000 r. wzrost popytu krajowego w strefie euro wpływał na duże przyśpieszenia popytu importowego w tym regionie. Wzrost popytu ze strony sektora eksportowego strefy euro[100] znalazł wyraz przede wszystkim w zwiększeniu się importu dóbr pośrednich. Duży udział tej grupy produktów w polskim eksporcie oraz coraz intensywniejsze powiązania polskiej gospodarki ze strefą euro sprawiły, że wzrost importu z Polski w 2006 r. należał do najwyższych spośród głównych partnerów handlowych strefy euro[101].

W 2006 r. nominalny kurs złotego nadal umacniał się – średnioroczny kurs złotego był silniejszy wobec euro o 3,2%, natomiast wobec dolara amerykańskiego o 4,1%. W okresie I kwartał 2006 r. – IV kwartał 2006 r. realny efektywny kurs złotego deflowany jednostkowymi kosztami pracy[102] w przemyśle przetwórczym umocnił się w mniejszym stopniu niż kurs nominalny, tj. o 0,6% wobec 3,6% dla nominalnego efektywnego kursu złotego[103]. Realna aprecjacja efektywnego kursu złotego deflowanego indeksem cen konsumpcyjnych[104] wyniosła w 2006 r. 2,7%.

Wykres 22

Deficyt obrotów bieżących a napływ inwestycji zagranicznych w latach 1999–2006

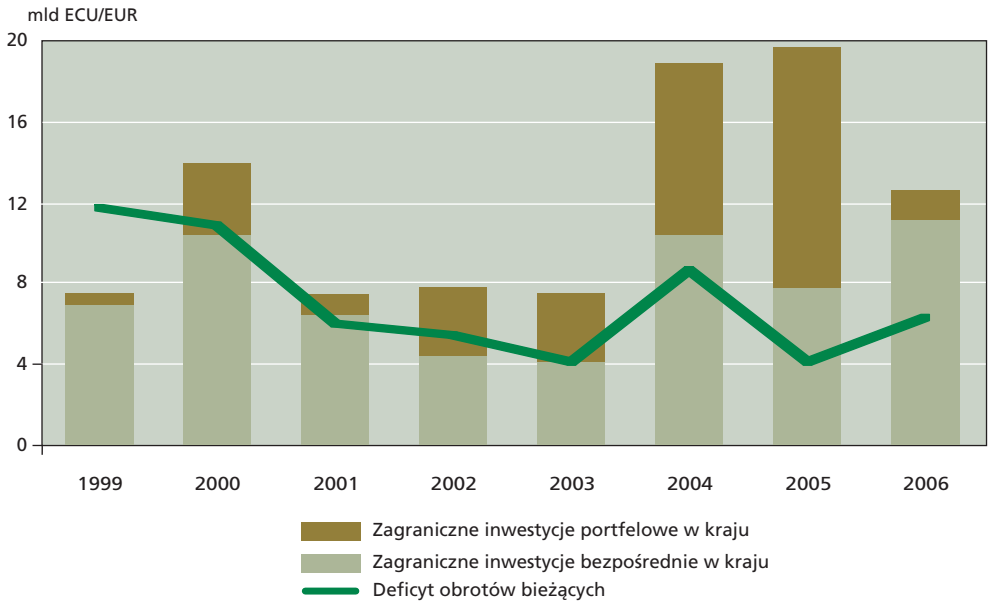

Źródło: dane NBP.

[99] Złożyło się na to zarówno zmniejszenie się deficytu w handlu z krajami strefy euro oraz zwiększenie dodatniego salda zarówno z pozostałymi krajami „starej" Unii, jak i nowymi krajami członkowskimi UE.

[100] Wolumen eksportu strefy euro w 2006 r. zwiększył się o 8,3% (wobec wzrostu o 4,2% w 2005 r.).

[101] Tempo wzrostu wartości importu z Polski strefy euro wyniosło w 2006 r. 26%, wobec wzrostu o 13% całego zewnętrznego importu tego regionu. Por. Euro-indicators, news release 42/2007 z 22 marca 2007, Eurostat.

[102] Miarą odpowiednią do oceny zmian konkurencyjności producentów na rynkach międzynarodowych jest wskaźnik odzwierciedlający koszty produkcji. Ponadto większość wymiany handlowej dotyczy jak dotąd produktów przemysłu przetwórczego. Dlatego odpowiednim wskaźnikiem konkurencyjności producentów na rynku międzynarodowym jest realny kurs walutowy deflowany jednostkowymi kosztami pracy w przemyśle przetwórczym. W obliczeniach wykorzystano dane szacunkowe za IV kwartał 2006 r.

[103] Zmiana r/r na podstawie danych miesięcznych.

[104] Dotyczy średniorocznego realnego efektywnego kursu walutowego deflowanego indeksem cen konsumpcyjnych obliczonego na podstawie danych miesięcznych.

W 2006 r. większość głównych wskaźników finansowych obrazujących zewnętrzną równowagę polskiej gospodarki pogorszyła się nieznacznie w porównaniu do 2005 r. Nadal jednak utrzymały się one na bezpiecznym poziomie. Deficyt obrotów bieżących został w całości sfinansowany napływem kapitału zagranicznego w postaci inwestycji bezpośrednich. Obniżyła się relacja obsługi zadłużenia zagranicznego do wartości eksportu towarów i usług.

Tabela 35

Wybrane wskaźniki ostrzegawcze (w %)

Wskaźnik ostrzegawczy	2004	2005	2006
Saldo obrotów bieżących/PKB	-4,2	-1,7	-2,3
Saldo obrotów bieżących i kapitałowych/PKB	-3,8	-1,4	-1,7
Saldo płatności towarowych/PKB	-2,2	-0,9	-1,5
Inwestycje bezpośrednie/ saldo obrotów bieżących	111,4	126,2	123,9
(Saldo obrotów bieżących+kapitałowych+inwestycje bezpośrednie)/PKB	0,9	0,8	1,2
Obsługa zadłużenia zagranicznego/eksport towarów i usług	35,4	32,3	29,8
Oficjalne aktywa rezerwowe – w miesiącach importu towarów i usług	4,0	4,7	4,0

Źródło: obliczenia NBP.

ZAŁĄCZNIK 5

PIENIĄDZ I KREDYT

W 2006 r. utrzymał się wzrostowy trend tempa zadłużenia gospodarstw domowych w monetarnych instytucjach finansowych (MIF)[105], czemu sprzyjała stała poprawa sytuacji dochodowej ludności. Rosły głównie kredyty denominowane w walutach obcych na cele mieszkaniowe. W drugim półroczu zaobserwowano stopniową zmianę preferencji pożyczkobiorców w kierunku kredytów złotowych.

Pomimo znacznego przyrostu kredytów mieszkaniowych nie odnotowano spadku popytu na kredyty konsumpcyjne. Było to możliwe dzięki wydłużaniu przez banki okresu kredytowania gospodarstw domowych. Wynikało to również z wyraźnego spadku oprocentowania kredytów mieszkaniowych oraz ze wzrostu dochodów do dyspozycji ludności.

Po kilkuletnim okresie stagnacji nastąpiło wyraźne ożywienie na rynku kredytowym przedsiębiorstw. Poprawa klimatu inwestycyjnego sprzyjała wzrostowi zainteresowania ze strony podmiotów gospodarczych kredytami złotowymi, głównie średnio- i długoterminowymi.

W 2006 r. utrzymała się tendencja, zaobserwowana rok wcześniej, do systematycznej realokacji aktywów finansowych gospodarstw domowych w kierunku pozabankowych form oszczędzania. Było to spowodowane przede wszystkim z niską dochodowością środków lokowanych na rachunkach bankowych.

Szybki rozwój akcji kredytowej banków dla gospodarstw domowych i sektora przedsiębiorstw znalazł odzwierciedlenie w kształtowaniu się agregatów monetarnych. Na koniec 2006 r. tempo przyrostu pieniądza M3 przekroczyło poziom 15% r/r.

Kredyty dla gospodarstw domowych

Całkowity przyrost zadłużenia gospodarstw domowych w monetarnych instytucjach finansowych wyniósł w 2006 r. 47,2 mld zł (33,4%) wobec 26,3 mld zł (22,8%) rok wcześniej. Na koniec grudnia 2006 r. wartość zadłużenia osiągnęła poziom 188,5 mld zł.

Gospodarstwa domowe korzystały ze środków kredytowych przede wszystkim do finansowania wydatków mieszkaniowych. Wartość zadłużenia z tego tytułu w bankach zwiększyła się o 27,3 mld zł, a tempo przyrostu wzrosło w okresie ub.r. o 13,3 pkt proc. do 54,1%.

Większość przyrostu bankowych kredytów mieszkaniowych stanowiły kredyty denominowane w walutach obcych. Ich wartość w 2006 r. wzrosła o 17,6 mld zł (54,9%) wobec 9,7 mld zł (52,8%) wzrostu kredytów złotowych. W wyniku zmian kursowych w 2006 r. spadek wartości zadłużenia walutowego na cele mieszkaniowe wyniósł 1,8 mld zł. Znaczenie tego czynnika było szczególnie widoczne w drugim półroczu. Pomiędzy czerwcem a grudniem ub.r. tempo zmian mieszkaniowych kredytów walutowych obniżyło się z 71,6% do 60,5% r/r (według danych surowych: z 69,8% do 54,9% r/r).

[105] Sektor monetarnych instytucji finansowych obejmuje oprócz banków działających w Polsce oraz rezydujących w kraju oddziałów instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych także spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK) oraz fundusze rynku pieniężnego (FRP). Do sektora MIF nie zalicza się natomiast instytucji bankowych, które ogłosiły upadłość bądź są likwidowane lub w organizacji. Dla zapewnienia porównywalności dane za grudzień 2004 r. zostały uzupełnione informacjami ze SKOK-ów.

Wykres 23

Roczne tempo zmian zadłużenia gospodarstw domowych

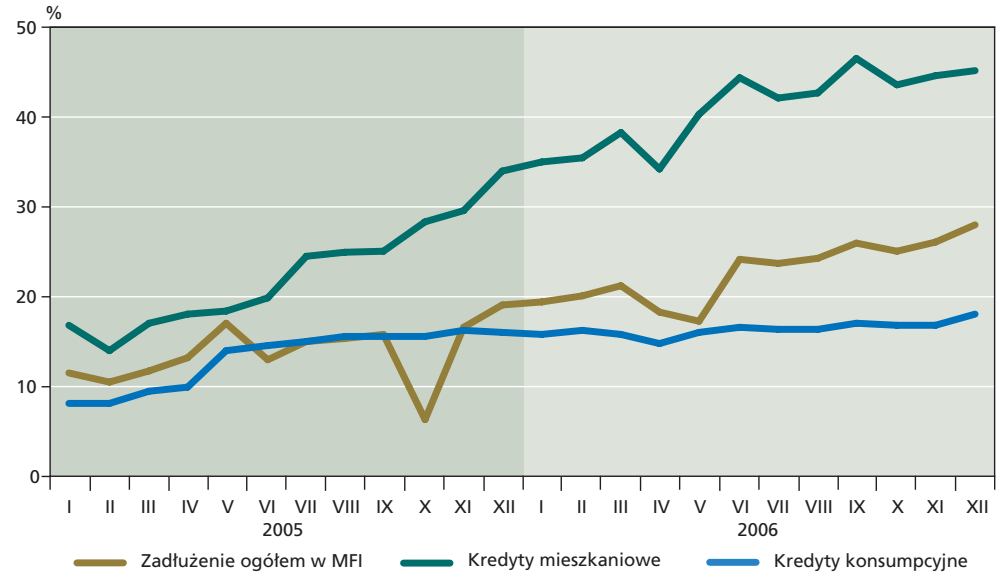

Źródło: dane NBP.

Wykres 24

Roczne tempo zmian bankowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych

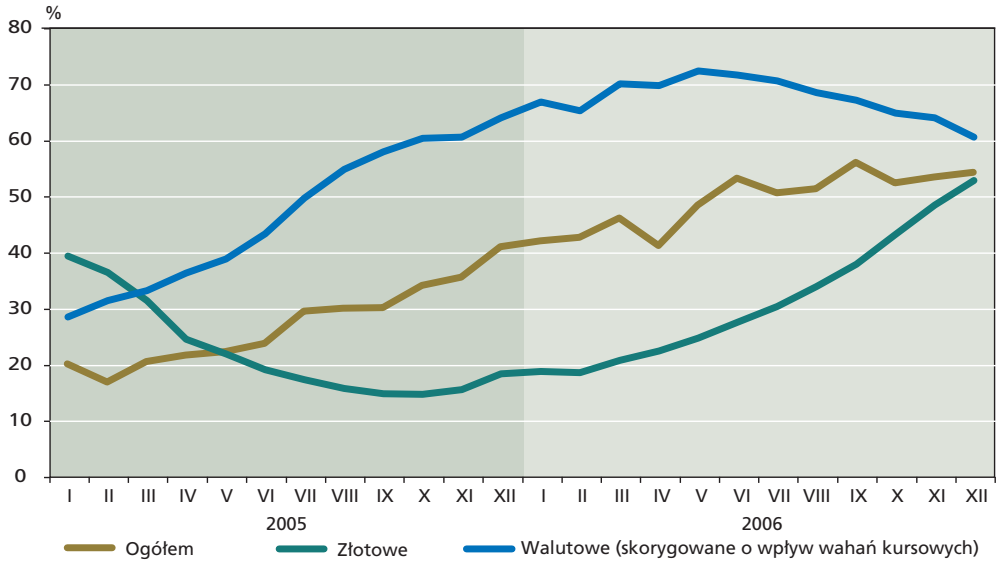

Źródło: dane NBP.

Wyhamowaniu dynamiki zadłużenia walutowego towarzyszył wyraźny wzrost zainteresowania gospodarstw domowych kredytami złotowymi na cele mieszkaniowe. Ich wskaźnik zmian wzrósł w 2006 r. o 34,5 pkt proc. do 52,8% r/r.

Wysoki popyt na kredyty mieszkaniowe nie spowodował obniżenia popytu na kredyty o charakterze konsumpcyjnym[106]. Ich wartość wzrosła w 2006 r. o 13,7 mld zł (21,5%). Mimo wysokiego oprocentowania, wynoszącego średnio ponad 14%, tempo przyrostu kredytów konsumpcyjnych utrzymywało się na stabilnym poziomie około 20% r/r od połowy 2005 r.

[106] Obejmują kredyty w rachunku bieżącym, kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych, na zakupy w systemie sprzedaży ratalnej oraz pozostałe – głównie kredyty samochodowe, gotówkowe i sezonowe.

Kredyty dla przedsiębiorstw

Roczne tempo zmian zadłużenia przedsiębiorstw wobec MIF wzrosło w 2006 r. o 11,1 pkt proc. do 14,1%. Całkowita wartość zadłużenia przedsiębiorstw wyniosła na koniec grudnia ub.r. 140,2 mld zł – o 17,3 mld zł więcej w porównaniu z końcem 2005 r.

Największy udział w przyroście zadłużenia stanowiły kredyty udzielone przez banki na przedsięwzięcia prorozwojowe – o okresie spłaty powyżej 5 lat. Pod koniec ub.r. wyraźnie wzrosło zainteresowanie kredytami średnioterminowymi – od 1 roku do 5 lat włącznie. Na koniec grudnia 2006 r. charakteryzowały się one najwyższym tempem wzrostu (17,7% r/r wobec 8,2% r/r rok wcześniej). Kredyty długoterminowe wzrosły w tym okresie o 15,1% r/r (6,4% r/r w 2005 r.), a krótkoterminowe – do 1 roku z rachunkami bieżącymi – o 10,2% r/r (rok wcześniej ich spadek wyniósł 4,7% r/r).

Wykres 25

Roczne tempo zmian zadłużenia przedsiębiorstw

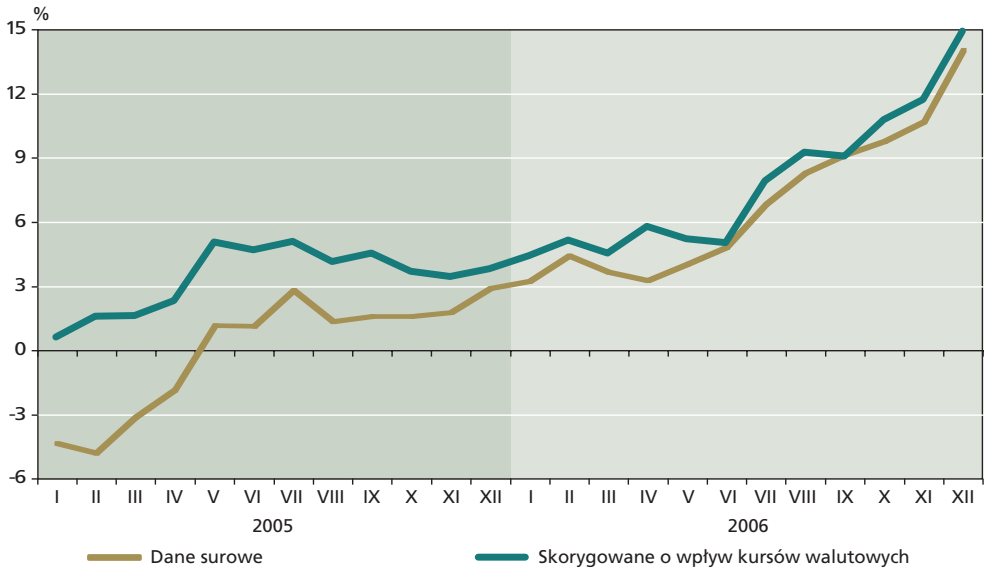

Źródło: dane NBP.

Do finansowania zarówno bieżącej działalności, jak i przedsięwzięć inwestycyjnych przedsiębiorstwa wykorzystywały przede wszystkim kredyty złotowe. Ich tempo wzrostu systematycznie rosło, począwszy od I kwartału ub.r. i osiągnęło na koniec roku poziom 15,7% r/r (o 11,5 pkt proc. więcej niż rok wcześniej). Po redukcji wartości kredytów walutowych w 2005 r. o 0,8 mld zł (2,7%) w ub.r. nastąpił ich przyrost o 2,4 mld zł (8,5%). Udział kredytów denominowanych w walutach obcych był dość stabilny i utrzymywał się na poziomie około 22%.

Jak wskazują dane bilansu płatniczego, znaczącym uzupełnieniem krajowych źródeł finansowania przedsiębiorstw było zadłużenie zagraniczne, które w 2006 r. wzrosło o 31 mld zł (16,7%) do 216,7 mld zł, głównie w wyniku przyrostu kredytów niehandlowych od inwestorów bezpośrednich (o 18,3 mld zł, tj. o 35,8%). Wartość kredytów handlowych zwiększyła się w tym okresie o 6 mld zł (10,9%). Redukcji o 4,9 mld zł (32,1%) uległa natomiast wartość dłużnych papierów wartościowych w posiadaniu zagranicznych inwestorów portfelowych.

Depozyty gospodarstw domowych

W 2006 r. utrzymała się tendencja do dalszej realokacji aktywów finansowych gospodarstw domowych w kierunku pozabankowych form oszczędzania. Rachunki ludności w monetarnych instytucjach finansowych systematycznie traciły na znaczeniu jako forma inwestycji, co wynikało przede wszystkim z ich niskiej dochodowości. W rezultacie redukcja oszczędności na kontach terminowych gospodarstw domowych[107] w 2006 r. wyniosła 4,1 mld zł (2,7%).

W przeciwieństwie do lokat terminowych monetarne instytucje finansowe odnotowały wysoki – o 23,5 mld zł – przyrost depozytów bieżących gospodarstw domowych. Był on prawie dwukrotnie wyższy niż w 2005 r. Roczny wskaźnik zmian depozytów bieżących zwiększył się w 2006 r. o 12,7 pkt proc., do 33,1%.

Lokaty bankowe nadal są główną formą przechowywania oszczędności gospodarstw domowych. W minionym roku ich udział w aktywach finansowych tego sektora obniżył się jednak o 5,7 pkt proc. do 45,9%. Jednocześnie o 4,5 pkt proc. do 18,2% wzrosło znaczenie aktywów funduszy inwestycyjnych. W sumie w 2006 r. wartość aktywów finansowych gospodarstw domowych zwiększyła się o 93,7 mld zł (22,2%). Blisko 40% przyrostu stanowiły aktywa funduszy inwestycyjnych.

Tabela 36

Aktywa finansowe gospodarstw domowych

Wyszczególnienie	XII 05	III 06	VI 06	IX 06	XII 06
1. Depozyty bankowe	218.4	222.1	226.3	229.6	237.2
2. Akcje[1]	25.8	30.8	32.1	38.1	45.3
3. Aktywa funduszy inwestycyjnych[2]	57.9	68.8	72.9	80.1	94.0
4. Zakład ubezpieczeń na życie[3] [4]	41.8	44.2	46.8	49.3	53.1
5. Wartość depozytów w SKOK	5.0	5.2	5.3	5.4	5.6
6. Obligacje skarbowe[5]	15.2	14.5	13.3	12.6	12.1
7. Bony skarbowe[6]	1.6	1.2	0.8	0.9	0.8
8. Pieniądz gotówkowy w obiegu (bez kas banków)[7]	57.2	58.4	64.2	66.2	68.8
9. Obligacje bankowe	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
OGÓŁEM (poz. 1–9)	**423.1**	**445.2**	**461.7**	**482.2**	**516.8**

[1] Akcje i prawa do akcji przechowywane na rachunkach w biurach i domach maklerskich oraz w bankach powierniczych. – dla okresów sprawozdawczych: dla grudnia 2005 r. według danych GUS, dla czerwca i grudnia 2006 r. według danych GUS i KNF, dla pozostałych okresów szacunki NBP.

[2] Nie uwzględniono danych z funduszy, o których wiadomo, że są skierowane tylko do osób prawnych.

[3] Przyjęto wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na życie (łącznie z rezerwami, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający).

[4] Szacunek własny.

[5] Według danych z Ministerstwa Finansów.

[6] Według danych z Departamentu Operacji Krajowych.

[7] Przyjęto założenie, że całość gotówki na rynku jest w posiadaniu gospodarstw domowych.

Depozyty przedsiębiorstw

Roczne tempo zmian depozytów przedsiębiorstw[108] wzrosło w 2006 r. o 8,8 pkt proc. do 25,8% i osiągnęło na koniec grudnia stan 126,5 mld zł – o 26 mld zł (25,8%) więcej w porównaniu z końcem 2005 r. Rok wcześniej przyrost depozytów tego sektora był niższy o ponad 11 mld zł.

[107] Wraz z depozytami powyżej 2 lat oraz z depozytami z okresem wypowiedzenia powyżej 3 miesięcy – niezaliczanych do pieniądza M3.

[108] Wraz z depozytami powyżej 2 lat oraz z depozytami z okresem wypowiedzenia powyżej 3 miesięcy – niezaliczanych do pieniądza M3.

Wykres 26

Roczne tempo zmian depozytów przedsiębiorstw

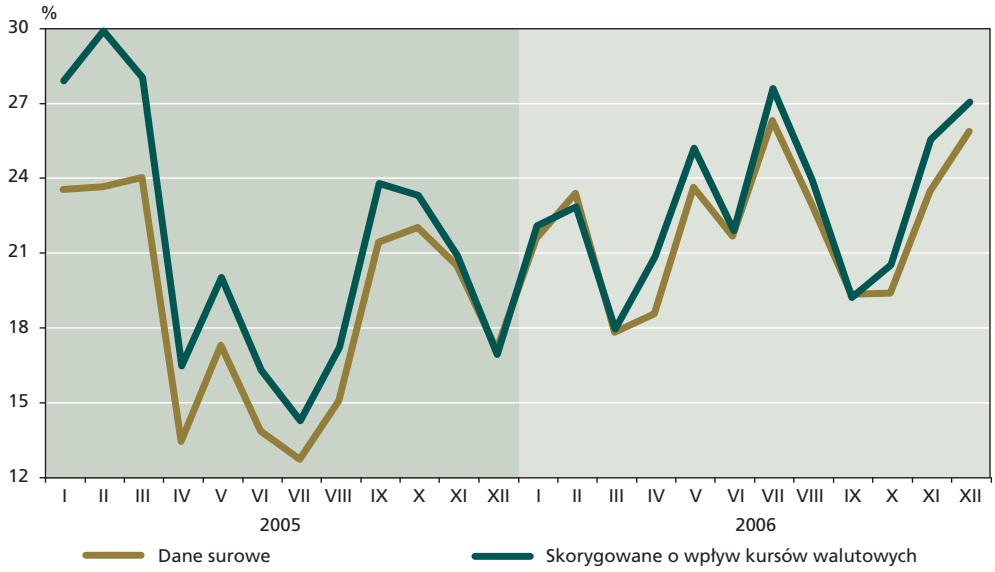

Źródło: dane NBP.

Wysoki poziom środków pieniężnych na rachunkach przedsiębiorstw wskazuje na ich dobrą sytuację płynnościową. Jak wynika z prowadzonych przez NBP badań ankietowych[109], na koniec grudnia 2006 r. istotnie wzrósł odsetek respondentów dobrze oceniających poziom płynności finansowej. W tym czasie 74,9% ankietowanych przedsiębiorstw nie zgłaszało problemów z utrzymaniem płynności finansowej – o 5,6 pkt proc. więcej niż w tym samym okresie 2005 r.

Agregaty monetarne

Szybki rozwój akcji kredytowej banków dla gospodarstw domowych i sektora przedsiębiorstw znalazł odzwierciedlenie w kształtowaniu się agregatów monetarnych w 2006 r. Wartość agregatu M3 wzrosła w tym czasie o 64,5 mld zł (15,6%) do 477 mld zł – wielkość przyrostu była o 25,5 mld zł wyższa niż w 2005 r. Po fazie stabilizacji tempa zmian szerokiego pieniądza na poziomie nieznacznie przekraczającym 10% r/r w drugim półroczu 2006 r. obserwowany był wyraźny wzrost tego wskaźnika. W całym okresie jego wartość wzrosła o 5,2 pkt proc. do 15,6% r/r. Najszybciej rosły najbardziej płynne komponenty pieniądza, wchodzące w skład agregatu M1 (pieniądz gotówkowy w obiegu i depozyty bieżące). Ich roczne tempo przyrostu zwiększyło się w porównaniu z końcem 2005 r. o 7 pkt proc. do 25,3%. Wzrosło także tempo zmian mniej płynnych składników szerokiego pieniądza (M3 – M1) – o 2,4 pkt proc. do 5,8% r/r. Wśród komponentów wąskiego pieniądza M1 należy podkreślić prawie dwukrotnie wyższy niż w 2005 r. przyrost nominalny pieniądza gotówkowego – o 11,6 mld zł wobec 6,4 mld zł w 2005 r. Było to głównie związane z rosnącymi dochodami ludności, co prowadziło do wyższego popytu transakcyjnego na pieniądz gotówkowy.

[109] *Wstępna informacja o kondycji sektora przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem stanu koniunktury w I kw. 2007* – Departament Analiz Makroekonomicznych i Strukturalnych NBP (dostępne na stronie www.nbp.pl).

Tabela 37

Agregaty monetarne i ich komponenty

Wyszczególnienie	Stany		Przyrosty	
	XII 2006	XII 2005	w mld zł	w %
1. Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami banków)	68,8	57,2	11,6	20,3
2. Depozyty i inne zobowiązania	191,8	150,9	41,0	27,2
– gospodarstwa domowe	223,1	203,5	19,6	9,6
– niemonetarne instytucje finansowe	19,2	15,2	4,1	26,7
– przedsiębiorstwa	125,2	99,5	25,7	25,8
– instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	10,4	9,7	0,7	7,5
– instytucje samorządowe	14,6	13,7	0,9	6,3
– fundusze ubezpieczeń społecznych	4,7	3,8	0,9	23,4
3. PIENIĄDZ M1(1+2)	260,6	208,0	52,6	25,3
4. Depozyty z terminem wypowiedzenia do 3 miesięcy (włącznie)	0,0	0,0	0,0	18,3
5. PIENIĄDZ M2	466,0	402,5	63,4	15,8
6. PIENIĄDZ M3	**477,0**	**412,5**	**64,5**	**0,0**

Źródło: dane NBP.

Tabela 38

Należności MIF od sektorów krajowych

Wyszczególnienie	Stany		Przyrosty	
	XII 2006	XII 2005	w mld zł	w %
Kredyty, pożyczki i inne należności	**361,0**	**292,9**	**68,1**	**23,3**
– gospodarstwa domowe	188,5	141,3	47,2	33,4
– niemonetarne instytucje finansowe	14,0	11,4	2,6	23,0
– przedsiębiorstwa	140,2	122,9	17,3	14,1
– instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	1,0	0,8	0,2	19,4
– instytucje samorządowe	14,8	11,9	2,8	23,6
– fundusze ubezpieczeń społecznych	2,6	4,6	-2,0	-43,0

Źródło: dane NBP.

ZAŁĄCZNIK 6

PROJEKCJE INFLACJI NBP

Bardzo ważnym instrumentem komunikacji z uczestnikami rynku jest przygotowywany kwartalnie przez RPP *Raport o inflacji* oraz dołączana do niego projekcja inflacji, opracowywana przez ekonomistów NBP. *Raport o inflacji* jest dokumentem przedstawiającym ocenę Rady Polityki Pieniężnej dotyczącą przebiegu bieżących i przyszłych procesów makroekonomicznych wpływających na inflację.

W związku z koniecznością uwzględnienia opóźnień w mechanizmie transmisji impulsów monetarnych w prowadzeniu polityki pieniężnej zorientowanej na przyszłość RPP wykorzystywała m.in. projekcje inflacji. Jednocześnie publikacja w *Raportach o inflacji* wyników projekcji oraz oceny bilansu czynników wpływających na przyszłą inflację zapewniała przejrzystość prowadzonej polityki pieniężnej.

Od sierpnia 2004 r. w *Raportach o inflacji* zamieszczane są wyniki projekcji inflacji (a od maja 2005 r. także wyniki projekcji PKB). Przedstawiana w rozdziale 4. *Raportu* projekcja sporządzana jest z wykorzystaniem ekonometrycznego modelu gospodarki polskiej ECMOD[110] przez zespół ekonomistów NBP. Każdorazowo horyzont projekcji obejmuje rok jej sporządzenia i dwa pełne lata po nim następujące. Projekcja jest sporządzana przy założeniu utrzymania stóp procentowych na niezmienionym poziomie. Projekcja inflacji jest jedną z przesłanek, na podstawie których Rada Polityki Pieniężnej podejmuje decyzje w sprawie stóp procentowych NBP.

Poniżej zamieszczono wykresy wachlarzowe przedstawiające wyniki projekcji opublikowanych w 2006 r. Wykresy wachlarzowe obrazują główne źródła niepewności (np. niepewność związaną z kształtowaniem się cen żywności). Rodzaje niepewności nieuwzględnione na wykresie wachlarzowym są szczegółowo omawiane w opisie projekcji znajdującym się w *Raportach o inflacji*.

Wykres 27

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – styczeń 2006 r.

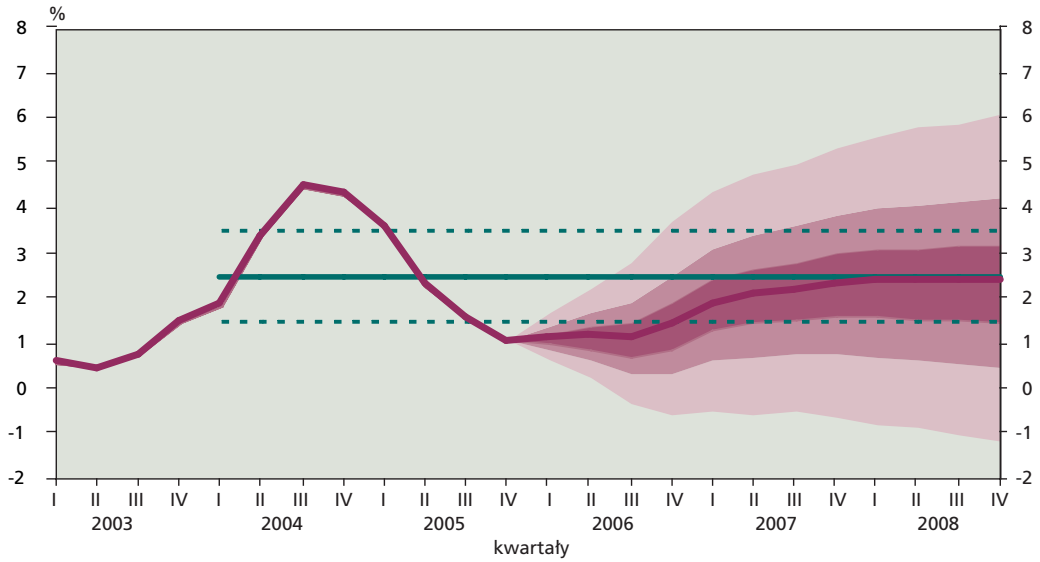

Źródło: *Raport o inflacji*, styczeń 2006 r., NBP.

[110] Opis modelu opublikowano w: Fic T., Kolasa M., Kot A., Murawski K., Rubaszek M., Tarnicka M., *Model gospodarki polskiej ECMOD*, Materiały i Studia NBP, nr zeszytu 194, maj 2005. Skrócony opis najnowszej wersji modelu jest dostępny na stronie internetowej NBP pod adresem: http://www.nbp.pl/Publikacje/o_polityce_pienieznej/raport_o_inflacji/ecmod_kwiecien.pdf.

Wykres 28

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – kwiecień 2006 r.

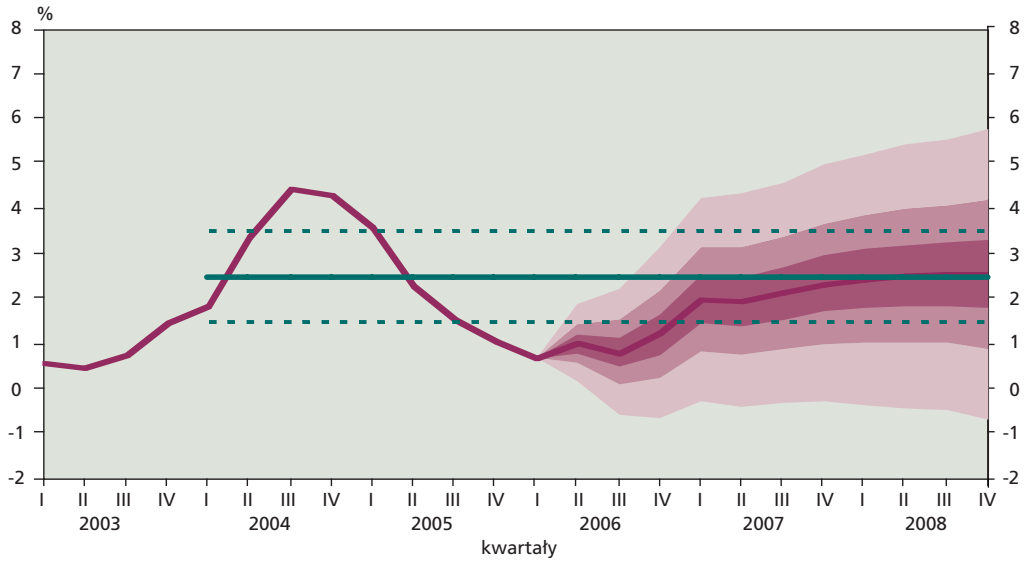

Źródło: *Raport o inflacji*, kwiecień 2006 r., NBP.

Wykres 29

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – lipiec 2006 r.

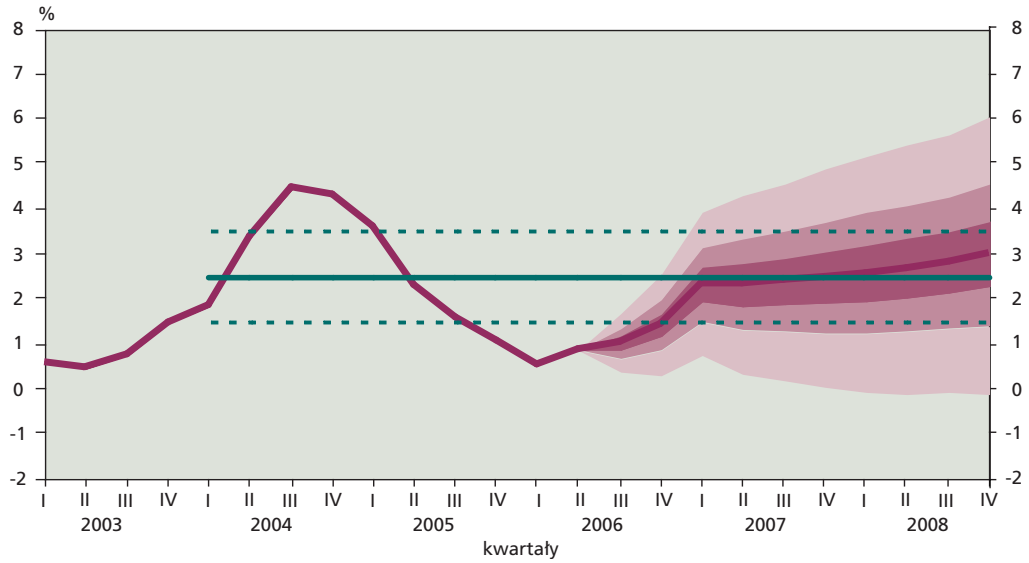

Źródło: *Raport o inflacji*, lipiec 2006 r., NBP.

Wykres 30

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – październik 2006 r.

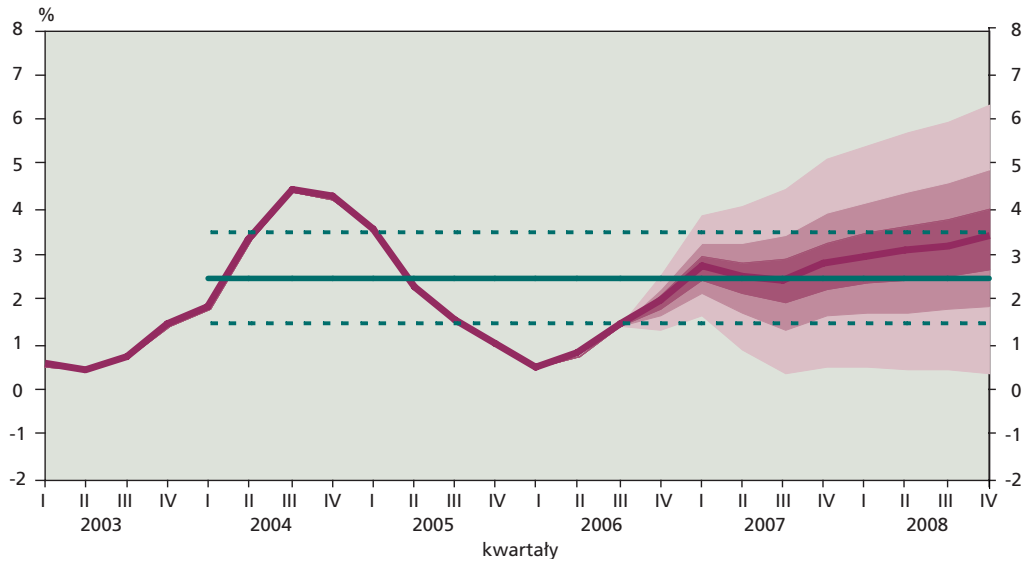

Źródło: *Raport o inflacji*, październik 2006 r., NBP.

Jak czytać wykresy wachlarzowe?

Każda projekcja przyszłych wartości wskaźników ekonomicznych obarczona jest ryzykiem i niepewnością. Skalę i zakres kwantyfikowalnego ryzyka projekcji banki centralne prezentują na wykresach wachlarzowych. Szerokość „wachlarza" pokazuje ogólny poziom ryzyka, które zazwyczaj zmienia się z kwartału na kwartał. Im dalej w przyszłość, tym jest ona większa, gdyż niepewność ocen przyszłości zwykle rośnie wraz z wydłużaniem horyzontu czasowego.

W projekcjach inflacji tworzonych w NBP dla każdego z kwartałów wyznacza się rozkład prawdopodobieństwa jej możliwych realizacji. Jako projekcję centralną przyjmuje się realizacje najbardziej prawdopodobne, czyli dominanty rozkładów w poszczególnych kwartałach. Jednocześnie wokół median rozkładów buduje się 30-procentowe przedziały ufności. Tworzą one centralny pasek wachlarza, o najciemniejszym odcieniu. Prawdopodobieństwo, że inflacja znajdzie się w tym pasku, wynosi właśnie 30%. Następnie pasek jest poszerzany z obu stron tak, by prawdopodobieństwo znalezienia się zmiennej w przesuniętych granicach wzrosło o kolejne 30 pkt proc. – 15 z góry, 15 z dołu. Kolejne rozszerzenia tworzą paski wachlarza zaznaczone coraz mniej intensywnymi odcieniami. Całkowita szerokość wachlarza reprezentuje 90-procentowy pas ufności wokół median – prawdopodobieństwo, że inflacja znajdzie się w wachlarzu, wynosi właśnie 90%.

Z wykresu odnoszącego się do lipcowej projekcji inflacji wynika na przykład, że prawdopodobieństwo, iż inflacja w I kwartale 2007 r. będzie mieścić się w przedziale odchyleń od celu inflacyjnego, wynosi około 70%, prawdopodobieństwo inflacji wyższej wynosi około 10%, natomiast prawdopodobieństwo niższej – około 20%. Dla I kwartału 2008 r. prawdopodobieństwa te są równe odpowiednio 47%, 28% i 25%. Projekcja inflacji charakteryzuje się nieznaczną asymetrią, co oznacza w przybliżeniu równe prawdopodobieństwa inflacji powyżej i poniżej ścieżki centralnej.

Na wykresach wachlarzowych zobrazowana została niepewność związana z założeniami zewnętrznymi wobec modelu prognostycznego oraz z niedokładnością statystycznego odwzorowania w modelu związków między zmiennymi makroekonomicznymi. Wykresy wachlarzowe nie uwzględniają jednak wszystkich rodzajów niepewności, m.in. niepewności związanej z możliwymi zmianami w strukturze polskiej gospodarki, przybliżonym charakterem odwzorowania rzeczywistości przez model oraz możliwym brakiem stabilności w czasie oszacowanych zależności. Źródła niepewności nie uwzględnionej na wykresie wachlarzowym są szczegółowo omawiane w *Raportach o inflacji.*

ZAŁĄCZNIK 7

WYKAZ WYKONAWCZYCH AKTÓW PRAWNYCH WYDANYCH W 2006 R. PRZEZ ORGANY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO (OGŁOSZONYCH)

7.1. Zarządzenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego

7.2. Uchwały Rady Polityki Pieniężnej

7.3. Uchwały Zarządu Narodowego Banku Polskiego

Załącznik 7.1

Zarządzenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego

L.p.	Numer	Data uchwalenia	Data wejścia w życie	Tytuł (przedmiot regulacji)	Miejsce publikacji
1.	1/2006	16.01.2006	20.01.2006	w sprawie ustalenia wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 zł, 10 zł i 200 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 4, poz. 71
2.	2/2006	20.01.2006	26.01.2006	w sprawie ustalenia wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 6, poz. 101
3.	3/2006	10.02.2006	20.02.2006	w sprawie ustalenia wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 zł i 20 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 12, poz. 155
4.	4/2006	28.02.2006	03.03.2006	w sprawie ustalenia wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 15, poz. 198
5.	5/2006	20.03.2006	28.03.2006	w sprawie ustalenia wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 i 10 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 23, poz. 257
6.	6/2006	21.03.2006	04.04.2006	w sprawie ustalenia wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 24, poz. 270
7.	7/2006	13.04.2006	25.04.2006	w sprawie ustalenia wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 zł, 10 zł i 100 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 29. poz. 316
8.	8/2006	28.04.2006	12.05.2006	w sprawie ustalenia wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 32. poz. 352
9.	9/2006	18.05.2006	23.05.2006	w sprawie ustalenia wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 i 20 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 35, poz. 388
10.	10/2006	23.05.2006	30.05.2006	w sprawie ustalenia wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 36, poz. 397
11.	11/2006	29.05.2006	29.06.2006 z wyjątkiem §5, który wszedł w życie 1.07.2007	w sprawie zakresu, trybu i terminów przekazywania przez banki objęte obowiązkowym systemem gwarantowania informacji do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	Dz. Urz. NBP Nr 5, poz. 5
12.	12/2006	5.06.2006	19.06.2006	w sprawie ustalenia wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 zł, 10 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 40, poz. 442
13.	13/2006	20.06.2006	28.06.2006	w sprawie ustalenia wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 43, poz. 463
14.	14/2006	18.07.2006	28.07.2006	w sprawie ustalenia wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 51, poz. 555
15.	15/2006	02.08.2006	19.08.2006	zmieniające zarządzenie w sprawie sposobów i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki	Dz. Urz. NBP Nr 8, poz. 8
16.	16/2006	16.08.2006	25.08.2006	w sprawie ustalenie wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 57, poz. 608
17.	17/2006	24.08.2006	7.09.2006	w sprawie ustalenie wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 zł i 20 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 60, poz. 635
18.	18/2006	15.09.2006	25.09.2006	w sprawie ustalenie wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 64, poz. 671
19.	19/2006	2.10.2006	10.10.2006	w sprawie ustalenie wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 zł, 10 zł i 200 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 69, poz. 705
20.	20/2006	9.10.2006	13.10.2006	w sprawie ustalenie wzoru i wielkości emisji banknotu nominalnej wartości 50 zł oraz terminu wprowadzenia go do obiegu	Monitor Polski Nr 70, poz. 712
21.	21/2006	23.10.2006	2.11.2006	w sprawie ustalenie wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 77, poz. 776
22.	22/2006	25.10.2006	2.11.2006	w sprawie ustalenie wzorów, stopu , próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej w sprawie wartości 2 zł, 10 zł i 100 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 77, poz. 777
23.	23/2006	15.11.2006	21.11.2006	w sprawie ustalenie wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 zł, 10 zł i 200 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 82, poz. 828
24.	24/2006	27.11.2006	4.12.2006	w sprawie ustalenie wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet nominalnej wartości 2 zł i 20 zł oraz terminu wprowadzenia ich do obiegu	Monitor Polski Nr 86, poz. 879
25.	26/2006	20.12.2006	29.12.2006	w sprawie ustalenie wzoru, stopu, masy i wielkości emisji monety nominalnej wartości 2 zł oraz terminu wprowadzenia jej do obiegu	Monitor Polski Nr 90, poz. 949

NBP

Załącznik 7.2

Uchwały Rady Polityki Pieniężnej

L.p.	Numer	Data uchwalenia	Data wejścia w życie	Tytuł (przedmiot regulacji)	Miejsce publikacji
1.	1/2006	31.01.2006	1.02.2006	w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	Dz. Urz. NBP Nr 1, poz. 1
2.	2/2006	28.02.2006	1.03.2006	w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	Dz. Urz. NBP Nr 2, poz. 2
3.	3/2006	25.04.2006	25.04.2006	w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2005 r.	Dz. Urz. NBP Nr 4, poz. 4
4.	4/2006	30.05.2006	30.05.2006	w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2005	Monitor Polski Nr 39, poz. 429
5.	5/2006	30.05.2006	30.05.2006	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2005 r.	Dz. Urz. NBP Nr 6, poz. 6
6.	6/2006	30.05.2006	30.05.2006	w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2005	Monitor Polski Nr 39, poz. 430
7.	7/2006	27.09.2006	1.01.2007	w sprawie określenia górnej granicy zobowiązań wynikających z zaciągania przez Narodowy Bank Polski pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych	Dz. Urz. NBP Nr 11, poz. 12
8.	8/2006	27.09.2006	1.01.2007	w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2007	Monitor Polski Nr 72, poz. 719
9.	9/2006	19.12.2006	1.01.2007	w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim	Dz. Urz. NBP Nr 13, poz. 16
10.	10/2006	19.12.2006	19.12.2006	w sprawie zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2007	Dz. Urz. NBP Nr 13, poz. 17

Załącznik 7.3

Uchwały Zarządu Narodowego Banku Polskiego

L.p.	Numer	Data uchwalenia	Data wejścia w życie	Tytuł (przedmiot regulacji)	Miejsce publikacji
1.	1/2006	13.01.2006	13.01.2006	w sprawie zasad i warunków sprzedaży przez Narodowy Bank Polski monet, banknotów i numizmatów przeznaczonych na cele kolekcjonerskie oraz na inne cele	Monitor Polski Nr 4, poz. 68
2.	5/2006	15.03.2006	16.03.2006	zmieniająca uchwałę w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunków banków przez Narodowy Bank Polski	Dz. Urz. NBP Nr 3, poz. 3
3.	17/2006	12.07.2006	14.07.2006	w sprawie uchylenia niektórych zarządzeń Prezesa Narodowego Banku Polskiego	Dz. Urz. NBP nr 7, poz. 7
4.	20/2006	21.08.2006	1.01.2007	zmieniająca uchwałę w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego	Dz. Urz. NBP Nr 10, poz. 10
5.	21/2006	21.08.2006	30.08.2006	zmieniająca uchwałę w sprawie emitowania bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego	Dz. Urz. NBP Nr 10, poz. 11
6.	29/2006	17.11.2006	12.12.2006	zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia „Regulaminu prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków i kont depozytowych papierów wartościowych oraz obsługi operacji na papierach wartościowych i ich rejestracji na rachunkach i kontach depozytowych tych papierów"	Dz. Urz. NBP Nr 11, poz. 13
7.	33/2006	1.12.2006	19.02.2007	w sprawie wprowadzenia „Regulaminu realizacji przez Narodowy Bank Polski w obrocie zagranicznym i krajowym poleceń wypłaty w walutach obcych i walucie krajowej oraz operacji czekowych w walutach obcych, a także skupu i sprzedaży walut obcych dla posiadaczy rachunków bankowych"	Dz. Urz. NBP Nr 12, poz. 14
8.	34/2006	5.12.2006	1.01.2007	zmieniająca uchwałę w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalenia polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego	Dz. Urz. NBP Nr 12, poz. 15
9.	45/2006	22.12.2006	1.01.2007	zmieniająca uchwałę w sprawie rodzajów weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski do redyskonta oraz zasad i trybu ich redyskonta	Dz. Urz. NBP Nr 14, poz. 18

ZAŁĄCZNIK 8

PUBLIKACJE I STRONA INTERNETOWA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO W 2006 r.

Tytuł	Tematyka	Język
	Roczniki	
Raport Roczny 2005	Informacja o działalności NBP w 2005 r. Ponadto aneks statystyczny zawiera m.in.: bilans NBP, podstawowe dane nt. wyników gospodarczych, rynku finansowego, sektora bankowego oraz podaży pieniądza i czynników jego kreacji.	• polski • angielski
Sprawozdanie z działalności NBP w 2005 r.	Informacja na temat realizacji poszczególnych funkcji banku centralnego w 2005 r., bilans i rachunek wyników NBP.	• polski
Założenia polityki pieniężnej na 2007	Prezentacja założeń polityki pieniężnej ustalanych corocznie przez Radę Polityki Pieniężnej. Zawiera charakterystykę zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań polityki pieniężnej, celów oraz instrumentów jej realizacji.	• polski • angielski
Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej w 2005 r.	Charakterystyka realizacji celu inflacyjnego, instrumentów realizacji polityki pieniężnej, a także opis wykonania innych zadań związanych z polityką pieniężną.	• polski • angielski
Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski w 2005 roku	Informacja o stanie polskich należności zagranicznych oraz zobowiązań wobec zagranicy na koniec 2005 r., wyrażonych w euro, z uwzględnieniem podziału przedmiotowego i podmiotowego.	• polski
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce	Analiza napływu inwestycji bezpośrednich w 2005 r.	• polski
Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą	Analiza odpływu kapitału z tytułu inwestycji bezpośrednich za granicą w badanym okresie.	• polski
Ocena kondycji finansowej przedsiębiorstw w 2005 r. w świetle danych GUS. Synteza	Ocena sytuacji sektora przedsiębiorstw niefinansowych na podstawie danych GUS.	• polski
Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Bankowego za 2005 r.	Charakterystyka głównych kierunków działalności nadzoru bankowego, w podziale na: zadania licencyjne, analityczne, związane z sektorem banków spółdzielczych, inspekcyjne, regulacyjne oraz kontakty zagraniczne i działalność szkoleniową. Prezentuje ponadto aktualny skład KNB, a także podstawy prawne oraz tryb jej działalności. Zawiera także wykaz uchwał oraz spraw rozpatrzonych przez KNB.	• polski • angielski
Instrumenty polityki pieniężnej na tle płynności sektora bankowego w 2005 r.	Prezentacja sytuacji płynnościowej sektora bankowego w Polsce w 2005 r. Koncentruje się na opisie instrumentów wykorzystywanych przez Narodowy Bank Polski do stabilizacji stóp rynku międzybankowego. Dostępna tylko na stronie internetowej NBP.	• polski
Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2005 r.	Opisuje regulacje, infrastrukturę i tendencje rozwojowe poszczególnych segmentów krajowego systemu finansowego oraz – w zależności od dostępnych danych – zawiera porównania z systemami finansowymi krajów europejskich. Przedstawia także prawdopodobne scenariusze dalszego rozwoju instytucji i rynków finansowych w Polsce, a w odniesieniu do wybranych segmentów rynku finansowego identyfikują również bariery ich rozwoju.	• polski • angielski
Raport o stabilności systemu finansowego 2005	Przegląd stabilności najważniejszych segmentów systemu finansowego w Polsce (w tym sektora bankowego, ubezpieczeniowego, emerytalnego oraz systemu płatności) w 2005 r. i przedstawienie perspektyw na nadchodzące kwartały.	• polski • angielski
	Półroczniki	
Przegląd stabilności systemu finansowego – I półrocze 2006 r.	Przegląd stabilności najważniejszych segmentów systemu finansowego w Polsce (w tym sektora bankowego, ubezpieczeniowego i emerytalnego) oraz przedstawienie perspektyw na nadchodzące kwartały.	• polski • angielski

Tytuł	Tematyka	Język
	Kwartalniki	
Raport o inflacji	Charakterystyka tendencji inflacyjnych w danym okresie, monetarnych aspektów procesów inflacyjnych oraz pozamonetarnych, wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań inflacji. Zawiera projekcję inflacji i PKB.	• polski • angielski
Bilans płatniczy RP	Informacja o transakcjach gospodarczych podmiotów krajowych z podmiotami zagranicznymi w danym kwartale.	• polski
Wstępna informacja o kondycji sektora przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem stanu koniunktury	Analiza koniunktury w sektorze przedsiębiorstw opierająca się na: wynikach szybkiego monitoringu NBP, rezultatach badań koniunktury prowadzonych w innych krajowych ośrodkach oraz dostępnych obecnie badaniach GUS.	• polski • angielski
Sytuacja finansowa banków. Synteza	Ocena sytuacji finansowej banków opracowywana przez Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego na podstawie danych sprawozdawczych banków. Syntetycznie przedstawia główne składniki aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, ich strukturę jakościową oraz tworzone rezerwy celowe, a także kształtowanie się funduszy własnych banków (w tym ich strukturę własnościową) i współczynnika wypłacalności.	• polski • wydanie półroczne i roczne – także w jęz. angielskim
Biuletyn Miesięczny EBC	NBP publikuje w jęz. polskim kwartalne wydania Biuletynu Miesięcznego EBC. Biuletyn zawiera informacje nt. sytuacji gospodarczej i monetarnej Unii Europejskiej, a także krajów spoza UE. Przedstawia też bieżące decyzje Rady Prezesów EBC dotyczące polityki pieniężnej EBC. Część statystyczna prezentuje wskaźniki makroekonomiczne strefy euro, m.in. skonsolidowane sprawozdanie finansowe Eurosystemu, informacje nt. rynków finansowych, finansów publicznych, stóp procentowych EBC i bieżących kursów walutowych.	• polski
Sytuacja na rynku kredytowym – wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych	Kształtowanie się polityki kredytowej banków (kryteriów i warunków udzielania kredytów) w podziale na poszczególne segmenty rynku kredytowego oraz obserwowany przez banki popyt na kredyt w minionym kwartale perspektywy na nadchodzący kwartał.	• polski • angielski
	Miesięczniki	
Biuletyn Informacyjny	Podstawowe dane dotyczące ogólnej charakterystyki wyników gospodarczych i finansowych oraz polityki pieniężnej banku centralnego. Wydania kwartalne zawierają dodatkowo część opisową, prezentującą podstawowe tendencje w zakresie sytuacji makroekonomicznej, kształtowanie się podaży pieniądza i czynników jego kreacji, bilans płatniczy oraz podstawowe instrumenty polityki pieniężnej.	• polski • angielski
Informacja wstępna	Skrócona publikacja zawierająca wstępne dane dotyczące wyników gospodarczych, systemu bankowego oraz bilansu Narodowego Banku Polskiego, a także bilansu płatniczego Rzeczypospolitej Polskiej.	• polski • angielski
Bank i Kredyt	Opracowania analityczne, dotyczące sektora finansowego, zwłaszcza bankowego, makroekonomiczne problemy gospodarki Polski i świata, a także artykuły o charakterze informacyjnym. Prezentacja najważniejszych zagadnień związanych z działalnością oraz strategicznymi zamierzeniami NBP jako banku centralnego.	• polski • streszczenia w jęz. angielskim
Dziennik Urzędowy NBP	Akty dotyczące funkcjonowania banków: zarządzenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego, uchwały Rady Polityki Pieniężnej, uchwały i zarządzenia Komisji Nadzoru Bankowego, uchwały Zarządu Narodowego Banku Polskiego oraz obwieszczenia w sprawie utworzenia, likwidacji i upadłości banków, oprocentowania kredytu refinansowego i lombardowego, stopy dyskontowej i redyskontowej weksli oraz stopy rezerw obowiązkowych banków.	• polski
	Wydawnictwa nieperiodyczne	
Informator o NBP	Omówienie podstawowych obszarów działalności banku centralnego w Polsce. Informator zawiera też charakterystykę organów NBP, strukturę organizacyjną i opis głównych publikacji NBP.	• polski • angielski
Materiały i Studia nr 199–214	Seria wydawnicza, w której publikowane są opracowania będące wynikiem prac badawczych pracowników NBP, jak również autorów z uczelni oraz instytucji finansowych. Dotyczą ważnych problemów związanych głównie z bankowością i polityką pieniężną.	• polski

Tytuł	Tematyka	Język
Materiały i Studia nr 37–38	Seria wydawnicza, w której publikowane są opracowania będące efektem prac badawczych pracowników NBP, jak również autorów z uczelni oraz instytucji finansowych. Dotyczą ważnych problemów związanych głównie z bankowością i polityką pieniężną.	• angielski
Banki spółdzielcze w Polsce	Publikacja prezentuje informacje na temat przemian sektora banków spółdzielczych w latach 1989–2004, polityki nadzoru, pomocy zewnętrznej dla sektora, zmian sytuacji ekonomicznej, a także głównych sieci spółdzielczych we Francji, Holandii i Niemczech.	• polski
Raport Roczny EBC – 2005	Raport zawiera ogólną charakterystykę wyników gospodarczych i finansowych krajów strefy euro. Zawiera opis sektora i sytemu bankowego Eurosystemu oraz kierunki i tendencje rozwoju ekonomicznego Unii Europejskiej.	• polski
Realizacja polityki pieniężnej w strefie euro	Opracowanie przedstawia zasady operacyjne obowiązujące w Eurosystemie dla wspólnej polityki pieniężnej w strefie euro.	• polski
Raport o Konwergencji, maj 2006	Raport, przygotowany przez EBC, przedstawia podstawowe wskaźniki makroekonomiczne i poziom konwergencji Litwy i Słowenii.	• polski
Raport o Konwergencji, grudzień 2006	Raport zawiera ocenę ekonomiczną i prawną konwergencji państw członkowskich UE spoza strefy euro.	• polski
	Strona internetowa NBP	
www.NBP.pl	Prezentacja NBP: struktura organizacyjna, zasady funkcjonowania, akty prawne, informacje o polityce pieniężnej, informacja statystyczna (w tym kursy walut ogłaszane przez NBP), banknoty i monety emitowane przez NBP, lista banków działających w Polsce, publikacje, aktualności dotyczące NBP. Na podstronach tematycznych znajdują się m.in. informacje o programach edukacji ekonomicznej, rachunkowości i sprawozdawczości, konferencjach i inicjatywach szkoleniowych NBP, przetargach i ofertach pracy, a także katalog zbiorów Centralnej Biblioteki NBP (w systemie ALEPH) i Elektroniczna Skrzynka Podawcza.	• polski • angielski
	Portal Edukacji Ekonomicznej NBPportal.pl	
www.NBPortal.pl	Portal Edukacji Ekonomicznej Narodowego Banku Polskiego NBPortal.pl opisuje zagadnienia ekonomiczne prostym i zrozumiały językiem. Oferuje m.in.: – około 200 godzin ogólnie dostępnych multimedialnych kursów e-learningowych, – aktualności gospodarcze, – bloki tematyczne poruszające najważniejsze sprawy ekonomiczne, – prezentacje multimedialne, – poradniki pomagające odnaleźć się w świecie kredytów, lokat, kart płatniczych, ubezpieczeń czy emerytur, – specjalną wirtualną bibliotekę, w której czeka ponad 1 000 gotowych do pobrania publikacji, – ekonomię na wesoło: gry zręcznościowe i strategiczne, krzyżówki, quizy, puzzle, konkursy itp.	• polski

ZAŁĄCZNIK 9

PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW NBP W CZASOPISMACH Z LISTY FILADELFIJSKIEJ W 2006 r.

1. Brzoza-Brzezina Michał, *The Information Content of the Neutral Rate of Interest: The Case of Poland*, Economics of Transition, 2006

2. Charemza Wojciech, *Ex ante Dynamics of Real Effects of Monetary Policy: Theory and Evidence for Poland and Russia, 2001–2003*. Comparative Economic Studies, 2006

3. Kolasa Marcin, *Comparing the growth performance of the new EU countries*, Eastern European Economics, 2006

4. Łyziak Tomasz, Stanisławska Ewa, *Central bank transparency and credibility. The case of Poland, 1998–2004.*, European Journal of Political Economy, 2006

5. Rybiński Krzysztof, Orłowski Lucjan T., *Implications of ERM2 for Poland`s monetary policy*, Economic Systems, 2006

6. Serwa Dobromił, *Testing for financial spillovers in calm and turbulent periods*, The Quarterly Review of Economics and Finance, 2006

7. Sztaba Lucyna, Rybiński Krzysztof, Szwaja Radosław, *Quest for central bank communication: Does it pay to be „talkative"?*, European Journal of Political Economy, 2006

8. Żółkiewski Zbigniew, Gradzewicz Michał, *An Empirical Recursive-Dynamic General Equlibrium Model of Poland's Economy*, World Bank, 2006

ZAŁĄCZNIK 10

ZESTAWIENIE OTWARTYCH SEMINARIÓW PRZEPROWADZONYCH W NBP w 2006 r.

W 2006 r. zorganizowano 13 otwartych seminariów naukowych. Podczas seminariów swoje prace prezentowali pracownicy NBP, przedstawiciele instytucji finansowych oraz wyższych uczelni

1. Profitability of foreign and domestic banks in Central and Eastern Europe: does the model of entry matter?

2. Creating and Evaluating Combinations of Density Forecasts

3. The Treatment of Expectations in Macroeconomic Models. Structural change and the Kalman Filter. Maximum Likelihood Estimation of a Unit Root Bilinear Model with an Application to Prices. Bilinear forecast risk assessment for non-systematic inflation: Theory and evidence

4. Monetary policy rules in Poland: a dynamic probit approach

5. Corporate governance na polskim rynku kapitałowym w kontekście światowych tendencji

6. Nowe elementy Paktu Stabilności i Wzrostu

7. Gwarancje i poręczenia państwowe jako źródło ryzyka fiskalnego – analiza doświadczeń międzynarodowych i polskich

8. Dyscyplina rynkowa w bankowości na rynkach rozwijających się – najważniejsze ustalenia

9. Czy polskie płace są sztywne? Analiza mikrodanych oraz konsekwencji dla polityki pieniężnej

10. Przesłanki tworzenia i wyróżniki współczesnych unii walutowych

11. On Artificial Structural Unemployment under Monopolistic Competition with a Coordinated Market Restriction

12. Wpływ dyskusji i wymiany informacji w grupie na jakość decyzji banku centralnego

13. Badania rozkładów obciążenia gospodarstw domowych spłatami długu i stress testy na wzrost stopy procentowej i kursu walutowego na podstawie danych z badań budżetów domowych GUS

ZAŁĄCZNIK 11

WYNIKI GŁOSOWANIA CZŁONKÓW RADY POLITYKI PIENIĘŻNEJ NAD WNIOSKAMI I UCHWAŁAMI w 2006 r.

Data podjęcia wniosku	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
31.01.2006	uchwała w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	obniżka wszystkich stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	L. Balcerowicz D. Filar M. Noga
28.02.2006	uchwała w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	obniżka wszystkich stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński A. Wojtyna	L. Balcerowicz D. Filar M. Noga H. Wasilewska-Trenkner
25.04.2006	uchwała w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2005 r.		L. Balcerowicz J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
30.05.2006	uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2005		L. Balcerowicz J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
30.05.2006	uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2005 r.		L. Balcerowicz J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	

Data podjęcia wniosku	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
30.05.2006	uchwała w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2005		L. Balcerowicz J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
27.09.2006	uchwała w sprawie określenia górnej granicy zobowiązań wynikających z zaciągania przez Narodowy Bank Polski pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych		L. Balcerowicz J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
27.09.2006	uchwała w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2007		L. Balcerowicz J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
25.10.2006	wniosek w sprawie podwyższenia wysokości stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Balcerowicz D. Filar M. Noga H. Wasilewska-Trenkner	J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński A. Wojtyna
29.11.2006	wniosek w sprawie podwyższenia wysokości stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Balcerowicz D. Filar M. Noga H. Wasilewska-Trenkner	J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński A. Wojtyna
19.12.2006	uchwała w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim		L. Balcerowicz D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
			J. Czekaj był nieobecny na posiedzeniu	

Data podjęcia wniosku	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
19.12.2006	uchwała w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim		L. Balcerowicz D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska- -Trenkner A. Wojtyna	
			J. Czekaj był nieobecny na posiedzeniu	
19.12.2006	wniosek w sprawie podwyższenia wysokości stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Balcerowicz D. Filar M. Noga H. Wasilewska- -Trenkner	S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński A. Wojtyna
			J. Czekaj był nieobecny na posiedzeniu	

ZAŁĄCZNIK 12

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

ERNST & YOUNG

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa

Tel. +48 (0) 22 557 70 00
Faks +48 (0) 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Polityki Pieniężnej Narodowego Banku Polskiego

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2006 roku Narodowego Banku Polskiego (zwanego dalej „NBP") z siedzibą w Warszawie przy ulicy Świętokrzyskiej 11/21, obejmującego:
   - bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2006 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 154.011.379,5 tysięcy złotych,
   - rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2006 roku do dnia 31 grudnia 2006 roku wykazujący zysk w wysokości 2.608.696,5 tysięcy złotych, oraz
   - informację dodatkową

   („załączone sprawozdanie finansowe").
2. Za rzetelność, prawidłowość i jasność załączonego sprawozdania finansowego, jak również za prawidłowość ksiąg rachunkowych odpowiada Zarząd NBP. Naszym zadaniem było zbadanie załączonego sprawozdania finansowego i wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe jest, we wszystkich istotnych aspektach, rzetelne, prawidłowe i jasne oraz czy księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są prowadzone, we wszystkich istotnych aspektach, w sposób prawidłowy.
3. Badanie załączonego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących w Polsce postanowień:
   - rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości"),
   - norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów,

   w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wyrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych przez Radę Polityki Pieniężnej i stosowanych przez Zarząd zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd, jak i ogólnej prezentacji załączonego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

ERNST & YOUNG W POLSCE JEST CZŁONKIEM GLOBALNEJ PRAKTYKI ERNST & YOUNG
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie,
XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, KRS: 0000006468
Kapitał zakładowy: 5 210 500 zł
NIP 526-020-79-76

ERNST & YOUNG

4. Naszym zdaniem załączone sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
   - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego za okres od dnia 1 stycznia 2006 roku do dnia 31 grudnia 2006 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej NBP na dzień 31 grudnia 2006 roku;
   - sporządzone zostało na podstawie przepisów Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2 z późniejszymi zmianami), Uchwały Nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej (dalej „RPP") z dnia 16 grudnia 2003 roku w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP z 2003 r. Nr 22, poz. 38 z późniejszymi zmianami), Uchwały Nr 17/2003 RPP z dnia 16 grudnia 2003 roku w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP z 2003 r. Nr 22, poz. 39), Uchwały Nr 57/2003 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 30 grudnia 2003 roku w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim wraz z późniejszymi zmianami, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych;
   - jest zgodne z powołanymi wyżej przepisami.
5. Nie zgłaszając zastrzeżeń, zwracamy uwagę na następującą kwestię:

   Jak szerzej opisano w punkcie 1.3 Informacji Ogólnej załączonego sprawozdania finansowego, od dnia 1 stycznia 2007 roku wchodzą w życie przepisy uchwały RPP Nr 9/2006 z dnia 19 grudnia 2006 roku w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP z 2006 r. Nr 13, poz. 16). W konsekwencji zastosowania postanowień powyższej uchwały, za rok 2007 i za lata kolejne NBP może nie wykazywać dodatniego wyniku finansowego.

w imieniu
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
Nr ewid. 130

Dorota Snarska - Kuman
Biegły rewident Nr 9667/7232

Jacek Hryniuk
Biegły rewident Nr 9262/6958

Warszawa, dnia 18 kwietnia 2007 roku

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
-37-

2

ANEKS STATYSTYCZNY

TABELA I

Podstawowe dane statystyczne

Okres	1. Produkcja sprzedana przemysłu			2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej			3. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych			4. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu	
	w cenach bieżących	w cenach stałych: ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	w cenach stałych: poprzedni miesiąc = 100	w cenach bieżących	w cenach stałych: ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	w cenach stałych: poprzedni miesiąc = 100	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	grudzień poprzedniego roku = 100	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100
	mln zł	%	%	mln zł	%	%	%	%	%	%	%
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
XII 2005	58 834,0	109,6	98,7	5 774,0	108,2	151,5	100,7	99,8	100,7	100,2	99,3
I 2006	54 731,4	109,8	92,0	1 619,9	92,2	27,8	100,6	100,2	100,2	100,3	100,2
II	54 355,3	110,2	100,0	1 827,3	96,5	113,1	100,7	100,0	100,2	100,7	99,9
III	63 377,0	116,4	116,4	2 453,4	115,5	134,0	100,4	99,9	100,1	100,9	100,7
IV	58 065,7	105,7	90,4	2 761,3	104,1	112,4	100,7	100,7	100,8	101,7	101,5
V	62 009,4	119,1	107,3	3 690,1	113,4	133,3	100,9	100,5	101,3	102,3	100,4
VI	64 229,7	112,2	102,6	4 611,0	115,7	124,6	100,8	99,7	101,0	103,0	100,9
VII	61 127,7	114,3	93,8	4 117,5	104,9	88,8	101,1	100,0	101,0	103,5	100,7
VIII	62 440,6	112,6	102,4	4 641,9	115,3	112,3	101,6	100,3	101,3	103,3	99,9
IX	67 425,6	111,6	109,2	5 546,6	121,0	118,9	101,6	100,2	101,5	103,6	100,0
X	69 849,6	114,8	104,3	6 189,8	128,7	110,9	101,2	100,1	101,6	103,2	99,5
XI	67 840,8	112,0	97,3	4 883,9	123,3	78,6	101,4	100,0	101,6	102,5	99,3
XII	63 407,8	105,9	93,3	7 107,3	117,9	144,8	101,4	99,8	101,4	102,6	99,5

Okres	12. Wyniki finansowe przedsiębiorstw												
	przychody: ogółem	przychody: w tym przychody ze sprzedaży produktów	koszty uzyskania przychodów: ogółem	koszty uzyskania przychodów: w tym koszt własny sprzedanych produktów	wynik finansowy brutto (saldo)	obciążenia wyniku finansowego brutto	wynik finansowy netto (saldo)	wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności	wskaźnik rentowności obrotu netto	wskaźnik płynności II stopnia	aktywa obrotowe ogółem	należności i roszczenia z tytułu dostaw i usług	zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%	mln zł	mln zł	mln zł
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
XII 2005	1 314 630,6	809 174,5	1 250 067,3	805 407,7	64 963,8	13 554,1	51 409,7	95,1	3,9	97,3	396 349,1	158 943,9	157 697,5
I 2006	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
II	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
III	329 614,5	203 981,9	313 760,1	201 822,7	15 864,4	3 849,0	12 015,4	95,2	3,6	100,3	396 632,3	158 323,9	144 717,0
IV	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
V	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
VI	691 855,3	427 105,4	653 326,6	420 984,8	38 526,3	7 682,4	30 843,9	94,4	4,5	99,3	422 166,5	171 725,4	156 158,3
VII	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
VIII	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
IX	1 079 802,7	665 331,4	1 016 729,1	656 727,4	63 093,0	12 368,8	50 724,2	94,2	4,7	103,0	443 711,4	180 847,6	163 807,3
X	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XI	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XII	1 497 743,4	913 993,1	1 411 513,4	907 544,6	86 339,3	16 542,5	69 796,8	94,2	4,7	101,0	458 836,2	181 156,2	173 916,0

Okres	5. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej		6. Pracujący w sektorze przedsię-biorstw ogółem	7. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem	8. Liczba bezrobot-nych	9. Stopa bezrobocia	10. Przeciętne wynagrodzenia miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	11. Wyniki finansowe budżetu państwa		
	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100						dochody budżetu państwa	wydatki budżetu państwa	wynik budżetu pań-stwa i saldo kredytów zagranicznych
	%	%	tys. osób	tys. osób	tys. osób	%	zł	mln zł	mln zł	mln zł
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
XII 2005	102,3	100,1	4 972,0	4 799,0	2 773,0	17,6	2 789,08	179 772,2	208 132,9	-16 330,2
I 2006	102,3	100,1	5 049,0	4 862,0	2 866,7	18,0	2 471,09	19 592,1	18 819,9	1 304,4
II	102,2	100,1	5 059,0	4 861,0	2 865,9	18,0	2 526,22	32 031,8	38 748,0	-5 303,7
III	102,2	100,2	5 071,0	4 870,0	2 822,0	17,8	2 613,67	46 785,0	56 060,4	-7 197,4
IV	102,2	100,3	5 088,0	4 889,0	2 703,6	17,2	2 570,05	63 353,9	73 424,1	-6 888,0
V	102,3	100,3	5 108,0	4 901,0	2 583,0	16,5	2 549,70	77 923,4	92 641,3	-11 321,5
VI	102,5	100,4	5 126,0	4 918,0	2 487,6	15,9	2 624,93	92 310,6	110 004,8	-13 852,1
VII	102,6	100,4	5 134,0	4 928,0	2 443,4	15,7	2 647,80	109 927,7	125 471,1	-11 113,7
VIII	102,9	100,5	5 149,0	4 943,0	2 411,6	15,5	2 611,93	128 240,5	142 723,0	-9 614,9
IX	103,4	100,7	5 159,0	4 957,0	2 363,6	15,2	2 611,16	144 181,7	158 791,9	-9 544,9
X	103,9	100,6	5 178,0	4 971,0	2 301,8	14,9	2 657,99	162 709,3	179 346,0	-11 334,8
XI	104,1	100,3	5 195,0	4 986,0	2 287,3	14,8	2 759,65	180 304,8	198 885,3	-12 550,0
XII	104,3	100,4	5 171,0	4 995,0	2 309,4	14,9	3 027,51	197 673,5	222 757,6	-18 178,9

TABELA II

Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	1. Stopy procentowe NBP					2. Rezerwy obowiązkowe banków								
	stopa oprocentowania kredytu lombardowego	stopa redyskonta weksli	stopa oprocentowania kredytu refinansowego	stopa depozytowa	minimalna stopa rentowności operacji otwartego rynku*	stopa rezerwy od wkładów złotowych		stopa rezerwy od wkładów w walutach obcych (równowartość w złotych)		stopa rezerwy od środków uzyskanych z tytułu sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo)	oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej	wielkość rezerwy obowiązkowej		
						płatnych na każde żądanie	terminowych	płatnych na każde żądanie	terminowych			ogółem	z tego:	
													na rachunku bieżącym	zadeklarowana kwota gotówki
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	mln zł	mln zł	mln zł
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
XII 2005	6,00	4,75	6,0/7,0	3,00	4,50	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	12 065,3	12 065,3	.
I 2006	6,00	4,75	6,0/7,0	3,00	4,50	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	12 147,1	12 147,1	.
II	5,75	4,50	5,75/6,75	2,75	4,25	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	12 161,8	12 161,8	.
III	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	12 305,9	12 305,9	.
IV	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	12 305,9	12 305,9	.
V	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	12 549,2	12 549,2	.
VI	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	12 598,5	12 598,5	.
VII	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	12 861,2	12 861,2	.
VIII	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	13 002,6	13 002,6	.
IX	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	13 002,6	13 002,6	.
X	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	13 358,1	13 358,1	.
XI	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	13 969,9	13 969,9	.
XII	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9*	13 969,9	13 969,9	.

* stopy redyskontowej weksli

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe, cd.											
	ogółem	popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)										
		z tego na bony o terminie wykupu:										
		1-tygodniowym	2-tygodniowym	3-tygodniowym	5-tygodniowym	6-tygodniowym	8-tygodniowym	10-tygodniowym	13-tygodniowym	26-tygodniowym	39-tygodniowym	52-tygodniowym
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
XII 2005	5 339,90	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	754,57	0,00	0,00	4 585,33
I 2006	15 400,48	0,00	0,00	9 735,73	.	0,00	0,00	0,00	810,44	0,00	0,00	4 854,31
II	7 344,04	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 344,04
III	4 803,75	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 803,75
IV	7 852,47	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	3 140,64	0,00	4 711,83
V	3 865,36	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 865,36
VI	2 905,98	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 905,98
VII	4 324,15	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 324,15
VIII	5 675,93	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 675,93
IX	6 108,91	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 108,91
X	4 460,27	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 460,27
XI	3 877,64	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 877,64
XII	14 642,16	0,00	0,00	0,00	10 248,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 393,28

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe												
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)											
		ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:										
			1-tygodniowym	2-tygodniowym	3-tygodniowym	5-tygodniowym	6-tygodniowym	8-tygodniowym	10-tygodniowym	13-tygodniowym	26-tygodniowym	39-tygodniowym	52-tygodniowym
		mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
XII 2005	2	2 300,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	200,00	0,00	0,00	2 100,00
I 2006	2	4 300,00	0,00	0,00	2 000,00	.	0,00	0,00	0,00	200,00	0,00	0,00	2 100,00
II	2	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
III	2	2 300,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 300,00
IV	2	3 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000,00	0,00	2 000,00
V	2	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
VI	2	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
VII	2	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
VIII	2	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
IX	2	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
X	2	1 600,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600,00
XI	2	1 600,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600,00
XII	2	4 200,00	0,00	0,00	0,00	2 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe, cd.											
	ogółem	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)										
		z tego na bony o terminie wykupu:										
		1-tygodniowym	2-tygodniowym	3-tygodniowym	5-tygodniowym	6-tygodniowym	8-tygodniowym	10-tygodniowym	13-tygodniowym	26-tygodniowym	39-tygodniowym	52-tygodniowym
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
XII 2005	2 300,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	200,00	0,00	0,00	2 100,00
I 2006	4 300,00	0,00	0,00	2 000,00	.	0,00	0,00	0,00	200,00	0,00	0,00	2 100,00
II	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
III	2 300,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 300,00
IV	3 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000,00	0,00	2 000,00
V	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
VI	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
VII	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
VIII	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
IX	2 000,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00
X	1 600,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600,00
XI	1 600,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600,00
XII	4 200,00	0,00	0,00	0,00	2 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00

TABELA II – cd.

Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe, cd.												
	średni ważony zysk z kupionych bonów												stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)
	ogółem	z tego z bonów o terminie wykupu:											
		1-tygodniowym	2-tygodniowym	3-tygodniowym	5-tygodniowym	6-tygodniowym	8-tygodniowym	10-tygodniowym	13-tygodniowym	26-tygodniowym	39-tygodniowym	52-tygodniowym	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	mln zł
	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64
XII 2005	4,40	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	4,27	0,00	0,00	4,41	23 198,69
I 2006	4,33	0,00	0,00	4,35	.	0,00	0,00	0,00	4,24	0,00	0,00	4,31	22 860,24
II	4,00	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	21 766,86
III	3,87	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,87	19 993,48
IV	3,96	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	3,92	0,00	3,98	19 283,06
V	4,03	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,03	19 778,54
VI	4,14	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,14	19 599,52
VII	4,43	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,43	20 171,93
VIII	4,37	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,37	21 129,63
IX	4,45	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,45	22 275,90
X	4,35	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,35	22 060,49
XI	4,29	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,29	22 732,18
XII	4,06	0,00	0,00	0,00	3,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,21	24 831,72

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP, cd.										
	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)					średni ważony zysk z kupionych bonów					stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)
	ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:				ogółem	z tego z bonów o terminie wykupu:				
		1-dniowym	7-dniowym	14-dniowym	28-dniowym		1-dniowym	7-dniowym	14-dniowym	28-dniowym	
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%	%	%	mln zł
	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86
XII 2005	107 343,50	0,00	107 343,50	0,00	0,00	4,50	0,00	4,50	0,00	0,00	22 979,88
I 2006	74 000,00	0,00	74 000,00	0,00	0,00	4,50	0,00	4,50	0,00	0,00	14 487,31
II	77 200,00	0,00	77 200,00	0,00	0,00	4,25	0,00	4,25	0,00	0,00	22 481,42
III	105 800,00	0,00	105 800,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	21 183,51
IV	78 200,00	0,00	78 200,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	18 185,84
V	81 300,00	0,00	81 300,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	21 483,27
VI	105 100,00	0,00	105 100,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	18 985,21
VII	79 900,00	0,00	79 900,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	21 483,27
VIII	80 300,00	0,00	80 300,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	20 184,28
IX	104 500,00	0,00	104 500,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	24 480,94
X	77 300,00	0,00	77 300,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	21 283,43
XI	71 800,00	0,00	71 800,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	19 484,83
XII	89 600,00	0,00	89 600,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	18 385,68

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP										
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)					popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)				
		ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:				ogółem	z tego na bony o terminie wykupu:			
			1-dniowym	7-dniowym	14-dniowym	28-dniowym		1-dniowym	7-dniowym	14-dniowym	28-dniowym
		mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
XII 2005	5	113 500,00	0,00	113 500,00	0,00	0,00	115 291,00	0,00	115 291,00	0,00	0,00
I 2006	4	74 000,00	0,00	74 000,00	0,00	0,00	120 733,80	0,00	120 733,80	0,00	0,00
II	4	77 200,00	0,00	77 200,00	0,00	0,00	123 419,70	0,00	123 419,70	0,00	0,00
III	5	105 800,00	0,00	105 800,00	0,00	0,00	151 947,40	0,00	151 947,40	0,00	0,00
IV	4	78 200,00	0,00	78 200,00	0,00	0,00	104 602,00	0,00	104 602,00	0,00	0,00
V	4	81 300,00	0,00	81 300,00	0,00	0,00	130 676,80	0,00	130 676,80	0,00	0,00
VI	5	105 100,00	0,00	105 100,00	0,00	0,00	175 577,50	0,00	175 577,50	0,00	0,00
VII	4	79 900,00	0,00	79 900,00	0,00	0,00	180 794,00	0,00	180 794,00	0,00	0,00
VIII	4	80 300,00	0,00	80 300,00	0,00	0,00	162 381,70	0,00	162 381,70	0,00	0,00
IX	5	104 500,00	0,00	104 500,00	0,00	0,00	249 990,80	0,00	249 990,80	0,00	0,00
X	4	77 300,00	0,00	77 300,00	0,00	0,00	234 459,80	0,00	234 459,80	0,00	0,00
XI	4	71 800,00	0,00	71 800,00	0,00	0,00	347 696,00	0,00	347 696,00	0,00	0,00
XII	5	89 600,00	0,00	89 600,00	0,00	0,00	718 155,42	0,00	718 155,42	0,00	0,00

Okres	5. Bezwarunkowa sprzedaż papierów wartościowych przez NBP (*outright sale*)					6. Informacje o wynikach sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych SA w Warszawie								
	liczba przetargów	wartość nominalna papierów wartościowych przeznaczonych przez NBP do sprzedaży	wartość nominalna ofert zgłoszonych przez banki	wartość nominalna ofert przyjętych	wartość aukcyjna ofert przyjętych	liczba spółek na koniec miesiąca	kapitalizacja na koniec miesiąca	wskaźnik C/Z na koniec miesiąca	WIG na koniec miesiąca	WIG średni w miesiącu	WIRR na koniec miesiąca	WIRR średni w miesiącu	obroty w miesiącu	wskaźnik obrotu
		mln zł	mln zł	mln zł	mln zł		mln zł						mln zł	%
	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
XII 2005	0	0,00	0,00	0,00	0,00	255	308 417,6	14,3	35 600,8	34 962,4	5 471,3	5 240,0	17 327,6	2,2
I 2006	0	0,00	0,00	0,00	0,00	254	326 083,5	15,1	37 855,0	38 145,4	6 838,8	6 259,2	29 074,0	3,6
II	0	0,00	0,00	0,00	0,00	254	336 145,3	14,9	38 854,4	38 466,6	7 536,8	7 329,0	21 859,9	2,8
III	0	0,00	0,00	0,00	0,00	253	344 688,9	15,1	40 220,3	39.064,6	8 415,5	7 715,5	23 685,9	3,0
IV	0	0,00	0,00	0,00	0,00	254	375 443,7	16,5	43 998,6	42 596,7	9 429,2	9 033,6	27 403,3	3,2
V	0	0,00	0,00	0,00	0,00	252	335 242,8	14,2	39 632,3	42 760,1	8 897,0	9 692,9	33 586,1	4,0
VI	0	0,00	0,00	0,00	0,00	256	338 802,3	14,6	40 644,6	38 636,6	8 410,8	8 480,2	25 260,7	3,2
VII	0	0,00	0,00	0,00	0,00	259	374 141,7	16,0	45 894,9	43 040,1	9 213,2	8 772,2	20 142,9	2,4
VIII	0	0,00	0,00	0,00	0,00	268	362 385,5	15,2	43 363,3	43 488,0	9 524,0	9 184,4	21 337,1	2,5
IX	0	0,00	0,00	0,00	0,00	269	369 186,4	15,5	44 052,5	44 313,0	10 404,3	10 015,6	22 806,6	2,7
X	0	0,00	0,00	0,00	0,00	271	400 002,4	16,9	47 358,1	46 610,2	11 532,6	11 014,0	29 436,3	3,2
XI	0	0,00	0,00	0,00	0,00	274	429 721,8	17,4	50 230,3	49 052,8	12 968,1	12 105,7	36 898,5	3,4
XII	0	0,00	0,00	0,00	0,00	284	437 719,2	17,7	50 411,8	51 350,3	12 716,6	13 033,4	28 799,4	2,4

TABELA III

Kursy PLN do USD i EUR w 2006 r. (w zł)

Dni	Grudzień 2005			Styczeń 2006			Luty 2006			Marzec 2006		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	3,3366	3,9318	1,1784	3,2613	3,8598	1,1835	3,1409	3,8064	1,2119	3,1627	3,7756	1,1938
2	3,3138	3,8814	1,1713	3,2582	3,8610	1,1850	3,1720	3,8273	1,2066	3,1580	3,7693	1,1936
3	3,3138	3,8814	1,1713	3,2488	3,8618	1,1887	3,1720	3,8300	1,2074	3,1670	3,8058	1,2017
4	3,3138	3,8814	1,1713	3,1858	3,8451	1,2069	3,1720	3,8300	1,2074	3,1670	3,8058	1,2017
5	3,2979	3,8594	1,1703	3,1416	3,8008	1,2098	3,1720	3,8300	1,2074	3,1670	3,8058	1,2017
6	3,2555	3,8330	1,1774	3,1507	3,8094	1,2091	3,1838	3,8175	1,1990	3,1660	3,8157	1,2052
7	3,2742	3,8420	1,1734	3,1507	3,8094	1,2091	3,1842	3,8219	1,2003	3,2347	3,8574	1,1925
8	3,2828	3,8628	1,1767	3,1507	3,8094	1,2091	3,1949	3,8254	1,1973	3,2453	3,8695	1,1923
9	3,2817	3,8652	1,1778	3,1228	3,7750	1,2089	3,1896	3,8173	1,1968	3,2478	3,8749	1,1931
10	3,2817	3,8652	1,1778	3,1280	3,7790	1,2081	3,1638	3,7898	1,1979	3,2643	3,8905	1,1918
11	3,2817	3,8652	1,1778	3,1353	3,7793	1,2054	3,1638	3,7898	1,1979	3,2643	3,8905	1,1918
12	3,2435	3,8511	1,1873	3,1229	3,7933	1,2147	3,1638	3,7898	1,1979	3,2643	3,8905	1,1918
13	3,2060	3,8223	1,1922	3,1542	3,8085	1,2074	3,1893	3,7911	1,1887	3,2652	3,8952	1,1929
14	3,1865	3,8321	1,2026	3,1542	3,8085	1,2074	3,1868	3,7972	1,1915	3,2900	3,9390	1,1973
15	3,1960	3,8456	1,2033	3,1542	3,8085	1,2074	3,1768	3,7837	1,1910	3,2277	3,8788	1,2017
16	3,2257	3,8731	1,2007	3,1321	3,8062	1,2152	3,1700	3,7640	1,1874	3,2118	3,8780	1,2074
17	3,2257	3,8731	1,2007	3,1521	3,8146	1,2102	3,1669	3,7641	1,1886	3,1450	3,8319	1,2184
18	3,2257	3,8731	1,2007	3,1887	3,8643	1,2119	3,1669	3,7641	1,1886	3,1450	3,8319	1,2184
19	3,2215	3,8704	1,2014	3,1772	3,8388	1,2082	3,1669	3,7641	1,1886	3,1450	3,8319	1,2184
20	3,2101	3,8431	1,1972	3,1868	3,8500	1,2081	3,1456	3,7565	1,1942	3,1909	3,8874	1,2183
21	3,2245	3,8348	1,1893	3,1868	3,8500	1,2081	3,1701	3,7769	1,1914	3,2110	3,8967	1,2135
22	3,2393	3,8333	1,1834	3,1868	3,8500	1,2081	3,1991	3,8065	1,1899	3,2458	3,9217	1,2082
23	3,2325	3,8404	1,1881	3,1397	3,8502	1,2263	3,1715	3,7854	1,1936	3,2269	3,8937	1,2066
24	3,2325	3,8404	1,1881	3,1333	3,8457	1,2274	3,1807	3,7849	1,1900	3,2617	3,9051	1,1973
25	3,2325	3,8404	1,1881	3,0950	3,8115	1,2315	3,1807	3,7849	1,1900	3,2617	3,9051	1,1973
26	3,2325	3,8404	1,1881	3,1253	3,8299	1,2255	3,1807	3,7849	1,1900	3,2617	3,9051	1,1973
27	3,2308	3,8330	1,1864	3,1379	3,8310	1,2209	3,1803	3,7671	1,1845	3,2335	3,8917	1,2036
28	3,2262	3,8403	1,1903	3,1379	3,8310	1,2209	3,1768	3,7726	1,1875	3,2680	3,9435	1,2067
29	3,2570	3,8584	1,1846	3,1379	3,8310	1,2209				3,3008	3,9617	1,2002
30	3,2613	3,8598	1,1835	3,1559	3,8170	1,2095				3,2611	3,9335	1,2062
31	3,2613	3,8598	1,1835	3,1630	3,8285	1,2104				3,2491	3,9357	1,2113
przeciętny w ciągu miesiąca	3,2518	3,8559	X	3,1599	3,8245	X	3,1744	3,7937	X	3,2229	3,8748	X

Dni	Kwiecień 2006			Maj 2006			Czerwiec 2006			Lipiec 2006		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	13	14	15	15	17	18	19	20	21	22	23	24
1	3,2491	3,9357	1,2113	3,0841	3,8740	1,2561	3,0833	3,9414	1,2783	3,1816	4,0434	1,2709
2	3,2491	3,9357	1,2113	3,0571	3,8583	1,2621	3,0627	3,9236	1,2811	3,1816	4,0434	1,2709
3	3,2538	3,9250	1,2063	3,0571	3,8583	1,2621	3,0627	3,9236	1,2811	3,1708	4,0503	1,2774
4	3,2417	3,9407	1,2156	3,0406	3,8229	1,2573	3,0627	3,9236	1,2811	3,1264	4,0070	1,2817
5	3,2418	3,9789	1,2274	3,0129	3,8212	1,2683	3,0482	3,9536	1,2970	3,1530	4,0246	1,2764
6	3,2389	3,9870	1,2310	3,0129	3,8212	1,2683	3,0720	3,9629	1,2900	3,1813	4,0509	1,2733
7	3,2543	3,9665	1,2188	3,0129	3,8212	1,2683	3,0817	3,9490	1,2814	3,1520	4,0263	1,2774
8	3,2543	3,9665	1,2188	2,9929	3,8230	1,2774	3,0989	3,9567	1,2768	3,1520	4,0263	1,2774
9	3,2543	3,9665	1,2188	3,0157	3,8290	1,2697	3,1248	3,9520	1,2647	3,1520	4,0263	1,2774
10	3,2659	3,9584	1,2120	3,0104	3,8459	1,2775	3,1248	3,9520	1,2647	3,1619	4,0493	1,2807
11	3,2576	3,9524	1,2133	3,0060	3,8194	1,2706	3,1248	3,9520	1,2647	3,1611	4,0275	1,2741
12	3,2255	3,9203	1,2154	3,0012	3,8700	1,2895	3,1553	3,9801	1,2614	3,1585	4,0267	1,2749
13	3,2477	3,9354	1,2117	3,0012	3,8700	1,2895	3,2012	4,0298	1,2588	3,1885	4,0553	1,2719
14	3,2499	3,9325	1,2100	3,0012	3,8700	1,2895	3,1936	4,0176	1,2580	3,1861	4,0390	1,2677
15	3,2499	3,9325	1,2100	3,0608	3,9310	1,2843	3,1936	4,0176	1,2580	3,1861	4,0390	1,2677
16	3,2499	3,9325	1,2100	3,0640	3,9250	1,2810	3,1860	4,0350	1,2665	3,1861	4,0390	1,2677
17	3,2499	3,9325	1,2100	3,0039	3,8750	1,2900	3,1860	4,0350	1,2665	3,2155	4,0394	1,2562
18	3,2071	3,9265	1,2243	3,0875	3,9487	1,2789	3,1860	4,0350	1,2665	3,2185	4,0321	1,2528
19	3,1567	3,8998	1,2354	3,0828	3,9390	1,2777	3,2104	4,0414	1,2588	3,2181	4,0209	1,2495
20	3,1528	3,8941	1,2351	3,0828	3,9390	1,2777	3,2288	4,0590	1,2571	3,1387	3,9572	1,2608
21	3,1541	3,8870	1,2324	3,0828	3,9390	1,2777	3,2310	4,0788	1,2624	3,1193	3,9511	1,2667
22	3,1541	3,8870	1,2324	3,1023	3,9590	1,2761	3,2186	4,0673	1,2637	3,1193	3,9511	1,2667
23	3,1541	3,8870	1,2324	3,0841	3,9622	1,2847	3,2715	4,1062	1,2551	3,1193	3,9511	1,2667
24	3,1218	3,8640	1,2377	3,0842	3,9646	1,2855	3,2715	4,1062	1,2551	3,1375	3,9585	1,2617
25	3,1172	3,8641	1,2396	3,0850	3,9440	1,2784	3,2715	4,1062	1,2551	3,1038	3,9228	1,2639
26	3,1334	3,8848	1,2398	3,0642	3,9272	1,2816	3,2683	4,1065	1,2565	3,1181	3,9244	1,2586
27	3,1086	3,8665	1,2438	3,0642	3,9272	1,2816	3,2308	4,0676	1,2590	3,0725	3,9117	1,2731
28	3,0841	3,8740	1,2561	3,0642	3,9272	1,2816	3,2471	4,0823	1,2572	3,0945	3,9265	1,2689
29	3,0841	3,8740	1,2561	3,0747	3,9210	1,2752	3,2592	4,0863	1,2538	3,0945	3,9265	1,2689
30	3,0841	3,8740	1,2561	3,0628	3,9367	1,2853	3,1816	4,0434	1,2709	3,0945	3,9265	1,2689
31				3,0671	3,9472	1,2869				3,0831	3,9321	1,2754
przeciętny w ciągu miesiąca	3,1982	3,9194	X	3,0491	3,8941	X	3,1713	4,0164	X	3,1492	3,9970	X

Tabela III – cd.

Kursy PLN do USD i EUR w 2006 r. (w zł)

Dni	Sierpień 2006			Wrzesień 2006			Październik 2006		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	25	26	27	28	29	30	31	32	33
1	3,0881	3,9360	1,2746	3,0845	3,9550	1,2822	3,1425	3,9835	1,2676
2	3,0748	3,9365	1,2802	3,0845	3,9550	1,2822	3,1350	3,9745	1,2678
3	3,0698	3,9177	1,2762	3,0845	3,9550	1,2822	3,1068	3,9581	1,2740
4	3,0570	3,9080	1,2784	3,0890	3,9670	1,2842	3,1086	3,9448	1,2690
5	3,0570	3,9080	1,2784	3,0918	3,9687	1,2836	3,0967	3,9348	1,2706
6	3,0570	3,9080	1,2784	3,0921	3,9628	1,2816	3,1034	3,9333	1,2674
7	3,0086	3,8724	1,2871	3,1194	3,9885	1,2786	3,1034	3,9333	1,2674
8	3,0151	3,8723	1,2843	3,1323	3,9840	1,2719	3,1034	3,9333	1,2674
9	3,0053	3,8673	1,2868	3,1323	3,9840	1,2719	3,1109	3,9190	1,2598
10	3,0035	3,8635	1,2863	3,1323	3,9840	1,2719	3,1103	3,9092	1,2569
11	3,0250	3,8675	1,2785	3,1338	3,9835	1,2711	3,1096	3,9000	1,2542
12	3,0250	3,8675	1,2785	3,1322	3,9819	1,2713	3,1200	3,9182	1,2558
13	3,0250	3,8675	1,2785	3,1276	3,9690	1,2690	3,1002	3,8930	1,2557
14	3,0358	3,8667	1,2737	3,1244	3,9635	1,2686	3,1002	3,8930	1,2557
15	3,0358	3,8667	1,2737	3,1185	3,9638	1,2711	3,1002	3,8930	1,2557
16	3,0333	3,8810	1,2795	3,1185	3,9638	1,2711	3,0992	3,8790	1,2516
17	3,0030	3,8658	1,2873	3,1185	3,9638	1,2711	3,1011	3,8888	1,2540
18	3,0284	3,8869	1,2835	3,1123	3,9426	1,2668	3,1125	3,9041	1,2543
19	3,0284	3,8869	1,2835	3,1250	3,9600	1,2672	3,0947	3,8878	1,2563
20	3,0284	3,8869	1,2835	3,1132	3,9473	1,2679	3,0573	3,8610	1,2629
21	3,0373	3,9178	1,2899	3,1035	3,9488	1,2724	3,0573	3,8610	1,2629
22	3,0358	3,9070	1,2870	3,1060	3,9840	1,2827	3,0573	3,8610	1,2629
23	3,0416	3,8986	1,2818	3,1060	3,9840	1,2827	3,0713	3,8624	1,2576
24	3,0556	3,9218	1,2835	3,1060	3,9840	1,2827	3,0865	3,8719	1,2545
25	3,0789	3,9315	1,2769	3,1065	3,9715	1,2784	3,0933	3,8880	1,2569
26	3,0789	3,9315	1,2769	3,1172	3,9650	1,2720	3,0669	3,8826	1,2660
27	3,0789	3,9315	1,2769	3,1314	3,9748	1,2693	3,0595	3,8779	1,2675
28	3,0691	3,9323	1,2813	3,1315	3,9824	1,2717	3,0595	3,8779	1,2675
29	3,0821	3,9506	1,2818	3,1425	3,9835	1,2676	3,0595	3,8779	1,2675
30	3,0784	3,9513	1,2836	3,1425	3,9835	1,2676	3,0593	3,8919	1,2722
31	3,0651	3,9369	1,2844				3,0631	3,8871	1,2690
przeciętny w ciągu miesiąca	3,0454	3,9014	X	3,1153	3,9702	X	3,0919	3,9026	X

Dni	Listopad 2006			Grudzień 2006		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	34	35	36	37	38	39
1	3,0631	3,8871	1,2690	2,8700	3,7982	1,3234
2	3,0248	3,8608	1,2764	2,8700	3,7982	1,3234
3	3,0261	3,8670	1,2779	2,8700	3,7982	1,3234
4	3,0261	3,8670	1,2779	2,8672	3,8138	1,3301
5	3,0261	3,8670	1,2779	2,8628	3,8092	1,3306
6	3,0135	3,8270	1,2700	2,8678	3,8050	1,3268
7	3,0000	3,8294	1,2765	2,8669	3,8150	1,3307
8	2,9930	3,8317	1,2802	2,8870	3,8350	1,3284
9	3,0023	3,8370	1,2780	2,8870	3,8350	1,3284
10	2,9840	3,8433	1,2880	2,8870	3,8350	1,3284
11	2,9840	3,8433	1,2880	2,8927	3,8165	1,3194
12	2,9840	3,8433	1,2880	2,8763	3,8106	1,3248
13	2,9811	3,8281	1,2841	2,8639	3,8000	1,3269
14	2,9772	3,8212	1,2835	2,8738	3,8014	1,3228
15	2,9715	3,8085	1,2817	2,8925	3,7900	1,3103
16	2,9682	3,8011	1,2806	2,8925	3,7900	1,3103
17	2,9761	3,8019	1,2775	2,8925	3,7900	1,3103
18	2,9761	3,8019	1,2775	2,8951	3,7938	1,3104
19	2,9761	3,8019	1,2775	2,8896	3,8026	1,3160
20	2,9639	3,8083	1,2849	2,8849	3,8140	1,3221
21	2,9608	3,7958	1,2820	2,8796	3,8003	1,3197
22	2,9554	3,8036	1,2870	2,8908	3,8163	1,3202
23	2,9450	3,8200	1,2971	2,8908	3,8163	1,3202
24	2,9325	3,8315	1,3066	2,8908	3,8163	1,3202
25	2,9325	3,8315	1,3066	2,8908	3,8163	1,3202
26	2,9325	3,8315	1,3066	2,8908	3,8163	1,3202
27	2,9176	3,8308	1,3130	2,9183	3,8383	1,3153
28	2,9176	3,8355	1,3146	2,9194	3,8368	1,3142
29	2,9035	3,8235	1,3169	2,9105	3,8312	1,3163
30	2,8911	3,8166	1,3201	2,9105	3,8312	1,3163
31				2,9105	3,8312	1,3163
przeciętny w ciągu miesiąca	2,9735	3,8299	X	2,8868	3,8130	X

TABELA IV

Średnie ważone oprocentowanie depozytów złotowych w bankach komercyjnych

Okres	Depozyty złotowe								
	gospodarstwa domowe								
	rachunki bieżące (przedsiębiorcy indywidualni i rolnicy)	ROR (osoby prywatne)	depozyty terminowe deklarowane na okres:						ogółem
			1 miesiąca	3 miesięcy	6 miesięcy	1 roku	2 lat	powyżej 2 lat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
XII 2005	0,1	0,4	2,4	2,4	2,4	3,2	3,2	3,8	2,8
I 2006	0,1	0,4	2,5	2,3	2,5	3,2	3,2	3,8	2,8
II	0,1	0,3	2,4	2,2	2,4	3,0	3,0	3,4	2,7
III	0,1	0,3	2,3	2,2	2,4	3,0	2,9	3,2	2,6
IV	0,1	0,3	2,3	2,2	2,4	3,0	2,9	3,2	2,6
V	0,1	0,3	2,3	2,2	2,4	3,1	2,9	3,2	2,7
VI	0,1	0,3	2,3	2,3	2,4	3,1	3,0	3,2	2,7
VII	0,1	0,4	2,3	2,2	2,3	3,0	3,1	3,2	2,6
VIII	0,1	0,4	2,2	2,2	2,2	3,0	3,1	3,2	2,6
IX	0,1	0,3	2,2	2,2	2,2	3,1	3,1	3,2	2,6
X	0,1	0,3	2,3	2,2	2,2	3,1	3,1	3,2	2,6
XI	0,1	0,3	2,2	2,2	2,3	3,1	3,2	3,2	2,7
XII	0,1	0,3	2,2	2,1	2,3	3,1	3,2	3,3	2,6

TABELA V

Średnie ważone oprocentowanie kredytów złotowych w bankach komercyjnych

Okres	Kredyty złotowe																			
	przedsiębiorstwa							gospodarstwa domowe												
	udzielone w rachunku bieżącym	udzielone na okres:					ogółem	udzielone w rachunku bieżącym	kredyty konsumenckie udzielone na okres:					ogółem	kredyty mieszkaniowe udzielone na okres:					ogółem
		1 roku	2 lat	3 lat	5 lat	powyżej 5 lat			1 roku	2 lat	3 lat	5 lat	powyżej 5 lat		1 roku	2 lat	3 lat	5 lat	powyżej 5 lat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
XII 2005	6,2	6,1	6,5	6,6	6,6	6,5	6,3	14,9	14,4	15,8	15,2	16,0	15,5	15,2	5,7	5,7	5,9	6,6	6,1	6,0
I 2006	5,9	5,7	6,1	6,1	6,1	6,1	5,9	14,8	12,7	15,4	14,9	15,6	15,0	14,3	5,6	5,6	5,7	6,4	5,9	5,8
II	5,8	5,6	5,9	5,9	5,9	6,0	5,8	14,6	12,6	15,2	14,9	15,7	14,9	14,3	5,4	5,5	5,4	6,1	5,7	5,6
III	5,8	5,5	5,8	5,9	5,8	5,8	5,7	14,5	12,6	15,2	14,9	15,6	14,9	14,3	5,4	5,5	5,4	6,1	5,7	5,6
IV	5,7	5,5	5,8	5,9	5,7	5,8	5,7	14,5	12,6	15,2	14,9	15,6	14,9	14,3	5,4	5,5	5,4	6,1	5,6	5,6
V	5,7	5,4	5,8	5,8	5,7	5,7	5,6	14,4	12,6	15,1	15,0	15,6	14,9	14,3	5,4	5,5	5,4	6,1	5,7	5,6
VI	5,7	5,4	5,8	5,9	5,8	5,7	5,6	14,4	12,7	15,0	15,1	15,6	14,9	14,3	5,5	5,6	5,5	6,1	5,7	5,7
VII	5,7	5,4	5,8	5,8	5,8	5,7	5,6	14,1	12,7	15,1	15,2	15,6	14,9	14,3	5,3	5,4	5,3	6,0	5,6	5,6
VIII	5,6	5,4	5,8	5,8	5,8	5,7	5,6	14,1	12,7	15,1	15,2	15,6	14,9	14,4	5,3	5,4	5,3	6,0	5,6	5,6
IX	5,6	5,4	5,7	5,8	5,7	5,8	5,6	14,1	12,7	15,1	15,2	15,7	14,9	14,4	5,3	5,5	5,4	6,0	5,7	5,6
X	5,6	5,5	5,8	5,8	5,8	5,8	5,6	14,0	12,7	15,1	15,3	15,7	14,9	14,3	5,3	5,5	5,4	6,0	5,6	5,6
XI	5,6	5,5	5,8	5,7	5,7	5,8	5,6	14,0	12,6	15,0	15,2	15,7	14,9	14,3	5,3	5,4	5,3	5,9	5,6	5,6
XII	5,6	5,4	5,7	5,7	5,7	5,7	5,6	14,0	12,6	15,0	15,2	15,6	14,8	14,3	5,3	5,4	5,3	5,9	5,6	5,5

Depozyty złotowe, cd.								
przedsiębiorstwa								Ogółem
rachunki bieżące	depozyty terminowe deklarowane na okres:						ogółem	
	1 miesiąca	3 miesięcy	6 miesięcy	1 roku	2 lat	powyżej 2 lat		
10	11	12	13	14	15	16	17	18
0,1	2,2	2,1	2,0	2,2	3,1	4,0	2,2	2,7
0,1	2,3	2,1	2,0	2,1	3,3	3,7	2,3	2,7
0,1	2,1	2,0	1,9	2,0	3,1	3,7	2,1	2,6
0,1	2,0	1,8	1,8	1,9	3,0	3,2	2,0	2,5
0,1	2,1	1,9	1,8	1,9	3,0	3,2	2,0	2,5
0,1	2,0	1,9	1,7	1,9	3,0	3,2	2,0	2,5
0,1	2,0	1,9	1,8	1,9	3,0	3,2	2,0	2,5
0,1	2,0	1,8	1,8	1,9	3,1	3,2	2,0	2,5
0,0	2,1	1,8	1,9	1,9	3,0	3,4	2,1	2,5
0,0	2,0	1,9	1,9	2,0	3,1	3,4	2,0	2,5
0,0	2,1	1,9	2,0	2,0	3,0	3,4	2,0	2,5
0,0	2,1	1,9	1,9	2,0	3,0	3,4	2,1	2,5
0,0	2,0	1,9	1,9	2,1	3,0	3,4	2,0	2,5

Kredyty złotowe, cd.																				
gospodarstwa domowe, cd.																				
kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych udzielone na okres:						kredyty na cele rolnicze udzielone na okres:						kredyty pozostałe udzielone na okres:						ogółem	Ogółem	ogółem przedsiębiorstwa i konsumenckie
1 roku	2 lat	3 lat	5 lat	powyżej 5 lat	ogółem	1 roku	2 lat	3 lat	5 lat	powyżej 5 lat	ogółem	1 roku	2 lat	3 lat	5 lat	powyżej 5 lat	ogółem			
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
7,3	7,7	7,1	6,7	7,2	7,2	5,6	5,9	5,8	5,8	5,9	5,8	10,6	9,6	9,8	8,8	8,2	9,5	10,3	8,6	8,9
6,9	7,3	6,7	6,3	6,6	6,7	5,6	5,9	5,8	5,8	5,9	5,8	9,0	8,8	9,2	8,1	6,9	8,2	9,7	8,1	8,4
6,7	7,0	6,5	6,1	6,4	6,6	5,3	5,7	5,6	5,6	5,6	5,6	9,0	8,8	9,5	8,2	6,7	8,2	9,6	8,0	8,3
6,6	6,9	6,3	6,0	6,2	6,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	9,3	9,0	9,3	8,0	6,6	8,2	9,6	7,9	8,2
6,6	6,9	6,3	5,9	6,2	6,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	9,3	9,0	9,3	8,0	6,6	8,2	9,5	7,9	8,2
6,5	6,9	6,3	5,9	6,2	6,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	9,4	9,0	9,3	8,0	6,6	8,2	9,5	7,9	8,3
6,6	6,9	6,2	5,8	6,2	6,4	5,3	5,3	5,2	5,3	5,2	5,3	9,4	9,0	9,4	8,1	6,7	8,2	9,5	8,0	8,3
6,6	6,9	6,3	5,8	6,2	6,4	5,3	5,3	5,2	5,2	5,3	5,3	9,5	8,9	9,3	8,1	6,7	8,2	9,5	7,9	8,3
6,6	6,8	6,3	5,8	6,2	6,4	5,3	5,3	5,2	5,3	5,3	5,3	9,1	8,9	9,2	8,1	6,6	8,1	9,4	7,9	8,3
6,5	6,8	6,3	5,8	6,1	6,3	5,3	5,3	5,2	5,3	5,3	5,3	9,5	8,7	9,2	8,1	6,7	8,2	9,4	7,9	8,4
6,6	6,8	6,3	5,8	6,1	6,4	5,3	5,3	5,2	5,3	5,3	5,3	9,4	8,9	9,2	8,1	6,7	8,1	9,3	7,9	8,4
6,5	6,7	6,2	5,8	6,1	6,3	5,3	5,3	5,2	5,3	5,3	5,3	9,2	8,9	9,2	8,1	6,7	8,0	9,3	7,8	8,4
6,5	6,6	6,2	5,8	6,1	6,3	5,3	5,3	5,2	5,2	5,3	5,3	8,9	8,7	9,1	8,1	6,6	7,9	9,2	7,8	8,5

TABELA VI

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki inne należności od podmiotów krajowych	monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]
	1	2	3	4	5	6	7	8
XII 2005	349 935,0	52 088,9	21 507,2	276 338,9	126 528,3	32 396,3	91 642,8	2 489,2
I 2006	353 767,3	53 648,8	20 560,0	279 558,5	119 477,5	23 761,0	93 056,2	2 660,3
II	360 801,0	58 447,4	20 606,9	281 746,7	128 314,0	31 626,7	94 186,0	2 501,3
III	363 965,1	55 233,6	21 027,0	287 704,5	125 280,9	29 867,6	93 127,2	2 286,1
IV	368 936,8	55 498,1	20 725,2	292 713,5	120 784,3	26 639,7	91 696,9	2 447,7
V	381 382,4	61 206,8	20 866,1	299 309,5	130 614,6	30 614,4	97 349,0	2 651,2
VI	383 272,2	57 398,3	20 737,1	305 136,8	131 290,1	27 802,1	100 700,9	2 787,1
VII	384 229,7	55 422,2	18 711,2	310 096,3	132 740,6	30 534,0	99 094,3	3 112,3
VIII	393 478,5	56 095,1	20 455,7	316 927,7	131 251,6	29 312,1	98 896,8	3 042,7
IX	405 522,6	59 723,8	21 461,7	324 337,1	138 108,3	33 743,9	101 196,0	3 168,4
X	409 018,1	57 575,7	21 443,7	329 998,7	136 936,0	30 586,5	103 178,4	3 171,1
XI	424 843,6	64 859,0	23 362,2	336 622,4	135 011,6	28 751,7	102 966,4	3 293,5
XII	430 252,6	63 974,6	22 676,2	343 601,8	134 047,7	28 520,8	101 765,2	3 761,7

[1] Niemonetarne instytucje finannsowe oraz sektor niefinansowy
[2] Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 10
* Patrz: Uwagi metodyczne

TABELA VI

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
PASYWA

Okres	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych	monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralngo	pozostałe sektory krajowe[1]	bieżące	terminowe	z terminem wypowiedzenia	operacje z przyrzeczeniem odkupu
	1	2	3	4	5	6	7	8
XII 2005	434 316,5	44 156,0	13 381,1	376 779,4	149 605,5	217 375,0	37,4	9 761,5
I 2006	432 177,4	45 176,4	14 079,6	372 921,4	147 866,2	215 885,4	55,8	9 114,0
II	447 216,4	48 925,2	17 245,6	381 045,6	153 809,1	215 521,9	39,3	11 675,3
III	443 303,8	47 990,0	15 048,7	380 265,1	149 791,3	221 147,1	39,9	9 286,8
IV	445 253,0	46 872,9	15 334,1	383 046,0	146 696,1	225 574,1	40,6	10 735,2
V	461 100,1	51 809,3	15 960,4	393 330,4	161 046,7	219 608,5	43,3	12 631,9
XII	458 864,4	48 399,9	14 570,6	395 893,9	160 929,6	224 064,4	41,3	10 858,6
VII	461 216,3	49 847,1	14 214,8	397 154,4	166 939,3	219 526,1	41,2	10 647,8
VIII	466 227,5	47 831,0	14 517,7	403 878,8	169 382,4	223 115,0	45,4	11 336,0
IX	485 827,7	55 691,6	21 026,3	409 109,8	171 956,7	224 709,1	47,3	12 396,7
X	489 781,7	53 306,2	21 619,4	414 856,1	172 766,1	228 499,2	47,5	13 543,3
XI	496 950,0	56 335,8	20 146,9	420 467,3	181 925,0	224 580,9	46,1	13 915,3
XII	498 451,6	54 856,9	14 841,7	428 753,0	189 749,1	228 345,6	48,9	10 609,4

[1] Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.
* Patrz: Uwagi metodyczne

Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego*	Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe	monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory krajowe[1]	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe[2]	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
9	10	11	12	13	14	15	16
.	6 447,9	839,9	5 608,0	91 519,5	30 902,9	25 472,5	630 806,1
147,4	6 694,1	896,1	5 798,0	92 751,6	30 953,9	28 995,0	632 786,8
137,6	6 501,2	893,2	5 608,0	97 678,7	30 975,9	30 359,8	654 768,2
154,0	5 653,5	897,3	4 756,2	94 225,2	30 933,8	28 593,0	648 805,5
172,0	5 705,9	991,8	4 714,1	98 656,5	31 009,6	29 534,3	654 799,4
173,5	5 768,9	986,5	4 782,4	95 160,6	31 025,0	29 121,7	673 246,7
181,4	5 881,4	1 019,7	4 861,7	92 005,7	31 087,9	30 674,3	674 393,0
177,7	5 886,0	1 020,7	4 865,3	90 313,5	31 190,8	30 694,6	675 232,9
206,1	5 970,9	1 009,7	4 961,2	88 529,6	31 227,9	29 012,5	679 677,1
206,8	6 295,5	1 037,5	5 258,0	91 701,7	31 288,3	27 601,6	700 724,8
200,0	6 242,0	1 044,6	5 197,4	97 297,1	31 430,1	28 862,1	709 985,4
209,2	6 191,7	1 044,7	5 147,0	95 621,9	31 489,9	30 032,4	723 400,3
206,4	6 489,0	1 040,2	5 448,8	93 667,9	32 165,3	29 185,0	726 013,9

Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego*	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	fundusze podstawowe	fundusze uzupełniające	rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
9	10	11	12	13	14	15	16	17
.	5 444,4	92 445,3	50 538,2	1 862,6	40 044,5	53 923,4	44 676,5	630 806,1
284,7	5 891,3	92 800,7	50 812,2	1 858,9	40 129,6	53 715,8	47 916,9	632 786,8
284,7	5 659,9	93 186,1	50 794,6	2 209,2	40 182,3	57 898,5	50 522,6	654 768,2
284,7	6 842,4	93 246,7	51 298,8	1 845,9	40 102,0	56 160,3	48 967,6	648 805,5
284,7	6 529,1	94 771,7	53 003,3	1 602,0	40 166,4	59 159,0	48 801,9	654 799,4
508,0	6 749,7	95 339,3	53 442,0	1 494,5	40 402,8	61 560,8	47 988,8	673 246,7
508,0	7 076,6	95 929,9	55 084,8	893,6	39 951,5	65 685,3	46 328,8	674 393,0
508,0	7 030,5	96 315,1	55 188,3	1 103,2	40 023,6	62 776,9	47 386,1	675 232,9
508,0	7 173,8	96 167,3	55 189,1	770,9	40 207,3	65 081,7	44 518,8	679 677,1
566,4	7 288,3	95 739,8	55 107,8	987,1	39 644,9	66 293,0	45 009,6	700 724,8
566,4	8 343,6	96 184,7	55 325,1	1 314,2	39 545,4	67 129,2	47 979,8	709 985,4
566,4	7 823,0	96 176,2	55 347,1	1 408,2	39 420,9	71 063,3	50 821,4	723 400,3
566,4	9 326,4	95 883,8	55 701,5	1 795,3	38 387,0	71 684,1	50 101,6	726 013,9

TABELA VII

Bilans NBP – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych	pozostałe monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	pozostałe monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe	pozostałe monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory krajowe[1]	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe[2]	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
XII 2005	3 081,9	3 056,0	0,0	25,9	73,3	73,3	0,0	80,9	0,0	80,9	144 827,8	2 046,3	521,3	150 631,5
I 2006	2 616,9	2 591,7	0,0	25,2	73,4	73,4	0,0	80,9	0,0	80,9	143 099,8	2 054,0	1 098,5	149 023,5
II	2 616,8	2 591,7	0,0	25,1	73,4	73,4	0,0	80,9	0,0	80,9	151 042,4	2 054,8	2 131,7	158 000,0
III	2 523,9	2 498,5	0,0	25,4	73,5	73,5	0,0	80,9	0,0	80,9	150 314,3	2 057,5	1 196,8	156 246,9
IV	3 688,1	3 662,5	0,0	25,6	73,6	73,6	0,0	80,9	0,0	80,9	146 467,0	2 061,3	1 459,0	153 829,9
V	2 535,1	2 509,0	0,0	26,1	73,6	73,6	0,0	53,9	0,0	53,9	155 218,2	2 054,1	1 151,2	161 086,1
VI	2 431,7	2 405,4	0,0	26,3	73,7	73,7	0,0	53,9	0,0	53,9	155 617,4	2 060,0	1 391,3	161 628,0
VII	2 431,9	2 405,4	0,0	26,5	73,7	73,7	0,0	53,9	0,0	53,9	155 615,3	2 064,5	1 068,4	161 307,7
VIII	2 431,8	2 405,4	0,0	26,4	73,9	73,8	1,0	53,9	0,0	53,9	155 659,9	2 065,8	947,6	161 232,9
IX	2 338,3	2 312,3	0,0	26,0	73,9	73,9	0,0	53,9	0,0	53,9	159 387,2	2 069,3	792,7	164 715,3
X	2 338,2	2 312,3	0,0	25,9	73,9	73,9	0,0	53,9	0,0	53,9	150 832,1	2 071,7	915,2	156 285,0
XI	2 337,8	2 312,3	0,0	25,5	56,8	56,8	0,0	53,9	0,0	53,9	149 407,4	2 071,9	4 251,3	158 179,1
XII	5 465,1	5 440,2	0,0	24,9	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	147 455,4	2 078,3	253,0	155 311,4

[1] Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy
[2] Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 8

TABELA VII

Bilans NBP – stan w mln zł
PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty podmiotów krajowych	pozostałe monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralnego	pozostałe sektory krajowe[1]	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	fundusze podstawowe	rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
XII 2005	62 596,9	28 347,6	10 679,1	16 417,2	1 251,3	30 816,4	3 244,8	2 278,0	966,8	11 953,6	13 672,2	150 631,5
I 2006	60 218,0	38 696,9	12 136,3	25 313,1	1 247,5	22 316,4	3 260,8	2 278,0	982,8	12 179,1	12 352,3	149 023,5
II	61 122,8	40 062,9	12 916,5	25 740,9	1 405,5	30 316,4	3 275,4	2 278,0	997,4	10 734,6	12 487,9	158 000,0
III	63 437,9	36 078,3	11 388,8	23 203,9	1 485,6	29 016,4	3 290,0	2 278,0	1 012,0	9 599,2	14 825,1	156 246,9
IV	66 524,4	36 639,1	12 956,5	21 952,0	1 730,6	26 016,4	3 304,7	2 278,0	1 026,7	9 323,1	12 022,2	153 829,9
V	66 391,0	34 985,1	12 792,7	20 623,9	1 568,5	29 316,4	3 287,8	2 278,0	1 009,8	14 169,5	12 936,3	161 086,1
VI	69 885,2	34 508,8	12 296,3	21 109,8	1 102,7	26 816,4	3 302,5	2 278,0	1 024,5	10 818,0	16 297,1	161 628,0
VII	70 466,8	33 338,2	11 353,2	20 700,3	1 284,7	29 316,4	3 377,5	2 338,9	1 038,6	12 776,7	12 032,1	161 307,7
VIII	70 478,0	34 884,5	14 373,4	19 336,8	1 174,3	28 016,4	3 390,9	2 338,9	1 052,0	12 214,7	12 248,4	161 232,9
IX	71 518,5	29 456,7	11 420,0	16 803,6	1 233,1	32 316,4	3 404,7	2 338,9	1 065,8	13 350,1	14 668,9	164 715,3
X	72 378,5	26 979,0	10 475,7	15 274,7	1 228,6	29 116,4	3 421,5	2 338,9	1 082,6	12 679,8	11 709,8	156 285,0
XI	71 430,2	31 705,7	16 464,9	13 810,3	1 430,5	27 316,4	3 433,8	2 338,9	1 094,9	13 531,1	10 761,9	158 179,1
XII	75 072,7	33 233,0	14 612,0	16 545,1	2 075,9	26 216,4	3 450,2	2 338,9	1 111,3	9 304,0	8 035,1	155 311,4

[1] Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

TABELA VIII

Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Papiery z prawem do kapitału i udziały[2] wyemitowane przez pozostałe sektory krajowe[1]	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe[3]	Pozostałe aktywa[4]	Aktywa ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
XII 2005	297 872,0	21 507,2	276 364,8	94 132,0	91 642,8	2 489,2	5 688,9	236 347,3	32 949,2	20 551,7	687 541,1
I 2006	300 143,7	20 560,0	279 583,7	95 716,5	93 056,2	2 660,3	5 878,9	235 851,4	33 007,9	25 222,3	695 820,7
II	302 378,7	20 606,9	281 771,8	96 687,3	94 186,0	2 501,3	5 688,9	248 721,1	33 030,7	27 690,3	714 197,0
III	308 756,9	21 027,0	287 729,9	95 413,3	93 127,2	2 286,1	4 837,1	244 539,5	32 991,3	24 760,2	711 298,3
IV	313 464,3	20 752,2	292 739,1	94 144,6	91 696,9	2 447,7	4 795,0	245 123,5	33 070,9	25 722,0	716 320,3
V	320 201,7	20 866,1	299 335,6	100 000,2	97 349,0	2 651,2	4 836,3	250 378,8	33 079,1	25 040,0	733 536,1
XII	325 900,2	20 737,1	305 163,1	103 488,0	100 700,9	2 787,1	4 915,6	247 623,1	33 147,9	26 392,5	741 467,3
VII	328 834,0	18 711,2	310 122,8	102 206,6	99 094,3	3 112,3	4 919,2	245 928,8	33 255,3	26 188,2	741 332,1
VIII	337 409,8	20 455,7	316 954,1	101 939,6	98 896,9	3 042,7	5 015,1	244 189,5	33 293,7	24 427,1	764 274,8
IX	345 824,8	21 461,7	324 363,1	104 364,4	101 196,0	3 168,4	5 311,9	251 088,9	33 357,6	23 068,5	763 016,1
X	351 468,3	21 443,7	330 024,6	106 349,5	103 178,4	3 171,1	5 251,3	248 129,2	33 501,8	23 710,4	768 410,5
XI	360 010,1	23 362,2	336 647,9	106 259,9	102 966,4	3 293,5	5 200,9	245 029,3	33 561,8	28 887,1	778 949,1
XII	366 302,9	22 676,2	343 626,7	105 526,9	101 765,2	3 761,7	5 502,7	241 123,3	34 243,6	23 132,9	775 832,3

[1] Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.
[2] Łącznie z prawami poboru (do XII 2003 r.), z jednostkami uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz aktywami twałymi finansowymi
[3] Z wyłączeniem finanasowych aktywów trwałych ujętych w kolumnie 7
[4] Łącznie z prawami poboru (od I 2004 r.)

TABELA IXa

Podaż pieniądza M3

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami banków)	pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków)	gotówka w kasach banków	Depozyty i inne zobowiązania bieżące	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych	PIENIĄDZ M1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
XII 2005	57 154,7	62 596,9	5 442,2	150 856,8	70 807,1	56 360,8	8 840,6	54 886,5	4 545,9	10 505,3	1 271,3	208 011,5
I 2006	55 346,9	60 218,0	4 871,1	149 113,7	70 084,4	56 749,7	8 936,0	53 889,9	4 297,2	10 394,0	1 512,2	204 460,6
II	56 321,5	61 122,8	4 801,3	155 214,6	72 111,8	59 467,1	9 902,5	55 303,0	4 327,5	11 676,1	1 893,7	211 536,1
III	58 408,3	63 437,9	5 029,6	151 276,9	75 126,3	61 663,6	8 361,1	50 715,4	4 335,4	11 239,0	1 499,8	209 685,2
IV	61 253,1	66 524,4	5 271,4	148 426,7	76 290,3	62 803,1	7 927,9	47 229,3	4 394,7	10 267,3	2 317,3	209 679,8
V	61 158,2	66 391,0	5 232,8	162 615,0	77 908,6	63 542,6	9 302,7	57 105,4	4 532,9	11 928,1	1 837,2	223 773,2
VI	64 212,1	69 885,2	5 673,1	162 032,3	80 894,1	66 043,9	8 804,2	54 609,5	4 685,6	11 847,4	1 191,5	226 244,5
VII	64 892,0	70 466,8	5 574,8	168 224,0	82 336,7	67 364,6	9 244,9	58 352,8	4 882,2	12 283,1	1 124,2	233 116,0
VIII	64 944,9	70 478,0	5 533,0	170 556,8	83 680,2	68 122,5	9 636,0	59 071,5	5 045,4	12 048,0	1 075,7	235 501,7
IX	66 192,8	71 518,5	5 325,7	173 189,8	84 683,0	69 143,0	9 767,9	59 879,7	5 212,9	12 534,6	1 111,7	239 382,6
X	66 311,6	72 378,5	6 066,9	173 994,7	85 513,1	69 674,5	11 292,3	58 330,3	5 111,3	12 836,5	907,2	240 306,3
XI	66 033,6	71 430,2	5 396,6	183 355,5	87 459,1	71 258,9	12 367,5	64 118,8	5 187,9	13 086,8	1 134,7	249 389,1
XII	68 767,6	75 072,7	6 305,0	191 825,0	94 267,1	74 569,0	12 271,3	66 749,2	5 540,0	11 134,8	1 862,6	260 592,7

TABELA VIII

Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych sektorów krajowych[1]	bieżące	terminowe	z terminem wypowiedzenia	operacje z przyrzeczeniem odkupu	Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego*	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finansowych	Pasywa ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
XII 2005	57 154,8	29 798,3	378 030,7	150 856,8	217 375,0	37,4	9 761,5	.	3 791,2	94 972,2	65 877,0	58 226,7	-309,8	687 541,1
I 2006	55 346,8	39 392,7	374 168,9	149 113,7	215 885,4	55,8	9 114,0	137,3	4 373,3	95 165,4	65 894,9	60 269,2	1 072,2	695 820,7
II	56 321,6	42 986,5	382 451,1	155 214,6	215 521,9	39,3	11 675,3	147,1	4 276,2	95 568,3	68 633,1	63 010,5	802,6	714 197,0
III	58 408,3	38 252,6	381 750,7	151 276,9	221 147,1	39,9	9 286,8	130,7	5 917,7	95 639,4	65 759,5	63 792,7	1 646,7	711 298,3
IV	61 253,1	37 286,1	384 776,6	148 426,7	225 574,1	40,6	10 735,2	112,7	5 832,2	97 084,6	68 482,1	60 824,1	668,8	716 320,3
V	61 158,1	36 584,3	394 898,9	162 615,2	219 608,5	43,3	12 631,9	334,5	5 378,1	97 640,6	75 730,3	60 925,1	886,2	733 536,1
VI	64 212,1	35 680,4	396 996,6	162 032,3	224 064,4	41,3	10 858,6	326,6	6 017,2	98 212,7	76 503,3	62 625,9	892,5	741 467,3
VII	64 892,0	34 915,1	398 439,1	168 224,0	219 526,1	41,2	10 647,8	330,3	5 739,2	98 671,9	75 553,6	59 418,2	3 372,7	741 332,1
VIII	64 945,0	33 854,5	405 053,1	170 556,7	223 115,0	45,4	11 336,0	301,9	5 804,3	98 548,5	77 296,4	56 767,2	3 703,9	746 274,8
IX	66 192,7	37 829,9	410 342,9	173 189,8	224 709,1	47,3	12 396,7	359,6	5 786,9	98 107,0	79 643,1	59 678,5	5 075,5	763 016,1
X	66 311,6	36 894,1	416 084,7	173 994,7	228 499,2	47,5	13 543,3	366,4	6 799,6	98 561,6	79 809,0	59 689,6	3 893,9	768 410,5
XI	66 033,6	33 957,2	421 897,8	183 355,5	224 580,9	46,1	13 915,3	357,2	6 330,9	98 565,3	84 594,4	61 583,3	5 629,4	778 949,1
XII	68 767,6	31 386,8	430 828,9	191 825,0	228 345,6	48,9	10 609,4	360,0	7 016,3	98 293,8	80 988,1	58 136,7	54,1	775 832,3

[1] Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy

Depozyty i inne zobowiązania z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie) i zablokowane	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych	Depozyty z terminem wypowiedzenia do 3 miesięcy (włącznie)	PIENIĄDZ M2	Operacje z przyrzeczeniem odkupu	Dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie)	Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	PIENIĄDZ M3
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
194 511,3	132 729,9	130 243,5	6 323,7	44 583,7	5 163,9	3 197,0	2 513,2	13,2	402 536,0	9 761,5	167,8	.	412 465,2
192 763,7	132 846,0	130 466,1	5 840,9	41 926,2	5 388,8	5 315,6	1 446,2	10,9	397 235,2	9 114,0	152,8	137,3	406 639,2
192 572,3	132 037,0	129 583,1	6 632,9	41 274,2	5 383,9	5 832,7	1 411,6	10,9	404 119,3	11 675,3	151,6	147,0	416 093,3
198 366,9	132 203,7	129 750,0	6 666,7	46 038,7	5 574,9	6 036,9	1 845,9	10,8	408 062,9	9 286,8	131,5	130,7	417 611,9
202 583,6	129 879,7	127 519,9	7 315,7	50 106,0	5 777,0	7 297,1	2 208,1	11,1	412 274,5	10 735,2	112,7	112,6	423 235,0
192 218,6	128 383,6	126 212,3	6 087,6	46 642,7	5 641,8	7 191,4	2 271,6	13,5	420 005,3	12 631,9	109,2	334,5	433 080,9
200 316,9	129 956,1	127 428,8	6 117,6	49 937,5	5 697,1	6 249,3	2 359,3	11,2	426 572,5	10 858,6	101,8	326,6	437 859,5
196 103,5	128 663,5	126 235,6	5 626,1	47 214,3	5 727,2	6 033,0	2 839,4	10,7	429 230,2	10 647,8	57,3	330,3	440 265,7
200 002,2	129 489,5	126 973,3	6 427,3	49 653,2	5 606,7	5 970,6	2 854,9	14,5	435 518,4	11 336,0	58,6	301,9	447 214,8
200 890,3	129 776,4	127 133,4	5 962,5	51 076,4	5 546,7	5 449,8	3 078,5	16,0	440 288,9	12 396,7	57,3	359,5	453 102,4
204 347,1	128 788,1	126 116,9	5 451,3	55 417,5	5 867,3	5 617,0	3 205,9	15,8	444 669,2	13 543,3	58,6	366,4	458 637,5
201 942,8	127 377,7	124 723,8	7 502,0	52 783,4	5 746,2	5 542,0	2 991,4	13,9	451 345,8	13 915,3	59,9	357,1	465 678,1
205 369,3	128 860,5	125 653,9	6 946,5	58 431,9	4 894,6	3 429,0	2 806,7	15,6	465 977,5	10 609.4	59,7	359,9	477 006,6

TABELA IXb

Czynniki kreacji pieniądza M3 – stan w mln zł

Okres	Aktywa zagraniczne netto	aktywa zagraniczne	pasywa zagraniczne	Należności	Kredyty, pożyczki i inne należności	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
XII 2005	170 470,2	236 374,3	65 877,1	303 335,7	292 858,2	141 252,4	111 887,0	11 368,5	122 908,5	835,4	11 941,3
I 2006	169 956,5	235 851,4	65 894,9	307 150,5	296 297,6	142 626,2	113 064,3	11 126,9	124 995,3	835,3	11 709,2
II	180 088,0	248 721,0	68 633,1	309 039,0	298 525,1	142 708,4	112 987,2	11 636,8	126 589,4	837,1	11 563,4
III	178 780,0	244 539,5	65 759,6	314 327,5	304 881,6	147 908,1	117 778,9	12 106,2	126 874,2	841,4	11 344,8
IV	176 641,4	245 123,6	68 482,1	318 349,9	308 847,3	150 786,1	120 149,1	12 967,4	128 139,6	845,9	11 413,2
V	174 648,6	250 378,8	75 730,2	325 652,8	315 940,2	156 722,5	125 580,4	12 433,2	129 315,0	864,9	11 433,3
VI	171 119,9	247 623,1	76 503,2	331 832,4	321 915,9	161 834,4	130 186,8	12 463,9	130 042,5	822,3	11 605,9
VII	170 375,2	245 928,8	75 553,6	335 481,0	325 220,3	165 189,0	133 028,2	11 948,7	132 140,4	844,7	11 815,4
VIII	166 893,0	244 189,4	77 296,4	344 095,4	333 807,8	170 080,2	137 292,5	12 218,6	133 789,4	865,8	12 075,5
IX	171 445,8	251 088,9	79 643,1	351 374,4	340 712,8	175 244,6	141 954,2	12 933,2	135 299,4	886,0	12 318,3
X	168 320,2	248 129,2	79 809,1	358 263,0	347 540,8	178 885,0	145 163,6	13 232,0	136 987,0	920,7	12 788,0
XI	160 434,9	245 029,3	84 594,5	366 749,3	355 862,6	183 334,3	148 680,6	13 953,9	138 407,9	951,8	13 289,5
XII	160 135,2	241 123,3	80 988,1	372 792,1	360 983,0	188 469,8	152 960,2	13 982,6	140 177,2	997,2	14 760,0

Okres	Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego	w tym:		Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Długoterminowe zobowiązania finansowe	Depozyty z terminem pierwotnym powyżej 2 lat oraz z terminem wypowiedzenia powyżej 3 miesięcy	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe
		kredyty	papiery dłużne						
	21	22	23	24	25	26	27	28	29
XII 2005	94 357,2	3 579,6	89 343,4	29 798,2	118 021,5	22 888,0	19 724,4	19 299,9	1 749,8
I 2006	94 588,6	3 560,6	90 742,5	39 392,7	118 493,6	23 166,7	19 982,3	19 549,4	1 758,0
II	95 715,9	3 556,0	91 862,2	42 986,5	118 707,4	22 978,0	19 781,3	19 352,1	1 800,8
III	94 679,9	3 579,1	90 804,5	38 252,6	118 609,6	22 809,3	19 836,6	19 392,9	1 573,2
IV	94 053,9	3 591,7	89 437,0	37 286,1	120 265,6	23 019,9	19 754,8	19 337,8	1 832,6
V	99 385,3	3 189,3	95 123,8	36 584,3	121 221,3	23 419,6	20 265,2	19 854,7	1 782,8
VI	102 471,4	2 796,3	98 487,1	35 680,4	122 151,4	23 777,6	20 584,1	20 139,6	1 762,5
VII	100 478,7	2 616,1	96 865,0	34 915,2	122 286,0	23 453,0	20 215,0	19 773,1	1 756,3
VIII	100 269,1	2 444,6	96 667,1	33 854,5	121 853,2	23 143,7	20 122,2	19 683,1	1 522,4
IX	104 126,7	2 326,9	99 014,6	37 829,9	122 118,2	23 850,1	20 501,8	20 030,6	1 755,3
X	104 806,2	1 907,3	100 878,6	36 894,1	122 900,1	24 183,8	20 790,8	20 316,3	1 752,5
XI	104 721,6	1 921,2	100 574,1	33 957,2	121 388,8	22 670,3	19 349,0	18 854,0	1 703,0
XII	104 540,4	1 961,8	99 220,5	31 386,8	121 460,7	23 009,6	19 491,9	18 965,7	1 779,6

fundusze ubezpieczeń społecznych	Dłużne papiery wartościowe	w tym: niemonetarne instytucje finansowe	w tym: przedsiębiorstwa	w tym: instytucje samorządowe	Papiery wartościowe z prawem do kapitału i udziały	w tym: niemonetarne instytucje finansowe	w tym: przedsiębiorstwa	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego
12	13	14	15	16	17	18	19	20
4 552,2	4 788,6	377,8	2 111,3	2 299,4	5 688,9	4 157,2	1 531,7	64 558,9
5 004,7	4 974,0	191,7	2 468,6	2 313,7	5 878,9	4 332,2	1 546,7	55 196,0
5 189,9	4 825,1	251,6	2 249,7	2 323,8	5 688,9	4 156,9	1 532,0	52 729,3
5 806,8	4 608,8	279,6	2 006,6	2 322,7	4 837,1	3 292,7	1 544,4	56 427,3
4 695,1	4 707,6	339,8	2 107,9	2 259,9	4 795,0	3 306,1	1 488,9	56 767,8
5 171,3	4 876,4	429,5	2 221,7	2 225,2	4 836,2	3 369,9	1 466,4	62 801,0
5 146,9	5 001,0	426,5	2 360,6	2 213,8	4 915,6	3 391,0	1 524,5	66 791,1
3 282,0	5 341,5	584,8	2 527,4	2 229,3	4 919,2	3 363,8	1 555,4	65 563,6
4 778,3	5 272,5	469,3	2 573,4	2 229,8	5 015,1	3 431,1	1 584,0	66 414,6
4 031,3	5 349,8	490,8	2 677,5	2 181,4	5 311,9	3 614,7	1 697,1	66 296,8
4 728,1	5 470,9	524,4	2 646,7	2 299,8	5 251,3	3 609,8	1 641,5	67 912,1
5 925,2	5 685,9	386,6	2 906,9	2 392,4	5 200,9	3 594,2	1 606,7	70 764,4
2 596,2	6 306,5	683,2	3 078,5	2 544,7	5 502,6	3 965,5	1 537,2	73 153,6

przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych	Dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	Kapitał i rezerwy	Aktywa trwałe (bez aktywów finansowych)	Saldo pozostałych pozycji netto
30	31	32	33	34	35	36	37
1 101,5	288,7	23,5	0,0	161,5	94 972,0	32 949,2	-40 827,3
1 132,3	275,3	18,7	0,1	161,5	95 165,4	33 007,9	-40 178,1
1 097,3	279,3	19,2	0,1	161,1	95 568,3	33 030,6	-40 086,2
1 098,3	282,0	19,2	0,1	161,1	95 639,3	32 991,3	-46 304,4
1 133,4	280,5	18,5	0,1	161,1	97 084,6	33 071,0	-41 329,5
1 057,7	294,0	19,9	0,1	161,1	97 640,6	33 079,0	-41 879,2
1 105,2	304,0	21,7	0,1	161,1	98 212,7	33 148,0	-42 880,5
1 152,4	307,5	21,8	0,1	161,1	98 671,9	33 255,3	-42 123,4
1 163,7	314,8	20,6	0,1	161,1	98 548,5	33 293,7	-41 628,6
1 245,1	325,2	22,6	0,1	161,1	98 107,0	33 357,6	-47 254,0
1 281,2	335,9	23,2	0,1	154,6	98 561,7	33 501,8	-46 459,4
1 237,8	352,6	27,8	0,1	153,2	98 565,2	33 561,9	-44 443,6
1 341,0	369,7	27,4	0,1	157,4	98 293,8	34 243,6	-41 857,3

TABELA X

Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji – stan w mln zł

Okres	Aktywa zagraniczne netto	Oficjalne aktywa rezerwowe	Kredyt refinansowy	kredyt redyskontowy	kredyt lombardowy	kredyt na realizację programów postępowania naprawczego	kredyt na inwestycje centralne	kredyt inny	kredyty niespłacone w terminie
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
XII 2005 *	132 874,2	138 837,6	3 055,7	0,0	464,0	0,0	2 591,7	0,0	0,0
I 2006	130 920,8	136 648,2	2 591,7	0,0	0,0	0,0	2 591,7	0,0	0,0
II	140 307,8	144 566,0	2 591,7	0,0	0,0	0,0	2 591,7	0,0	0,0
III	140 715,1	143 837,1	2 498,5	0,0	0,0	0,0	2 498,5	0,0	0,0
IV	137 143,9	140 011,4	3 662,5	0,0	1 164,0	0,0	2 498,5	0,0	0,0
V	141 048,7	148 844,1	2 509,0	0,0	0,0	0,0	2 498,5	10,4	0,0
VI	144 799,5	149 275,2	2 405,4	0,0	0,0	0,0	2 405,4	0,0	0,0
VII	142 838,6	149 309,9	2 405,4	0,0	0,0	0,0	2 405,4	0,0	0,0
VIII	143 445,2	149 310,3	2 405,4	0,0	0,0	0,0	2 405,4	0,0	0,0
IX	146 037,1	153 023,2	2 312,3	0,0	0,0	0,0	2 312,3	0,0	0,0
X	138 152,4	144 502,2	2 312,3	0,0	0,0	0,0	2 312,3	0,0	0,0
XI	135 876,3	143 060,8	2 312,3	0,0	0,0	0,0	2 312,3	0,0	0,0
XII	138 151,4	141 113,7	5 440,2	0,0	3 186,2	0,0	2 219,1	34,8	0,0

* W związku z wdrożeniem od stycznia 2005 r. listy monetarnych instytucji finansowych przy ustalaniu klasyfikacji sektorowej podmiotów dla potrzeb statystyki monetarnej w niniejszym zestawieniu nastąpiło przesunięcie wartości z kolumny pt. „inne kredyty" do kolumny pt. „saldo pozostałych pozycji netto".

** Od grudnia 2006 r. z kategorii „pieniądz gotowkowy w obiegu", wartości dotyczące banknotów i monet kolekcjonerskich oraz banknotów i monet z emisji wycofanej przeniesiono do pozycji „saldo pozostałych pozycji netto". Udział przeniesionych kwot w wartości ogółem „pieniądza gotówkowego w obiegu" był znikomy.

Operacje otwartego rynku (netto)	kredyt aukcyjny	lokaty aukcyjne	bony pieniężne NBP	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Saldo pozostałych pozycji (netto)	Pieniądz rezerwowy banku centralnego	pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków)	rachunki bieżące banków	rachunki rezerw obowiązkowych
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
-23 000,0	0,0	0,0	-23 000,0	-16 417,2	-26 007,7	70 505,0	62 596,9	7 880,7	27,4
-14 500,0	0,0	0,0	-14 500,0	-25 313,1	-21 545,1	72 154,3	60 218,0	11 904,3	32,0
-22 500,0	0,0	0,0	-22 500,0	-25 740,9	-20 802,0	73 856,5	61 122,8	12 697,8	36,0
-21 200,0	0,0	0,0	-21 200,0	-23 203,9	-24 147,5	74 662,3	63 437,9	11 187,3	37,1
-18 200,0	0,0	0,0	-18 200,0	-21 952,0	-22 034,3	78 620,1	66 524,4	12 054,0	41,8
-21 500,0	0,0	0,0	-21 500,0	-20 623,9	-22 481,1	78 952,7	66 391,0	12 520,2	41.5
-19 000,0	0,0	0,0	-19 000,0	-21 109,8	-25 116,7	81 978,4	69 885,2	12 050,3	42,8
-21 500,0	0,0	0,0	-21 500,0	-20 700,3	-21 395,0	81 648,6	70 466,8	11 133,2	48,6
-20 200,0	0,0	0,0	-20 200,0	-19 336,7	-21 670,6	84 643,3	70 478,0	14 120,9	44,4
-24 500,0	0,0	0,0	-24 500,0	-16 803,6	-26 402,1	80 643,7	71 518,5	9 080,4	44,8
-21 300,0	0,0	0,0	-21 300,0	-15 274,7	-21 255,6	82 634,3	72 378,5	10 209,0	46,8
-19 500,0	0,0	0,0	-19 500,0	-13 810,3	-17 230,2	87 648,0	71 430,2	16 163,8	53,9
-18 400,0	0,0	0,0	-18 400,0	-16 545,1	-21 820,7	86 825,7	75 072,7**	11 698,6	54,4

UWAGI METODYCZNE

TABELA I
Podstawowe dane statystyczne

Informacje zawarte w tabeli I podane są za „Biuletynem Statystycznym" Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli zawarte są w publikacjach GUS.

1. Dane w pkt 1, 2, 6, 7, 10 i 12 obejmują podmioty gospodarki narodowej, bez względu na charakter własności, tj. zaliczane do sektora publicznego (podmioty stanowiące własność państwową, jednostek samorządu terytorialnego oraz własność mieszaną z przewagą kapitału podmiotów sektora publicznego) i prywatnego.

2. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty, prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa, łącznie z działalnością usługową; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, hoteli i restauracji; transportu, gospodarki magazynowej i łączności; obsługi nieruchomości, wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego; informatyki; pozostałej działalności gospodarczej; odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych; rekreacji, kultury i sportu oraz innych usług.

3. Pojęcie „przemysł" dotyczy sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD): „górnictwo", „przetwórstwo przemysłowe" oraz „wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę".

4. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1), sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą:
– podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

5. Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) oraz sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) prezentowane są bez należnego podatku od towarów i usług VAT oraz podatku akcyzowego, łącznie natomiast z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

6. Dane o sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju wykonanych systemem zleceniowym przez podmioty budowlane, tj. zaliczone zgodnie z PKD do sekcji „budownictwo".

7. Informacje o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) podane są bez wyrównań sezonowych.

8. Źródłem danych o pracujących, bezrobotnych i stopie bezrobocia jest badanie reprezentacyjne siły roboczej (dla Polski Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL). Do pracujących zaliczone są osoby, które prowadzą własną działalność gospodarczą (zatrudniając co najmniej jednego pracownika najemnego), pracują na własny rachunek, są zatrudnione w charakterze pracownika najemnego na podstawie stosunku pracy, pomagają bez umownego wynagrodzenia w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej. Do pracujących zaliczono również osoby, które tymczasowo nie wykonują pracy z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, strajku, trudnych warunków atmosferycznych – pod warunkiem że zachowują formalny związek z pracodawcą.

9. Stopa bezrobocia (pkt 9) obliczana jest jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tj. sumy pracujących i bezrobotnych) w wieku 15 lat i więcej. Wyjaśnienia metodyczne dotyczące wyznaczania zharmonizowanej stopy bezrobocia zostały zawarte w aneksie do News Release 67/2002 z dn. 4 czerwca 2002 r.

10. Dochody z prywatyzacji nie stanowią bieżących dochodów budżetu państwa, a są źródłem finansowania deficytu budżetowego (pkt 11).

11. Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych (pkt 12) dotyczą podmiotów gospodarczych, prowadzących księgi rachunkowe i zobowiązanych do sporządzania co kwartał sprawozdania o przychodach, kosztach i wyniku finansowym, przy czym dane we wszystkich rodzajach działalności dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

TABELA II
Rynek finansowy – podstawowe informacje

Źródłem informacji w tabeli II jest Narodowy Bank Polski (z wyjątkiem danych w pkt 6, udostępnianych przez Giełdę Papierów Wartościowych SA w Warszawie).

1. Stopy oprocentowania, zamieszczone w tabeli II, podane są w stosunku rocznym w wysokości, która obowiązywała w ostatnim dniu miesiąca, jedynie w przypadku średniego ważonego zysku z kupionych bonów skarbowych bądź bonów pieniężnych NBP podane jest średnie oprocentowanie w ciągu miesiąca.

2. Zamieszczenie w jednej rubryce dwóch wielkości stóp oprocentowania (pkt 1, kol. 3 – stopa oprocentowania kredytu refinansowego) oznacza, że pierwsza podana stopa oprocentowania odnosi się do kredytu refinansowego na finansowanie inwestycji centralnych objętych poręczeniem Skarbu Państwa. Jest ona równa stopie oprocentowania kredytu lombardowego. Druga stopa, wyższa o jeden punkt procentowy, odnosi się do pozostałych kredytów refinansowych.

3. Z dniem 1 grudnia 2001 r. NBP wprowadził stopę depozytową banku centralnego (pkt 1, kol. 4). Stopa depozytowa wyznacza cenę, jaką bank centralny oferuje bankom komercyjnym za złożenie przez nie krótkookresowego depozytu.

4. Rezerwa obowiązkowa ogółem (pkt 2, kol. 12) dotyczy wielkości deklarowanych przez banki i obowiązujących w ostatnim dniu miesiąca. Od dnia 28 lutego 2002 r. rezerwa obowiązkowa utrzymywana jest wyłącznie na rachunkach prowadzonych w NBP.

5. Informacje o przetargach na bony skarbowe (pkt 3, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 64) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów. Stan bonów w obiegu na koniec miesiąca został obliczony z uwzględnieniem terminu wykupu, liczonego od następnego dnia po przetargu, w wyniku którego nastąpiła sprzedaż. Powyższy stan nie obejmuje bonów będących w obiegu, niepochodzących z przetargów.

6. Informacje o przetargach na bony pieniężne NBP (pkt 4, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 86) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów.

7. Informacje o wynikach sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (pkt 6) prezentowane są na podstawie systemu giełdowego „Warset" wprowadzonego w listopadzie 2000 r.

8. Warszawski Indeks Giełdowy – WIG oraz Warszawski Indeks Rynku Równoległego – WIRR liczone są według tzw. formuły kapitałowej, odzwierciedlającej procentowe zmiany wartości rynkowej spółek giełdowych. Na każdej sesji giełdy liczona jest wartość rynkowa wszystkich spółek rynku podstawowego dla WIG oraz równoległego dla WIRR (giełdowa kapitalizacja) i porównywana z wartością z poprzednich sesji. Przyjęto założenie, że wartości bazowe indeksu WIG na pierwszej sesji giełdy w dniu 16.04.1991 r. oraz indeksu WIRR z końca 1994 r. wynosiły 1.000 pkt.

9. Wskaźniki obejmują spółki ze wszystkich rynków notowań.

10. Kapitalizacja dotyczy tylko spółek krajowych.

11. Wskaźnik C/Z oznacza relację ceny rynkowej do zysku netto i jest obliczany jako iloraz łącznej wartości rynkowej spółek na koniec miesiąca do ich łącznych zysków i strat w ciągu ostatnich 4 kwartałów, za które dostępne są dane finansowe.

12. Wskaźnik obrotu oznacza stosunek wartości sprzedanych akcji do średniej wartości notowanych akcji w danym miesiącu.

13. Wartość obrotów w miesiącu oraz wskaźnik obrotu obejmuje notowania ciągłe oraz system jednolitego kursu dnia.

TABELA III
Kursy PLN do USD i EUR w 2006 r.

Źródłem informacji są dane Narodowego Banku Polskiego.

1. Kurs średni NBP jest to urzędowy kurs oficjalny, który służy do celów statystycznych i księgowych.

2. Przeciętny kurs średni złotego do dolara amerykańskiego i euro oraz relacji USD/EUR obliczony został jako średnia arytmetyczna z kursów średnich NBP z poszczególnych dni miesiąca.

KLASYFIKACJA SEKTOROWA PODMIOTÓW
STOSOWANA W TABELACH IV, V, VI, VII, VIII, IX, X.

sektor finansowy – zawiera następujące podsektory:

• monetarne instytucje finansowe[1] (obejmują bank centralny i pozostałe monetarne instytucje finansowe). *W Polsce pojęcie pozostałych monetarnych instytucji finansowych obejmuje banki, a od stycznia 2005 r. spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz fundusze rynku pieniężnego*;

• instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne;

[1] Zgodnie z definicją EBC przez pojęcie monetarnych instytucji finansowych rozumie się instytucje finansowe, których działalność polega na przyjmowaniu depozytów i/lub bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż monetarne instytucje finansowe oraz udzielaniu kredytów i/lub inwestowaniu w papiery wartościowe na własny rachunek.

• pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego (obejmują m.in. SKOK-i do XII 2004, przedsiębiorstwa leasingu finansowego, przedsiębiorstwa factoringowe, domy maklerskie, fundusze inwestycyjne, w tym fundusze rynku pieniężnego do XII 2004 r. oraz firmy utworzone w celu sekurytyzacji aktywów);

• pomocnicze instytucje finansowe (obejmują m.in. kantory, giełdy papierów wartościowych, instytucje sprzedaży ratalnej);

sektor niefinansowy – zawiera następujące podsektory:

• przedsiębiorstwa i spółki państwowe;

• przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie;

• przedsiębiorców indywidualnych; [2]

• rolników indywidualnych;

• osoby prywatne;

• instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

W tabeli IX *„Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji"* należności i zobowiązania banków wobec podmiotów sektora niefinansowego prezentowane są w podziale na trzy sektory:

• gospodarstwa domowe – obejmujące:

– osoby prywatne;

– rolników indywidualnych;

– przedsiębiorców indywidualnych (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, zatrudniające do 9 osób włącznie);

• przedsiębiorstwa – obejmujące:

– przedsiębiorstwa i spółki państwowe;

– przedsiębiorstwa i spółki prywatne i spółdzielnie (w tym: przedsiębiorcy indywidualni zatrudniający powyżej 9 osób);

• instytucje niekomercyjne *działające na rzecz gospodarstw domowych* (instytucje niekomercyjne stanowiące odrębne jednostki prawne działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowymi przychodami, pomijając uzyskiwane z okazjonalnej sprzedaży, są dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z tytułu własności);

sektor instytucji rządowych i samorządowych – zawiera następujące podsektory:

• instytucje rządowe szczebla centralnego (obejmują m.in. organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, państwowe szkoły wyższe, państwowe instytucje kultury, pomocy społecznej i inne);

[2] Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, zatrudniające do 9 osób włącznie.

• instytucje samorządowe (obejmują m.in. urzędy powiatowe i gminne, sejmiki samorządowe, publiczne szkoły podstawowe, samorządowe instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej i in.);

• fundusze ubezpieczeń społecznych (obejmują Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze, kasy chorych).

Szczegółowe informacje dotyczące ujęcia sektorowego poszczególnych podmiotów oraz agregatów monetarnych znajdują się na stronie internetowej NBP (www.nbp.pl ⇒ sprawozdawczość⇒ dla NBP przekazywana przez banki⇒ instrukcje).

Tabela IV
Średnie ważone oprocentowanie depozytów złotowych w bankach komercyjnych

Ważone stopy procentowe liczone są na podstawie danych o oprocentowaniu z 11 banków komercyjnych, tj.:

Powszechna Kasa Oszczędności – Bank Polski SA,
Bank Handlowy w Warszawie SA,
ING Bank Śląski SA,
Bank BPH SA,
Bank Zachodni WBK SA,
BRE Bank SA,
Bank Millennium SA,
Bank Polska Kasa Opieki SA,
Kredyt Bank SA,
Bank Gospodarki Żywnościowej SA,
Raiffeisen Bank Polska SA.

Banki te, w przypadku klientów rezydentów, posiadały na koniec grudnia 2006 r. 79% depozytów złotowych gospodarstw domowych i 77% depozytów złotowych przedsiębiorstw.

Dane dotyczące wysokości stóp procentowych w poszczególnych bankach uzyskiwane są z raportów miesięcznych przekazywanych do NBP. Są one sporządzane według stanu na ostatni dzień miesiąca. Stopy procentowe są podawane w stosunku rocznym, bez uwzględnienia kapitalizacji. Banki przekazują dane o oprocentowaniu produktu, który ma największy udział w danej kategorii. W obliczeniach priorytet nadano zmiennym stopom procentowym. Oprocentowanie stałe uwzględniane jest tylko w przypadku braku oprocentowania zmiennego. Bank, który nie posiada produktu w danej kategorii, jest pomijany w obliczeniach.

Tabela V
Średnie ważone oprocentowanie kredytów złotowych w bankach komercyjnych

Ogólne zasady wyliczania są takie same jak dla depozytów złotowych w tabeli IV i odnoszą się do tej samej grupy banków, a ich udział w rynku kredytów złotowych dla przedsiębiorstw wyniósł 69% i 58% w odniesieniu do kredytów udzielanych gospodarstwom domowym. W raportach przesyłanych do NBP przyjęto zasadę zamieszczania oprocentowania oferowanego klientom o wysokiej wiarygodności kredytowej.

Uwagi ogólne do tabel VI, VII,VIII

1. Dane dotyczą stanów na koniec poszczególnych miesięcy i pochodzą z informacji bilansowych otrzymywanych z banków w systemie „Bankowa Informacja Sprawozdawcza (BIS)" z bilansu Narodowego Banku Polskiego oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

2. Informacje zostały zaprezentowane w układzie dostosowanym do standardów obowiązujących w Europejskim Banku Centralnym.

3. Aktywa w tabelach VI, VII, VIII prezentowane są w ujęciu brutto, tzn. bez pomniejszenia należności o utworzone rezerwy, umorzenia i odpisy aktualizujące (wyjątkiem są papiery wartościowe, które wykazano według wyceny rynkowej).

4. Wszystkie kategorie oprócz aktywów/pasywów zagranicznych, kapitałów oraz rezerw są odzwierciedleniem operacji z rezydentami.

OBJAŚNIENIA DO ZMIAN W METODYCE

Informujemy, że w ramach prac nad harmonizacją danych w Europejskim Systemie Banków Centralnych (ESBC), zgodnie z zaleceniami Europejskiego Banku Centralnego (EBC), Narodowy Bank Polski publikuje zestawienia dotyczące kategorii pieniężnych na podstawie danych otrzymanych od podmiotów sektora monetarnych instytucji finansowych (MIF).

– do grudnia 2004 r. dane dotyczące sektora MIF pochodziły z banków działających w Polsce oraz rezydujących w naszym kraju oddziałów instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych,

– od stycznia 2005 r. informacje o sektorze MIF zostały uzupełnione o dane ze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK),

– od stycznia 2005 r. sektor MIF nie obejmuje banków w likwidacji, w upadłości oraz będących w fazie organizacji,

– od stycznia 2006 r. informacje o sektorze MIF rozszerzono o dane funduszy rynku pieniężnego.

Powyższe wyjaśnienie odnosi się do informacji zawartych w tabelach: VI; VII, VIII.

Tabela VI
Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych
– aktywa i pasywa

1. Grupa **kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych** (aktywa kol. 1) zawiera rachunki bieżące, rezerwy obowiązkowe, operacje otwartego rynku, lokaty, kredyty i pożyczki, skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, inne należności oraz należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

2. **Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe** (aktywa kol. 5) będące w posiadaniu pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

3. **Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe** (aktywa kol. 10) zawierają akcje, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych i certyfikaty inwestycyjne oraz aktywa trwałe finansowe (akcje i udziały).

4. **Aktywa zagraniczne** (aktywa kol. 13) obejmują wszystkie aktywa dotyczące nierezydentów w złotych i w dewizach.

5. **Aktywa trwałe** (aktywa kol. 14) to całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych.

6. **Pozostałe aktywa** (aktywa kol. 15) obejmują kasę, czyli gotówkę i pozostałe środki w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych, a także pozostałe należności i odsetki niezapadłe i zapadłe od wszystkich sektorów, konta rozliczeniowe, należności od dłużników różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, inne aktywa finansowe, prawa poboru, pozostałe aktywa, inne operacje, odsetki od zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

7. **Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych** (pasywa kol. 1) zawierają depozyty bieżące, depozyty terminowe, zablokowane, z terminem wypowiedzenia, kredyty i pożyczki otrzymane, m.in. refinansowe, aukcyjne (operacje otwartego rynku) oraz zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych (zaliczone do grupy „terminowe"), inne zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania podporządkowane z wyłączeniem wyemitowanych w formie papierów wartościowych.

8. **Emisja dłużnych papierów wartościowych** (pasywa kol. 10) to zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych, zobowiązania podporządkowane w formie wyemitowanych papierów wartościowych.

9. **Kapitał i rezerwy** (pasywa kol. 11) dzielą się na: a) fundusz podstawowy, na który składają się kapitał podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, akcje własne, fundusz zapasowy, fundusz ogólnego ryzyka, fundusz rezerwowy oraz wynik z lat ubiegłych, b) fundusze uzupełniające, tj. fundusz z aktualizacji wyceny oraz inne fundusze uzupełniające określone ustawą Prawo Bankowe (przypisane zarówno rezydentom, jak i nierezydentom) inne składniki kapitałów własnych, c) rezerwy zawierające rezerwy celowe, umorzenia i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, rezerwy na zabezpieczenie listów zastawnych (rezydent, nierezydent), rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe (rezydent, nierezydent), rezerwę na ryzyko ogólne (rezydent, nierezydent).

10. **Pasywa zagraniczne** (pasywa kol. 15) obejmują wszystkie pasywa dotyczące nierezydentów w złotych i w dewizach, z wyjątkiem rezerw wymienionych w pkt 9, które obejmują rezydenta i nierezydenta.

11. **Pozostałe pasywa** (pasywa kol. 16) zawierają odsetki od powyższych kategorii pasywów, konta rozliczeniowe, zobowiązania wobec wierzycieli różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, przychody zastrzeżone, inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych, pozostałe pasywa, różnice kursowe z przeliczenia zobowiązań podporządkowanych, rezerwę na ryzyko i wydatki niezwiązane z podstawową działalnością banku składającego sprawozdanie, inne operacje, odsetki od zobowiązań podporządkowanych, korekty wartości, wynik w trakcie zatwierdzania, wynik bieżącego roku.

Tabela VII
Bilans Narodowego Banku Polskiego – aktywa i pasywa

1. Kategoria **kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych** (aktywa kol. 1) zawiera należności z tytułu udzielonych kredytów, m.in. redyskontowych, lombardowych,

refinansowych na inwestycje centralne, udzielonych z zagranicznych linii kredytowych, aukcyjnych (operacje otwartego rynku), pozostałych kredytów, a także z tytułu zdeponowanych środków pieniężnych na rachunkach bieżących oraz terminowych.

2. **Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe** (aktywa kol. 5) to papiery będące w posiadaniu Narodowego Banku Polskiego.

3. **Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe** (aktywa kol. 8) – aktualnie są to w przypadku NBP tylko aktywa trwałe finansowe (udziały).

4. **Aktywa zagraniczne** (aktywa kol. 11) obejmują wszystkie aktywa dotyczące nierezydentów w złotych i w dewizach.

5. **Aktywa trwałe** (aktywa kol. 12) to całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych.

6. **Pozostałe aktywa** (aktywa kol. 13) zawierają odsetki niezapadłe i zapadłe od powyższych operacji, koszty przyszłych okresów, rozrachunki międzyoddziałowe, pozostałe aktywa z wyłączeniem aktywów trwałych.

7. **Depozyty podmiotów krajowych** (pasywa kol. 2) to zobowiązania z tytułu depozytów na rachunkach bieżących i terminowych, rezerwy obowiązkowej, lokat aukcyjnych (operacje otwartego rynku), środków wydzielonych oraz pozostałych depozytów.

8. **Emisja dłużnych papierów wartościowych** (pasywa kol. 6) to zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych NBP.

9. **Kapitał i rezerwy** (pasywa kol. 7) w przypadku NBP dzieli się na fundusze własne, tj. fundusz statutowy i fundusz rezerwowy oraz rezerwy, w skład których wchodzą rezerwy celowe, umorzenia i odpisy aktualizujące.

10. **Pasywa zagraniczne** (pasywa kol. 10) obejmują wszystkie pasywa dotyczące nierezydentów w złotych i w dewizach.

11. **Pozostałe pasywa** (pasywa kol. 11) zawierają odsetki od powyższych kategorii pasywów, przychody przyszłych okresów, rozrachunki międzyoddziałowe i międzybankowe, pozostałe pasywa oraz wynik finansowy.

Tabela VIII
Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – aktywa i pasywa

1. Tabela VIII zawiera skonsolidowany bilans monetarnych instytucji finansowych (banki komercyjne, NBP, SKOK, fundusze rynku pieniężnego, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych w Polsce).

2. W aktywach i pasywach w/w bilansu wysaldowane zostały operacje wzajemne pomiędzy krajowymi monetarnymi instytucjami finansowymi.

3. Pozostałe aktywa (aktywa kol. 10) oraz pieniądz gotówkowy w obiegu (pasywa kol. 1) zostały pomniejszone o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

SKRÓTY

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BCI	bezpośredni cel inflacyjny
BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny
BIS	Bank for International Settlements Bank Rozrachunków Międzynarodowych
CAEL	Adekwatność kapitału (C), jakość aktywów (A), wyniki finansowe (E) i płynność (L)
CEBS	Europejski Komitet Nadzoru Bankowego
CMFB	Committee on Monetary, Financial and Balance of Payment Statistics (Komitet ds. Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego)
CPI	Consumer Price Index (wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych)
CRD	Capital Requirements Directive
DSPW	Dealerzy Skarbowych Papierów Wartościowych
EBC	Europejski Bank Centralny
EBOiR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
ELIXIR	System wymiany zleceń płatniczych w formie elektronicznej w KIR SA
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ERM II	Exchange Rate Mechanism II (Europejski Mechanizm Kursowy)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
FSI	Financial Stability Institute
GIIF	Generalny Inspektor Informacji Finansowej
GINB	Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego
GUS	Główny Urząd Statystyczny
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices (zharmonizowany indeks cen konsumpcyjnych)
IBAN	International Bank Account Number (Międzynarodowy Numer Rachunku Bankowego)
JVI	Joint Vienna Institute
KIR SA	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA
KDPW SA	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA
KFM	Krajowy Fundusz Mieszkaniowy
KNB	Komisja Nadzoru Bankowego
KNF	Komisja Nadzoru Finasowego

KNUiFE	Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych
KPWiG	Komisja Papierów Wartościowych i Giełd
KRUS	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
KSKOK	Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
MP SA	Mennica Polska SA
MSP	małe i średnie przedsiębiorstwa
MSR/MSSF	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości/ Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
NBP	Narodowy Bank Polski
NRB	Numer Rachunku Bankowego
NUK	Nowa Umowa Kapitałowa
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
pb	punkt bazowy
PKB	produkt krajowy brutto
PKN	Polski Komitet Normalizacyjny
PWPW SA	Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych SA
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
RTGS	Real-Time Gross Settlement (system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym)
SDR	Special Drawing Rights (Specjalne Prawa Ciągnienia)
SORBNET	System Obsługi Rachunków Banków w Centrali NBP
SODPW	System Obsługi Dłużnych Papierów Wartościowych
SEPA	Single Euro Payment Area (Jednolity Obszar Płatności w Euro)
TARGET	Transeuropean Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer System (transeuropejski zautomatyzowany system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym)
UE	Unia Europejska
UGW	Unia Gospodarcza i Walutowa
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta
XML	Extensible Markup Language
ZBDE	Zintegrowana Baza Danych Ekonomicznych
ZBP	Związek Banków Polskich
ZSK	Zintegrowany System Księgowy

NBP

Opracowano na podstawie materiałów NBP

Wydał:

Narodowy Bank Polski
Departament Komunikacji Społecznej

ul. Świętokrzyska 11/21, 00-919 Warszawa

tel. 022 653 23 35, fax 022 653 13 21

http://www.nbp.pl

Projekt graficzny

Oliwka s.c.

Zdjęcie Prezesa NBP

Piotr Grzybowski

Zdjęcie na okładce

NBP

Skład i druk

Drukarnia NBP

ISSN 1427-0277

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2007